

JESSICA KNOLL

CRIME

Autoarea bestsellerului *Cea mai norocoasă fată*

Fete sclipitoare

NOI
CONNECTION
FICTION

New York Times Notable Book 2023

New York Times Bestseller

Finalist Goodreads Choice Award

Finalist Edgar Award la categoria *Cel mai bun roman*

TREI

Jessica Knoll

Fete sculptoare

Traducere din limba engleză de Dana Ionescu

Pentru C.

Fără tine, n-aș fi putut scrie ultimul rând.

PAMELA

Montclair, New Jersey

Ziua 15 825

Poate că tu nu-ți mai aduci aminte de mine, dar eu nu te-am uitat niciodată, așa începe scrisoarea așternută pe hârtie cu scrisul acela cursiv care nu se mai învață la școală. Am citit-o de două ori, nespus de uimită. Trecuseră 43 de ani de la întâlnirea mea cu individul pe care și cele mai prestigioase ziare îl numeau Criminalul American Obsedat Sexual, iar de-atunci numele meu ajunsese într-o notă de subsol a poveștii.

Aruncasem doar un ochi la adresa de retur înainte să-mi strecor o unghie pe dedesubt, ca să desfac marginea lipită a plicului, dar acum îl țin în mână înaintea mea și spun numele expeditorului tare, apăsător, ca și cum ar trebui să repet cuiva un răspuns pe care l-a auzit oricum din prima. Cine a scris scrisoarea se înșală. Nici eu n-am uitat-o pe ea, cu toate că e legată de o amintire pe care mi-am dorit de multe ori s-o uit.

— Ai zis ceva, scumpo?

Secretara mea se deplasează în scaunul care alunecă pe roțile dinspre biroul ei și acum stă ca într-o ramă în dreptul ușii deschise a biroului meu, dând din cap plină de solitudine. Janet îmi spune *scumpo* și câteodată *copilu'*, deși e mai mare decât mine cu doar șapte ani. Dacă o numește cineva secretara mea administrativă, strânge din buze până se albesc. E genul de abordare superficială, caracteristică mediilor profesionale, de care ei nu-i pasă.

Mă urmărește când deschid biletul cu margine bleumarin, apoi îl închid, stârnind o adiere ușoară care-mi ridică bretonul de pe frunte. Probabil pare că-mi fac vânt singură, că sunt pe punctul să leșin, căci se repede spre mine, atingându-mă pe spate. Bâjbâie după ochelarii pentru citit pe care-i are la gât, agățați de un lanț cu ștrasuri, apoi își înalță bărbia ascuțită peste umărul meu ca să citească remarcabila convocare.

— E de aproape trei luni, îi zic eu înfuriindu-mă.

Faptul că femeile care ar trebui să afle primele aflau întotdeauna ultimele e motivul pentru care medicul meu m-a pus să renunț la sare în cea mai mare parte a anilor 1980.

— De ce-o văd abia acum? o întreb eu.

Dacă e prea târziu?

Janet se uită lung la dată. 12 februarie 2021.

— Poate a marcat-o paza.

Se duce la biroul meu și localizează plicul pe mapa mea, care pare de piele, dar e din material sintetic.

— Îhî.

Subliniază cu unghia ei pătrată adresa de retur scrisă sus, în colțul din stânga.

— Pentru că e din Tallahassee. Pe-asta sigur ar fi marcat-o.

— Rahat, răspund eu aiurea.

Stau acolo în picioare, când corpul mi se pune în mișcare fără voia mea. Mă trezesc că-mi strâng lucrurile să plec, deși abia a trecut de prânz, iar la 16 am ora de meditație.

— *Rahat*, mai zic o dată, pentru că partea asta tiranică din mine hotărăște nu numai să anuleze tot ce am programat după-amiază, ci și să suporte costul orei de bicicletă la sală, la care nu o să mă duc mâine-dimineață, la ora 6.

— Cu ce pot să te ajut?

Janet mă privește cu un amestec de îngrijorare și resemnare pe care n-am mai văzut-o de mult — cum te privesc oamenii când se întâmplă cel mai groaznic lucru din lume și chiar nu poate nimeni să facă nimic pentru tine, pentru niciunul dintre noi, căci unii dintre noi mor tineri, nefericiții de ei, și nu se poate ști dacă tu urmezi, și te trezești cât ai clipi că îndoliatul și cel ce aduce alinare se holbează cu ochi inexpressivi în prăpastie. Rutina e un lucru firesc pentru mine, visceral, cu toate că am trecut prin opt administrații prezidențiale. Trei acuzații. O pandemie. Două turnuri care s-au prăbușit. Facebook. Tickle Me Elmo, ice tea Snapple. Ele n-au apucat să guste ice tea Snapple. Dar

nici nu s-a întâmplat în cine știe ce vremuri de demult.
Dacă ar trăi, acum ar fi de vârsta lui Michelle Pfeiffer.
— Cred că plec la Tallahassee, spun eu neîncrezătoare.

Tallahassee, Florida

14 ianuarie 1978

Cu șapte ore înainte

Sâmbătă seara lăsam ușile deschise cât ne îmbrăcam. Când intrau într-o cameră, fetele erau îmbrăcate într-un fel, dar când ieșeau, erau îmbrăcate altfel, în ceva mai scurt. Holurile erau înguste și incomode ca zonele de trecere de pe vapor și lumea rânjea pălăvrăgind despre cine ce face, unde se duce și cu cine. Mirosul de fixativ și de oă pătrundea în stratul de ozon al fiecăreia, aerul de la uscătoarele de păr ridicând mercurul din termometrul analogic de pe perete cu patru, uneori cinci grade. Pentru o gură de aer proaspăt, crăpam ferestrele și luam peste picior muzica de la barul de alături; sâmbătă seara era seara disco pentru purii. Era o imposibilitate statistică să pățim ceva nasol ascultându-l pe Barry Gibb¹, care ciripea într-un falset ce ajungea până hăt departe și pe care ne gândeam că aveam să-l auzim și mâine, și poimâine, și tot așa, doar că, potrivit modelelor matematice, noi suntem niște valori aberante.

O voce timidă a însoțit bătaia ușoară în ușa.

— S-ar putea să ningă.

Am ridicat privirea din teancul cu programul pentru voluntare de pe biroul meu rablagit de secretară și am văzut-o în prag pe Denise Andora, cu mâinile în șold ca o fetiță.

— Bună încercare! am râs eu.

Denise căuta să-mi împrumute paltonul cu guler din blană de oaie. Deși iarna anului 1978 adusesese așa un ger în regiune că omorâse rododendronii de la granița cu Georgia, niciodată nu era prea frig ca să ningă.

— *Te rog, Pamela!*

Și-a unit mâinile ca într-o rugăciune, implorând în continuare, cu vârfurile degetelor roșii, din ce în ce mai insistent.

— *Te rog. Te rog. Te rog.* N-am nimic care să se potrivească.

S-a întors demonstrativ. Știu în detaliu cu ce era îmbrăcată în noaptea aia, pentru că mai târziu a apărut în ziar o descriere a ținutei ei: o helancă subțire, pe gât, băgată în blugii cu nasturi în față, curea maro și cizme din piele întoarsă asortate, cercei cu opal și o brățară din argint cu talisman. Cea mai bună prietenă a mea avea vreo 30 de metri înălțime și era mai slabă decât eram eu când eram copil, dar în ultimul an de liceu am învățat să-mi maschez invidia, astfel încât să pară că aveam o migrenă. Dar mă durea de vedeam stele verzi când mă uitam prea de aproape la Denise, atunci când a hotărât că venise timpul să primească atenție din partea bărbatilor.

— Nu mă face să cerșesc.

A bătut din picior puțin.

— Roger le-a întrebat pe unele dintre fete dacă vin diseară.

Eu am pus jos creionul.

— Denise... am apostrofat-o eu.

Nu mai știam de câte ori o lăsaseră baltă Denise și Roger, numai ca să se ciocnească în oraș seara, de câte beri calde și priviri înflăcărâte era nevoie ca să ierte toate răutățile pe care și le aruncaseră unul altuia sau unul despre altul, dar cea mai recentă despărțire nu a părut să fie chiar o despărțire, ci mai degrabă o lovitură cu un cuțit de bucătărie murdar, care a infectat-o la propriu pe Denise, care, după aceea, a vomitat tot ce a pus în gură timp de aproape o săptămână și a fost internată în spital o perioadă scurtă din cauza deshidratării. Când am venit s-o iau, a jurat că a terminat-o cu Roger o dată pentru totdeauna. *Am tras apa de două ori, ca să fiu sigură*, îmi zisese ea râzând ușor când o ajutasem să coboare din scaunul cu roțile de la spital și să se așeze în mașină, pe locul pasagerului.

Acum a ridicat din umeri, afișând brusc o indiferență suspectă, îndreptându-se spre fereastra mea.

— E la doar câțiva pași de Turq House. O să fie zăpadă de câțiva centimetri la noapte. O să-mi fie puțin frig, dar...

A apăsător maneta de blocare și a împins cu palmele în sticlă, lăsând amprente care în curând aveau să se dovedească a nu mai aparține niciunei ființe vii.

— ...poate se oferă Roger să mă încălzească.

M-a privit în ochi, cu umerii zgribuliți în camera friguroasă. Dacă nu cumva îi veneau părinții în vizită în weekend, sutienul îi rămânea plin de pilule în sertarul de sus.

Eu simțeam că îmi pierdeam din fermitate.

— *Promiți* că-l duci la curățătorie după aia?

— Da, doamnă, Pam Perfecta, doamnă, și-a unit Denise călcâiele cu un zăngănit milităros.

Pam Perfecta era porecla nu-foarte-afectuoasă pe care mi-o dăduse, inspirându-se din reclamele din prime-time cu femeia cu breton ca niște pene, care vorbea despre un spray cu ulei vegetal, care o ajută să consume mai puțin timp, bani și calorii. *Când gătește PAM*, turuie ea punând un pește argintiu din tigaie în farfurie, *cina este întotdeauna PAM perfectă*.

Denise fusese prima fată cu care mă împrietenisem la Florida State University, dar în urmă cu puțin timp ne treziserăm într-un impas. Conducerea asociațiilor studențești, a cluburilor grecești, a fost întotdeauna, în esența ei, putredă din cauza favoritismului, fostele președinte trecând cu vederea regulile pentru unele dintre surorile lor și lăsându-și prietenele, care ar fi trebuit somate pentru abateri grave, să scape. Când am candidat pentru poziția asta și am câștigat, am știut că Denise așteptase clemență, în primul rând de la mine, care eram în fruntea conducerii executive. Dar eram atât de hotărâtă să mă descurc mai bine decât cele dinaintea mea, să mă țină minte lumea ca pe un lider corect și imparțial, că Denise a încasat mai multe lovituri decât oricare altă membră a asociației în semestrul acela. Ori de câte ori nu se prezenta la ședința de luni sau amâna vreo excursie de muncă voluntară, parcă m-ar fi provocat s-o dau afară. Eram ca doi berbeci care-și lăsau capul în jos și se luau în coarne. Trezorierul nostru, o Miss Florida cu păr castaniu-

roșcat, care-și petrecuse copilăria mergând la vânătoare în districtul Franklin, zicea că una dintre noi ar fi fost bine să cedeze înainte să rămânem înțepenite și să trebuiască să ne despartă tăindu-ne coarnezle cu fierăstrăul. Văzuse asta în sălbătie.

— Poți să iei haina, m-am îndurat eu.

Denise a ȝopăit înspre dulapul meu, veselă ca o copiliță, ceea ce m-a făcut să mă simt ca o scorpie groaznică. A închis ochii de plăcere când și-a strecurat brațele în paltonul cu căptușeală din mătase. Aveam haine frumoase, care mi se potriveau ca o mănuză, una moale și delicată, grație unei mame care toată viața s-a preocupat de așa ceva. Poate că și mie mi-ar păsa, dacă mi-aș purta jumătate din garderobă la fel de bine ca Denise. Eu aveam o față rotundă, de irlandeză, în contradicție cu silueta. Asta aveam — nu un corp, ci o siluetă. Contradicția dintre obrazii mei ca niște mere, plini de pistru, și dimensiunile de model de reclamă era suficient de mare cât să-mi vină de multe ori să-mi cer scuze pentru ea. Trebuia să fiu mai drăguță sau mai puțin drăguță, în funcție de cine și unde privea.

— Poți să-mi închizi fereastra înainte să pleci?

Am dat cu palma în birou când o pală de vânt a pătruns în încăperez, amenințând să-mi sufle paginile pe culori din calendar.

Denise s-a dus la geam și s-a dat în spectacol ca o actriță, apăsând rama și gemând de parcă și-ar fi dat sufletul.

— E înțepenit, a spus. Mai bine vino cu mine, ca să nu mori de frig în timp ce faci planuri pentru cea de-a 33-a sesiune anuală de donat sânge. Ce mai distracție!

Eu am oftat, nu pentru că abia aș fi așteptat să merg la o petrecere zgomotoasă a fraternității² și nu puteam fiindcă trebuia să organizez cea de-a 33-a sesiune anuală de donat sânge; am oftat pentru că habar n-aveam cum s-o fac pe Denise să priceapă că nu *voiam* să vin, că nimic pe lume nu mă mulțumea mai mult decât să stau la biroul meu zgâriat cu creionul, sâmbătă seara, cu ușa deschisă spre living, privind spectacolul dat de

cele 38 de fete care se pregăteau să iasă în oraș, și să simt că mi-am făcut treaba pentru care fusesem aleasă dacă, la sfârșit de săptămână, toate fetele puneau muzică, își dădeau cu rimel și se tachinau una pe alta din partea cealaltă a holului. Chestiile pe care le auzeam de la mine din cameră. Cum fiecare îi făcea celeilalte viața un iad absolut. Cine era cazul să-și radă degetul mare de la picior și cine nu trebuia să danseze în public niciodată, în caz că își dorea vreun pic să aibă copii.

— O să te distrezi mai bine fără mine, am făcut eu pe mironosița suferindă.

— Știi, într-o bună zi, a răspuns Denise, de data asta chiar întorcându-se să închidă fereastra, cu părul lung și brunet plutindu-i în spate precum mantia unui erou, o să te trezești cu bidoanele alea ale tale în poală, o să te uiți în urmă și o să-ți dorești să...

S-a întrerupt, scoțând un țipăt pe care sistemul meu nervos abia dacă l-a perceput. Eram niște fete din aceeași asociație, aveam 21 de ani; nu țipam pentru că vedeam ceva atroce sau, ceea ce era improbabil, ceva greșit, ci pentru că, în serile de sâmbătă, ne entuziasmam și nu ne mai încăpeam în piele de bucurie. După aceea, am ajuns să urăsc ziua pe care majoritatea oamenilor abia o așteaptă toată săptămâna, falsul sentiment de siguranță pe care îl transmite ea, promisiunea nesinceră că urma să avem parte de libertate și distracție.

■

Afară, pe gazonul din față, două fete din asociația noastră studențească se luaseră la harță încercând să târască după ele un pachet înfășurat într-o pătură, cam cât un afiș de film, rozalii în obraji de la frig și opinteală, cu pupilele dilatate de parcă le-ar fi hăituit cineva și le sărea inima din piept de la efort.

— Ajutor, ne-au zis pe jumătate râzând, pe jumătate gâfâind, când eu și Denise ne-am întâlnit cu ele pe peticul nostru de gazon, mărginit de smocuri roz de iarbă de pampas, care avea rolul de a-i descuraja pe clienții barului de alături să parcheze pe proprietatea noastră când nu mai era loc în parcare.

De fapt, șmecheria asta de peisagistică era atât de eficientă, că niciunul dintre studenții care le-au ieșit în cale, mergând să ia repede o gustare la Pop Stop înainte să închidă, nu s-a oprit să le dea o mână de ajutor.

Eu m-am postat în mijloc, lăsându-mă pe vine și ridicând de partea de jos, dar Denise tocmai își băgase degetele în gură și scosese un fluierat care ar fi putut să-ți spargă timpanele, așa că doi tipi care traversau aleea noastră în diagonală s-au oprit din drum. Oricât s-ar fi intervenit în spațiul nostru verde, nimic nu le putea sta în cale oamenilor când era vorba s-o ia pe scurtătură și n-aș putea spune că nu-i înțelegeam. Cvartalele din Tallahassee erau lungi cât bulevardele din New York, iar Denise aprecia că știam chestia asta.

— Ne-ar prinde bine o mână de ajutor.

Și-a dat într-o parte părul pe care se chinuise ore întregi să-l facă ondulat și mățâsos și a scos în față un șold, ca autostopista la care visează orice bărbat.

Am văzut cum se îndoaie niște mâini de băiat cu unghii roase sub livrarea noastră ilicită, la câțiva centimetri de ale mele, și povara mi-a fost luată pe loc. Am preluat conducerea operațiunii ca să-i ghidez pe tipi pe cele trei trepte din față și apoi — *cu grijă, puțin la stânga, nu, cealaltă stânga!* — pe ușile duble de la intrare. Tocmai fuseseră vopsite într-un albastru floral ca să se asorteze cu striatiile tapetului din hol, unde, în clipa aceea, se strângea toată lumea — fetele din bucătărie, care făceau popcorn, fetele care se înghesuiseră pe canapeaua din sala de recreere ca să recupereze episoadele din *As the World Turns*³ difuzate în timpul săptămânii, fetele care ieșeau în oraș, cu părul pus pe bigudiuri și dând din mâini ca să li se usuce oja pe unghii. Voiau să vadă de ce era atâta agitație, dar și să-i cântărească din ochi pe manipulanții din stradă, mai mari decât noi cu cel puțin opt ani, însă nicidecum mai în vârstă decât profesorii care ne invitau frecvent la cină în oraș.

Ce urma să se întâmple după aceea a fost întrebarea care a provocat ceva sfadă. Denise insista ca tipii să urce mai departe scările, dar singurii bărbați care aveau voie

la etajul doi erau rubedeniile, în ziua mutării, și omul de serviciu, când apărea ceva de reparat.

— Nu fi așa, Pamela, pleda Denise. Știi că dacă-l lăsăm aici o să-l fure iar înainte să facem târgul.

Deși greutatea cu pricina era înfășurată într-un cearșaf, toate știam că e un montaj foto înrămat aparținând fraternității noastre afiliate⁴, în care fiecare membru activ era sobru, în costum și cu cravată, cu blazonul cu șarpe-cu-clopoței și sabie dublă în mijloc. Umblaserăm pe ici, pe colo luni întregi, fiecare asociație furând unul dintre montajele foto ale celeilalte și lăsând în urmă pe perete un pătrat cenușiu care nu s-ar fi șters nici măcar cu o soluție tare de amoniac.

Denise s-a uitat lung la mine, cu o sclipire în ochii machiați cu dermatograf, care parcă spuneau *Te-am prins!* Peste zece ani, când am devenit mamă, am recunoscut tertipul ăsta prin care ceri ceva ce știi că nu ai voie să ai, în fața unei mulțimi de oameni care te aprobau. N-aveai cum să refuzi, doar dacă nu cumva voiai să te creadă toți o cotoroanță bătrână.

Am scos un sunet batjocoritor din adâncul gâtulejului. Cum să îndrăznească chiar și să ceară una ca asta?

Denise a deschis gura, trăsăturile pălindu-i din pricina dezamăgirii. Știam și expresia asta. Mutra asta o făcea ori de câte ori dădea de mine în poziția de președintă de asociație, după ce îi fusesem prietenă atâta vreme.

— *Man on the floor*⁵! am țipat eu și Denise m-a apucat de umeri, zdruncinându-mă ca într-o ciondăneală reușită.

Fusesse *cât pe ce* s-o păcălesc. După care ne-au spulberat celelalte fete care se mișcau ca un banc de pești, ca un singur corp ce vibra, subțiindu-se în dreptul scărilor și recăpătându-și forma pe palier, apoi îngustându-se pe coridoarele conice. În tot acest timp cântam *man on the floor* nu la unison, ci fiecare în parte, încet și grav, luându-ne la întrecere una cu alta. Cântecele ăla al lui Paul McCartney — *Band on the Run* —, care îi sunase întotdeauna ca *Man on the Run* uneia dintre surorile mele, nimeni nu mai ține minte care, iar de aici până la

gluma asociației nu mai fusese nevoie decât de o mică ajustare. Ceva care te prindea așa de tare, încât în dimineața următoare, stând amețită în sufragerie, am auzit murmurul refrenului. Pe etaj erau o grămadă de bărbați, unii în albastru, alții în halate albe de laborator, în timp ce superiorii lor erau în haine de oraș, și tăiau petice însângerate din mochetele noastre și culegeau măsele de minte împrăștiate pe covor. După care cineva a cântat din toți răunchii — *man on the floor, maaaaan on the floor* — și am izbucnit în râs, un râs venit din adâncul măruntaielor, ceea ce pe unii dintre musafirii noștri în uniformă i-a făcut să se oprească pe scări și să se uite la noi, afișând pe chipurile lor încruntate și pline de reproș o vagă urmă de îngrijorare.

■

Montajul foto a ajuns în camera 4, camera fetelor care dăduseră jaful. Manipulanții noștri au luat-o sceptic prin spațiile limitate, înainte de a trage câte un picior în ușă ca să se închidă, și au sprijinit prețioasa marfă de piciorul unuia dintre cele două paturi de o persoană. Dacă voiai să intri în camera cu pricina, trebuia să mergi în lateral și cred că, la *silueta* mea, nici așa n-aș fi reușit să mă strecur înăuntru.

— Nu aveți un pod sau ceva asemănător? a întrebat unul dintre ei.

Aveam, dar să ai un montaj foto în cameră era ca și cum ai fi avut o pereche de coarne de cerb pe perete, le-a explicat Denise. Unele dintre fetele fără cine știe ce sâni se furișau pe ușa întredeschisă cu aparatul de fotografiat ca să-i immortalizeze pe eroii locali aflați în camera 4, care pozau lângă pradă, rânjind, mimând în aer armele ridicate și cu pletele lăsate pe spate ca Îngerii lui Charlie⁶. Peste câteva ore el avea să încerce să pătrundă aici, dar accesul avea să îi fie restricționat de montajul foto al clasei din 1948 — țin minte că ăla a fost anul pe care fetele l-au șterpelit, le văd și acum, în poză, părul dat cu pomadă și ochelarii cu rame de baga. Astăzi, Sharon Selva practică chirurgia dentară în Austin și Jackie Clurry e profesor titular chiar la catedra de istorie a universității cuprinse de teroare în iarna

anului 1978 — și totul numai din pricina unei farse stupide de club⁷.

Denise s-a dus hotărâtă la veioza micuță, cu suport chihlimbărie, pusă de fete pe un maldăr de reviste vechi, a deșurubat abajurul și a întins firul până unde putea ajunge cu el, ca să se aplece în fața imaginii și s-o studieze la lumina becului pe care îl plimba pe suprafața ei, ca și cum s-ar fi plimbat pe plajă cu un detector de metale în mână. A scuturat capul îngrozită.

— Chiar și montajele foto din anii 1940 se făceau la calitate de muzeu! a țipat ea cu o furie cât se poate de sinceră.

Doi ani le lăsaserăm celor de la Turq House — denumirea prescurtată a nuanței în care le erau vopsite obloanele și ușile — impresia că luau parte la clasicul jaf prietenesc la care participau de generații întregi membrii și membrele asociațiilor. Ce nu știau ei era că noi înlocuiserăm sticla de calitate din montajul lor foto cu plexiglas de-al nostru, înainte de a face schimbarea. Denise a fost cea care a observat discrepanța pe vremuri, când eram în anul al doilea.

„Sticla asta e superbă“, șuierase ea și fetele mai mari râseseră, pentru că superb era Robert Redford, dar mergea oare să zici asta despre sticlă? Micuța Denise din anul al doilea ne condusesese până la vitrină și ne arătase diferențele — „Vedeți ce tare s-a estompat montajul nostru?“, zisese ea —, Turq House folosea sticlă, sticlă din aceea specială, ca la muzeu, care să protejeze fotografiile de elemente dăunătoare, cum sunt soarele și praful. Denise era studentă cu dublă specializare, la arte frumoase și limbi moderne — la arte frumoase își dorise dintotdeauna să ajungă, dar în ultima vară apăruseră și limbile moderne în combinație, după ce citise în *Tallahassee Democrat* că se construia un muzeu Salvador Dalí ultramodern în St. Petersburg, Florida. Se repezise imediat să mai facă o specializare, limbi moderne, în principal spaniolă, petrecându-și vara în care a împlinit 20 de ani în campus, învățând pentru a-și obține creditele pentru doi ani de studiu. Însuși Dalí urma să vină la interviuri

cu candidații pentru post, iar Denise avea de gând să-l dea pe spate cu felul în care vorbea limba lui maternă. Deloc surprinzător, el a plăcut-o imediat ce s-au cunoscut și a angajat-o pe post de asistentă de galerie, urmând să înceapă efectiv lucrul în prima zi de luni de după absolvire.

— M-aș mira să observe..., zisese Denise cea din anul al doilea, apoi tăcuse, suficient de isteată să știe că, fiind membră nouă⁸, nu putea să vină ea cu propunerea.

Au existat și există în continuare o mulțime de diferențe între felul în care arată viața într-o asociație de băieți și una de fete, dar marea diferență, cea despre care președinta clubului vorbea tot timpul, era nivelul la care membrii absolvenți ai acestor asociații dădeau înapoi ceea ce fusese investit în ei către organizația din care proveneau. Din punct de vedere economic, bărbații din fraternități deveniseră de secole o investiție mai sănătoasă decât femeile din cluburile de surori și, în general, casele lor etalau mobilă mai nouă, aparate de aer condiționat mai performante și, „după cum a subliniat recent sora noastră cu ochi de vultur, Denise Andora“, a zis ea în cadrul următoarei ședințe a asociației, „chiar și sticlă *mai curată* decât a noastră“.

Șiretlicul a funcționat în seara aceea și umblă vorba că merge și în ziua de azi cu fetele.

Denise a bătut cu unghiile ei lungi în sticla rezistentă și antireflex și a gemut aproape erotic:

— Ce marfă bună, Doamne!

— Să te lăsăm singură cu sticla, Denise? a întrebat Sharon sec.

— Dă-l dracului pe Roger!

Denise a pus un deget umed pe suprafața transparentă.

— Eu și sticla asta o să avem o viață foarte lungă și foarte fericită împreună.

Câteodată, când nu obțin un rezultat bun în instanță, când încep să mă gândesc că, la urma urmei, dreptatea s-ar putea să fie o aberație, îmi aduc aminte că Saivador Dalí a murit cu șase ore înainte ca tipul care a omorât-o pe Denise să ajungă pe scaunul electric. 23 ianuarie

1989: mergeți și căutați data asta. Moartea unuia dintre cei mai cunoscuți și cei mai excentrici artiști a făcut ca execuția unui nenorocit oarecare în centrul Floridei să nu fie știrea zilei și respectivul nenorocit să ajungă să-și târască ultimii pași cu amărăciune în sala de execuție din pricina asta. Omul își dorea spectacol — mai mult decât propria libertate, mai mult decât o ocazie de a mă face pe mine să-mi pară rău pentru ce i-am făcut. În zilele proaste îmi place să cred că Denise e acolo sus, în fine, acolo unde ajung femeile splendide când mor, și că a reușit ea cumva să tragă câteva sfori. Că a pus în umbră moartea lui așa cum și el a pus în umbră timpul ei trecător pe acest pământ. Răzbunarea e un fel de mâncare care se servește cel mai bine rece. Scorpiile din serialul *As the World Turns* ne-au învățat asta.

¹ Unul dintre membrii celebrei formații britanice Bee Gees (N.r.).

² *Fraternity*, în orig.; este vorba despre tradiția, modul de organizare și simbolistica asociațiilor și grupurilor studențești din cadrul universităților nord-americane. Echivalentul feminin este „sorority”, care nu are o traducere exactă în limba română și care va fi redat în text prin noțiunea de „asociație studențească” (N.r.).

³ Serial TV american difuzat între anii 1956 și 2010, care prezintă întâmplările și dramele din viața personajelor, în contextul relațiilor de familie și profesionale (N.r.).

⁴ *Sweetheart fraternity*, în orig., se referă la un grup auxiliar în cadrul acestor cluburi și asociații studențești (care sunt, prin regulament, exclusiv masculine sau exclusiv feminine, elitiste și închise) formate din membri de sex opus. Este o titulatură simbolică de înaltă apreciere pe care o femeie o primește într-o fraternitate, respectiv pe care un bărbat o primește într-o asociație feminină („sorority”). Aici vorbim despre afilierea simbolică dintre două asociații de sex opus (N.r.).

⁵ În contextul asociației studențești de fete și al regulilor ei, o traducere potrivită ar fi „Bărbat pe etaj!” (N.r.).

⁶ *Charlie's Angels*, în orig., este un serial TV american, difuzat între anii 1976 și 1981, având ca temă centrală aventurile a trei eroine care lucrează pentru o agenție privată de detectivi (N.r.).

⁷ *Greek prank*, în orig., unde Greek („grecesc”) vine de la literele alfabetului grec cu care sunt numite și cu care se identifică aceste asociații studențești (N.r.).

⁸ *Pledge*, în orig., se mai numesc noii membri acceptați în cadrul acestor asociații studențești (N.r.).

Viitorul — îl aştepta cu nerăbdare.

— MĂTUŞA UNEIA DINTRE VICTIMELE
DE LA FLORIDA STATE UNIVERSITY, 1978

15 ianuarie 1978

Cu cinci minute înainte

Cu siguranță nu m-am trezit din somn numai din cauză că-mi ghiorăiau mâțele de foame, dar în clipa aia nu-mi doream decât să cobor să-mi fac un sendviș cu unt de arahide, apoi să mă culc la loc.

M-am ridicat din pat, întinzându-mă, gemând când m-am văzut în oglinda micuță, ovală de pe perete. Adormisem îmbrăcată cu manualul pe post de pernă. După ce afișasem programul voluntarelor pe panoul informativ de la grupurile sanitare, trecusem la lectura cursului de Gândire Politică de luni dimineată, așa că îmi rămăseseră imprimate pe obraz niște urme vagi din Amendamentul pentru Egalitate în Drepturi. M-am frecat tare cu podul palmei ca să se șteargă, dar cuvintele lui Alice Paul⁹ nu se luau.

Când erai președintă de asociație, singurul avantaj era că locuiai singură în camera mare, cu balcon, la care ducea scara din față. Unele fete se lăsau convinse de fereastra de la care se vedea golful, de *intimitate*, astfel că li se părea că ar vrea să candideze pentru post, asta până găseau un moment liber să se gândească la câtă muncă în plus față de volumul obișnuit — muncă fără nicio mulțumire — ar implica așa ceva. Pentru mine, era invers. Ședințele, problemele de buget, administrarea, rezolvarea disputelor mai mici sau mai mari — iată atracțiile. Având prea mult timp liber, intram în depresie și mi-era groază să merg în oraș, să ies la întâlniri cu tipi și toate cele. Cu silueta mea, îmi făcusem rost fără probleme de un prieten, student în primul an, și cu toate că nu simțeam nicio tresărire când îl sărutam, totuși îl țineam pe lângă mine din comoditate.

Lustra din tavanul coridorului de la intrare era programată să se stingă automat la ora 21. Dar, când am ieșit de la mine din cameră, la 3 fără ceva dimineată, holul strălucea într-o lumină argintie. Încă nu știe nimeni cum s-a întâmplat, dar lustra mi-a salvat viața. Dacă atunci când am ieșit din cameră m-aș fi dus

pe holul îngust, spre scara din spate, care se folosea noaptea, nu m-aș mai fi întors niciodată.

Am coborât treptele din față, cu mâna pe balustrada din fier forjat, una dintre cele mai vechi și mai frumoase părți ale Casei. În hol, am tot apăsat întrerupătorul, dar degeaba. Am adăugat și asta pe lista treburilor de făcut, care se tot lungea: mai întâi, să-l chem pe omul de serviciu, înainte să apară absolventele.

„Nu sta cu mâinile în sân“, a țipat o femeie. „Fă ceva! Fă ceva!“

Undeva în Casă s-a spart un pahar. Apoi încă unul. Și încă unul.

M-am uitat la picioarele mele vârate în papucii de casă pe care-i purtam pentru ultima oară și am observat că se îndreptau, cumva, spre agitația care venea din acea parte a Casei dinspre Jefferson Street. Imediat ce am ajuns în sala de recreere, după ce am dat roată și am văzut că era doar televizorul, pe care una dintre surorile mele îl lăsase deschis în mijlocul unui episod vechi din *I Love Lucy*¹⁰, cel în care Lucy îi dă lui Ricky obiecte pe care să le spargă, în loc să-i spargă ei fața, mi-am dat seama că ceva nu era în regulă.

Cu toate astea, am intrat, am stins toate veiozele din încăpere, am strâns farfuriile murdare, cu urme lipicioase de la prăjitura de ciocolată cumpărată de la Jerry's, de pe măsuța de cafea. În ochi aveam lacrimi fierbinți, pentru că eram unul dintre oamenii aceia care plângeau numai când îi apuca furia. Ceaiul și Turul Absolventelor începeau la 9 dimineața, iar fetele lăsau camera *în felul ăsta?*

Coada de cal mi se desfăcuse în somn și-mi tot îndepărtam părul din ochi dând din umeri, iar la un moment dat m-am prins că asta se întâmpla fiindcă în cameră era un curent care te îngheța. M-am ridicat pe vârfuri, m-am uitat prin arcadă și am văzut că și ușa din spate era deschisă. *Ai dracului copii*, mi-am zis, fiindcă asta aș fi gândit în mod normal, dacă o parte din mine n-ar fi simțit că se întâmpla ceva cumplit chiar în clipa

aceea, chiar deasupra capului meu. *Ai dracului copii bețivani*, mi-am spus iar, cu intonație, trăgând de ultimele secunde de normalitate înainte de...

O bufnitură. Bufnitura *aceea*.

M-am oprit. Nu m-am mai clintit. N-am mai respirat. Toate funcțiile mi s-au oprit în loc ca să redirectioneze toate resursele spre timpane. Deasupra, s-a auzit un ropot de pași. La etaj, cineva alerga cu o viteză amețitoare, inumană.

Tălpile acelea parcă aveau un magnet care parcă mă trăgea și pe mine în cursă — pe lângă peretele cu montajele noastre foto, pe sub crăpătura prost mascată din tavan și, în cele din urmă, în locul dintre cuier și ușile cu grile de ventilație de la bucătărie, unde pașii s-au oprit și m-am oprit și eu odată cu ei. Stăteam în umbra scării principale, cu fața spre ușa dublă de la intrare care se găsea la vreo patru metri de mine. Eu aproximasem că ar fi fost la peste patru metri și jumătate de mine, dar când a măsurat detectivul, peste nici o oră, am constatat că aproximarea mea fusese ușor eronată.

Candelabrul de cristal se balansa, dar era la fel de strălucitor. Sigur că ar fi fost greu să-l vezi pe individ când a coborât scările și s-a năpustit în hol. Dar candelabrul a fost pe post de fotograf pentru mine, căci l-a luminat clar, pe de-a-ntregul, în clipa în care s-a oprit, aplecându-se foarte jos, cu o mână pe clanța ușii. În cealaltă mână ținea ceva ca o bătă de baseball din lemn, pentru copii, cu capătul înfășurat într-un material închis la culoare, care parcă se arcuia și făcea cute. Era sânge, dar creierul meu încă nu mă lăsa să conștientizez acest fapt. Purta un fes tricotat, tras peste sprâncene. Avea un nas ascuțit și drept și buze subțiri. Era tânăr, dichisit și arăta bine. N-am să neg lucrurile evidente, chiar dacă ele mă enervează.

Pentru o clipă, o clipă fericită, mi-am ieșit din pepeni. L-am recunoscut pe tipul de la ușă. Era Roger Yul, prietenul lui Denise, cu care când se certa, când se împăca. Nu-mi venea să cred că-l dusesese sus pe furiș.

Asta era o încălcare de cod portocaliu a regulamentului intern. Motiv de exmatriculare.

Dar apoi am văzut cum individului i se încordează fiecare mușchi din corp, de parcă ar fi simțit că e urmărit. Rotind ușor capul, s-a concentrat ca un răpitor pe un punct chiar în apropierea umărului meu. Am rămas amândoi atenți și nemișcați și, simțind un val de eliberare, mi-am dat seama că de fapt nu are cum să mă zărească în umbra scării, că eu îl vedeam, dar el pe mine nu.

Nu era Roger.

A deschis ușa și a dispărut. Următoarea ocazie când am dat cu ochii de el, era în sacou și cu cravată, avea fani înfocați și era sprijinit de *New York Times* și, când m-a întrebat unde locuiesc în prezent, în mod oficial, n-am avut încotro și i-am dat adresa mea de-acasă unui individ care a ucis 35 de femei și a scăpat de închisoare de două ori.

■

M-am trezit că mă îndreptam spre camera lui Denise, cu gândul s-o muștruluiesc. Asta n-aveam să reușesc niciodată să le explic ca lumea polițiștilor, completului de judecată, părinților lui Denise și nici mie însămi. Că, deși știussem că individul pe care l-am văzut la intrare nu era Roger, nu ridicasem receptorul să sun la poliție, ci mă întorsesem sus s-o iau la rost pe Denise.

Când coboram spre hol și eram la jumătatea scării, s-a deschis ușa de la camera numărul 6, de unde a ieșit împleticindu-se o studentă din anul al doilea, Jill Hoffman, adusă de spate, care a luat-o spre baie. Era beată și se ducea la toaletă, să dea la boboci.

Am strigat-o și s-a întors speriată, de parcă ar fi crezut că eram furioasă din cauza chipului său pe jumătate sfâșiat, dând la iveală osul acela pe care revistele de modă ne spuneau să-l scoatem în evidență prin machiaj. Încerca să spună ceva, dar limba i se împotmolea în șuvoaie groase de sânge.

Am luat-o spre hol, dând din mâini în chip ciudat și țipând să se scoale toată lumea. Una dintre fete a

deschis ușa și a întrebat sumbru dacă a luat foc Casa. Am împins-o pe Jill în brațele ei și, într-o clipă de convingere, i-am zis să închidă ușa după ea și s-o încuie. Cu coada ochiului am văzut că în camera lui Jill a intrat altcineva și a strigat că ne trebuia o găleată. Mă gândeam că trebuia să ștergem petele de sânge lăsate de Jill pe covor înainte să intre în țesătură, ceea ce în momentul acela mi se părea absolut logic.

Am intrat în camera 12, din dreapta, și am urlat la fete să sune la poliție. Când m-au întrebat de ce, a trebuit să mă opresc și să mă gândesc o clipă. Nu țin minte să fi zis asta, dar autorul uneia dintre cărțile mai etice de *true crime* scrie că aș fi făcut-o. „Jill Hoffman a fost întrucâtva mutilată”, așa susține că aș fi spus, cu calm, după care m-aș fi dus fără grabă la baie, aș fi scos o găleată de sub chiuvetă și aș fi intrat la Jill în cameră, crezând că mă duceam să frec covorul ca să scot o pată.

În camera ei era ud, așternuturile erau îmbibate de ceva închis la culoare, cleios, iar perdelele galbene erau stropite de sânge atât de tare, că se strânseseră în cârligele lor, fiind mai grele decât fuseseră cu 17 minute mai devreme. Colega ei de cameră, Eileen, era în pat și se ridicase în capul oaselor, ținându-și fața zdrobită în mâini și gemând „mama” cu accentul ei sudist. Eileen era o ascultătoare fidelă a emisiunii de la radio realizate de pastorul Charles Swindoll și, cu toate că nu eram absolut deloc religioasă, mă prinsese și pe mine. Repeta mereu că viața e 10% ce ți se întâmplă și 90% cum reacționezi la ce ți se întâmplă.

Am împins găleata sub bărbia lui Eileen și i-am luat mâinile din dreptul feței. Sângele și saliva au năvălit pe fundul de metal, scoțând gălgâitul unui lichid mult mai gros decât apa.

— la asta, i-am zis unei studente din anul al treilea care intrase după mine în cameră.

Ea a întors capul, sufocându-se de greață, dar i-a ținut găleata lui Eileen până a apărut ambulanța.

— Să n-o lași să-și acopere fața, ca să nu se sufoce.

Am plecat din camera lui Jill și Eileen, îndreptându-mă spre a mea. Era exact ca atunci când eram de serviciu la asociație, în serile de luni. Numărătoarea începea din față.

Majoritatea fetelor s-au trezit tresărind când am dat năvală în camerele lor și am aprins luminile, ducându-și mâinile la ochi și ștergându-și saliva din colțurile gurii. Cu toate că aveau chipurile boțite, măcar erau întregi. Deși era o nebunie, am început să mă întreb dacă Jill și Eileen nu cumva să luaseră la bătaie și lucrurile scăpaseră de sub control. Dar apoi am ajuns la camera 8. Acolo locuia o fată pe care o chema Roberta Shepherd. Colega ei de cameră era plecată la schi în weekendul acela și, spre deosebire de celelalte, Robbie n-a gemut când i-am zis să se scoale și să aprindă lumina.

— Robbie, îmi pare rău, dar trebuie să te scoli, am repetat cu vocea aceea de învățătoare, din pricina căreia mă maimuțăreau toate pe la spate.

Umblam prin cameră, iar în interiorul meu adrenalina luase locul curajului. Dar nu era cazul să fiu curajoasă. Robbie dormea învelită în cearșaful tras până la bărbie. M-am dus la ea, am atins-o pe umăr și i-am zis că s-a întâmplat ceva cu Jill și Eileen și că poliția avea să vină din clipă în clipă.

Însă când am văzut că tot nu reacționa, am întors-o pe spate și atunci am observat firișorul roșu de pe pernă. Sângerare nazală. Am bătut-o pe umăr consolator, spunându-i că și mie îmi dădea sângele pe nas când mă enervam.

Dintr-odată, m-am trezit cu un individ tunând și fulgerând lângă mine. „Medicul! Chemați medicul!” Am ieșit pe coridor, la început simțindu-mă rănită, dar după aceea înfuriindu-mă. Cine era el să țipe la mine, în casa mea?

În scurtul răstimp petrecut în cameră la Robbie, coridorul parcă se transformase într-un spațiu suprarealist, unde pârlăiau radiourile ofițerilor trepăduși din campus, care nu erau cu mult mai mari decât noi. Fetele bântuiau pe holuri cu hainele de iarnă peste

cămășile de noapte. Cineva zicea cu toată convingerea că ne bombardaseră iranienii.

— Vine un miros ciudat din camera lui Denise, a anunțat Bernadette, Miss Florida și, în calitate de trezorier, adjuncta mea la conducere.

Am cotit amândouă pe coridor, ferindu-ne de doi ofițeri slăbănogi și neajutorați. M-am întrebat dacă nu cumva Denise uitase să-și strângă paleta cu acuarele înainte să iasă în oraș în seara aceea. Mai făcea așa câteodată și mirosea ca atunci când erau scurgeri de gaze.

Lui Denise nu-i plăcea să i se spună ce să facă. Era și încăpățânată și talentată și cu nasul pe sus și sensibilă. Prietenia noastră nu rezistase după ce eu îmi asumasem acest rol de bunăvoie și nesilită de nimeni, iar misiunea mea era să mă asigur că toată lumea se supunea regulilor, oricât de inutile și de antice îi păreau lui Denise. Dar tot țineam la ea. Tot îi doream să aibă viața aceea măreață, de succes, căreia îi era menită, deși mă resemnasem că era foarte probabil ca eu să nu fac parte din ea.

În clipa în care am pășit în camera ei, am știut. *Am știut*. Doar că o pierdusem mai devreme decât eram pregătită s-o pierd. Denise dormea pe o parte, cu așternuturile trase până peste umăr. Trebuie să fi fost aproape 26 de grade Celsius în cameră, iar în aer plutea un iz greu ce venea din baie.

Bernadette mă ținea, îmi spunea să aștept medicul, dar eu m-am tras din strânsoare.

— Ea are un somn sănătos, am insistat eu cu o voce furioasă, de om care se sufocă.

Orice ar fi sugerat, orice ar fi crezut Bernadette — *se înșela*.

— Mă întorc imediat, mi-a zis ea, lovindu-se cu cotul în ușă când a dat să iasă și a luat-o la fugă pe hol.

Ca și cum ar fi așteptat să rămânem singure, Denise a ridicat o mână țeapănă, un salut cu un braț rigid.

— Denise!

Râsul meu a sunat anormal, chiar și în propriile mele urechi.

— Trebuie să te îmbraci, i-am spus. Avem un „cod sutien”. Sunt polițiști peste tot.

M-am apropiat și, deși mă iluzionam mai departe că ea doar visa, am înțeles destul cât s-o iau în brațe. Avea bucățele de scoarță de copac în păr, pe care însă, spre deosebire de părul lui Jill și Eileen, l-am simțit uscat și moale când l-am mângâiat și i-am mai spus o dată că trebuia să se îmbrace. Nu avea nici măcar o zgârietură pe față. Pentru Denise ar fi fost important să părasească tumea asta cu chipul nevătămat.

Am tras așternuturile de pe ea — sigur îi era cald — și am văzut că, deși era tot în cămașa ei de noapte preferată, lenjeria intimă era aruncată pe podea, lângă un flacon cu fixativ Clairol răsturnat. Nu înțelegeam cum era posibil așa ceva, dar capătul de sus al flaconului era înfundat de o substanță închisă la culoare și de un smoc de păr negru, sârmos, ca părul care rămâne în lamă când te razi, înainte să te duci la plajă.

Am simțit o mână pe umăr, care mă înghiontea să mă dau laoparte, și omul acela era iar lângă mine, cel care țipase la mine. A tras-o pe Denise din pat, pe jos. l-am zis cum o cheamă și că are alergii la latex. De aceea trebuia să aibă grijă ce vopsele ținea în cameră.

— E bine de știut, a zis el și atunci l-am iertat, fiindcă a fost așa de blând cu Denise când a ciupit-o de nas și s-a aplecat spre fața ei.

Ea adormise din nou, dar când avea să se trezească urma să-i spun că tipul care o salvase era frumos și nu avea verighetă. Oare „doctor” și „medic” erau unul și același lucru? Denise era genul care să se cupleze cu un doctor. Poate că asta avea să fie povestea despre cum și-a cunoscut soțul și, într-o zi, curând, aveam să spun povestea asta la nunta ei.

² Sufragetă americană, feministă și activistă pentru drepturile femeilor, s-a numărat printre cei mai proeminenți lideri și strategii ai campaniei pentru Cel de-al XIX-lea Amendament al Constituției SUA, care interzicea statelor uniunii negarea dreptului la vot pe

criterii de sex, recunoscând așadar dreptul la vot al femeilor (*N.r.*).

¹⁰ Sitcom american din anii 1950 (*N.r.*).

15 ianuarie 1978

3:39 a.m.

Polițistul de la etaj ne a zis să mergem jos, iar polițistul de jos ne-a zis să mergem înapoi la etaj. La etajul doi am dat de altul, care ne-a spus exasperat că ar avea mare nevoie să stăm într-un singur loc și să nu deranjăm nimic, așa că eu a trebuit să iau decizia. Urma să ne izolăm în palatul meu prezidențial.

Camera mea avea ferestre duble, de sus până jos, chiar deasupra balustradei albe cu litere grecești din bronz. Când draperiile erau strânse, ferestrele dădeau spre aleea cu dale albe pe care Denise desenase cu cretă, la începutul semestrului, caracterele noastre grecești ondulate.

Cineva a tras draperia și încăperea a fost invadată de nuanțe de albastru și roșu.

— A mai venit o ambulanță, a zis ea, deși chiar nu era nevoie să anunțe.

Câteva dintre fete s-au dus la fereastră să vadă cu ochii lor. Cred că ne înghesuiam vreo 30 de suflete în camera aceea, iar mirosul — de cremă de față de noapte și răsuflare duhnind a bere — mi-a rămas imprimat până azi în memoria olfactivă primară.

— *Trei* ambulante.

— Șapte mașini de poliție.

— Mie îmi ies șase la numărătoare.

— Șase. Acum mă simt mult mai bine.

Bernadette și cu mine ne-am împrăștiat, luând la puricat încăperea de la un capăt la altul și înapoi, strângând cât mai multe informații. Cine văzuse ceva. Auzise ceva. Una dintre noile noastre membre mi-a zis că a fost o spargere și că ar trebui să verificăm, să vedem dacă mai aveam televizor. Alta insista că trăsese răsovieticii în noi și că țara intra în război.

— Nu cred că e asta, i-am răspuns eu, strângând-o ușor de genunchi.

Bernadette și cu mine ne-am dat peste cap să comparăm observațiile strânse. Chiar și dimineața, în halat și cu un singur bigudiu prins în păr, își contura cu

mare atenție buzele cu un ruj lucios de culoarea cireșei. Era neliniștitor să-i vezi gura palidă și îmi dădeam seama că nu se simțea deloc în largul ei fără culoarea ei favorită. Își tot mușca buza de jos, care se tot umplea de sânge roșu-aprins. Purta tot bluza cusută cu mărgelile pe care și-o pusese la începutul serii. Ceea ce s-a dovedit a fi un amănunt esențial.

— N-am reușit să desfac asta, a zis Bernadette, arătând spre nasturele bluzei cu mărgelile.

Eu m-am aplecat, ținând materialul între degetul mare și cel arătător. Accesoriul de cristal se încurcase în gaică.

— Am ciocănit la ușă la Robbie să cer o mână de ajutor. Are o foarfecă pentru textile.

Robbie era studentă la marketing în industria modei.

— Mi-aduc aminte că a mormăit că era 3 dimineața. Și m-am uitat la ceasul ei pentru că știam că exagerează. Și i-am spus „e 2:35, Robbie“. Și ea a zis „vrei să te ajut sau nu“.

Bernadette a răsuflat prelung, nevenindu-i să creadă.

— Când s-a întâmplat așa ceva? Cum de n-am auzit nimic? Era bine. Când am plecat. Era *bine*.

— Mergem s-o vedem la spital imediat ce ne dau drumul de aici, i-am promis eu.

Tot ce am promis în dimineața aceea părea posibil în momentul acela, de vreme ce avusesem șansa să investighez puțin. Un necunoscut pătrunsese în Casă, probabil pus pe furat, se ciocnise de unele dintre fete și se panicase. Efracțiile nu erau ceva ieșit din comun. Nimeni nu avusese de gând să ne facă niciun rău și, cu toate că Jill și Eileen se aleseseră cu vânătăi și erau pline de sânge, a fost una dintre situațiile acelea în care lucrurile păreau mai rele decât erau. Ca atunci când te tai la gleznă, la duș, și țâșnește sângele de parcă ți-ai fi tăiat o arteră. Așa era, cu siguranță; altfel, așa cum tocmai zisese Bernadette, am fi *auzit* ceva. Mi-am lovit coapsele cu palmele și m-am liniștit pe moment.

Părea că stăteam în camera aceea de ore bune, dar sigur nu trecuseră mai mult de 20–30 de minute, de vreme ce păsările nici nu începuseră să ciripească încă atunci

când un alt polițist a deschis ușa. Eram anesteziolate de șoc, dar, în clipa în care a apărut cineva din exterior, toată lumea s-a șters pe față și a devenit atentă. Eram obișnuite să ne întâlnim la discuții și ședințe, dar polițistul nu părea pregătit să fie în centrul atenției tuturor. A încremenit un moment, care a părut să se prelungească la infinit, de parcă l-ar fi apucat tracul.

— Ceva nou? am întrebat eu.

El a dat din cap spre mine, recunoscător că i se aducea aminte ce căuta acolo. Era lat în umeri, musculos, un băiat din partea locului, cu insignă, dar pe care nu-l ajuta vocea. A trebuit să ne apropiem ca să înțelegem ce zicea.

— Acum sunt o groază de oameni la etajul al doilea și o să stea un timp. O să vă mutăm jos.

Eu am ridicat mâna, nu ca să mă invite el, ci ca să anunț că urma să vorbesc. Așa era și la asociație. Dacă aveai ceva de spus, dădeai tu un semn, dar nu te invita nimeni să iei cuvântul. Dar aici nu eram la curs și nu eram studenți. Eu spuneam mereu că eram membre ale asociației, iar Casa era afacerea noastră.

— Ce se întâmplă cu celelalte fete? am întrebat. Cum se simt?

— Sunt la Tallahassee Memorial.

— Toate?

El a dat din cap aprobator, cu fața senină și sinceră.

Ușurarea pe care am simțit-o m-a făcut să-mi revin nu pentru că era răspunsul pe care îl voiam, ci pentru că era un *răspuns*. În luna întreagă de incertitudini care avea să urmeze, îmi doream și toate ne doream claritate. Ce se întâmplase? Cine comisese fapta? Ce urma să facem?

— Când putem să ne sunăm părinții să le zicem ce se întâmplă? am întrebat eu.

Polițistul a ezitat, gândindu-se.

— Poate peste vreo oră? Cam atât durează să se ia amprente de la un grup de mărimea asta.

Atunci, fetele au rupt rândurile, punând întrebări și ridicând obiecții obraznice, dar rezonabile. Le-am lăsat,

gândindu-mă că își câștigaseră câteva clipe de dezordine. M-am ridicat și m-am dus în mijlocul lor și toată lumea a cerut să se facă liniște.

— Ne iau amprente? am întrebat eu cu o voce de purtător de cuvânt, calmă, dar îngrijorată. De ce?

— Întotdeauna li se iau amprente tuturor.

— Ce înseamnă tuturor? m-am repezit eu, ieșindu-mi din răbdări.

— Tuturor celor implicați de la locul unei crime. Nu doar agresorilor.

— Agresorilor? Adică sunt mai mulți?

— Poftim? Nu. Poate. Nu știm.

— Deci nu l-ați prins pe cel care a făcut-o?

— Îl caută o groază de oameni.

M-am ciupit de nas, fierbând de frustrare.

— Atunci, putem măcar să ne întoarcem toate în camere și să ne schimbăm, înainte să coborâm?

— Nu, a răspuns el.

Iar apoi, când a auzit corul de plângeri despre cum să defileze ele fără pantaloni în fața atâtor bărbați, ofițerul a făcut un pas în spate, s-a repliat și ne-a anunțat că ne acordă cinci minute să ne pregătim.

— Și să știți că puteți să împrumutați tot ce vă trebuie de la mine, am zis.

M-am dus spre dulapul meu, cu haine atât de râvnite de singura persoană care nu se afla acolo în cameră cu noi, dar, auzind bătaia în ușă, m-am oprit.

De data asta, un alt polițist a băgat capul pe ușă.

— Care dintre voi l-a văzut?

— Eu, am zis întorcându-mă spre el.

— Trebuie să vii cu mine imediat, mi-a spus polițistul cel nou.

— Poți să te ocupi tu cât sunt eu plecată? am rugat-o pe Bernadette.

Ea a dat aprobator din cap, strângând hotărâtă din buzele decolorate, fără ruj.

Am ieșit valvârtej, nerăbdătoare să ajut, ca să lămurim toată treaba și s-o pot vizita pe Denise la spital, după

care să mă întorc repede să fac curățenie înainte să vină absolventele. Puteam să-l sun pe prietenul meu! Brian nu rata nicio ocazie să-i pună la lucru pe noii membri din anul întâi, care puteau să facă ordine în Casă în timp ce fetele făceau duș și se îmbrăcau. Fără îndoială, absolventele aveau să fie tulburate când aveam să le explic că avusesem un incident peste noapte — o tentativă de jaf, se pare —, dar, totodată, impresionate că turul se desfășura fără probleme. Mi le și imaginam cum dădeau raportul la conducere că femeile din filiala Florida State University au dat dovadă de o tărie extraordinară în mijlocul unui calvar de nedescris. L-am urmat pe ofițerul de poliție la parter, însuflețită de speranță.

4 a.m.

Nasul tipului. Serios, de fapt totul era legat de nasul lui. Era trăsătura sa distinctivă, lucrul cel mai ușor de descris în fața studentei la artă care s-a oferit să încerce să facă prima schiță pentru criminaliști. Drept și ascuțit, precum ciocul unei păsări preistorice ucigașe. Buze subțiri. Mic de statură. În 17 luni aveam să repet cu plăcere descrierea lui în fața completului de judecată. Mă cam săturasem să aud că era chipeș și că niciunui bărbat nu-i place să se spună despre el că e mic de statură.

Pălăria îi venea peste urechi și peste sprâncene. Studenta la arte, o fată din anul al doilea pe care o chema Cindy Young, se tot chinuia cu pălăria, tot hașurând și tot ștergând. După prima încercare, arăta ca și cum ar fi purtat o cască de baie, după a doua, ca și cum ar fi avut un coif.

— De obicei îmi iese mai bine, a zis ea, transpirată și cu fruntea încrețită.

La fel ca mine și ca noi toate de acolo, era o perfecționistă căreia îi tremura mâna prea tare ca să poată desena schița exactă pe care și-o dorea.

— Să vedem, a mormăit șeriful Cruso, așezându-se pe canapeaua din camera de zi și întinzându-se să vadă schița făcută de Cindy.

În semn de susținere, eu m-am așezat lângă ea pe podea, îmi întinsesem picioarele chiar sub măsuta de cafea și mă sprijineam cu spatele de marginea canapelei. Genunchiul șerifului Cruso era foarte aproape de chipul meu și faptul că stăteam amândoi așa mă excita, ceea ce era total nepotrivit. Nici măcar nu-mi plăcea sexul. Denise zicea că problema nu era la mine, ci la Brian.

Șeriful Cruso i-a întins schița detectivului Pickell, „care se pronunță ca dill¹¹”, așezat în spatele canapelei:

— Aruncă un ochi, Pickell, l-a îndemnat.

Pickell și Cruso păreau cam de aceeași vârstă — mai tineri decât credeam eu că ar trebui să fie un șerif și un detectiv — și era clar că, deși era de culoare, Cruso era

șeful. Ceea ce era cu totul neobișnuit în anii 1970, nu numai în regiune, ci peste tot. Arhetipul dicta că șeriful sudist era, de generații întregi, un bărbat alb, de vârstă mijlocie și cu o educație precară, apărător al statu-quoului. Dar, odată cu creșterea numărului de infracțiuni comise în zonele rurale și cu schimbarea atitudinilor legate de rasă, votanții au început să prefere candidați mai tineri, mai educați. Cruso își luase licența în Criminologie la Florida A&M și era primul șerif de culoare din districtul Leon, o schimbare capitală pe care New York avea s-o facă abia în 1995.

Detectivul Pickell a apropiat schița de una dintre lămpile de birou ca să vadă mai bine.

— E bună, Cindy.

— Acum pot să mă spăl pe mâini? a întrebat ea.

Își ținea palmele mânjite de cărbune în sus, pe marginea măsuței de cafea, ca să nu păteze mobila crem din camera de zi. În timp ce noi ne tot făceam griji în legătură cu canapeaua drăguță din camera drăguță, la etaj sângele lui Jill se scursese prin saltea și, până la urmă, avea să facă arcurile să ruginească.

— Du-te, i-a făcut Cruso semn din cap.

După care i-a zis peste umăr lui Pickell:

— Poți să mergi să vezi dacă e în regulă ca domnișoara Schumacher aici de față să ne arate casa?

Pickell a luat-o spre hol, trecând ca fulgerul pe lângă fetele care stăteau la coadă să intre în baia de jos, după ce li se luaseră amprente în sufragerie. Își acopereau fața, ca poliția să nu vadă că plângeau, distrugând mânecile puloverelor pe care le împrumutaseră de la mine. Presa avea să scrie că ni se auzeau țipetele de afară, ceea ce n-a fost chiar cea mai jignitoare invenție a ziariștilor, dar asta nu înseamnă că nu m-a enervat. Reușeam să ne controlăm groaza, lucru de care la momentul acela eram mândră. Dacă trebuia să trecem prin asta, mă gândeam eu, măcar lumea avea să țină minte că am fost puternice și curajoase. Pe-atunci erai puternică și curajoasă dacă nu te lamentai încontinuu. Dar oamenii scriau orice voiau despre noi, fără să le

pese de adevăr. Acum, când privesc în urmă, îmi dau seama că ar fi trebuit să las pe toată lumea să urle.

Șeriful Cruso s-a uitat la mine și mi-a zâmbit încurajator. El era cel care chiar arăta bine, spre deosebire de Inculpat, care arăta bine doar pentru că făcuse prăpădul pe care-l făcuse. Șeriful Cruso avea peste 1,8 metri înălțime și o bărbie puternică, masculină, însă obraji îi erau de heruvim. În curând aveam să descopăr că purta cizme de cowboy la orice.

— Deci cum e Roger Yul ăsta?

Le-am spus adevărul. Cum la început fusesem atât de șocată să văd un tip la ușa de la intrare în toiul nopții, cum mă gândisem că era fostul prieten al lui Denise, Roger. Mă pregăteam să dau la Drept, eram fiica unuia dintre avocații de top specializați în drept comercial din New York și, pe parcurs, mai prinsesem câte ceva despre procesul de cercetare penală. Știam că oamenii care se ocupă cu aplicarea legii obișnuiau să se fixeze pe acea primă impresie viscerală, dar mă înșelam când presupuneam că au vreun pic de respect pentru gândirea nuanțată, pentru tot șirul de reacții neuronale și chimice care se produce în creier în clipa când toată lumea ta se face praf și pulbere.

— Roger e un tip obișnuit, care nu poate să se hotărască, am răspuns eu cât de calm am putut. Dar nu pe el l-am văzut la ușa.

— Adică? m-a întrebat șeriful Cruso, ignorând complet a doua parte a răspunsului meu. Cum adică nu poate să se hotărască?

Îmi venea să oftez. Să dau din picioare ca un sugar pe care l-au apucat bâzdâcii teribil. *Îmi irosești timpul, îți irosești timpul, le irosești timpul tuturor! Caută-l și găsește-l pe individul ăsta cu nas ascuțit și pardesiu drăguț!* Dar m-am stăpânit.

— Uneori vrea să fie cu Denise, alteori nu vrea să aibă nicio prietenă. Dar, repet, nu pe Roger l-am văzut la ușa de la intrare.

— Dar acum? a insistat șeriful Cruso. Vrea să fie cu Denise sau nu vrea să fie cu Denise?

Mi-a zâmbit într-un fel care cică se voia amuzant, dar care pe mine nu m-a convins nicicum. Majoritatea bărbaților nu mă înghițeau.

— Ea a hotărât să se despartă de el înainte de vacanța de Crăciun și acum e evident că el vrea să se împace cu ea din nou. Dar să nu-i ziceți lui Denise că v-am spus. Și-așa are capul mare.

Am dat ochii peste cap într-un fel care să-i arate că nu încercam să-i dau de furcă. Oamenii aveau tot timpul impresia asta, că le dau de furcă și habar n-am, poate că așa era. Șeriful Cruso nu râdea. Dar a făcut gestul ăsta când am pomenit de Denise. Un semn cu ochiul și o reacție întârziată, în același timp.

Detectivul Pickell s-a întors în cameră.

— Acum putem face turul. Dar mai întâi trebuie să-ți scoți papucii, Pamela, ca să să ți separăm amprente de cele ale individului.

Mi-am ridicat piciorul în poală și m-am uitat cu o curiozitate de arheolog la talpa de plastic plină de sânge. Până în clipa aceea, n-avusesem nici cea mai vagă idee că aveam arcadă plantară înaltă.

Mi-am reconstituit pașii la cererea lor, începând de la ușa din spate. Sus, în locul în care am auzit bufnitura, Pickell a rupt o bucată de bandă adezivă neagră și a pus un semn pe covor în sala unde ne petreceam timpul în orele târzii. A pus un semn și la marginea holului unde îl văzusem pe intrus coborând scările și oprindu-se în dreptul ușii de la intrare. Ne-a cerut să nu atingem banda până nu primeam undă verde, pe care însă nu am primit-o niciodată, așa cum nimeni nu s-a sinchisit vreodată să ne sune înapoi. Chiar înainte să plece toată lumea în vacanța de vară, într-un moment în care m-a apucat o furie de nedescris, din ce în ce mai mare, am sfâșiat bucata de bandă.

Pickell mi-a zis să mă așez exact în locul în care l-am văzut pe intrus și să țin jos, cu degetul mare de la picior, ruleta cu care se făceau măsurătorile. La ușa de la intrare, s-a uitat în jos la celălalt capăt pe care îl ținea în mână și a declarat:

— 4,01 metri.

Șeriful Cruso a dat din cap satisfăcut, de parcă s-ar fi confirmat ceva de neocolit.

— Pe întuneric, distanța e destul de mare.

— Dar nu era întuneric, am arătat eu spre candelabru, impresionanta mea oglindă a clarității.

— Tot nu e cea mai bună lumină în crucea nopții, a răspuns șeriful Cruso, deși, obiectiv vorbind, n-avea dreptate.

Ne chioram amândoi, cu ochii în tavan.

— Și nu vreau să mă reped să-ți desființez instinctul inițial.

E o plăcere vinovată să insiști când te înșeli în legătură cu ceva. Asta zicea tata mereu, ca un soi de avertisment, de fapt. Odată ce obține instrumentele cu care să iasă câștigător într-o dispută, un avocat bun trebuie să le folosească nu numai înțelept, ci și moral.

Și totuși, adăuga întotdeauna făcând cu ochiul, marii avocați știu când să accepte un compromis.

— Una dintre surorile mele, am zis eu încet, ca și cum m-aș fi luminat brusc, pe care o cheamă Bernadette Daly, e, de fapt, trezorierul nostru. A doua la conducere....

Voiam ca el să știe că Bernadette era o sursă de încredere.

— ...s-a dus la Robbie în cameră la 2:35 și a stat acolo câteva minute. Ea a zis că la momentul respectiv Robbie era bine. Când am coborât, televizorul mergea. Un episod din *I Love Lucy*. Iar când l-am oprit, rula genericul. Sunt episoade de jumătate de oră. Deci trebuie să fi fost 3 dimineața. După aceea, n-a trecut nici un minut și am auzit bufnitura.

Pickell manevra mai departe ruleta, acoperind distanța dintre ușa de la intrare și locul în care stăteam eu, și era cu ochii la superiorul lui, parcă vrând să afle dacă șeriful Cruso era de părere că ceea ce spuneam era important.

— Asta înseamnă că totul s-a întâmplat în vreo 20 de minute.

În 17 minute, potrivit raportului inițial de la locul crimei, care mucegăiește undeva prin Muzeul Arhivelor din Florida.

— Cum ar fi putut un singur om să le facă ce le-a făcut acestor patru fete în 20 de minute? Nu cumva au fost doi? Roger și celălalt? am zis eu și mi-am ținut respirația.

Nu credeam o iotă din ce ziceam și habar n-aveam ce rău făceam în clipa aceea, când încercam doar să-i fac să mă asculte.

— Interesant, a comentat după aceea Pickell, deoarece Cruso nu se lăsa dus de nas. Adu-mi aminte, cum o chema pe sora ta care a vorbit cu Robbie Shepherd?

— Bernadette Daly, am răspuns, arătându-i prin gesturi cum se scria, apoi dictându-i pe litere.

Și-a notat, apoi s-a aplecat și i-a șoptit ceva la ureche șerifului Cruso, întorcându-și fața de la mine, ca să nu-i pot citi pe buze.

Șeriful Cruso a dat din cap sobru ascultându-i cuvintele, după care mi-a zis:

— Mulțumesc, Pamela. E suficient, pentru moment. Dacă vrei, îți poți suna părinții.

Și a luat-o în sus pe scări.

— Te rog să folosești telefonul din bucătărie, a adăugat detectivul Pickell, urmându-l.

Era clar că mă lăsau să plec, că niciunul n-avea să mai ofere vreo informație despre starea în care se aflau fetele rănite. Trebuia să întreb. M-am dat în spate ca să-i am în raza mea vizuală pe șeriful Cruso și pe detectivul Pickell, care urcau treptele.

— Va trebui să-i sun pe părinții fetelor care au fost duse la spital, am zis. Să le spun ce s-a întâmplat și cum se simt fetele. E una dintre obligațiile de ocrotitor pe care ți le asumi când depui jurământul să devii președintă de asociație.

Am spus-o cu zâmbetul pe buze, sperând că în cuvintele mele se simțea o disponibilitate de a mă face utilă, care mi se reproșa mult prea des că-mi lipsește. În primul an petrecut în Casă, fosta președintă mă

muștruluisse din pricina felului în care răspundeam la telefon: *Da?* în loc de *Alo!* Diferența era precum cea dintre *Ce doriți?* și *Cu ce vă pot fi de ajutor astăzi?*

Șeriful Cruso se juca cu întrerupătorul la etaj, ba aprinzând, ba stingând lumina pe hol și, nu știu de ce, mi-a zburat gândul la Studio 54¹², la cum mă implora Denise mereu s-o iau acolo, de parcă aș fi avut vreo șansă să trec de frânghia din catifea de la intrare, dacă nici măcar Warren Beatty nu avea.

— Ce să le zic părinților? am insistat eu, făcând o grimasă.

Îmi pare rău că vă dau așa o bătaie de cap! Mă usturau ochii și mi se uscaseră de la atâta nesomn și mă temeam că, dacă șeriful Cruso o ținea tot așa jucându-se la candelabru, urma să am un atac de apoplexie.

El a răspuns fără să se uite la mine.

— Toate fetele sunt la Spitalul Tallahassee Memorial, domnișoară Schumacher.

¹¹ Joc de cuvinte intraductibil. În engleză, „pickle” înseamnă castravete murat, iar „dill” înseamnă mărar. Există o rețetă pentru castraveți murați cu mărar, de aici nota comică (N.r.).

¹² Celebru teatru de Broadway și club de noapte de pe 254 West 54th Street în Manhattan, New York, unde accesul era un adevărat simbol al statutului (N.r.).

5 a.m.

Când am ajuns la telefonul din bucătărie, pe tastele cu cifre erau urme de cerneală. Mi am lăsat și eu urmele când am format numărul de acasă, având o presimțire neagră în legătură cu ceea ce urma. Părinții mei cheltuiau o grămadă de bani ca să mă neglijeze și eu îmi imaginam tot timpul că avea să se întâmple ceva îngrozitor, care avea să-i oblige să aibă grijă de mine în feluri în care banii nu puteau s-o facă.

Telefonul suna și tot suna, iar eu inventam câte o scuză în numele lor cu fiecare țârăit. Era foarte devreme, iar ei erau oameni cu un somn sănătos. Poate că nu auzeau că suna, pentru că acasă la unul dintre vecini se făceau lucrări de renovare. Duminică. La ora 5 dimineața. Ori poate erau plecați. Câteodată mergeau în vreo excursie și fiecare presupunea că celălalt o să-și aducă aminte să-mi zică, deși nu exista niciun precedent în acest sens. Eram o familie de uituci.

A răspuns robotul și m-am gândit să las un mesaj cu vestea aceea îngrozitoare. Dar rar se întâmplă să știi ce știam eu acum — descrierea unei nenorociri care le-ar resuscita bateriile moarte ale grijii părintești —, așa că am hotărât să aștept până îl prindeam la telefon pe vreunul dintre ei.

Am trântit receptorul tare, după care l-am ridicat iar și l-am mai trântit o dată. Mai tare. Dar mi-a părut rău imediat. Dacă mă văzuse cineva ieșindu-mi din fire? Dar bucătăria de dimensiuni industriale era pustie și scliffea de curățenie ca un spital, ceea ce mă și încânta, mă și agita. Lăsasem farfuriile murdare în sala de recreere, unde se întâmpla toată acțiunea. Mă întrebam dacă n-ar trebui să inventez un motiv ca poliția să vină aici și să vadă că de fapt nu eram o gașcă de zăpăcite mestecând gumă nonstop, ci niște adulte responsabile. Și, mai departe, dacă aș zice că nu Roger a fost la ușa de la intrare, m-ar crede pe cuvânt.

Am deschis cartea cu numerele de telefon ale asociației și am găsit-o pe Roberta Shepherd. Voiam să încep cu cineva care n-avea fața sfâșiată, dar nu cu Denise. Speram că, în timpul în care aveam să-i sun pe părinții

celorlalte fete, urma să obțin mai multe informații despre starea ei.

— Reședința Shepherd, a răspuns cineva, care părea să-și fi ținut telefonul în apropiere, pe noptieră, și al cărui glas suna ca și cum gravitația i l-ar fi ținut în gâtleej.

Era tatăl lui Robbie.

— Domnul Shepherd? am început eu.

Și-a dres vocea, cu o tuse de dimineață. Apoi a răspuns formal:

— La telefon.

Eu am expirat cu forță și am început cu singurul lucru care contează pentru un părinte.

— Mai întâi, aș vrea să vă spun că Robbie e bine. Eu mă numesc Pamela Schumacher și sunt președinta Casei. Vă sun pentru că a avut loc un incident. Un intrus a dat buzna și le-a rănit pe câteva dintre fete. Au fost duse la Spitalul Tallahassee Memorial pentru investigații.

— Adică le-a violat? m-a întrebat el verde-n față.

— Nu, i-am răspuns, potrivindu-mi tonul după al lui, ca și cum ar fi fost un semn de maturitate să pot vorbi despre viol fără să-mi tremure vocea.

Mi-a venit în minte lenjeria lui Denise, mototolită pe podea, chiar când i-am zis cu mândrie (cu mândrie!):

— N-a fost niciun viol.

— O clipă, să găesc ceva de scris, a zis el.

Domnul Shepherd și-a notat adresa spitalului și mi-a mulțumit politicos că l-am anunțat. *Păi, n-a fost chiar așa de rău*, mi-am spus în sinea mea și așa mi-am pecetluit soarta.

Mama lui Eileen a scăpat telefonul când i-am zis că fata ei se alesese cu niște răni pe față, iar fratele ei mai mic a ridicat receptorul și a continuat discuția cu mine. Părinții lui Jill au cerut furioși să discute cu cineva din conducere. *Eu sunt din conducere*, am răspuns la fel de furioasă.

Am închis și am tras adânc aer în piept de cinci ori înainte să formeze numărul de acasă al familiei Andora din Jacksonville. N-a fost nevoie nici măcar să

frunzăresc paginile de la litera A — reținusem numărul lui Denise după prima vacanță din primul an de facultate.

Era încă devreme, dar, ca și domnul Shepherd, doamna Andora a răspuns la al doilea țârâit, deși știam că în dormitorul lor de acasă nu exista telefon.

— Și? m-a întrebat oftând din toți rărunchii, indicând faptul că așteptase acest apel. Cum e?

Eu m-am întrebat cine o fi anunțat-o. Poate familia Shepherd. Denise și Robbie erau amândouă din Jacksonville. Între ele era un an diferență, dar părinții lor sigur se intersectaseră în decursul anilor.

— Pamela la telefon, i-am spus eu. Ea e la spital, dar o să fie bine.

A urmat o pauză lungă, ca de negociere, de parcă încă aș mai fi avut timp să-mi retrag cuvintele.

— Cine e la spital?

— Denise, i-am zis, mai puțin sigură pe mine. Au luat-o cu puțină vreme în urmă.

— Denise? a bolborosit doamna Andora. De ce? De ce e la spital?

— Credeam că știți.

— Ce să știu?

Când nu am mai putut scoate niciun cuvânt, ea a repetat pe un ton care mi-a dat fiori:

— Ce să știu, Pamela?

— Ați întrebat cum e. De parcă ați fi știut...

— Ce să știu? Ce să știu?

De-acum doamna Andora țipa de-a dreptul. Am vrut să-i zic să înceteze, că avea să sperie pisicile. Aveau patru și erau foarte sperioase.

Mi-am venit în fire, prinzându-mă de marginea blatului cu ambele mâini, cu bărbia în piept, cu telefonul rotindu-se pe jos prin bucătărie, întrebându-mă cum dracului o fi ajuns telefonul pe jos.

L-am ridicat și am răspuns încrezătoare:

— S-a petrecut un incident.

M-am gândit că asta rezuma totul, dar apoi mi-am dat seama că doamna Andora nu mă mai asculta. Lăsase receptorul și urla după domnul Andora, ceva despre Denise implicată într-un accident de mașină.

— Nu, am răspuns eu, brusc cuprinsă de o oboseală de nedescris.

Mi-aș fi dorit să închid telefonul și să închei dialogul, să fug de confuzie, să existe altcineva care să trebuiască să le explice și lor, și mie. După aceea, aș fi vrut să mă întind și să dorm o săptămână întreagă.

— N-a fost un accident de mașină, ci o spargere. Poate. Nu suntem sigure.

— O spargere? a tipat doamna Andora. Ce tot zici, Pamela? De ce nu știi? Unde ești? Denise e cu tine? Pot să vorbesc cu ea? E Pamela, Richard. Nu, Richard, stai... Tatăl lui Denise și-a ieșit din fire și a întrebat furios:

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce se întâmplă, Pamela?

— Denise e bine, am insistat eu. A fost un incident în Casă. Un intrus. Unele dintre fete au fost rănite și duse la spital pentru investigații. Denise chiar a avut noroc. A suferit răni minore.

— Doamne! a exclamat domnul Andora, în timp ce doamna Andora se agita pe lângă el, spunându-i ce să zică, ce să întrebe.

— La ce spital e?

Am repetat adresa Spitalului Tallahassee Memorial pentru a nu știu câta oară în dimineața aceea: Miccosukee Road, numărul 1 330. O țin minte și astăzi, deși au trecut 43 de ani de atunci.

Am încheiat discuția cu domnul Andora, simțindu-mă extenuată, dar ușurată. O făcusem. Asta fusese partea cea mai grea. Dar apoi a țiuit telefonul, răsunând în toată casa. Am ciulit urechile. Oare telefonul nostru sunase întotdeauna atât de strident? Am înhățat receptorul, dorindu-mi mai degrabă să *nu* mai sune decât să răspund.

— Sunt Linda Donnelly, a spus vocea de la celălalt capăt al firului, iar numele său suna cunoscut, dar parcă

mult prea îndepărtat ca să-l leg de o persoană. Sunt rezidentă la Tallahassee Memorial. Cu cine vorbesc?

— Cu Pamela Schumacher, am zis. Sunt președinta Casei.

— Știu cine ești, mi-a răspuns. Mă mai ții minte?

Am căutat iute un indiciu de un fel sau altul, dar parcă amintirile mi se topiseră precum ceasurile din reproducerea după Dalí pe care Denise o agățase deasupra patului.

— Sunt consiliera ta academică. Am fost în asociație, coordonatoarea promoției din 1967.

— Îmi cer scuze, am răspuns jenată.

Nu-mi venea să cred că uitasem total numele unei membre a consiliului nostru. Am avut senzația că în seara aia, în dimineața aia sau ce-o fi fost, ceva mai rău nici că s-ar fi putut întâmpla.

— Nicio problemă. Din ce am priceput, ai avut o noapte de coșmar. Ai nevoie de ceva? Pot să te ajut cumva?

— Ce drăguț din partea dumneavoastră, doamnă doctor Donnelly! am exclamat eu cu o politețe exagerată, sperând să mă revanșez pentru gafa de mai devreme. Trag nădejde că ne vor lăsa să le vedem pe fete în curând. De fapt, ne-ați putea spune și nouă numerele camerelor lor?

A urmat o pauză de o fracțiune de secundă.

— Și Eileen, și Jill sunt în operație în momentul de față, dar pot să fac rost de informații imediat după aceea.

— Mulțumesc, am răspuns. Dar Denise și Robbie?

Încă o pauză, însă una plină de teamă. O simțeam prin telefon.

— Adică pentru identificare?

Mâna mea pe blatul din oțel inoxidabil era suficient de transpirată încât să-mi alunece, ștergând urmele pe care le lăsasem atingându-l cu cotul.

— Cum adică pentru identificare?

— Adică pentru identificarea cadavrelor.

— Nu înțeleg, am zis iritată, deși înțelegeam.

Nici n-aveam cum să nu înțeleg, căci, altfel, nici n-aș fi ridicat vreodată *tonul* la o absolventă. Pesemne că pricepusem că avea să mă ierte, că cele întâmplare se petrecuseră pe teritoriul lucrurilor de neiertat.

— Robbie și Denise au decedat înainte să ajungă la spital, m-a informat doctorița Donnelly pe un ton profesional. Nu ți-a spus nimeni?

Pe perete era un calendar. Data de azi era încercuită. Mi-am amintit că era duminica în care avea loc Cupa Super Bowl. Denise urma să pregătească sosul pentru petrecerea la care eram invitate mai târziu. Iar eu mă gândeam că eram nevoită să le zic tuturor că aveau să rămână fără sos.

— Mi s-a spus că erau în regulă.

— Cine ți-a spus? m-a întrebat.

— Șeriful.

— Dă-mi-l la telefon chiar acum, mi-a cerut ea pe un ton nerăbdător și autoritar, ca al meu. Mai e acolo cineva care să te sprijine? Cineva din conducerea școlii sau ceva asemănător?

Am clătinat din cap amețită, după care mi-am adus aminte că ea nu avea cum să mă vadă.

— Nu.

— Ajung acolo imediat ce termin garda. Adică peste o oră. Bine? Acum poți, te rog, să mi-l dai la telefon pe șerif?

— Da, am răspuns și am lăsat receptorul deoparte.

Dar, dându-mi seama de ceva, l-am ridicat iar.

— Nu. De fapt, nu chiar acum. Trebuie să-i sun pe părinții lui Robbie și Denise.

— Asta e treaba lui.

— Nu, m-am opus eu. Nu înțelegeți. Eu tocmai le-am zis că Robbie și Denise sunt bine. Și acum tot eu trebuie s-o dreg.

— I-ai sunat și le-ai spus...

Resimțind parcă urmarea a ceea ce făcusem, n-a mai terminat fraza.

— Bine, a conchis ea blând. Sosesc în curând. Acum trebuie să închizi, Pamela, bine? O să te ajutăm.

Eu am clătinat din cap în semn că *nu*. După ce făcusem ce făcusem, pur și simplu nu mai puteam sta acolo.

— Pamela?

— Bine, am mințit-o eu.

■

Senzația aceea mă apucă atunci când suntem în toiul mesei la restaurantul meu italianesc preferat, când pedichiurista pornește cronometrul pentru cele cinci minute de masaj sau când împodobesc casa de Crăciun. *Nu meriți să simți plăcere*, îmi amintește senzația aceea, *nu atunci când ai provocat o durere atât de mare*.

— Da! a țipat doamna Andora când a ridicat receptorul a doua oară. Pornim într-acolo. Ieșim pe ușă!

— Doamnă Andora, am întrerupt-o eu cu o voce firavă, sunt Pamela.

Am înghițit în sec.

— Am vești, am continuat.

— Ajungem cât de repede putem, să vorbim cu doctorul, mi-a zis ea brusc.

Dar și-a dat seama după vocea mea, am simțit-o. Nu îmi permitea să i-o spun.

— Tu ești acolo? La spital?

— Nu.

— Atunci, nu știi nimic, Pamela.

— Ba știu, i-am răspuns. Îmi pare teribil de rău, dar știu. A izbit telefonul în perete. Știu, pentru că săptămâna următoare, când am fost la înmormântare, am văzut gaura pe care a făcut-o. Urletul care și-a făcut loc afară din gâttelejul ei a fost masculin, gutural, ca al unui luptător însetat de sânge. M-am împleticit înapoi, lovindu-mă de marginea blatului de bucătărie. Am scâncit, deoarece colțul era ascuțit și îmi împunsese ficatul sau un rinichi, unul dintre organele acelea sensibile, importante. O ascultam pe doamna Andora cum suferă în felul acela grotesc, masculin, până a venit la telefon domnul Andora și a replicat, de parcă ar fi fost un robot care răspunde la telefon, programat să simtă durere:

— Nu putem vorbi acum.

Convorbirea s-a întrerupt, apoi m-am repezit pe ușile cu grilaj în holul luminat, unde am întrebat de șeriful Cruso cu un firicel de voce, cât se putea de inofensiv, fiindcă el deja se uitase la mine ca și cum aș fi fost monstrul atotștiutor din coșmarurile lui. Era treaba lui să afle primul lucrurile astea, și totuși descoperisem înaintea lui că două dintre fete muriseră. *O să-l iau deoparte. O să-i zic între patru ochi că Robbie și Denise au murit.* Nu voiam să-l pun într-o postură jenantă în fața subalternilor. Așa m-am gândit eu atunci. Și așa aproape că am reușit să trăiesc în continuare.

8 a.m.

Hotărârea mea de a face o vizită la Florida State University fusese luată nu fiindcă aş fi avut vreun interes faţă de acest loc, ci pentru că o scosesem din pepeni pe mama.

În 1968, pe traseul turului istoric din campusul universităţii au avut loc proteste împotriva războiului şi a segregării. Toamna, studenţii purtau blugi, în semn de solidaritate cu comunitatea gay din Tallahassee. Potrivit *Newsweek*, FSU era „Berkeleyul Sudului”. Asta scria în broşura care a ajuns în căsuţa mea poştală, când eram în al doilea an de liceu, broşură adresată tatei împreună cu o invitaţie pentru el şi familia noastră de a vizita campusul, cu cheltuielile suportate de către universitate. Îi făceau curte, sperând să-l ispitească să-şi părăsească biroul confortabil de pe Park Avenue, pentru a se alătura catedrei Facultăţii de Drept.

Înainte s-o arunce la gunoi, mama a sfâşiat invitaţia cu o privire pe care n-o mai văzusem pe chipul ei decât o singură dată, când o vecină adusesse un tort de morcovi ca să-i mulţumească pentru o scrisoare de recomandare pe care i-o scrisese. Imediat ce se închise uşa de la intrare, mama înecase broşura în detergent de vase, strângând sticla cu ambele mâini, de parcă ar fi luat foc. Din clipa aceea, în mintea mea Florida State University a devenit ceva inflamabil, ceva ce declanşa un semnal de alarmă în mintea mamei, brusc vigilentă şi atentă.

După doi ani, când a venit momentul să mă gândesc la facultate, am pomenit de FSU.

— E cam departe, mi-a răspuns ea, ridicând vocea o octavă.

Interesant, m-am gândit eu şi m-am hotărât să trag mai tare de această coardă şubredă a grijii părinteşti, demult dezacordată.

— Oferă ceva ce se cheamă externship! am exclamat cu un entuziasm de înţeles, răsfoind noua broşură pe care o cerusem.

Ca student la Drept, puteai începe să-ţi construieşti reputaţia lucrând la instanţele din zona Capitoliu,

foarte aproape de campus.

— De ce te-ai duce la „Berkeleyul Sudului“, când ai note cu care poți fi admisă la Berkeley? a ripostat mama.

Mama nu riposta niciodată. Pentru ea, orice voiam să fac era bine.

Ce spunea ea era un argument puternic, dar eu mi-am dat părul pe spate ca și cum n-ar fi fost.

— Ești prea deșteaptă pentru o școală de stat, a adăugat ea cu o notă de disperare în glas.

Asta m-a făcut să las jos broșura și s-o studiez atent pe mama, întrebându-mă dacă nu cumva i se întâmplase ceva noaptea trecută. Eu mă considerasem întotdeauna o persoană intuitivă, dar și dacă erai cel mai banal om, tot observai că Florida State University avea ceva ce pe Marion Young o neliniștea profund. Poate că n-aș fi aflat niciodată despre ce era vorba, dacă moartea lui Denise n-ar fi deschis cutia Pandorei în care erau dosite secretele noastre de familie.

Am programat o vizită în campus, cu banii câștigați făcând contabilitate la firma de avocatură a tatei, nu pentru că aș fi avut nevoie — tata câștiga o groază de bani, iar mama avea și mai mulți —, ci fiindcă mama era atât de îndârjită împotriva FSU, că refuzase să plătească drumul. Eu savuram fiecare clipă de luptă pentru a-mi susține prima opțiune pentru facultate, tuptă dusă cu frumoasa și ocupata mea mamă, care părea adesea prea preocupată de funcțiile, de pasiunile ei și de diversele cluburi pentru femei în care era membră, ca să mai fie atentă la ce se întâmpla în viața mea. Sora mea era cu opt ani mai mare și s-a mutat definitiv de acasă când eu eram în clasa a patra. Eram singură de multe ori și mă plictiseam de moarte. Dacă nu e pusă la treabă, mintea mea ajunge în locuri care mă înspăimântă.

Însă, când am văzut turnurile gotice ale clădirii Westcott, când am stat la umbra umedă a stejarilor plini de mușchi, mai bătrâni decât însăși universitatea, s-a întâmplat ceva ciudat, un fel de limpezire a

simțurilor. Parcă ar fi umblat cineva la frecvențele radioului meu toată viața, încercând să prindă postul, și tot bruiajul ar fi încetat când am trecut granița spre districtul Leon. Eram pur și simplu în armonie cu locul ăsta. Poate că era asemănător sentimentului pe care îl generează cumpărăturile impulsive unei anumite categorii de femei, dar calmul și neclintirea din mintea mea erau ceva straniu, nefiresc, amintindu-mi de felul în care păsările din pădure se opresc din ciripit când simt că prădătorul stă la pândă, în tufiș. La momentul acela, am pus lucrul acesta pe seama nervilor întinși. Să aleg unde să-mi petrec următorii patru ani din viață era, la urma urmei, o decizie cât se poate de importantă.

Dar să aleg către ce organizație studențească să mă îndrept nu cântărea la fel de mult. Casa, așa îi spuneam noi, de parcă ar fi fost obiectul primordial, avea reputația de a fi cea mai isteată asociație de studenți din campus, iar Denise și cu mine am apărut acolo în săptămâna recrutării noilor membre, așteptându-ne să fim cuprinse de grandoarea Sudului, redată prin arhitectura colonială a clădirii în stil georgian, cu coloane albe ce susțineau acoperișul, imaginându-ne că mansarda era bântuită de stafii. Însă clădirea în formă de L de pe West Jefferson Street ar fi putut fi un spațiu de birouri sau un depozit. Un boșorog băut fuma afară, la barul de alături, bălăngănindu-se când într-o parte, când în alta, și urla cu ostilitate la fetele care intrau în Casă să fie atente.

— Mulțumesc, domnule! i-a strigat și Denise drept răspuns.

El și-a făcut mâna streășină la ochi și i-a zâmbit când a văzut că persoana care în sfârșit catadicsise să-i răspundă era cea mai drăguță fată din lume.

— Nu-i da apă la moară! a șuierat una dintre fetele care mergeau în fața noastră.

Denise m-a ținut de cot, sugerându-mi să rămân pe loc:

— Privește! a zis și, cu o precizie de ceasornic, fata care șuierase la ea a estimat greșit înălțimea pragului și s-a

împiedicat dizgrațios în ușa dublă de la intrare, larg deschisă ca să poată primi promoția anului 1978.

Aveam să aflăm mai târziu că treptele din față nu fuseseră montate bine și că înălțimea lor varia cu câțiva centimetri buni. Moșul îmbibat de alcool le privise toată ziua pe boboacele care se împleticeau în pantofii lor cu toc, distrugându-și șansele de a primi o invitație oficială pentru a se alătura asociației. Deși nu era vreun loc splendid și nemaivăzut, am prins drag de Casă de cum am intrat. Alte organizații ne oferiseră limonadă; aici ne-au dat cafea, una așa de tare, că am plecat cu maxilarul încleștat. Surorile-membre aveau ecusoane cu numele lor prinse de bluze cu broșe în formă de bufniță și craniu și erau receptive, afectuoase, gata să schimbe lumea. Se țineau de mână și în brațe când își povesteau experiențele despre Casă, legăturile pe care le creaseră, calitățile și cunoștințele pe care le dobândiseră în leadership și administrarea de fonduri, comunitatea care să le ajute să-și găsească o slujbă și să le garanteze admiterea în programe de studii de masterat competitive, acestea din urmă fiind sfere dominate de bărbați, unde fetele cele mai curajoase începuseră să pătrundă în anii 1950, țesând o rețea amplă în care urma să intrăm și noi după absolvire. În timp ce ele vorbeau, am simțit-o pe Denise tremurând lângă mine. Și eu îmi doream la fel de tare să intru în lumea lor.

La plecare ne-au oferit materiale de citit, un articol intitulat „Cum să discriminezi femeile fără să încerci cu adevărat”, scris de o cercetătoare pe nume Jo Freeman. *Ca să reflectați*, așa ziceau. Denise și cu mine ne-am întors în dormitoare și am devorat fiecare cuvânt.

Demonstrația autoarei se baza pe o cercetare realizată de absolventele de la Universitatea din Chicago, dar recunoșteam frânturi ale propriei experiențe în concluzia articolului, care afirma că femeile care doreau să avanseze în carieră se izbeau de un tip subtil de discriminare, care nu era un soi de sexism activ, la vedere, ci venea mai degrabă din lipsa oricărei reacții. Era o descurajare subtilă, prin neglijare, ceea ce autoarea numea „malnutriție motivațională”.

M-am gândit la expresia asta — malnutriție motivațională — cât m-am holbat la telefon, așezat frumos în receptor, după ce vorbisem cu părinții tuturor, care îmi răspunseseră toți de la al doilea țârâit. Dar de la mine de acasă, tot sunând și sunând, n-am primit niciun răspuns.

■

Tehnic vorbind, nu se poate spune că m-a mințit cineva, atunci când a venit la mine în cameră polițistul cel corpolent și nervos și ne-a zis că fetele ajunseseră la spital, ori când șeriful Cruso a repetat lucrul acesta. Spitalul Tallahassee Memorial avea o morgă la subsol.

Robbie murise în patul ei. Denise — în drum spre spital. Nu pot afirma că poliția a conspirat să nu aflăm că au murit — prin însăși natura ei, conspirația înseamnă rea-voință, implicând un efort coordonat. Nu pot afirma nici că ceea ce au făcut a fost neglijență, căci cum poți spune despre ceva că e neglijență, când acel ceva nu e răspunderea nimănui? Nu era treaba poliției din Tallahassee să aibă grijă de o gașcă de fete din asociație, care se smiorcăiau în pijamalele peste care își puseseră paltoanele. Treaba poliției era să descopere cine comisese fapta înainte să mai fie răniți și alții, și chiar și aici, la fel ca înaintașii lor din Vest, polițiștii o făcuseră de oaie și, în loc s-o dreagă, stăteau cu mâinile în sân și priveau, fluierând prin strungărețe, în timp ce lucrurile se duceau de râpă. Toate astea ar fi trebuit să se schimbe în statul Colorado cu ani în urmă. Dar eu eram încă departe de a pricepe ceva din toată povestea.

■

Era 8 dimineața, soarele topea chiciura de pe firele de iarbă și polițiștii scotoceau prin camerele de la etaj ca niște șobolani monstruoși umblând în perete, când m-am ridicat la una dintre cele două mese lungi din sufragerie și am anunțat Casa că Denise și Robbie au murit.

— De ce? a întrebat imediat o fată, fără lacrimi în ochi. A fost un *De ce?* rostit printre dinți, o întrebare venită din revoltă, care cerea imperios un răspuns.

Am citit despre noi în ziar, despre cum am urlat cuvintele *de ce?* în timpul slujbei la care am participat în dimineața aceea. Presa o prezenta ca o întrebare retorică, pe care am fi strigat-o într-un bocet melodramatic. Însă era întotdeauna o întrebare serioasă. De ce s-a întâmplat asta? Într-o bună zi aveam să primim răspunsul, dar nu e cel la care vă așteptați. Aici și acum, vreau să uitați două lucruri: individul nu era cu nimic special și ce s-a întâmplat n-a fost întâmplător.

Totuși era de neînțeles că Eileen și Jill supraviețuiseră, cu fețele tumefiate, cu timpanele sparte, cu durerea de maxilar ce avea să devină cronică. Că Denise și Robbie muriseră, când ele doar păruseră adormite. Peste câțiva ani, jurnalistul Carl Wallace avea să își publice bestsellerul și să-l citeze pe șeriful Cruso spunând că Jill și Eileen erau în viață în ziua de azi numai pentru că Inculpatul istovise omorându-le pe Robbie și Denise. Țasta da regim de slăbit. După ce am citit asta, am slăbit peste două kilograme în patru zile.

— Se așteaptă să locuim aici în continuare? a întrebat Bernadette.

Ochii ei mari de regină a frumuseții erau umflați și strălucitori, de parcă ar fi încasat un pumn într-o încăierare la bar.

— Nu cred că o să mai pot dormi aici vreodată.

— Cine o să facă curățenie? Poliția? Școala?

— Școala a aflat? Adică mergem la cursuri mâine?

— Notați-vă întrebările ca să nu le uităm, am zis eu, scoțând un creion și o hârtie. O să mă ocup să primim răspunsuri.

Răspunsuri. *Răspunsuri*. Asta era tot ce ne doream. Ar fi fost ceva chiar și să ni se spună că poliția își pune aceleași întrebări, că lucrează pentru a elucida loată povestea. În timp ce creionul și foaia de hârtie circulau în jurul mesei, cineva a ridicat mâna.

— Ar trebui să mergem la biserică, a spus ea. La biserica unde mergea Denise.

Eu știam că Denise nu mai mergea deloc la biserică, că doar se prefăcea că merge, de dragul părinților și în fața oricui întreba. Afară se strânseseră câțiva jurnaliști și m-am gândit că, dacă ar relata că ne-am întors spre Dumnezeu când am dat de necaz, asta ne-ar apăra imaginea. Asta făceau fetele bune din Sud. Mă temeam că, dacă priveai suficient de atent, vedeai că de fapt nu eram bune, nu după standardele după care era judecată o tânără. Nicio femeie nu e bună, nici măcar în ziua de azi.

— Să mergem la biserică, am spus eu, foarte sigură că noi eram cele care aveau să păcălească sistemul.

10 a.m.

Boris Wren, coordonatorul pentru siguranța campusului, ne aștepta când ne am întors de la slujba religioasă. Era într-un costum șifonat și, cu toate că-și dăduse cu gel părul grizonant și și-l pieptănase pe spate, la tâmpile i se prinseseră niște bucățele lipicioase, așa cum se prind insectele cu picioare subțirele în chihlimbar.

Neîngrijita prezență a coordonatorului pentru siguranța campusului nu prea inspira încredere, dar mie tot îmi venea să mă târăsc în brațele lui, în partea cealaltă a mesei, pur și simplu pentru că eram recunoscătoare. Iată un om cu o funcție importantă și care sigur avea și un plan, ne putea spune ce dracului se întâmpla, putea să ne dezvăluie ce urma. Simțeam o ușurare ce-mi dădea ameteți.

— Aș vrea să pot zice că sunt aici să vă liniștesc, a spus domnul Wren, dar sunt aici ca să semăn în voi frica de Dumnezeu.

Cineva a gemut. Cineva a tușit. Cineva și-a scăpat pe jos batista murdară și s-a lovit la cap când s-a întins s-o ia, scoțând un *au* acuzator. Oare nu înduraserăm destul?

— Aseară, a continuat domnul Wren, la vreo jumătate de oră după ce a fugit din clădirea voastră, această persoană a dat buzna într-un apartament din afara campusului, de pe strada Dunwoody, și aproape că a omorât în bătaie o altă studentă.

Eu mi-am dus mâinile la ceafă și mi-am lăsat bărbia în jos. *Îți protejezi gâtul.* Asta faci când te atacă ursul. Denise m-a învățat asta, când mergeam cu mașina prin Pădurea Națională Ocala, în drum spre casa părinților ei. Printre pinii de Florida se aflau vizuini de urs și peste tot erau indicatoare de avertisment. *Te întinzi pe burtă, îți depărtezi picioarele, te prinzi bine cu mâinile de ceafă și nu te iei la trântă, niciodată nu te iei la trântă, nici când te sfâșie bucată cu bucată.*

— Dar a supraviețuit? m-am trezit întrebând.

— E la spital cu celelalte fete, pentru moment asta este tot ce știu.

La etaj, unul dintre polițiști a trântit o ușă și Bernadette m-a strâns așa de tare de braț, că mi-a lăsat pe piele urme în formă de semilună.

— Oricine ar fi — domnul Wren vorbea printre dinți, parcă scârbit de propria frică —, e un om bolnav. E vicios. Ar fi trebuit să se trateze demult. Și n-avem cum să eliminăm ipoteza că a atacat în mod particular această asociație studențească sau pe acele fete, că s-ar putea să se întoarcă sau că a plănuit chestia asta Dumnezeu știe de când. Nivelul pericolului e extrem de ridicat.

Ce-mi aduc eu aminte de atunci e cum ne-am înghesuit una într-alta desperate, cum am strâns din dinți și ne-am mobilizat cu toate eforturile. Noi, fetele din Casă, țineam una la alta, dar de data asta era vorba despre a ne asigura că eram toate aici, că auzeam, că *trăiam* asta. Trecusem prin oglindă¹³ peste noapte. Denise îmi povestea cum Salvador Dalí se priva de somn și își fixa privirea asupra obiectelor până când putea să și le imagineze transformate în altceva, până când adevărata lor natură i se dezvăluia. Tremuram, deliram de frică, văzând Casa exact așa cum era: un iaz pentru păsări, deschis pentru sezonul de vânătoare.

— Vă recomand să renunțați la orice însemn prin care ați putea fi identificate ca membre ale asociației. Fără hanorace sau insigne. Dacă aveți abțibilduri pe mașină, îndepărtați-le. Umblați în grupuri de cel puțin trei persoane. Deocamdată, nu călătoriți singure cu niciun bărbat.

— Nici măcar cu iubitul?

Domnul Wren a răsuflat greu, ceea ce le-a făcut pe unele dintre fete să răsufle și mai greu.

— *Mai ales* nu cu iubitul.

A părut atât de îngrozit de ideea că am putea rămâne singure cu iubiții, că m-am întrebat dacă nu cumva se gândea că propria noastră umbră ar putea juca un rol în complotul ce atenta la viața noastră.

— Dar ce ar trebui să facem? Unde ar trebui să dormim la noapte?

— Am mai comandat niște încuietori, dar ajung abia peste câteva zile, a răspuns domnul Wren.

Încuietori. Iată ce făceau ei pentru noi. Încuietori.

— Celelalte asociații de studenți îi pun cei din asociațiile de băieți să stea de pază noaptea, a adăugat el.

— Dar tocmai ne-ați spus să nu ne întâlnim cu iubitul, a intervenit Bernadette.

— Am spus să nu stați singure cu iubitul. Dacă sunteți în grup e altceva.

— Nu putem sta undeva? am întrebat eu simțindu-mă jignită, știind deja că răspunsul era nu, căci altfel ar fi fost primul lucru pe care ni l-ar fi oferit.

Mi-era greu să-mi imaginez că soțiile din Stepford¹⁴, care-și făceau ucenicia în conacul lor cel mare, din cărămidă, la Alpha Delta Pi, n-ar fi fost salvate pe cai albi.

— Camere libere de cămin sau vreun hotel?

— S-ar putea să vă pot găzdui pe câteva dintre voi la cazarea pentru absolvenți. Dar n-avem bani să vă trimitem pe toate la hotel. Dacă aveți posibilitatea să stați la rude și la prieteni care locuiesc în apropiere, vă recomand călduros s-o faceți.

— Măine e luni, am subliniat eu, dând din mâini nervoasă. Profesorii noștri știu ce s-a întâmplat? O să fim penalizate că nu am fost la cursuri?

Notele mă preocupaseră întotdeauna, iar grija aceasta nu mă părăsea nici măcar într-un moment ca ăsta.

— De asta pot să mă ocup eu, a răspuns el într-un fel atât de improvizat, că am simțit că mă lua amețeala.

Deci nu se ocupase să-i înștiințeze, nu plănuia s-o facă sau nu era sigur că urma s-o facă. Oare oamenii nu mai recunoșteau urgența unei situații? Eu simțeam că o luăm razna, atât de mare era urgența.

— Și cu ei cum rămâne?

Am arătat spre fereastra din față, deși nu doar acolo se strânseseră ziariști, ci și la intrarea laterală, care au

tăbărât imediat pe noi când am plecat la slujba de la biserică. Orice iluzie că aveau să se poarte delicat cu noi s-a spulberat în clipa în care ne-au urmărit în capelă și, apoi, când *au strigat* la noi pe drumul de întoarcere spre casă.

— Sunt îndreptățiți să fie aici? Au voie să ne deranjeze așa?

Domnul Wren m-a rugat să-i dau coala pe care erau scrise toate întrebările și neliniștile noastre; avea să i le ducă el președintelui și avea să rezolve lucrurile cât putea de bine. N-am primit nicio veste de la el niciodată, dar pe parcursul următorului an, una dintre întrebările mele a primit răspuns o dată și încă o dată și încă o dată. Da, ziariștii aveau voie să fie acolo. Aveau voie să fie oriunde eram eu. Și da, aveau voie să mă deranjeze așa.

■

Dr. Linda Donnelly a sunat înapoi mai târziu, în aceeași dimineață.

— N-am putut nici măcar să ies pe stradă, a zis ea cu respirația tăiată. E o adevărată scenă acolo. Să nu vorbiți cu nimeni din partea presei. Știți, nu-i așa?

— Evident, am răspuns eu, deși nu știam. Acum încerc să găsesc un loc unde să stăm, am urmat, explicându-i situația.

— Lasă-mă să dau niște telefoane.

Am ridicat perdeaua de la bucătărie, cu ochii la ce se întâmpla dincolo de fereastră, cu buzele țuguite de silă. O groază de vehicule care distrugeau gazonul, mașini ale agențiilor de media alcătuind un desen hașurat dincolo de bariera de lemn a poliției, reporteri de știri glaciale și gata de atac, cărând cutii cu microfoane și amplificatoare de diverse culori. O clipă am avut impresia înșelătoare că era doar o altă seară de sâmbătă, din moment ce alături se deschisese un nou bar. Când se umplea parcare, se răspândeau întotdeauna pîmprejur și ajungeau să ne facă praf curtea din față. *Ar trebui să sun la poliție*, m-am gândit, ceea ce, în mod normal, chiar aș fi făcut. După care mi-

am dat seama că aş suna la poliție ca să *denunț* chiar poliția și din gâtleej mi s-a strecurat un sunet pe care l-am bănuir a fi un râset. Mi-a sunat telefonul.

— Dr. Donnelly?

— Pamela!

Era o voce de bărbat, o voce pe care o auzisem de sute de ori, dar tot nu puteam să-mi dau seama cine era.

— Am încercat să dau de tine toată dimineața!

Și mi-am adus aminte că aveam un prieten, cineva care mă iubea și-și făcea griji pentru mine așa cum își făceau griji părinții celorlalte fete.

— Brian, am orăcăit, izbucnind în lacrimi.

— Ești în regulă? Ai pățit ceva?

— Nu. Nu. Sunt bine. Dar Denise...

— Am auzit.

— Cum?

M-am uitat în jur după ceva cu care să-mi șterg nasul, dar n-am găsit decât suporturile textile, în carouri, pentru oale, folosite de bucătărese când ne preparau mâncarea. M-am strâmbat de dezgust când mi-am băgat nasul într-una dintre ele și l-am suflat.

— Poliția e aici. L-a luat pe Roger în cătușe.

Roger locuia în Turq House, puțin mai jos pe palierul unde stătea și Brian.

— Cătușe! am țipat eu. Le-am zis că nu e Roger. Le-am zis doar că am fost surprinsă să văd un tip la ușa de la intrare, care semăna puțin cu el și...

— L-ai văzut?

— Chiar înainte să iasă pe ușă.

— El te-a văzut pe tine? Ți-a... făcut ceva?

— Poftim? Nu. Ți-am spus. N-am pățit nimic.

— Slavă Domnului! a răspuns Brian și în clipa aia am simțit că i s-a luat o piatră de pe inimă.

Ceea ce se întâmplase era rău, dar era suficient de departe de mine și deci și de el, ca să nu fie nevoie să se schimbe nimic în ceea ce ne privea. Mi-l imaginam închizând ochii și cufundându-se pe bancheta capitonată din alcovul unde țineau telefonul. Firul

aparaturii era ciudat de scurt și băieții din fraternitate spuneau în glumă că el era singurul care putea să vorbească la telefon stând așezat. Îmi plăcea că era înalt, bineînțeles, dar îmi plăcea și mai mult că asta era o calitate pe care ceilalți o apreciau. Îmi plăcea că purta curele cu simbolul clubului său country din Alabama, dar și că își lăsa părul blond-închis nepieptănat. Voiam ca oamenii să știe că eram cu un tip impunător, un tip care nu era nici vreun punkist abstinent, nici vreun beatnic expirat. Știu că sună bizar, dar îmi plăcea nu numai că eram în siguranță lângă el, ci și că puteam să par normală. Dacă m-ați fi văzut atunci, ați fi înțeles ce aiureli erau toate astea, pentru că arătam atât de normal, încât părea că aproape parodiam normalitatea.

— Ascultă, trebuie să plec, i-am spus. Nu vreau să țin telefonul ocupat. Încerc să găsesc un loc unde să stăm toate.

— Să mă suni să-mi dai de veste, a răspuns Brian. Vin cu tine. Te iubesc.

— Și eu te iubesc, i-am zis și m-am simțit așa de bine să spun asta cuiva, să aud pe cineva că-mi spune asta.

*

Dr. Donnelly m-a pus în legătură cu o absolventă pe nume Catherine McCall, din promoția anului 1937, o doamnă pensionară, care fusese statistician la guvern și locuia în Red Hills, împreună cu soțul ei, care era editor, la 30 și ceva de kilometri de centrul orașului Tallahassee. Doamna McCall se bucura să ne găzduiască pe cât mai multe, iar celor care nu puteau înnopta la ea acasă avea să le găsească un loc unde să stea.

Se făcuse cam 5 după-amiaza când gălăgia de sus s-a mai domolit, iar fetele în ale căror camere se făcuse curățenie au putut urca să-și ia lucrurile. În timp ce eu înghesuiam în valiză pulovere și chiloți, în spatele turnurilor gemene din cărămidă ale clădirii Westcott apunea soarele. Îmi închipuiam cum razele lui se agățau de gardul din fier, cu model gotic, încercând să mai reziste nițel doar pentru mine. Nu știu cum s-ar fi așteptat cineva să supraviețuiesc după ce se lăsa noaptea.

Toată ziua mă necăjise gândul că șeriful Cruso era în camerele noastre, punând mâna pe lucrurile noastre, umblând prin sertarele noastre. Dar apoi, după o săptămână, când oamenii lui au plecat, am fost nevoită să mă stăpânesc și să nu alerg după ei pe stradă ca să-i implor să se întoarcă. *Nu mă lăsați pe mine responsabilă. Vă rog. Nu pot s-o fac singură.*

Am tras draperiile camerei mele, ce fuseseră donate de o absolventă care se măritase cu proprietarul celui mai important concern producător de textile din Florida; mă uitam după Fordul Bronco albastru al lui Brian. Urma ca el și câțiva tipi de la Turq House să ne ducă acasă la doamna McCall, în Red Hills. Acolo trebuiau să ne aștepte doi paznici înarmați, dar, în cele din urmă, ne-am ales doar cu unul.

— A venit Brian, le-am strigat fetelor care veneau cu mine.

La parter, Bernadette s-a uitat neîncrezătoare pe fereastră.

— Cum o să trecem de ei?

Se referea la gașca toxică de ziariști, care se tot înmulțeau la ușa noastră din spate.

Eu mi-am scuturat haina și mi-am ridicat gluga.

— Trebuie să fugim pur și simplu. Ne acoperim capul și ne facem că plouă. La asta, cel puțin, avem antrenament.

La FSU, putea să fie soare când te duceai la curs, ca mai apoi să ajungi acasă udă learcă.

Tipul care stătea de pază în spate ne-a deschis ușa și noi am luat-o la fugă în mijlocul furtunii, blițurile reușind să extragă de la noi aceeași rugămintă ca și fulgerele — *te rog, nu mă lovi pe mine*. Grupul se mișca astfel încât să stăm cu mâinile pe umerii celeilalte, încercând să străbatem cuibul de viespi rele în șir, ca într-un dans conga la o petrecere de nuntă. Am auzit o femeie tipând către ceilalți să se dea *naibii* înapoi. O clipă, m-am temut să nu fie vorba despre mine. În primul an de facultate, când am fost admisă în Casă, mi s-a cerut să zâmbesc mai mult, să dau ochii peste cap mai puțin și

să adaug puțină culoare în garderobă. Am privit din spatele lui Bernadette și am răsuflat ușurată când am identificat-o pe adevărata infractoare, o tipă într-un palton din lână moale bej, al cărei păr blond, perfect drept, se vedea sub o șapcă de poștaş în genul celor purtate de Jane Birkin. Flutura o țigară aprinsă, iar cameramanii și reporterii săreau în spate ca nu cumva să-i atingă cu ea.

Bernadette s-a aruncat pe bancheta din spate a mașinii lui Brian, dar eu n-am reușit s-o urmez, că m-a apucat cineva de umăr și m-a tras înapoi, strigând cu însuflețire:

— *Ea e!*

Un bliț a scânteiat la câțiva centimetri de fața mea și m-a năucit. Nu vedeam nimic; nu mă puteam mișca. Doar auzeam — doar miroseam — ce avea să se întâmple mai departe.

Am auzit un țipăt strident scos de un tip, am simțit o răsuflare acră și apoi m-au eliberat. M-am împiedicat, încercând să fac să treacă petele colorate pe care le vedeam în fața ochilor ca un roi de țânțari.

— Atenție, doamnă! mi-a strigat un tip.

— Du-te, mi-a șoptit la ureche femeia cu șapcă.

Cu toate că mă orbise lumina, mi-am dat seama că e ea pentru că-i mirosea respirația a țigări. M-a împins pe bancheta din spate a mașinii, apoi portiera s-a închis, iar Brian m-a întrebat cu disperare în voce dacă am pățit ceva. M-am frecat la ochi, am clipit ca să alung stelele verzi și am văzut câtă nevoie avea tipul cu care voiam să mă mărit să-i zic că nu pățisem nimic.

¹³ Trimitere la *Alice în Țara din Oglindă*, celebra carte a scriitorului englez Lewis Carroll, a cărei protagonistă trece printr-o oglindă și astfel iese din realitate (N.t.).

¹⁴ Referință la romanul din 1972 al scriitorului american Ira Levin, *The Stepford Wives*; în engleză, expresia „Stepford wife” desemnează caracterul clișeizat al femeii măritate care nu iese din cuvântul soțului său și care, în

general, se preocupă de sfera domestică și de propria înfățișare (*N.r.*).

7 p.m.

Doamna McCall a deschis ușa îmbrăcată într-o rochie-cămașă cu centură la talie; avea părul alb până la umeri, coafat în bucle țepene. Când a văzut în ce stare eram, a oftat, rămânând în picioare pe verandă, între coloanele în stil corintic, lângă băieții împovărați de bagajele făcute peste noapte și fetele cu părul turtit și nepieptănat.

— Prin ce coșmar ați trecut, a zis ea, suspinând fatalist, de parcă întâmplările din ultimele 24 de ore ar fi fost și atroce, și inevitabile în lumea în care trăiam.

Și-a îngustat ochii, privind la ceva peste umărul meu.

— Mai așteptăm pe cineva în seara asta?

Ne-am întors toate și am văzut că vorbea cu polițistul însărcinat cu paza care ne condusese prin întunericul catifelat ce inundase drumul pe sub copaci.

— Doar pe mine, doamnă, i-a răspuns el.

Era proaspăt bărbierit, avea brațe și picioare lungi și nu mai mult de 25 de ani. Palmierii au foșnit în vântul iscat din senin, iar el a dus mâna la tocul armei, scrutând cu privirea orizontul îndepărtat cu o vigilență încremenită pe care mi-ar fi plăcut să n-o observ.

— Cum vă beți cafeaua? a întrebat doamna McCall încruntându-se.

În holul boltit de la intrare ni s-a cerut să ne lăsăm jos bagajele. În afară de domnul și doamna McCall, n-am mai văzut pe nimeni în casă, dar cineva ne-a urcat lucrurile în camerele unde urma să dormim. În sufragerie, ne-au adus castroane unsuroase cu supă de vită și orz sub un crucifix din bronz, de care atârna Iisus cu gura strâmbată de chinuri.

Eu desenam litere în zeama groasă, în timp ce toți ceilalți stăteau de vorbă despre toate, numai despre ce se întâmplase nu. Despre frigul de afară, despre sistemul de notare cel nou, în care era mai greu să iei nota 10, despre clădirea cea nouă, rece și urâtă a Capitoliului. Denise zisese că era o adevărată calamitate pentru Tallahassee, că era prea înaltă și prea cenușie, că întruchipa o viziune masculină asupra modernității.

M-am uitat în jos și mi-am dat seama că îmi fusese luată farfuria, că domnul McCall dăduse pe gât ultimul pahar de sherry și trecuse la ceva de un maro mai închis, care îi făcuse nasul să pară opărit și mai proeminent.

— Să-mi spui dacă fratele tău din asociație are nevoie de un avocat, i-a zis el lui Brian. Am unul bun.

— Da, domnule. Îl anunț, a zis Brian, dând din cap cu supunere.

În clipa aceea am simțit că aș fi putut comite un act de violență. Nu față de cineva din încăpere, cât față de paharul de cristal din fața mea sau bustul din marmură al vreunei rubedenii stăpâne de sclavi, care mă privea de pe un pedestal dintre ferestre — pe acestea îmi doream să le fac țandări.

— Nu mi vine să cred că l au luat în cătușe, m am infuriat eu. Și i-am spus șerifului Cruso că *n-a fost* Roger.

— Șeriful e ocupat cu alegerile locale, m-a informat domnul McCall, luându-i apărarea.

— De fapt, poate că i-ar crește șansele dacă ar pune mâna pe individ, a adăugat Brian, cu un râs crispat.

Tatăl lui Brian era kongresmen în Orlando. Știa totul despre strategiile de campanie.

— Îți spun ceva, a revenit domnul McCall, cu buzele unsuroase de la măduva de vită. Nu m-ar deranja să-l zdrobesc pe animal când îl prind.

Omul acesta era creștin.

Doamna McCall s-a ridicat, etalând un zâmbet exersat:

— Cine vrea cafea la desert?

— Lasă-mă singur cu el într-o cameră vreo 20 de minute, a completat Brian cu subînțeleles, cu o ferocitate care mi-a întors stomacul pe dos.

În decursul anilor, lucrul acesta a devenit un fel de test Rorschach. Unii bărbați strângeau pumnii în timp ce-mi divulgau ce i-ar face Inculpatului, dacă ar avea ocazia, crezând că pentru mine era o consolare să aud asta. Însă astfel îmi dădeam seama că între individul care o ucisese cu o asemenea atrocitate pe Denise și

jumătate dintre bărbații pe lângă care treceam zi de zi nu era o diferență așa de mare.

Doamna McCall s-a dus în bucătărie. Prin ușa batantă auzeam frânturi din discuția ei cu cineva care nu scotea pe gură decât „da, doamnă” și „nu, doamnă”.

N-a trecut mult și s-a întors, aducând cafea în ceșcuțe de porțelan pictate manual, puse pe farfurioare de porțelan pictate manual, cu puțin coniac, pentru fete, și fără coniac, pentru Brian și domnul McCall, căci ei plănuiau să stea treji toată noaptea și să păzească intrările în casă.

— Ca să te ajute să dormi, a explicat doamna McCall când mi-a întins-o pe a mea.

La un moment dat, în timpul cinei, în casă bătuse o pendulă. De șapte ori, am numărat eu. Denise era moartă de 16 ore, iar eu tot nu i spuseseam mamei. Am dat pe gât cafeaua tare cu ușurința cu care aș fi băut o bere într-o zi călduroasă.

— Pot să dau un telefon? am întrebat, iar doamna McCall s-a ridicat și m-a condus în salonașul informal, un loc mult mai confortabil decât camera de primire formală, m-a asigurat ea, unde să mă pot ocupa de-ale mele.

■

Ardeam de nerăbdare să vorbesc cu părinții mei și mă simțeam copleșită la gândul de a ridica receptorul și a mai face o încercare. Eram sigură că, dacă nici a treia oară nu răspundeau, aveam să intru în pământ. Nu conta că ei erau în New Jersey și n-aveau cum să știe ce se întâmplase — știrea avea să ajungă în *Tallahassee Democrat* abia luni dimineață —, ci că părinții care chiar își iubeau copiii simțeau semnalele oricărui pericol în care aceștia s-ar fi aflat, iar eu trebuia să accept realitatea că antenele alor mei nu aveau să prindă niciodată frecvența pe care mă aflam eu.

Și totuși dacă ar fi răspuns la telefon, ce emoție intensă avea să mă cuprindă povestindu-le prin ce *trecusem*. Uneori, când traversam o intersecție aglomerată sau stăteam la capătul scărilor, mă întrebam cum ar

reacționa ei dacă m-ar lovi o mașină sau aş rămâne fără picioare. Mă vedeam într-un salon de spital, iar pe mama, în genunchi la patul meu, suspinând și implorându-mă s-o iert. Ar fi trebuit să fie acolo. Ar fi trebuit să fie atentă. Recunoșteam, nespus de rușinată, că eu după asta tânjeam în momentele mele cele mai intime. Credeam că lucrul acesta scotea la iveală o parte din mine care era insondabilă.

— Gata cu telefonul?

Era Brian, care se aplecase în dreptul nișei de la intrarea în salon.

Ceașca mea de cafea era goală, iar de respirat respiram rar și superficial. Habar n-aveam de cât timp stăteam acolo, cu ochii la diferitele diplome și calificări ale doamnei McCall. Ea era matematiciană și lucrase mulți ani ca statistician în slujba guvernului, atribuind valoare numerică tendințelor locale, astfel încât oficialii să poată decide cum să aloce fondurile, și fusese singura femeie din clădirea Capitoliului care avea linie telefonică directă la guvernator.

— Încă nu.

— Voiam să vorbești cu tata, mi-a zis Brian, aplecându-se ca să poată intra în salon.

El era unul dintre tipii ăia înalți care învățaseră cum trebuie să se aplece în casele vechi din Sud precum aceasta, cu coridoare boltite și intrări înclinate. Crescuse în Orlando, dar se trăgea dintr-un neam serios, originar din Birmingham, unde ai lui încă făceau parte din clubul de tir la înființarea căruia pusese ră umărul și stră-străbunicii lui. Fusese de o politețe exagerată toată noaptea, după ce observase cum domnul și doamna McCall se uitaseră la părul său lung și la picioarele sale goale, vârate în șlapi din piele crăpată. *Sunt un băiat bun din Sud, în haine de autostopist*, părea să spună, țâșnind în picioare ori de câte ori se ridica de la masă o femeie.

— Cu tatăl tău? am făcut eu, privindu-l de parcă mi-ar fi sugerat să iau legătura cu John Lennon.

— Există un program de asistență pentru victimele infracțiunilor. Nu cumva statul Florida oferă unul dintre cele mai bune astfel de programe din țară? A început aici abia de câțiva ani. Dar poți să te înscrii și să ceri compensație pentru stricăciunile din casă.

Eu am dat din cap aprobator. Da, sigur. Poate că era un lucru pe care trebuia să-l fac. Însă în clipa când am lăsat bărbia în jos, toată lumea mea s-a năruit. În țesătura puloverului zăream încolăcindu-se un fir lung de păr negru. Eu eram blondă.

— Te îngrijorează reacția mamei tale? m-a întrebat el pe un ton mai blând.

O întâlnise pe mama o singură dată. I se păruse frumoasă. Ea îl numise Byron, apoi Brad.

— Ceva de felul ăsta, am îngăimat eu, lacrimile încetșându-mi privirea și estompând acea ultimă bucată din Denise care rămăsese prinsă în pulover.

— Știu că voi două nu sunteți apropiate, a spus Brian pe un ton inofensiv.

Auzind asta, am început să pricep. Nimeni nu trebuia să știe vreodată că alor mei nu le păsa de mine nici cât negru sub unghie. Era ceva despre care nu vorbisem nici măcar cu Denise.

— Ne tot dăm telefoane, dar nu reușim să ne auzim, am răspuns eu, ușor tăioasă.

Eu de fapt stătusem acolo întrebându-mă dacă ar trebui să aștept până luni, când știrea urma să apară în ziare. Când părinții mei aveau să înceapă să înțeleagă dimensiunile tragediei și aveau să stea lângă telefon, așteptând să sun. Poate chiar să răspundă la al doilea țârăit, ca mama lui Denise. Dar nu puteam suporta privirea milostivă pe care Brian mi-o arunca, de parcă ar fi știut ceva ce eu mă străduisem din răputeri să ascund. M-am întins după telefon.

■

Tata era un tip scund, zâmbitor, cu un chip roșu și strălucitor ca al lui Moș Crăciun. L-am văzut supărat poate de două ori în viață, în ambele ocazii pe obiecte neînsuflețite. Agresiunea lui se concretizase asupra unui

colț de birou în care se lovea tot timpul la degetul mare de la picior.

Eram pe punctul de a închide telefonul când mi-a răspuns și am fost atât de surprinsă pentru o clipă, că n-am știut nici cum să încep.

— Alo? a repetat el.

— Ești acasă.

— Ai uitat ceva? a urmat el, părând nedumerit.

— *Tată*, l-am repezit, eu sunt.

— Scumpa mea! a răs el de confuzie. Am crezut că e Wanda.

Wanda era femeia noastră de serviciu.

— Am tot sunat, i-am zis agitată. Unde ați fost?

Brian mi-a făcut un fel de semn — o pecetluire a buzelor, urmată de coborârea mâinilor — care sugera *să-mi păstrez calmul*.

— Am fost aici.

— Și de dimineață?

— La ce oră ai sunat?

— Am încercat pe la 5.

— Tu erai? a întrebat tata, după care a ridicat vocea: Marion! Pammy a sunat azi-dimineață!

Auziseră telefonul. Auziseră că a sunat telefonul înainte să răsară soarele, dar nu se dăduseră jos din pat să răspundă, deși aveau două fete care nu mai locuiau cu ei. Aveam să aflu în curând că mama avea motivele ei să mă țină la distanță și, în vreme ce încercam să construiesc o legătură neașteptată cu tata, în mintea mea se statornicea imaginea lor întinși în pat, cu cearșafurile trase peste cap, atunci când eu aveam cea mai mare nevoie de ei.

M-am uitat la Brian, care a încuviințat spre mine — un vot de încredere. N-aveam să-i urmez sfatul de a părea înțeleaptă, sigură pe mine și capabilă, cum mă instruisese în timp ce eu formam numărul de telefon de acasă. Era un sfat bun pentru o fată cu părinți normali, dar eu eram rănită și aveam nevoie de grija părinților mei măcar de data aceasta. Aveam să dau o turnură cât mai tragică celor întâmplare, pe cât de tragică era, de fapt.

— S-a întâmplat ceva groaznic, tată, am spus eu.
A urmat o pauză plină de neliniște, pe care am savurat-o.

— S-o chem pe mama?

N-am vrut să-l las să plece.

— Noaptea trecută, cineva a dat buzna peste noi în casă și le-a atacat pe câteva dintre fete. Denise a murit.

— Pamela! a tipat tata, iar mie mi s-a luat o piatră de pe inimă. Ai pățit ceva?

— N-am pățit nimic. Dar l-am văzut. Eu sunt singura care l-a văzut, tată.

— Slavă Domnului că n-ai avut niciodată nevoie de ochelari, mi-a răspuns el și atunci mi s-a părut un comentariu amuzant, dar mai târziu mi-am dat seama că intrase în rolul de avocat.

Nimeni din echipa de apărare nu avea cum să sugereze că vederea mea nu era bună, așa că faptul că îl identificasem nu putea fi pus sub semnul întrebării.

— Stai s-o chem pe maică-ta.

L-am auzit pronunțându-i numele, apoi târșâindu-și picioarele și umblând prin casă. Am așteptat ca mama să ajungă la telefon mult mai puțin decât mi-aș fi închipuit. Aproape că se revărsau din mine lucrurile pe care îmi doream să i le spun de când eram copil.

— Nu uita să le spui de măsurile de precauție pe care ți le iei, mi-a șoptit Brian cât timp o așteptam să vină, însă nici prin cap nu-mi trecea să-i vorbesc despre ele.

— Pamela, a început ea, părând emoționată.

Era ca și cum eu aș fi fost într-o poziție de autoritate, iar ea dăduse de bucluc și nu era nevoie nici măcar să mă întrebe *de ce*.

— Ce s-a întâmplat?

— Mamă, i-am spus, iar simplul fapt de a rosti acest cuvânt mi-a adus lacrimi în ochi, unde ați fost?

— Am fost...

— Unde ați fost? Unde ați fost? repetam eu întruna și vocea îmi era un urlet feroce din pricina durerii. Tu ești mama mea. Tu ești mama mea și trebuie să răspunzi la telefon! Să răspunzi naibii la telefon!

Am aruncat o privire spre Brian, care stătea respectuos cu privirea în podea, de parcă mi-aș fi schimbat hainele și el ar fi încercat să-mi ofere puțină intimitate. Deși făcuserăm sex, de fapt nu mă văzuse goală niciodată.

La celălalt capăt al firului am auzit-o pe mama plângând. Coregrafiaserăm același dans toată viața — acela în care eu ceream puțin și primeam și mai puțin —, dar în momentul acela eu am schimbat pașii și am luat-o prin surprindere. N-a reușit niciodată cu adevărat să păstreze ritmul, dar de încercat a încercat.

■

În noaptea aceea somnul m-a luat prin învăluire, m-a prins de umeri și m-a ținut la pământ, apoi m-a eliberat din strânsoarea sa la exact 2:59. Încă nu înțelegeam nici semnificația acelui minut, nici orele pe care avea să mi le ia în următorii 43 de ani. Știam doar că era târziu, că era întuneric, că vântul șuiera prin obloane și că Bernadette părea să nu mai răsuflă. Am împuns-o cu cotul într-o parte și ea a scâncit încetisor.

— De ce ai făcut asta?

— Ești trează?

— Bineînțeles că sunt trează.

Am sărit în sus, cu pulsul zvâcnindu-mi în nas.

— De ce? Ai auzit ceva?

— Nu. Dar nici aseară n-am auzit nimic, nu?

Am bâjbâit cuprinsă de disperare, încercând să dau de veioză, pe care aproape că am dărâmat-o, zgâriind noptiera din lemn de nuc înainte s-o aprind. M-am ridicat din pat și am tras draperia cu motive chinezești în albastru și alb, în ton cu covorul și cu tapițeria scaunului micuț din colț, ca să mă asigur că polițistul slăbănog și speriat care făcea de pază nu zăcea cu gâtul tăiat pe treptele din față. Dar îi strălucea scăfârlia roz în timp ce scruta orizontul, de la stânga la dreapta și înapoi. Zona era prea mare ca să poată fi supravegheată de un singur om, și totuși ceea ce se întâmplase se întâmplase într-o casă plină, cu vecini pe toate părțile. Poate că ceea ce părea nesigur era, de fapt, sigur. Poate

că de-acum înainte n-ar mai fi trebuit să-mi petrec nopțile dormind.

Am călcat pe un pantof de-al lui Bernadette și mi-am zdrelit piciorul în cadrul patului. M-am trântit cu fața în cearșafuri și m-am chircit în poziție fetală, gemând de durere. Denise nu era vreo mare iubitoare de curățenie, dar părea să înțeleagă că înclinația mea pentru ordine și organizare se lega de ceva mai profund, așa că făcea tot ce putea ca să respecte asta. Dacă ar fi fost cu mine în camera asta, pantofii ei s-ar fi aflat în dulap și n-ar fi zăcut aruncați pe podea. Dacă ar fi fost aici, ar fi întrebat ce naiba era cu scăunelul din colț, prea mic pentru un adult și prea sofisticat pentru un copil. Dacă ar fi fost aici, m-ar fi făcut să râd cu părerile ei, cu observațiile ei, cu felul său remarcabil de a vedea lumea.

— Dacă a fost Roger? m-a întrebat Bernadette în șoaptă. Pentru o clipă m-am simțit ca și cum aș fi înghițit cioburi. După care mi-am adus aminte.

— Nu se poate, am răspuns, întorcându-mă să o privesc în ochi.

Pe peretele de alături era o pictură cu Fecioara Maria, îmbrăcată în albastru și rugându-se cu privirea îndreptată către cer.

— L-am văzut, ai uitat?

Bernadette a apucat între degete materialul aspru și scump al cuverturii. A deschis gura și a scos o jumătate de vocală, apoi și-a împreunat buzele cu hotărâre.

— Bernadette? am întrebat, simțind cum neliniștea îmi cuprindea măruntaiele.

Ea a clătinat din cap. *Nu*. N-avea s-o spună. *Nu*.

M-am ridicat, apropiindu-mă de piciorul patului și punându-i mâinile pe genunchi. Ea și-a ferit privirea.

— Știi că, orice mi-ai spune, rămâne între noi până îmi dai voie să vorbesc, nu?

Începusem să zic asta de la preluarea funcției în cadrul asociației, de parcă aș fi fost un fel de preot. Dar am descoperit că mergea. „Până îmi dai voie să vorbesc” —

expresia asta avea ceva deosebit. Insemna a împărți puterea cu cineva.

— S-a întâmplat o chestie odată, a zis Bernadette închizând ochii. Cu Roger.

S-a întâmplat în mașina lui, parcată chiar în fața Casei, când se întorceau de la un film. Mâna lui pe ceafa ei în timp ce se sărutau, la început blând, apoi agresiv. A împins-o cu fața la el în poală. A ținut-o acolo. A împins până când ea a început să suspine. Nasul i se înfundase și nu mai putea să respire. Era sigură că avea s-o omoare din greșeală.

— Asta a fost anul trecut, a zis Bernadette, tot fără să mă privească, dar cu lacrimi șiroindu-i pe față. El a avut cearta aia îngrozitoare cu Denise, în timpul Balului de Iarnă, ții minte? Și nu și-au vorbit o lună întreagă?

O, cum să nu. Îmi aminteam.

— Oricum, a continuat Bernadette, ștergându-și fața cu dosul palmei, la puțin timp după asta m-a invitat în oraș. Eu n-am vrut să dau sfoară în țară. Erau despărțiți, evident, dar se vedea că ea voia să fie iar cu el. Iar eu nu voiam să am de-a face cu asta, știi?

Cu *asta*. Cu orgoliul rănit al lui Denise; cu mânia ei. Chiar știam.

— Nu trebuie să spunem poliției, nu? a zis Bernadette, întorcându-se cu fața înspre mine, în cele din urmă, și privindu-mă cu ochi umflați, plini de disperare. Dacă s-ar afla, mi-aș pierde titlul.

Eram pe punctul de a-i răspunde că nu credeam că era nevoie. Nu voiam să-i dau șerifului Cruso încă un motiv să-l suspecteze pe Roger. Dar să ascunzi așa ceva de autorități părea ceva imoral, ca și cum am fi uneltit să apărăm pe cineva care nu merita asta pe de-a-ntregul.

— Ai fi de acord să vorbesc cu tata? E avocat. Un avocat bun.

Ea mi-a răspuns fără să se gândească vreun pic:

— Pot să-ți spun mâine-dimineață?

Ne-am uitat lung una la alta, cu mine sincere, istovite. Dacă răspunsul ei nu era „da” acum, sigur n-avea să fie

nici mai târziu, când avea să judece cu mintea mai limpede.

— Bineînțeles, i-am zis.

Ceea ce le spuseseam fetelor — că puteau să aibă încredere în mine și că, pentru a vorbi, trebuia să am permisiunea lor mai întâi — funcționa pentru că eu mă țineam întotdeauna de cuvânt.

Jacksonville, Florida, 2021

Ziua 15 826

Aeroportul din Jacksonville e mult mai nou și mult mai drăguț decât cel din Newark. Nu doar că se poate mânca mai bine și în grupurile sanitare chiar merg toți senzorii de la toaletă; pe jos strălucesc cât vezi cu ochii plăci albe de terrazzo, tăără vreun pic de mochetă care să mă încetinească atunci când îmi car geamantanul cu roțile, încercând să mă iau la întrecere cu ceilalți pasageri de la clasa business, ca să ajung prima la coadă la Hertz¹⁵.

E trecut de miezul nopții când mă trântesc în SUV-ul meu de dimensiuni medii, în care plutește un miros de dezinfectant, și îmi pun centura. Tipa de la parcare se uită la codul de bare al rezervării și-mi urează drum bun cu un zâmbet sincer. Bea dintr-o cană de cafea cu textul *Viața cu Hristos e o aventură minunată*, scris cu niște litere cursive, buclate, ca acelea din scrisoarea care m-a adus aici. Bariera de siguranță se ridică.

Din Jacksonville urmează un drum lung, amețitor, pe o autostradă largă, care coboară imperceptibil înspre nord, spre Tallahassee. Ascult Blue Öyster Cult și bat ritmul cu degetele pe volan, având o senzație de dureroasă agitație. La ora asta nu prea sunt mașini pe drum și dincolo de geamuri pinii alunecă în pâlcuri mari. Îmi dau seama, tresărind panicată, că trebuie să fac pipi. Cam din 30 în 30 de kilometri sunt indicatoare pentru zone de oprire între state, dar în niciun caz nu-mi trece prin cap să pic în capcană și să intru într-o baie dintr-un loc public la miezul nopții, în mijlocul pustietății, unde crocodilii și urșii mi-ar găsi cadavrul mai repede decât vreun angajat de la parcare. Nici gând.

Trag pe dreapta pe banda de oprire și-mi desfac în grabă nasturii pantalonilor din lână de la costum. E început de primăvară, e umed și vremea e blândă, dar mie îmi transpiră spatele genunchilor când îmi dau jos pantalonii și mă las pe vine în iarbă. Ca să fiu ferită, las deschisă portiera din locul șoferului, dar nu e ca și cum

aș avea nevoie. Noaptea e neagră ca tăciunele, pe autostradă e liniște, se aude numai bâzâitul aspru al insectelor din copaci.

Nu aud mașina și nici măcar nu văd farurile, și prima dată am impresia că el a apărut din pădure.

— Pardon?

Țâșnesc în sus, îmi trag iute pantalonii, mă uit în dreapta, în stânga, în sus și în jos, încercând să dau cu ochii de posesorul vocii. Îl văd peste capotă, stând la ușa pasagerului, o siluetă fără chip. Ar putea să aibă și 19, și 90 de ani; n-am niciun indiciu despre vârsta ori statura lui, de unde s-a ivit ori dacă ușa pasagerului e încuiată. Mă gândesc doar la cum să fac să mă așez la volan, dar ce l-ar opri să se așeze și el chiar lângă mine, cu arma lui preferată îndreptată spre obrazul meu. *Condu, jigodie. Fă exact cum îți spun eu.*

— M-ai speriat, zic eu prosteste, în bezna adâncă.

Pe coapsă mi se prelinge o picătură de urină.

— Ai nevoie de ajutor? mă întreabă el pe o voce îndulcită, despre care pur și simplu știu că e o făcătură. Cu mașina? Sunt mecanic.

— Sunt în regulă. Mulțumesc.

Îmi dau seama că îi mulțumesc individului care s-ar putea să mă omoare și brusc grozăvia aceasta mă alarmează. Mă gândesc ce trebuie să faci când te atacă un rechin, ceva ce am citit demult, de teamă că s-ar putea să îmi trebuiască. Aproape că am locuit în orașul de pe coastă care se laudă cu a doua cea mai mare rată de atacuri mortale asupra ființelor umane. Dacă te mușcă, trebuie, chipurile, să-ți înfigi unghiile în ochii lui, în branhiile lui. Cică trebuie să te lupți cu el și să arăți că nu ești o pradă.

— Pleacă de aici, îi zic eu ciudatului necunoscut. Sun la poliție.

Ridic telefonul și-i arăt că am apăsat butonul pentru un apel la 911.

— N-o să se formeze niciodată de aici.

Mă uit la ecran și văd că, într-adevăr, apelul e blocat.

— De asta ți-am oferit o mână de ajutor, spune el în stilul lui cântat, care îmi provoacă un nod în gât.

Dar apoi se întoarce, traversează autostrada și observ că venea din partea cealaltă și a parcat în zona din mijloc, de-asta nu l-am văzut sau auzit apropiindu-se. Poate chiar o crede că am vreo problemă cu mașina. Poate chiar o fi mecanic. Ori poate o fi un rechin și eu am reușit să-l alung.

Mă așez la volan și demarez, ieșind înapoi pe șosea. Lovesc cu mâna ecranul din mașina închiriată până când, în cele din urmă, muzica se oprește. Trebuie să mă concentrez. Conduc în tăcere restul drumului și mâinile îmi tremură fără oprire, chiar și după ce am ajuns în siguranță în Tallahassee. Janet mi-a trimis un e-mail chiar înainte de decolare să-mi spună că i-a sunat să-i anunțe că vin și că individul care amenință că o să mă omoare e în continuare cât se poate de viu.

¹⁵ Companie de închirieri auto (N.r.).

Ziua 1

De dimineață am scos pe veranda cu plasă una dintre ceștile acelea delicate din porțelan și am ascultat broaștele și păsările de țarm cântând în frig, în stilul Disney. Și acum mă deprimă motivul pentru care știam cum suna o pasăre de țarm, dar o să ajung și la asta la timpul potrivit.

Deși aveam mintea limpede pentru prima dată în 28 de ore, problema era multitudinea acestor gânduri. Îmi făceam o listă mentală cu ce trebuia să cumpăr din Northwood Mall înainte să mergem în vizită la Jill și Eileen, la Tallahassee Memorial. Flori, poate o pătură moale pentru patul tare de spital. Galbene pentru Eileen, albastre pentru Jill. Observasem că purtau mult culorile respective. Mă gândeam la ce-mi zisese Bernadette, întorcând capul de rușine, și mă gândeam la Denise și la toți oamenii cu care se întâlnea ea zi cu zi. La femeia care îi vindea multivitaminele care-i făceau părul sănătos și puternic, la familia al cărei câine îl mai scotea uneori la plimbare pentru câțiva bănuți în plus, la vânzătoarea de la magazinul ei de haine preferat din Tallahassee, care întotdeauna puneă deoparte lucruri care credea că i-ar fi putut plăcea. Mă întrebam cine avea să le zică tuturor acestor oameni că Denise a murit și dacă eu eram cea care trebuia să o facă.

— Pot să-ți țin companie?

Doamna McCall a apărut în prag, într-un pulover crem peste o cămașă cu guler albastru și purtând cercei cu perle. Într-o mână avea o carte subțire și în cealaltă o cană mare cu cafea, din polistiren, din care se ițea o coadă de lingură. I-aș fi dat orice ca să mi-o cedeze în schimbul delicatei mele cești din porțelan, în care mai era o singură înghițitură rece.

— Bună dimineața, doamnă McCall, m-am ridicat eu protocolar.

Ea mi-a făcut un semn cu cartea. *Stai jos.*

— Ai dormit?

— Da, am spus eu, deși îmi zvâcnea capul tocmai pentru că nu dormisem. E foarte comod în cameră. Vă mulțumesc pentru ospitalitate.

— Te pricepi la asta.

S-a lăsat în balansoar.

— Să le transmiți încredere oamenilor, a continuat, astfel încât să creadă că e adevărat ce le spui, când de fapt nu e. Unii numesc asta a minți.

Mi-am ținut respirația, întrebându-mă dacă nu cumva urma să mă trezesc cu o palmă peste mână, cum făceau femeile din Sud, cât ai clipi.

— Și în același fel, unii ar trebui să-și analizeze maniera de a se exprima.

A amestecat cu lingurița în cafea, s-a aplecat și a ridicat din sprâncene — nu eram de acord?

— M-ați întrebat dacă am dormit, nu dacă am dormit bine, am zis eu dintr-o răsuflare.

În cinstea acestui lucru, doamna McCall a ridicat cana din polistiren. Pentru o clipă, am ascultat ciripitul păsării de țarm care nu se vedea.

— M-am gândit la tine aseară, mi-a zis, cu ochii pierduți în lăstărișul albit de soare. La ce sfaturi să-ți dau.

Mi-a întins cartea. *A Statistician's Guide to Black Swan Events*¹⁶.

— Știi ce e? m-a întrebat apoi, în timp ce eu îmi plimbam degetul mare peste literele cu font simplu de pe copertă.

Auzisem expresia *lebădă neagră* doar în legătură cu baletul. Am clătinat din cap, în semn că nu știam.

— Un eveniment de tip „lebădă neagră” se referă la un eveniment foarte puțin probabil, dar care, dacă îl studiezi mai atent, se dovedește a fi fost previzibil. De exemplu, scufundarea *Titanicului* și Primul Război Mondial. În modelele analizate de economiști, aceste rezultate se numesc valori aberante.

Studiam coperta cu tristețe și mi am adus aminte cum oftase doamna McCall cu o seară în urmă, când ne văzuse prima dată la ușa casei sale. Eu interpretasem

acest lucru drept o expresie a inevitabilului. Că în lume se întâmpla ceva și o forță acționa asupra unui obiect, adică asupra noastră, imprimându-i o accelerație proporțională în cel mai newtonian fel cu putință.

— Dar nu toate evenimentele de tip lebădă neagră sunt rele, a adăugat ea. Unii folosesc aceste modele ca să joace la bursă și devin putred de bogați.

A suflat în cafea cu buzele ei ținute de culoarea piersicii și a luat o gură încetișor, cu atenție.

— Ideea e că nimic nu poate fi prevăzut, de fapt, așa că trebuie cumva să te asiguri că te expui și norocului. E posibil să se întâmple o catastrofă, dar se poate și ca lucrurile să meargă bine, astfel încât să ducă la transformări profunde.

I-am mulțumit pentru carte și i-am zis că abia așteptam să o citesc, deși tot ce mi trecea prin minte era că ultimul lucru pe care mi-l doream era transformarea profundă.

■

Spitalul Tallahassee Memorial nu părea un loc unde mergeau oameni bolnavi. Fațada exterioară era în nuanțe de albastru-marin, iar o aripă nouă, dedicată neurologiei, deschidea noi drumuri în tratarea leziunilor cerebrale traumatice și a demenței. Mă îngrozea să mi-o închipui pe Denise zăcând cu buzele albastre în subsolul unei clădiri în care se contura deja o imagine a viitorului.

— E doamna Neilson, le-am spus lui Bernadette și celorlalte fete când ne-am apropiat de o femeie elegantă, care-și aranja eșarfa de mătase la gât.

Zâmbetul ei timid, plin de speranță mi-a răsucit cuțitul în rană. Știam că Eileen se simțise întotdeauna puțin nelalocul ei în Casă, că era posibil ca mama ei să o fi sfătuit să se străduiască mai mult.

— Culoarea preferată a lui Eileen, a spus doamna Neilson, ducându-și mâna în dreptul obrazului.

Noi aduseserăm o pătură galbenă și lalele galbene. Ne-a luat în brațe, mirosind a țigări și a parfum, cu care-și dăduse ca să încerce să acopere izul de tutun. După

aceea, a coborât vocea până a devenit o șoaptă conspirativă.

— Trebuie să stau de vorbă cu voi înainte s-o vedeți pe Eileen.

Ne-a făcut semn să ieșim puțin pe hol cu ea, ca să nu audă Eileen ce urma să ne ceară.

— I-am zis că veniți toate azi și e foarte bucuroasă să vă vadă, ne-a explicat. Se jenează puțin din cauza părului, așa că vă rog să nu vă holbați și să nu faceți comentarii.

— Bineînțeles, doamnă Neilson, am răspuns.

— Dar asta nu e tot. Vedeți...

S-a întrerupt ca să-și fixeze la mijloc nodul eșarfei și să-și adune gândurile. Era o versiune mai stângace, mai neliniștită a fiicei ei. Nu o dată o auzisem pe Eileen vorbind cu ea la telefon, insistând să nu-și mai facă griji. Își făcea prieteni, ieșea la întâlniri cu băieți. Se distra locuind în Casă.

— Eileen nu-și amintește absolut nimic despre noaptea de sâmbătă. Crede că a fost victima unui accident rutier.

Am încercat să-mi revin cât puteam eu de repede din șoc, dar tot m-am bâlbâit.

— Deci, ă... n-ar trebui să zicem... adică ea crede că doar ea a pățit ceva? am început cu ezitare.

— Ea crede că Jill era la volan, deci știe că Jill e și ea în spital și se recuperează.

— Dar o să-i spuneți vreodată? am întrebat eu uimită.

Mi-am imaginat-o pe Eileen trăindu-și viața fără să știe ce se întâmplase în Casa de pe Strada Seminole. Am simțit că mă prăbușeam, întrebându-mă cum s-ar fi putut întreține o asemenea poveste.

Doamna Neilson s-a frecat la gât cu eșarfa. În locul acela, pielea îi era zgâriată și avea o nuanță aprinsă de roz. M-am abținut să mă întind către ea și să-i dau mâna laoparte. Nu mai suportam să văd atâta suferință.

— Sunt sigură că o să-i spunem mai târziu. Da. Dar pentru moment încercăm să n-o supărăm. Maxilarul ei este imobilizat și nu poate să țipe.

Când mi se iau interviuri pe tema asta, adică nu prea des, reporterul vrea să afle întotdeauna despre gura lui Eileen, prinsă cu fire metalice într-o grimasă, cu dinții spărți încleștați. Mă încurajează să vorbesc despre tăietura roșie, în formă de potcoavă, din jurul urechii sale stângi, înecată în unguent, și despre cum ferestrele erau încuiate de două ori pentru siguranța ei, astfel încât încăperea mică și albă duhnea a sânge și salivă, ca într-un cabinet stomatologic după extracția unei măsele de minte.

Eu însă vreau să vorbesc despre cum s-a uitat la noi Eileen când am intrat în salon, având în ochi expresia unei remușcări disperate, care mă obsedează și astăzi. Știu că, dacă ar fi putut să vorbească, și-ar fi cerut scuze că a trebuit s-o vedem așa.

Fratele ei mai mare stătea protector la capul patului, mâncând o brișă cu tărațe, fără să-și fi luat un șervețel. Am recunoscut punga de cumpărături pliată și aruncată în micul coș de gunoi de la picioarele lui. Le adusesese cineva brișe de la Swanee's, patiseria franțuzească șic de pe Strada Principală, cea cu plăcuța cu *Bonjour!* pe ușă. M-am muștrat aspru că mie nu mi-a trecut prin cap să fac chestia asta.

— la uite cine a venit să te vadă, Eileen, i-a zis fratele ei. Ea a scâncit un salut.

Bernadette s-a suit cu delicatețe pe marginea patului, atât de diferit față de felul aspru, neprelucrat în care ne etalam trupurile în Casă, astfel că am descoperit o nouă pierdere după care să jelesc. Ne trânteam tot timpul în pat, cu picioarele pe la nasul altora, o mai acuzam pe câte una că mirosea urât sau că pielea degetelor de la picioare îi era crăpată. Niciodată nu trebuia să ne facem griji că am putea răni pe cineva.

— Ne e dor de tine în Casă, Eileen, i-a spus Bernadette. Mi-a aruncat o privire. *Tu ești președinta. Spune ceva.* Eu rămăsesem acolo, în picioare, reevaluând situația, ca și cum m-aș fi pierdut cu firea.

— Ți-am adus ceva care să mai înveselească locul, i-am zis eu atât de încet, că am simțit vibrația în propriile

urechi.

Am încercat să desfac funda galbenă cu care era legată pătura galbenă — mersesem în trei locuri să fac rost de ea —, dar degetele nu voiau să execute ce le spunea creierul să facă. Fratele lui Eileen a venit să ajute, dar nu era treaba lui. Era treaba mea. Nici măcar nu-i adusesem de mâncare. Am ridicat pachetul și am tras cu dinții de fundă până s-a rupt. Eileen a dat din mâini emoționată când am scos pătura și am îmbrăcat cu ea colțurile marginii de jos a patului, cu o precizie agresivă.

— Deja e mai bine, am declarat, iar ea s-a uitat afectuos la pătură de dragul meu.

— Să vă mai aducem ceva? a întrebat Bernadette. Reviste? Sau poate un puzzle?

— Un puzzle.

Doamna Neilson a icnit, de parcă ar fi fost vorba despre o nouă invenție.

— Da, a continuat, asta sună distractiv.

S-a auzit forfotă pe hol, iar o femeie a ridicat vocea, alarmată. Pulsul mi-a crescut atât de mult, că-mi bubuiau urechile, iar vederea mi s-a încetșat. Mă găsise.

— E în regulă, i-a spus doamna Neilson paznicului, care luase poziție, blocând ușa. O puteți lăsa să intre.

Și atunci a intrat femeia care ne scăpase de presă, cu țigara aprinsă și șapca de poștaş, deși în ziua aceea părul blond îi era ascuns sub o beretă trasă pe o parte, în tradiționalul stil parizian. Ea avea să facă parte din viața mea pentru totdeauna, dar la momentul respectiv nu știam nici măcar cum se numea.

— Îmi pare rău că a durat atât, i-a zis doamnei Neilson, înmânându-i o pungă din hârtie maro, bine strânsă. M-am învârtit încolo și încoace încercând să găsesc drumul înapoi.

Femeia a observat pătura de pe pat.

— Ce drăguță e! a comentat. Serviți-vă cu niște brișe, fetelor. Am luat prea multe.

— Eu ies o clipă, a urmat doamna Neilson și a ieșit din cameră, ținând punga din hârtie maro ca pe o geantă-plic.

Femeia s-a dus la patul lui Eileen, s-a aplecat și i-a examinat chipul.

— Ce părere ai? Mai trebuie unguent?

Eileen a încuviințat din cap nerăbdătoare. La piciorul patului, pătura galbenă se ridica și cobora în timp ce femeia îi curăța buzele cu un bețișor de urechi, iar Eileen își încovriga degetele de la picioare.

— Sunteți în asociația lui Eileen?

A pus capacul flaconului cu unguent și a aruncat bețișorul de urechi în gunoiul plin cu vată și pansamente folosite ce expuneau albul-cenușiu al fluidelor corporale. Deși eram sigură că și fața mea avea aceeași culoare bolnăvicioasă, am făcut un efort să ridic bărbia și să întind mâna.

— Sunt Pamela Schumacher, președinta asociației.

Am încercat să zâmbesc, dar mă simțeam la fel de cutremurată.

Nimeni nu-ți spune cât e de dureros să-ți fie frică, precum o înțepătură de albină paralizându-ți sistemul nervos.

— Martina Cannon, a răspuns femeia, strângându-mi încordată mâna. Dar lumea îmi spune Tina.

Era aproape la fel de înaltă ca Denise și mi-a zâmbit, exprimând ceva ce semăna cu reverența, dar acum, după atâția ani, știu că nu era asta. Era optimismul care se lupta cu frica. Când m-a zărit, Tina și-a văzut ultima speranță.

— Sunteți rudă cu Eileen? am întrebat eu, dorind să aflu tot despre femeia asta frumoasă care tot schimba pălării șic.

Părea să aibă vreo 30 și ceva de ani. Poate era o verișoară sau o mătușă tânără.

— Nu. Nu sunt.

Observând că lui Eileen îi venea soarele direct în ochi, Tina s-a dus la fereastră și a tras jaluzelele.

— Sunteți soră medicală? am continuat eu încruntată.

— Doar dau o mână de ajutor familiilor, a spus ea cu un zâmbet evaziv care m-a înfuriat.

Eileen a ridicat mâinile într-un gest ce sugera că voia să scrie ceva. Fratele ei i-a dat un stilou și un blocnotes, din care am citit în zbor bucățele din noua ei lume concepută dintr-un singur cuvânt. *Șosete. Nu. Da. Zi?* Am așteptat toți să scrie biletul, după care i l-a dat fratelui ei să-l citească cu voce tare. Ochii lui au transmis mesajul, iar fața i s-a încordat.

— Eileen dorește să știe dacă Denise și Roger s-au împăcat azi-noapte, Pamela.

Probabil că pe chipul meu s-a văzut groaza. Pe al tuturor, fiindcă mi-am dat seama că o speriam pe Eileen.

— Spune-i, Pamela, a zis Bernadette, săgetându-mă cu o privire panicată.

Mi-am adus aminte ce spusese doamna McCall despre exprimare.

— Lui sigur îi pare rău că s-a despărțit de ea, i-am zis lui Eileen.

Ea n-a putut să zâmbească, dar a părut încântată.

Pe doamna Neilson mai întâi am mirosit-o și abia după aceea am văzut-o. Încă o țigară, încă un strat de parfum care-ți smulgea plămânii din loc.

— Cum merge treaba pe-aici?

Am tușit în îndoitura cotului. Umerii lui Eileen s-au încordat, s-au relaxat și s-au încordat iar. Mi-am dat seama că încerca să tușească, dar nu reușea, nu cu gura închisă și imobilizată în felul acela. Ochii i s-au umezit și dintr-un colț crăpat al gurii i s-a scurs o spumă de culoarea supei, care s-a strâns în adâncitura dintre umăr și gât. Doamna Neilson a căutat ceva cu care s-o șteargă, s-a gândit să ia pătura galbenă adusă de noi, dar, în cele din urmă, și-a scos eșarfa de mătase de la gât.

— Cred că a venit vremea ca Eileen să se odihnească, a zis ea cu o voce cumplită, spartă.

Îi tampona bărbia sărmanei Eileen, așa cum o făcuse cu siguranță când aceasta era copil. Dar aș vrea să știți ceva

despre Eileen, și anume că atunci când a ieșit din spital și i-a crescut la loc părul pe partea stângă a capului, și-a dat seama că îi stătea mai bine cu părul scurt, era mai dură și mai cool. S-a mutat în Tampa ca să urmeze Facultatea de Afaceri, iar ca să scape de frica de bărbați ciudați s-a apucat să facă taximetrie noaptea. Și-a cunoscut soțul în timp ce îl ducea acasă de la aeroport — el o vedea din spate și i s-a adresat cu „domnule” —, iar ea s-a întors și au râs cu poftă de chestia asta. Eileen ar fi putut să considere lumea un loc urât și ostil, dar ea avea inima deschisă într-un fel care le e străin celor mai mulți oameni. Luna viitoare se vor împlini 24 de ani de când s-a căsătorit cu sufletul ei pereche.

— Pe curând, Eileen! i-am zis eu cu o veselie ciudată și zornăitoare, apoi am ieșit pe hol și m-am aplecat, punându-mi mâinile pe genunchi.

O clipă n-am știut dacă urma să plâng sau să vomit. Apoi am făcut și una, și alta.

■

Eram într-un asemenea hal, că nici nu mai țineam minte unde parcasem mașina pe care ne-o împrumutase doamna McCall. Bernadette și celelalte fete nu erau de niciun ajutor. La sosire le lăsasem la intrarea în spital, așa cum își lasă bărbații soțiile când poartă pantofi cu toc.

Urma să plecăm înapoi spre Casă escortate de polițistul meu, când a apărut Tina și a insistat să ne ducă ea, deși trebuia să mute niște lucruri în portbagaj ca să facă loc — sticle alandala cu șampon și apă minerală, ziare vechi și pungi cu covrigei pe jumătate mâncați. Spre surprinderea mea, conducea încet, de parcă ar fi fost mult mai în vârstă sau mai degrabă de parcă n-ar fi știut pe unde s-o ia prin oraș.

— Du-te dracului! a exclamat Tina când am ajuns la al treilea semafor roșu de pe Miccosukee Road.

— Nu te supăra..., am protestat eu neconvingător.

Fetele mă lăsaseră pe mine pe locul de lângă șofer și m-am trezit că mă lipesc cu capul de parbriz, scoțând aer

fierbinte pe gură. Ce președintă spectaculoasă mai eram și eu în vremuri grele.

— De ce sunt atâtea semafoare roșii pe drumul ăsta? a întrebat Tina. Și de ce arată așa?

În Florida, semafoarele sunt așezate pe orizontală. Ceea ce mi se păruse întotdeauna că le conferea o anumită senzorialitate, transformându-le în niște roboței ghemuiți, care-ți făceau cu ochiul și clipeau la tine. *Sunt destul de adorabile*, zisese Denise odată, iar eu râsesem admirativ și-i răspunsesem că ăsta era un comentariu demn de un artist.

— Din cauza uraganelor, a explicat Bernadette, pozând în eterna Miss Florida. Și din cauza vântului.

Roboțelul și-a deschis ochiul verde și ne-am continuat drumul.

— A fost foarte drăguț din partea voastră, fetelor, că ați venit s-o vedeți pe Eileen și să jucați jocul ăsta, a zis Tina. Apropo, eu nu sunt de acord cu decizia familiei de a nu-i spune. Asta o infantilizează.

l-a ieșit pe gură cuvântul ăsta nou și exotic, care a activat în mine acea parte dornică de a atrage atenția femeilor impudice și extravagante, femei ca Denise și Tina, care îmi aduceau aminte, fiecare în felul ei, de mama mea.

— Ce înseamnă — Bernadette s-a oprit o clipă, repetând în gând pronunția cuvântului — in-fan-ti-li-zea-ză?

— Înseamnă că oamenii se poartă cu adulți absolut capabili ca și cum ar fi copii mici și au tendința să se poarte așa cu femeile tinere, a răspuns Tina.

— Familia pur și simplu nu vrea ca ea să devină isterică, am zis eu, luându-le apărarea alor ei.

A trebuit să vorbesc cu ochii închiși, umezindu-mi buzele uscate când făceam pauză între cuvinte. Am fluturat din mână fără rost, spunând:

— Ați văzut ce s-a întâmplat adineauri.

— Și care e problema dacă devine isterică? a întrebat Tina cu ironie. Ceea ce s-a petrecut chiar a fost de domeniul istericului.

— Noi avem mai multă demnitate, am replicat eu, făcând un efort uriaș ca să ridic capul.

Să nu le arăți niciodată că ți-e greu, așa îmi spuneam mereu, doar că această greutate transpărea în toate, inclusiv în urmele lipicioase pe care le lăsam pe geam.

— Să-ți povestesc ceva din proprie experiență, a zis ea, strângând degetele pe volan. O să ți se spună că ești isterică, oricâtă demnitate ai avea. Așa că n-ai decât să faci ce vrei.

— Corect, i-am răspuns eu cât stăteam la semaforul din intersecția din Copeland, fiindcă femeia în mod sigur nu era de prin părțile acestea.

Tina s-a apropiat cu lentoare respectuoasă de intrarea din spate a Casei, deși strada era aproape pustie. Niște nori joși, grei acoperiseră soarele, iar pe aleile dintre Strada Seminole și porțile dinspre sud ale universității nu era nici picior de om care să calce pe frunzele moarte și pe conurile de pin. Tatăl cuiva se grăbea, azvârlindu-i valiza în portbagajul unei mașini break parcate în fața casei asociației Delta, repezindu-se la volan și tipând la fiică-sa că trebuiau s-o ia din loc. Am simțit furnicături pe ceafă. Numai în clădirea aceea erau trei asociații de studenți, un local unde se mâncau cheeseburgeri, un bar frecventat și o biserică și mai frecventată. Acolo se întâmpla mereu câte ceva, și totuși în clipa aceea locul părea părăsit, distrus de război, sub asediu. Lumea fugea de-acolo cum putea.

Tina a parcat lângă bordură, paralel cu bariera de metal pusă de poliție pentru a închide partea din spate a Casei. Polițistul de serviciu s-a aplecat mult ca să ne poată studia. Apoi și-a îndreptat spatele și s-a liniștit, văzând că era doar o mașină plină de femei.

— Fetelor, voi vă simțiți în siguranță noaptea aici? ne-a întrebat Tina.

Prin toată Casa mișunau polițiști și tehnicieni criminaliști, care însă aveau să plece până la cină, cu unghiile de la mâini gata curățate de sânge și cu mintea deja amortită de berea rece. Îi invidiam, căci aceasta era doar o parte din viața lor, și nu viața lor întreagă.

— Pentru că, dacă nu, a continuat ea, aş putea să vă ajut.

— Nu rămânem aici, am zis eu. Trebuie doar să mai luăm nişte lucruri înainte să ne întoarcem la casa doamnei McCall. Ea e o absolventă din asociaţia noastră de fete.

— Şi cum ajungeţi acolo?

— Ne duce poliţia, am zis eu deschizând portiera şi am adăugat: Mulţumim că ne-ai adus.

Tina mi-a pus o mână pe genunchi:

— Pamela, mai poţi rămâne un minut, te rog?

Nu mai aveam nici urmă de putere să mă lupt, aşa că le-am făcut cu mâna surorilor mele care ieşeau din maşină. *Mergeţi. Ne întâlnim înăuntru.*

Tina şi cu mine am rămas tăcute, urmărindu-le pe Bernadette şi pe celelalte fete cum se luau de braţ şi se apropiau de paznicul de la următoarea barieră, care le-a cerut legitimaţiile. Ele şi-au răscolit geţile după portofele.

— Şcoala vă oferă vreun sprijin? a întrebat Tina, privindu-mă într-un fel asemănător grijii părinteşti. Profesionişti cu care să discutaţi despre situaţia asta?

— Adică un psiholog¹⁷?

A zâmbit când m-a auzit rostind cuvântul *psiholog*.

— Da, adică un psiholog.

— Nu. Nu ştiu. N-au trecut nici două zile.

— În regulă. Am câteva nume, în caz că tu sau altcineva aveţi nevoie.

— Despre asta voiai să vorbim?

— Nu, dar vreau să ştii asta.

M-a lăsat să mă gândesc la ofertă cât timp şi-a strâns mai tare paltonul de mohair în jurul său, luptând cu frigul care o cuprinsese pe nesimţite. Era o haină care părea scumpă şi al cărei material nu avea nici urmă de scame. Denise s-ar fi oferit să i-o ia, ca să-şi arunce ochii la etichetă şi să vadă cu cine avea de-a face.

— Tu eşti cea care l-a văzut, nu? Aşa scria în ziar.

Eu am înghiţit în sec, cuprinsă de greaţă.

— Nu pot să cred că a apărut așa ceva în *Democrat*.

La momentul respectiv, credeam că era vorba doar despre știrile locale.

— Pamela, a zis ea ferm, a apărut în *New York Times*.

Parcă m-ar fi trăsnetit cu leuca în cap. Mi-am și imaginat ziarul — mi-am imaginat poza cu mine — la fiecare stâlp din cartierul nostru, la doar 30 de minute distanță de oraș.

— E voie? Au voie să facă așa ceva?

— E imoral, dar nu ilegal.

Tina a întins mâna spre pachetul de bomboane mentolate pe care îl ținea pe bord tot timpul. Unul în mașină și unul în geantă, aveam să aflăm în curând.

— L-ai ars pe tip, am spus eu, aducându-mi aminte de scheunatul lui, de mirosul de păr pârlit.

— L-am însemnat, m-a corectat ea, legănând o țigară între degete și oferindu-mi pachetul.

Eu am clătinat din cap, iar ea e ridicat din umeri.
Treaba ta.

— Mai întâi, dă-i bătaie de cap oricui vrea să te ia la întrebări. Orice ai face, nu-i oferi tipului ăluia informații pe care să le poată cita. Ar fi trebuit să auzi cum vorbea despre tine și prietenele tale înainte să ieșiți.

A aprins bricheta și s-a uitat cruciș, încercând să potrivească flacăra la capătul țigării.

— Ce zicea?

— Că n-ar fi trebuit să vă faceți atât de cunoscute.

— Cunoscute, am repetat eu nedumerită. Adică?

— Adică, dacă v-ați fi băgat în pat la ora 22, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.

Asta m-a enervat teribil.

— Absolut toate eram în pat, am mârâit eu la ea.

— Poți să-mi spui cum arăta? m-a înfruntat ea cu niște ochi injectați și plini de îngrijorare. Îți promit că o să-ți explic. Însă trebuie să aflăm de la tine cum arăta.

Deja mi se ceruse de atâtea ori să-l descriu, că începeam să simt că anumite părți din povestea mea mai degrabă

încurcau decât ajutau, că trebuia fie s-o simplific, fie să renunț la relatarea fracțiunii de secundă în care mi se păruse că îl văzusem pe Roger, fie să lansez o acuzație cu voce tare. Nu-ți spune nimeni că poveștile cele mai adevărate sunt cele încâlcite, greoaie, pe care o să fii tentat să le retușezi dacă îi nedumeresc pe oameni și să le ornamezi dacă asta îi face curioși. Trebuie să fii tare ca să rămâi un martor fidel și consecvent, iar eu am fost.

— L-am confundat cu un tip, cu Roger, i-am zis Tinei. El ieșea cu Denise. Pe vremuri. Și nu numai cu ea. Avea o chestie cu câteva dintre fete, am aflat ulterior.

Am clătinat din cap, n-am avut energia să intru în toată povestea.

— Dar mi-am dat seama destul de repede că nu era Roger. Individul pe care l-am văzut era mult mai scund decât Roger, am continuat.

Tina a tras repede din țigară făcând ochii cât cepele, cu o expresie care spunea *Nu mai am aer*.

— Altceva? Altceva îți mai aduci aminte?

— Nasul.

Mi-am dus vârfurile degetelor la nas, în chip demonstrativ:

— Era ca un cioc. Foarte ascuțit și drept. Și avea buze subțiri.

Ea a părut că are nevoie de o clipă de gândire. A închis ochii. Colțurile gurii i s-au ridicat într-o tentativă de zâmbet.

— Știam eu, a șoptit pentru ea însăși, aproape fericită.

A deschis ochii și s-a aplecat spre mine, cu țigara între dinți. Eu mi-am reținut un acces de tuse în piept până mi s-au umezit ochii. Îmi plăcea să fiu în mașina aia cu ea și nu voiam să mă trădez că nu pricepeam cine era și ce îmi spunea.

— De-asta am venit. M-am urcat în avion imediat ce am auzit ce s-a întâmplat. Fiindcă *știam*.

A desfăcut o foaie de hârtie, netezind-o cu podul palmei. Mi-au venit în minte fluturașii pe care îi foloseau fraternitățile pentru evenimentele de

binefacere, până când mi-a oferit-o. Dar nu. Nu era un fluturaș pentru un eveniment.

În clipa aia i-am citit prima dată numele, care era mai degrabă banal, doar că acum câțiva ani am jurat că n-aveam să-l mai pronunț. În ceea ce mă privește, nu era vorba despre vreo înfrânare simbolică — numele lui a fost pronunțat suficient, iar al nostru a fost uitat, *bla-bla*. Adică, da, în regulă, se poate să fie și asta, dar nu vreau ca, ori de câte ori zic *Inculpatul*, să vă aduceți aminte de el, ci de grefiera de 22 de ani, aranjată la patru ace, într-o bluză cu fundă. Ea nu l-a consemnat în transcrierile oficiale ale înregistrărilor cu numele oficial, precum avocații care se ocupau de caz, ci cu cea mai sinceră combinație de litere pe care o puteau produce urechea ei sensibilă și degetele ce-i zburau pe taste: *Inculpatul*.

Ceea ce oamenii uită sau mai degrabă ceea ce a hotărât mass-media că tulbura apele e faptul că, deși a continuat să se reprezinte singur în procesul în care a fost acuzat de crimă, *Inculpatul* nu a fost niciodată avocat. Și un om de pe stradă poate să se apere singur, să-și judece propriul caz, fără să fie absolvent de Drept sau să intre în barou. Dar povestea era mai vandabilă dacă nu era portretizat ca un individ care trebuia să ucidă ca să și facă damblaua, ci ca un om care avea un viitor în sensul vieții sentimentale și profesionale. Și astăzi am toată considerația pentru grefiera cu fața netedă, doar cu un an mai mică decât mine, fiindcă a fost unul dintre puținii care și-au făcut treaba fără să aibă o agendă ascunsă. Ce s-a întâmplat cu adevărat se află în transcrierile acelea, în care el este *Inculpatul* și e un mâncător de rahat.

Din afișul de căutare a infractorului pe care l-am ținut în mână, în mașina închiriată a Tinei, în după-amiaza aceea sinistă, *Inculpatul* mă privea și el fix cu ochii lui negri, pustii. Sunt niște ochi înspăimântători, nu mă înțelegeți greșit, dar ceea ce mă sperie, ceea ce mă înfurie e faptul că în spatele lor *nu* se întâmplă nimic deosebit de inteligent. Niște ineptii la nivel național și o atitudine rezervată față de infracțiunile ale căror

victime erau femei au construit un pasaj secret în care un derbedeu care a abandonat școala, suferind de tulburări emoționale severe, a scăpat nepedepsit în cea mai mare parte a anilor 1970. Reprezentanții legii ar prefera să ni-l amintim ca fiind strălucit pe omul acesta banal, decât să analizăm serios rolul jucat de ei în circuitul ăsta, iar eu m-am săturat până peste cap să-i văd în cămășile lor călcate și încălțați cu ciocate, în scaunele alea comode, din piele, în care sunt instalați în timpul interviurilor din cadrul unor documentare despre crime care au avut un succes uriaș și au fost apreciate de critici, în care vorbesc despre inteligența, farmecul și voința unui misogin oarecare. Povestea aceasta nu se ocupă de așa ceva. *Povestea* nu e aceasta.

— Țsta e bărbatul pe care l-ai văzut, mi-a zis Tina. Acum patru ani a omorât-o pe prietena mea Ruth.

¹⁶ Literal, „Ghidul statisticianului despre evenimentele de tip *lebădă neagră*” (N.r.).

¹⁷ În engleză, în limbajul colocvial și argotic, pentru diferite profesii din sfera psihologiei, psihoterapiei și psihiatriei se folosește termenul „shrink” care înseamnă „a micșora, a reduce”, pe care îl folosește și personajul aici. Termenul vine de la conceptul și de la practicile de „headshrinking” și se referă la tradiția unor triburi sud-americe de a-și ucide inamicii, de a le micșora capetele și de a le afișa în luptă drept trofee sau obiecte magice (N.r.).

RUTH

Issaquah, Washington

Iarna anului 1974

— Nu-mi place că vă duceți acasă la o necunoscută, mi-a răspuns mama când i-am arătat reclama de la oficiul poștal.

Membrele Grupului pentru Abordarea Suferinței Complexe se întâlneau joi seara, în fiecare săptămână, de la 18 la 20, acasă la o consilieră, în cartierul Squak Mountain, aproape de Issaquah. *Acces interzis bărbaților* era subliniat de două ori cu cerneală roșie.

— Dar sunt numai femei, i-am zis eu, cu oarecare speranță.

— Și fata aia stătea într-o casă în care erau numai femei, mi-a amintit ea, ridicându-și pe umăr bareta poșetei și luând-o spre ușă. Hai, Ruth! Trebuie să ajung la curățătorie înainte să închidă.

Am început s-o urmez spre ieșire, dar apoi m-am întors și am rupt un bilețel cu numărul de telefon al consiliei, pentru orice eventualitate.

— Ce-ar fi să mă duci cu mașina? am sugerat când ne întorceam acasă de la curățătorie.

Reușiserăm să ajungem înainte de închidere și croitorul era la serviciu în ziua aceea. Lucrurile mergeau cum voia ea, ceea ce (după părerea mamei) se întâmpla rar, ceea ce, și mai rar, o făcea să devină maleabilă.

— Putem să mergem împreună. Să ne asigurăm că e ce scrie pe fluturaș că e.

— Ce e suferința complexă, mai exact? a vrut ea să știe, părându-i-se dubios că există așa ceva.

— Bănuiesc că ți se spune când ajungi acolo, am ridicat eu din umeri.

— Dar dacă se dovedește că nu ai așa ceva? Înseamnă că ai bătut tot drumul până acolo degeaba.

N-aș fi putut să vă spun ce era suferința complexă, ci doar că eram sigură că sufeream de asta.

■

Squak Mountain era la câteva minute de casa părinților mei din Issaquah, unde locuiam de când murise tata,

cu o vară în urmă. Issaquah se află la vreo 32 de kilometri de centrul oraşului Seattle, la poalele a trei munţi care alcătuiesc zona submontană Cascade. Plantele veşnic verzi protejează ca o umbrelă cartierul, izolând fiecare casă şi formând o barieră naturală împotriva zgomotului. Ai senzaţia că şi străzile cu mai puţini copaci sunt izolate discret, ceea ce conferă acestei zone farmecul său.

— Nu ştii niciodată de ce o să dai acolo, comenta mama când a luat o curbă strânsă, abruptă, la dreapta.

Squak se presupune că e unul dintre acele cartiere unde preţul imobilelor e cel mai greu de estimat, fiindcă are atâtea şi atâtea tipuri de locuinţe, are de toate, de la ferme amărâte la case impunătoare, de la proprietăţi cu vedere la Lacul Sammamish, cenuşiu ca oţelul, la locuinţe care n-au nici măcar curte. Casa consilierii era undeva la mijloc: o casă tradiţională, tipică zonei de nord-vest, din care se vedea pădurea. Pe alee erau parcate mai multe maşini, iar pe veranda din faţă nişte finere îşi dădeau bineţe şi se îmbrăţişau. Ratasem primele două şedinţe, pentru că mama avusese nevoie de mai mult timp să se gândească dacă era cazul să particip fără însoţitoare la o întâlnire a membrilor Grupului pentru Abordarea Suferinţei Complexe şi acum mă simţeam ca o fată transferată la o şcoală nouă în mijlocul anului şcolar. Dacă voiam să-mi fac prieteni, trebuia să-mi dau silinţa.

— Vrei să vii înăuntru să vezi cum e, înainte să înceapă?

Mi-am ținut respiraţia, rugându-mă să nu accepte oferta.

Mama le-a măsurat din ochi pe femeile de la intrare.

— Nu văd niciun criminal cu vreun topor.

De obicei, mama nu făcea glume şi ştiam ce făcea acum. Se punea bine cu mine, în caz că eram tentată s-o trădez. Eu am râs într-un fel liniştitor şi parcă s-a mai relaxat.

Dar, când am ieşit din maşină, mi-a zis să fiu atentă.

— Și isteată, a adăugat, căci, de fapt, așa avea nevoie să fiu. Te rog, Ruth. Fii isteată!

*

Pe consilieră o chema Frances. Era cam de-o vârstă cu mama și avea o claie bărbătească de păr castaniu și creț. Nu se machia și nu purta bijuterii, doar un inel pe degetul mic, pe care l-am observat numai pentru că, atunci când celelalte femei s-au pus pe vorbă și pe plâns, ea și-a sprijinit bărbia în mână în timp ce le asculta. Mie mama îmi dădea mâna laoparte ori de câte ori făceam așa. Poate că, dacă nu mai duceam mâna la față, mi se curăța și mie tenul.

— Serviți-vă, ne-a invitat Frances, arătând spre prăjiturile și cafeaua așezate pe o tavă, la intrare.

Mă așteptasem la un decor mai rustic, în ton cu exteriorul casei, din lemn colorat și piatră de râu, doar că înăuntru aveam impresia că eram în Maroc. (Fusesem de atâtea ori în Maroc, că era și cazul să știu.) În colțuri erau ascunse plante adevărate și artificiale, vase din ceramică, șaluri tricotate din lână în culori vii, drapate pe scaune cu modele tot în culori vii, iar pe pereți erau expuse atât de multe tablouri, că nu v-aș putea spune ce culori aveau.

— Astea sunt pignoli?

Lui Frances i-au sclipit ochii:

— Înseamnă că ești italiancă.

— Poloneză din cap până în picioare, am răspuns eu. Însă am o rețetă bună de pignoli. Dar n-am mai făcut de mult, totuși.

Am mușcat dintr-un biscuit și am închis ochii extaziată.

— E bun?

— O, Doamne! am zis eu râzând un pic. Trebuie să mă reapuc să fac din astea. Uitasem cât de tare îmi plac.

Mama nu pricepea de ce ai pune semințe în prăjituri și, oricum, de ce erau semințele de pin așa de scumpe?

Frances a zâmbit și și-a dus un deget în colțul gurii, unde sigur aveam o firimitură. Am șters-o roșind, dar ea m-a liniștit:

— Eu port pe mine ce am mâncat la micul-dejun aproape zilnic. Hai să faci cunoștință cu celelalte.

■

În colțul camerei de zi erau vreo zece femei în genunchi, cu capul plecat. *Se roagă*, mi-am dat eu seama și am simțit cum mi se lasă umerii în jos de dezamăgire. Liceul meu catolic mă exmatriculase întrucâtva.

Auzindu-ne când am intrat, femeile s-au tras într-o parte și au lăsat-o la vedere pe conducătoarea grupului lor de enoriașe — o femeie așezată într-un puf, cu reverele bluzei desfăcute ca să etaleze trei mici tăieturi în dreptul sternului. O pisică neagră s-a cocoșat pe pervazul ferestrei, curățându-și cu limba ghearele-arme.

— Nixon e un măgar, i-a spus lui Frances femeia rănită. Avea părul de culoarea lămâii, lung, cu cărare la mijloc, sprâncene negre și ochi căprui-închis, de parcă în sinea ei s-ar fi dat o luptă — dacă era cu adevărat blondă sau nu. Pentru că avea cămașa desfăcută astfel, se vedea imediat că are sânii suficient de mici încât să nu aibă nevoie de sutien.

— Se găsește unguent Neosporin sub chiuveta din bucătărie, a anunțat Frances. Atenție, toată lumea! Ea e Ruth.

— Bun-venit la petrecere, Ruth! a glumit doamna rănită, după care s-a ridicat și s-a dus la bucătărie.

Era înaltă, avea un aer de om călit în bătaia vântului, de parcă tocmai ar fi coborât de pe pantă după o cursă lungă. Eu, ca o idioată fără pereche, i-am mulțumit când a trecut pe lângă mine. Și am auzit-o râzând încet din partea cealaltă a holului.

Celelalte femei se strânseseră în jurul măsuței de cafea, pe perne cu motive florale, și sporovăiau cu însuflețire, cu un chef de trăncăneală surprinzător pentru niște ființe care pierduseră recent oameni pe care îi iubeau. Pe o tablă de pe un șevalet era scrisă cu cretă o listă numerotată, primele două lucruri fiind deja tăiate.

~~1. Un lucru pe care îl făceai și care întotdeauna mă amuza...~~

~~2. Un lucru pe care îl făceai și care întotdeauna mă supăra...~~

Frances mi-a făcut semn să stau jos și s-a așezat la locul ei, în capul măsuței de cafea. Toată lumea a tăcut, fără să fie nevoie de vreo rugămintă.

— Vreau să mă prezint succint și să vorbesc despre ce facem noi aici, a spus Frances.

Celelalte femei s-au uitat la mine și mi-au zâmbit politicos, încurajator.

— Mă numesc Frances Dunnmeyer și am inițiat Grupul pentru Abordarea Suferinței Complexe acum mai bine de zece ani, după ce mi-a murit soțul și am avut sentimentul că nimeni nu putea înțelege prin ce treceam. Răposatul meu soț nu era om rău, dar nu am avut o căsnicie fericită și îmi era greu să fac față emoțiilor contradictorii pe care mi le a stârnit moartea lui, chiar dacă lucrez ca terapeut licențiat de 25 de ani. Am creat grupul ca să le ajut pe alte femei ca mine, care se străduiesc să se împace cu durerea provocată de pierderea unui om pe care îl iubeau și care, totodată, se poate să fi fost și un om care le-a făcut rău, care nu s-a purtat cu ele cum se cuvine, care le-a împiedicat să-și împlinească potențialul.

Apoi Frances mi s-a adresat direct:

— Aceasta este doar a treia întâlnire a grupului, deci nu ai rămas mult în urmă. La fiecare întâlnire ne concentrăm asupra unei amintiri.

A arătat spre tabla scrisă cu cretă din spatele ei:

— Grupul își propune să abordeze fiecare temă de pe listă, câte una pentru fiecare săptămână a anului, 52 în total. Spun că nu ești cu mult în urma noastră, pentru că a lucra cu durerea e unul dintre cele mai grele lucruri pe care o să le faci vreodată. Timpul nu vindecă toate rănilile. Poți să privești suferința ca pe o chiuvetă plină de vase murdare sau un maldăr de rufe murdare. Suferința e o corvoadă pe care trebuie s-o faci și, în plus, e și încâlcită.

Am citit și mai interesată temele tăiate de pe tablă. Eram necăjită că ratasem primele două săptămâni, dar

trebuia să recunosc că mă simțeam eliberată pentru că nu era nevoie să se discute în grup răspunsul meu la a doua întrebare. Tata, pe care îl iubeam mai mult decât orice pe lumea asta, mă supăraseră tare de tot chiar înainte să moară.

După aceea, Frances mi-a spus:

— Ruth, aş vrea să răspunzi la primele două întrebări ținând un jurnal, iar răspunsurile le putem discuta în privat în săptămânile următoare.

Teme pentru acasă. Minunat.

Subiectul serii aceleia suna cam așa: *Sistemul meu de sprijin include...*

Frances a rugat-o pe femeia din dreapta ei să înceapă. Avea dinți albi, mari și un nas mic, ascuțit, cu două tăieturi mici pe post de nări. M-am trezit că-mi făceam griji pentru ea. Cum respira prin niște nări atât de înguste? Era deja cu batista în mână când s-a apucat să vorbească despre sora ei, care pierduse un copil în luna a șasea de sarcină și recunoscuse recent în fața ei că se simțea eliberată, pentru că așa nu mai avea niciun obstacol și putea continua școala de asistente medicale.

La 17 săptămâni, copilul e cât un nap. Mi-a zis cumnata mea; mie, personal, nu-mi păsa de așa ceva nici cât negru sub unghie. Tipa cu nări zbârcite pierduse un nap, iar eu îl pierdusem pe tata, care, atunci când aveam nouă ani, mă dusesese să văd începutul concursului de patinaj viteză la Olimpiada de Iarnă din Squaw Valley. Câștigase Helga Haase din Germania și după competiție dădea autografe în parcare, timp în care se desfășura concursul de schi alpin masculin și, cu toate că frate-meu se smiorcăia, mă implora și mă făcea nazistă pentru că voiam s-o întâlnesc, tata a așteptat cu mine în parcare să-mi dea autograf. *E important pentru sora ta*, spusese în felul lui autoritar și convingător, astfel încât să-ți stârnească toată empatia din lume. *Bine*, răspunsese frate-meu oftând, apoi așteptase fără să se mai văicărească.

Eu credeam că aveam să cunosc femei care pierduseră oameni minunați, formidabili, nu napi. Dar apoi tipa

cu urme de gheare pe piept s-a întors în cameră cu doi plasturi pe răni și a decretat:

— Sora ta e strașnică, Margaret.

După aceea, s-a trântit înapoi în puful în care stătea și a continuat cu o familiaritate exuberantă:

— Nu trebuie să-ți mai minimalizezi durerea de dragul ei. Ea a pierdut o sarcină și tu ai pierdut un băiețel de trei ani, cu nevoi speciale, care avea nevoie de toată atenția în permanență. N-ar trebui să negi importanța pierderii pe care ai suferit-o, ca s-o faci pe ea să se simtă luată în seamă.

Trăgând adânc aer în piept, mi-am dat seama că am înțeles greșit. Femeia cu dinți mari și nări înguste — Margaret — nu venise acolo fiindcă sora ei pierduse un nap. Margaret pierduse un copilăș de trei ani și supraviețuise. Am văzut o într-o nouă lumină, de data asta plină de spaimă și speranță extremă, aducându-mi aminte că răsese chiar înainte să începem.

— Tina pune problema corect, a comentat Frances, spunându-i pe nume femeii rănite și zâmbindu-i într-un fel care arăta clar că Tina era preferata ei. Și anume, că nu e nevoie ca membrii grupului de sprijin să înțeleagă fiecare cotlon întunecat al suferințel noastre ca să ne ofere sprijin.

Tina m-a surprins uitându-mă la ea și a rânjit ca și cum ar fi vrut să spună *Am avut dreptate*. Eu am privit imediat în altă parte, simțind că-mi luau foc vârfurile urechilor.

Frances a continuat să vorbească despre cum puteam lucra la formarea unui sistem de sprijin. În camera aceea se vorbea atât de mult despre lucru. Vindecarea însemna muncă, o slujbă, ceva înspăimântător și chinuitor, dar ceva de care aveai nevoie ca să pui de-a-le gurii pe masă și să ai un acoperiș deasupra capului. Frances zicea că un sistem de sprijin bun includea oameni dispuși să te asculte și să nu te judece pentru ceea ce simțeai, chiar dacă sentimentele tale erau dificile. Nu eram sigură, căci îmi era prea frică să nu fiu

prinsă uitându-mă din nou, dar am simțit-o pe Tina privind-mă după ce Frances a spus partea asta.

— Am avut sentimente complexe când a murit soțul meu, s-a băgat Tina. Spre deosebire de bărbatul lui Frances, al meu nu era un om bun. Dar comunitatea îl îndrăgea, așa că nu erau prea mulți oameni dornici să mă audă vorbind despre cum era el cu adevărat în intimitate. A trebuit să-i gălesc eu pe aceia care să nu încerce să mă convingă că eu eram de vină.

Tina avusese o căsnicie nasoală, și eu la fel. Eram divorțată. Iar asta părea să conteze cumva.

Când mi-a venit rândul să vorbesc despre sistemul meu de sprijin, am început cu fostul soț. Nu voiam ca ele să-și facă o idee greșită despre mine. Aveam o stare îngrozitoare, dar nu eram așa mereu. Cineva mă luase de soție și făcuse sex cu mine.

— Am avut o groază de probleme în căsnicie, am zis, fără să pomenesc de faptul că fostul meu soț avea o aventură.

Nu voiam ca ele să gândească: *Păi, bineînțeles că avea, poți să-ți imaginezi cum e să te trezești dimineața lângă mutra aia fără machiaj?*

— Dar nouă încă ne pasă unul de celălalt. El încă face parte din viața mea. Mă ajută cu ceva care, în clipa de față, pentru mine e important.

Tina a scos un *ha* strident.

Pulsul mi s-a accelerat în mod neplăcut. Ea avea felul ăsta de a se holba la tine când vorbeai, ca și cum n-ar fi ascultat deloc ce spuneai, încercând, în schimb, să ghicească ce nu spuneai. Poate din cauza asta, toate femeile care vorbeau cu ea se înroșeau, simțindu-se incredibil de expuse.

Dar când ni s-au întâlnit privirile, Tina a dat din cap ferm, exprimându-și acordul.

— Cred că e foarte modernă toată chestia.

■

Ședința a luat sfârșit și toată lumea a dat o mână de ajutor, ducând ceștile goale și prăjiturile rămase la bucătărie, unde erau mai multe obiecte decorative. Nu

mai văzusem până atunci o astfel de bucătărie, și nici un covor roz cu mov. Motanul negru și sfidător era cocoțat pe un teanc de reviste *New Yorker* de pe masă, iar femeile îl linguseau, gângurind. *De ce ai zgâriat-o pe Tina, Nixon?*

Frances m-a atins pe umăr:

— Să nu pleci încă, Ruth. Am ceva pentru tine.

Celelalte femei începuseră să plece, dar Tina a rămas pe poziții, scărpinându-l pe Nixon la gât, spunându-i că-l ierta pentru ce îi făcuse.

— Îl cheamă așa pentru că e hoț, a explicat Tina. Fură șosete și chiloți din coșul cu rufe de spălat.

Auzind acuzația, Nixon a căscat.

— Ești un hoț de chiloți, nu-i așa, Nixon? a continuat ea, torcând la el.

În lumina necruțătoare din bucătărie, m-am simțit legată la limbă și abominabilă. Dacă eu o vedeam pe Tina atât de clar încât să-i pot număra pistruii de pe nas, atunci sigur vedea și ea nuanțele de culoarea piersicii ale fondului meu de ten, rănille pline de puroi care pulsau ca niște mușchi dureroși. În astfel de situații ridicam din sprâncene și mă și încruntam în același timp. Încercasem o mulțime de expresii în oglindă, întorcând capul dintr-o parte în alta, încercând să descopăr una care să mascheze cucuiele din frunte și șanțurile din bărbie. Asta era cea mai eficientă combinație, dar mă făcea să par nebună. Tina mi-a întors privirea, m-a văzut exersând expresia cu pricina și a dat din cap aprobator, ca și cum ar fi fost exact ce trebuia.

— E ciudat, fiindcă ai impresia că o să vii încoace, o să primești un sfat și apoi, dacă o să-l urmezi, o să-ți fie mai bine. Dar, de fapt, înveți cum să-ți asumi răspunderea.

Habar n-aveam ce tot zicea.

— Să-ți asumi răspunderea pentru ce?

— Pentru propriile sentimente.

La momentul respectiv m-au enervat chipul ei proaspăt de fată din California și degetele ei subțiri pe blana

moale a lui Nixon.

— Dar pentru ce trebuie să-mi asum răspunderea, mai exact?

— Vorbim peste un an, a răspuns Tina cu o voce blândă, cea pe care i se adresa, de fapt, pisicii. Nu-i așa, Nixon?

L-a pupat pe cap pe Nixon. A întors capul și a ridicat privirea spre mine, cu obrazul lipit de obrazul lui Nixon:

— O să vezi atunci ce vreau să spun. Pentru mine, este a doua serie. Îmi place la nebunie tot procesul. Învăț ca să-mi iau licența. Asta e pe post de experiență profesională.

Frances a reapărut, cu un caiet îmbrăcat în piele în mână.

— O, Nixon! a țipat când a văzut-o pe Tina obraz în obraz cu motanul. Ai noroc că Tina are o inimă așa de mare!

Mi-a întins caietul.

— Am notat primele două teme pentru tine ca să le ții minte. Încearcă să răspunzi la prima până săptămâna viitoare.

Am deschis caietul la prima pagină. *Un lucru pe care îl făceai și care mă făcea întotdeauna să râd...*

— *Misty water-colored memories*¹⁸..., mi-a cântat Tina cântecul acela al Barbrei Streisand și a izbucnit în râs.

Am înțeles că mă lăsa să plec, ca să poată vorbi cu Frances în privat. Simțeam că trebuie să-mi afirm prezența, să ofer ceva înainte să plec. Am arătat spre platoul cu prăjituri.

— Biscuiții pignoli râncezesc repede. Din cauza uleiurilor din semințe. Dacă îi ții lângă o felie de pâine, se păstrează moi mai mult timp.

Frances s-a uitat la mine, chiar mai impresionată decât sperasem eu că avea să fie:

— Ce sfat prețios, Ruth!

■

Afară, mama aștepta în mașină cu lumina aprinsă, citind unul dintre romanele ei siropoase. Când am deschis portiera, a sărit ca arsă, ceea ce era de înțeles. O studentă dispăruse din patul ei în toiul nopții, în timp ce colega sa era chiar în încăperea de alături. Toată lumea era cu nervii întinși la maximum.

— A fost bine? m-a întrebat mama când coboram încet muntele și roind de apă, pe drumul șerpuitor.

— Eu n-am zis mare lucru. Mai mult am ascultat.

— Asta e bine, Ruth.

A așteptat să ajungem pe Bulevardul Rainier, în zona aceea neluminată, dându-i exact cât timp avea nevoie să spună ce voia să spună, fără să trebuiască să rămână în mașină să-mi aștepte răspunsul.

— Nu trebuie să vorbești în cercul ăla despre toate hotărârile pe care le-ai luat. N-ar fi cinstit față de tatăl tău. Nici măcar nu vreau să-i zic fratelui tău că te duci la chestia asta. Probabil că ar vrea să știe de ce nu mă duc eu acolo să vorbesc despre durerea mea. La urma urmei, a fost soțul *meu*.

Am oprit pe alee. Mama făcea așa întotdeauna. Mă prindea în capcană în mașină cu dorințele ei, cu martiriul ei.

— Nu merg acolo să vorbesc despre toate astea, am zis eu.

Ea a deschis ușa și lumina din interior s-a aprins. A pus un picior pe trotuar, apoi s-a uitat iar la mine îngrijorată, o clipă am crezut că s-ar putea să-și ceară scuze pentru partea ei de vină sau, cel puțin, să-mi mulțumească pentru discreția mea necondiționată. Aveam 25 de ani, deci asta însemna că trecuseră nouă ani.

— Nu te mai zgândări, Ruth, draga mea. O să-ți faci răni, a zis ea, dându-mi mâna laoparte de pe față, un pic mai dur decât ar fi fost cazul.

¹⁸ Vers din piesa *The Way We Were* (N.r.).

PAMELA

Tallahassee, 1978

Ziua 2

Trecusem de nenumărate ori pe lângă secția de poliție din campus, în drum spre și dinspre clădirea Longmire, dar nu intrasem niciodată. Era un spațiu compact, dolda de fișete și cutii de depozitare înalte cât pereții separatori de sticlă dintre cele circa 12 birouri. Ici-colo mai suna câte un telefon negru cu taste, dar în general era mai multă liniște decât mă așteptasem, date fiind împrejurările.

— Mă numesc Pamela Schumacher și am venit să mă întâlnesc cu șeriful Cruso, i-am zis paznicului de la biroul în formă de semilună. Am informații de natură urgentă.

— Șeriful e pe teren.

— Dar am sunat și mi s-a spus că e aici.

— Din întâmplare, a răspuns paznicul, trăgându-și nasul. Aveți noroc.

Dar nu avusesem noroc. Sunasem. M-am abținut din toate puterile să nu i-o trântesc direct în mutra aia roz, de trântor.

— Îl puteți anunța că am venit?

De undeva, din spatele unuia dintre separatoarele acelea care asigurau confidențialitatea, s-a auzit oftatul prelung al șerifului Cruso.

— Știu, domnișoară Schumacher.

— Acest interviu începe marți, 17 ianuarie 1978, în jurul orei 10:05. Participă detectivul Ron L. Pickell, șeriful Anthony Cruso și Pamela Ann Schumacher. Vă rog să vă confirmați numele, domnișoară Schumacher.

Mi-am confirmat identitatea cât de prompt am putut, apoi le-am spus:

— Trebuie să vă arăt ceva.

M-am întins după poșetă. Pickell a ridicat o mână să mă oprească.

— Mai întâi, ne-ați putea spune anul de studiu în care sunteți și adresa școlii?

— E procedura standard, a explicat șeriful Cruso când a observat pe fața mea că-mi pierdeam răbdarea. Se întâmplă să apăreți aici cu câteva ore înainte de întrevvedere programată conform procedurii.

Și el, și Pickell mi-au zâmbit obosit, cum îi văzusem pe bărbați făcând în preajma mea de un milion de ori înainte. Era un zâmbet prin care spuneau la unison: *E o pacoste, nu-i așa?*

Am răspuns expeditiv la întrebările standard prevăzute de procedură, bâțâind dintr-un genunchi.

— În regulă, atunci.

Am deschis geanta și i-am dat șerifului Cruso afișul cu tipul căutat de poliție.

— El e. Pe individul ăsta l-am văzut la intrare.

Am stat și-am așteptat cât timp s-au uitat la fotografie. Eram cu sufletul la gură. Încercasem să dau de șeriful Cruso încă de ieri după-amiază, când Tina mă adusese acasă de la spital cu mașina. Prinsesem vreo oră sau două de somn împreună cu Bernadette, acasă la doamna McCall, înainte să fac duș, să mă îmbrac și să aștept să răsară soarele. După aceea, plecasem spre campus, verificând ori de câte ori stăteam la vreun semafor că îndoisem afișul cu tipul căutat și-l strecurasem în poșetă.

— Ai vorbit cu Martina Cannon? a întrebat șeriful Cruso cu o extenuare în glas care m-a șocat.

Tocmai i-l arătasem pe suspect — pornisem vânătoria!

— Am cunoscut-o abia ieri, la spital.

Șeriful Cruso i-a aruncat lui Pickell o privire de șef supărat.

— Paza, i-a replicat Pickell, puțin defensiv. Membrii familiei i-au zis s-o lase să intre.

— Paza era acolo din cauza ei? am întrebat eu, încercând să înțeleg.

Șeriful Cruso și-a dus un picior încălțat în cizmă peste celălalt genunchi și s-a lăsat în scaun, clătinând încet și cu enervare din cap.

— Paza era ca să-i apere pe Eileen și pe ai ei de oricine ar vrea să le facă vreun rău ori să-i hărțuiască, categorie

în care intră și Martina Cannon.

— Ce a făcut?

— Se amestecă într-o anchetă în derulare a poliției, asta e una.

Șeriful Cruso și-a pus degetul pe fața inculpatului, apoi l-a îndreptat spre mine:

— Țsta nu e tipul pe care-l căutăm.

Am vrut să pun și eu degetul în același loc și apoi să-l îndrept spre el, dar mă îndoiam că avea să meargă.

— Țsta e tipul pe care l-am văzut la ușa de la intrare, am răspuns eu cât de calm am putut. Sunt sigură.

— Nu atât de sigură încât să nu fi rostit numele Roger Yul în declarația inițială.

Pickell mi-a zâmbit aproape trist. Nu făcea pe Gigă Contra, doar afirma un fapt regretabil.

Șeriful Cruso a reluat discuția.

— Cât de bine zici că-l cunoști pe Roger?

— Foarte bine, am răspuns eu cu mult prea multă încredere. A fost iubitul lui Denise timp de trei ani.

— Totuși s-au despărțit de câteva ori.

— Da, dar e în aceeași fraternitate cu prietenul meu. Era tot timpul prin preajmă și înainte să iasă cu Denise.

— Dacă îl cunoști așa de bine, sunt curios dacă știi câți ani are.

Ce întrebare ciudată.

— 22, am zis. Ziua lui e în aprilie, deci o să împlinească 23 în curând. Dar a repetat un an la liceu.

— Noi nu încercăm să te facem să te simți prost, a intervenit Pickell. Doar că răspunsul tău confirmă unele dintre cele mai mari griji ale noastre în legătură cu Roger.

Am clipit când la unul, când la celălalt, furioasă și nedumerită. Oare ce nu îmi spuneau? Oare ce nu știam, deși, în calitate de președintă de asociație și de cea mai bună prietenă a lui Denise, ar fi trebuit să știu?

— Roger Yul are 28 de ani, a spus șeriful Cruso.

— Ba nu, am râs eu aspru.

— Ba da, Pamela, atât are, a intervenit Pickell blând. A luptat în Războiul din Vietnam din 1968 până în 1970, înainte să fie eliberat pe motiv de „anormalitate mintală”. În anul următor a fost internat într-un spital de psihiatrie din Alabama, după care a luat-o razna total. În 1973 a falsificat documente din liceu ca să fie admis la Florida State University.

Mi-a venit în minte ce-mi povestise Bernadette cu doar două nopți în urmă, în camera de oaspeți cu tapet cu motive chinezești din locuința doamnei McCall. Despre ce îi făcuse. Despre cum văzuse stele verzi. Despre cum fusese sigură că avea să moară. Și m-am trezit că deschisese gura și, la fel cum pățise și ea, mi-a scăpat jumătate de vocală, înainte să-mi aduc aminte. Ea nu-mi dăduse voie.

— Voiai să spui ceva? m-a întrebat Pickell, urmărindu-mă îndeaproape.

— Tocmai voiam să spun, adică nu se poate ca Roger să fie... deranjat, dar și tipul ăsta să fie autorul? Nu se poate să fi lucrat împreună?

— Pamela, o să mergi la Facultatea de Drept la toamnă, nu? zise șeriful Cruso.

Sigur îi pomenisem de planurile mele la prima noastră întrevedere, cu toate că nu-mi aduceam aminte. Ori poate că știa pentru că, prin poziția pe care o ocupa, avea acces la astfel de informații. Informații confidențiale. Poate că ar trebui să respect asta. Să-l las să-și facă treaba. Și să mă concentrez pe treaba mea. Mi-am amintit de fondul de asistență pentru victime de care îmi zisese Brian. Din câte se pare, solicitările se făceau în termen de șapte zile de la eveniment pentru a te califica. Trebuia să aflu toate informațiile despre povestea asta. M-am întrebat dacă or fi existat formulare pentru solicitări chiar aici, în secția de poliție. Trebuia să întreb.

— Columbia, nu? s-a interesat Pickell. Foarte impresionant!

Un fior de șoc m-a săgetat până în măduva oaselor. Nu era adevărat. Pentru Dumnezeu, de ce i-oi fi zis chestia

aia?

— O să mă duc la Facultatea de Drept Shorebird. În Fort Lauderdale.

Urma să mă duc cu Brian. El avea de gând să se specializeze în legislația finanțării campaniilor, exact ca tatăl lui, iar eu — în drept comercial, exact ca tatăl meu.

— A, înțeleg, s-a încruntat Pickell.

— Oricum, a intervenit șeriful Cruso, tu ești o persoană care înțelege că noi nu spunem niciodată că ceva e imposibil. E imposibil — iresponsabil — să tragem concluzii oficiale în această fază a anchetei. Urmăm drumul pe care ni-l arată dovezile. Iar acum majoritatea dovezilor ni-l indică pe Roger.

La asta nu aveam nicio obiecție.

— Ce a pățit prietena Martinei Cannon în Seattle e cumplit și n-am nicio îndoială că el a făcut-o.

Ne-am uitat amândoi la trăsăturile șlefuite, de carnivor ale Inculpatului.

— Cum a reușit este o adevărată enigmă, ca să fiu sincer. Îmi pare rău pentru Martina și îmi pare rău pentru familiile fetelor dispărute. Dar n-are absolut nicio legătură cu ce s-a întâmplat aici.

Eu am încuviințat, amorțită.

— Și încă ceva, a continuat șeriful Cruso pe un ton ferm, dar nu lipsit de bunătate.

Se uita la mine cu niște ochi plini de îngrijorare, de milă. Era trecut bine de 30 de ani, dar obrajii lui aveau ceva din moliciunea obrazilor unui copil, trimițând cu gândul la reprezentările sănătății și stării de bine în sitcomul *Leave it to Beaver*¹⁹. Puteam să mi-l imaginez bând un pahar cu lapte la masa de prânz, în timp ce soția îi ștergea urmele rămase ca niște mustăți cu degetul mare și cu un zâmbet pe chip.

— Trebuie să fiu atent la ce spun aici, fiindcă Martina Cannon are o grămadă de bani și prieteni sus-puși, dar o să-ți zic un lucru.

S-a aplecat în față, cu coatele pe genunchi, și și-a împreunat palmele, îndreptându-și degetele arătătoare

unite spre pieptul meu.

— Te-aș sfătui să nu rămâi singură cu femeia asta absolut deloc, pentru siguranța ta.

¹⁹ Serial TV american difuzat între anii 1957–1963 (*N.r.*).

RUTH

Issaquah, Washington

Iarna anului 1974

După ce a dispărut a doua fată, șeful poliției din Seattle le-a avertizat pe femei în direct la Channel 5 să nu se aventureze afară după ce se întunecă. Era martie în nord-vest, cerul se făcea negru-albastru la 4 după-amiaza. Faptul că apelul de a sta acasă trei sferturi din zi venea exact după ce mișcarea de emancipare a femeilor din Seattle ajunsese la apogeu nu mi se părea nicio coincidență.

Mă țineam după mama prin magazinul de papetărie, aruncând un ochi la ceas numai când nu se uita. Membrele Grupului pentru Abordarea Suferinței Complexe se întâlneau în 30 de minute, dar, dacă se simțea hărțuită, avea să îmi facă în ciudă zăbovind. Se răzgândise deja de două ori în privința fontului pentru invitația la ceremonia de comemorare a tatei, de la Liceul Catolic Issaquah, unde fusese profesor de istorie 18 ani, până vara trecută, când murise.

Pentru comemorarea unui an de la moartea lui, Liceul Catolic Issaquah plantase hortensii în curtea din față a fostei case parohiale, care fusese o vreme adăpost pentru sclavii evadați din Sud. Era o parte importantă din istoria școlii, iar tata își concepuse planul de lecție astfel încât capitolul despre Calea Ferată Subterană²⁰ să pice primăvara, când era suficient de cald cât să-și țină lecția în curtea neîngrijită a căsuței albe, dărăpănate. Noul profesor de istorie intenționa să ducă mai departe tradiția și școala se oferise imediat să facă curat și să monteze o plăcuță prin care să îi dedice locul respectiv tatei. Suna mai degrabă a peisagistică decât a grădinarit, dar încercam s-o grăbesc pe mama și am ținut pentru mine observația aceasta. În plus, nu-mi făcea absolut nicio plăcere să-mi aduc aminte de casa parohială și de toată înjosirea ce se petrecuse sub acoperișul ei putred.

— Ai apucat să vorbești cu CJ despre asta? m-a întrebat mama când am intrat în sfârșit în mașină, în drum spre casa lui Frances.

CJ era fostul meu soț. Fusesse în clasă cu fratele meu mai mare, la Liceul Catolic Issaquah. Pentru mama, era cât se poate de important ca CJ să participe la ceremonie, astfel încât toate călugărițele să ne creadă tot căsătoriți și fericiți.

— Nu, am recunoscut eu, schelălăind ca un câine rău, prins în timp ce sfâșia o pernă de pe canapea. Dar o să vorbesc.

Mama a intrat brusc într-o benzinărie Chevron, fără să semnalizeze, și s-a ales cu un claxon, o izbucnire indignată de moment. A ridicat mâna în oglinda retrovizoare și a făcut semn că-și cere scuze.

— Poți s-o faci săptămâna asta, Ruth? Te rog de luni întregi. Nu ești așa de ocupată.

Mama avea un fel de a mă face să mă simt și prea mare să mă mai port așa cum o făceam, dar și prea mică să nu stea cu ochii pe mine.

— Promit.

— Și te rog să-i ceri scuze Marthei în numele nostru și să-i spui că ne pare foarte rău.

Martha. *Noua* soție a fostului meu soț. Am dat din cap foarte receptivă, cu ochii la ceas. Fetele din Grupul pentru Abordarea Suferinței Complexe se întâlneau în șapte minute și mai aveam jumătate de rezervor de benzină. Chiar nu aveam de ce să ne oprim în momentul ăla.

— Crezi că ai putea să faci plinul după ce mă lași pe mine? am întrebat eu cu glas firav și supus.

Mama a oprit motorul și a deschis portiera.

— Am uitat complet că i-am zis fratelui tău că diseară îi duc pe copii la Frederick's, unde sunt reduceri de iarnă. Nepoțelul tău are mare nevoie de o haină nouă.

Când a ieșit din mașină, era roșie ca focul. Ciudat, deși se aștepta ca eu să îndrug verzi și uscate, mama aproape că nu suporta să spună ea însăși vreo minciună.

M-am uitat la caserola cu chiftele din poală. Voisem să gătesc ceva sofisticat pentru fete, ceva ce n-ar găti o bucătăreasă cu plasă de păr dintr-o cantină. În *Good Housekeeping*, numărul de vacanță de anul trecut, era o

rețetă de *canapé* cu *mousse* de somon, dar mama strâmbase din nas și scosese un icnet de scârbă când îi spusese din ce se face. *Nu dau nouă dolari pe o bucată frumușică de somon doar că s-o faci tu terci.* În frigider rămăsese jumătate de kilogram de antricot de vită de la Crăciun; puteam să duc asta. Pusesem chiftelele într-o caserolă, iar în alta, niște pătrunjel tocat. Puteam, cel puțin, să le impresionez pe femei presărând ierburi aromatice proaspete pe mâncare. Tata mă învățase să desăvârșesc un preparat punând ceva verde pe el. El era fericit că putea să facă pe instructorul de economie domestică în ture de noapte, ori de câte ori doamna Paulson mai făcea câte un copil. Gătitul era unul dintre hobbyurile mele preferate, dar murise odată cu singurul om din familia mea care aprecia mâncarea bună.

Am oftat, plângându-mi de milă. Poate puteam să le pun la congelator pentru săptămâna viitoare. Pătrunjelul n-avea să țină, deci trebuia să mai cumpăr, dar era ieftin. Și eu *etalam* pe bărbie o pată nemernică. Luam de puțin timp un medicament nou, Acnotab, pe care îl văzusem într-o reclamă în *Good Housekeeping*: „Vindecați acum acneea acolo unde începe... în corpul dumneavoastră”. Se presupune că aveam să văd o îmbunătățire în două-trei săptămâni. Poate că săptămâna următoare aș fi putut participa la întâlnirea membrilor din Grupul pentru Abordarea Suferinței Complexe fără să-mi fac griji că trebuia să găsesc un loc în penumbră. Și cu siguranță că până trecea ceremonia de comemorare a tatei, aveam să mă transform într-o versiune nouă-nouță a mea. Toată lumea avea să vadă că parcursesem un drum lung în ultimii ani și poate n-avea să se mai uite așa la mine. Ca și cum aș fi fost fragilă, dar și înspăimântătoare.

M-a speriat un ciocănit în geamul mașinii. Cineva îmi rostea numele.

— Ruth, da? Ruth?

Geamul se aburise și l-am șters ca s-o văd pe Tina făcând cu mâna, zâmbind și vorbind, cu toate că nu auzeam tot ce zicea. Am lăsat geamul în jos.

— Am rămas fără lichid de parbriz! a zis ea, lovindu-și fruntea cu podul palmei. Mereu rămân fără lichid de parbriz aici! Sunt din Texas, încerc să mă obișnuiesc cu loată ploaia *asta* a urmat, ca și cum *asta* ar fi explicat lucrurile.

Auzind-o, m-am însuflețit.

— De fapt, în New Hampshire și în Florida plouă mai mult decât în statul Washington, am informat-o.

Tina și-a pus o mână în șold, cu un hohot de râs care voia să zică *Hai, să fiu a naibii!*

— Pe bune.

— Ținutul nostru e renumit pentru ploile sale, am susținut eu cu sinceritate, dar de fapt n-avem presiune bună la apă. Gândește-te la *asta* ca la un duș. Burează, se transformă în ceață și pare că plouă tot timpul. Mai puțin din iunie până în august, bineînțeles, când e cel mai frumos loc pe care l-ai vizitat vreodată.

— Fascinant! a fost de acord Tina și ne-am zâmbit.

Mama a ieșit din benzinărie. Ținea capul în jos, numărând restul primit, iar când a ridicat privirea și a văzut că îi zâmbeam unei femei pe care n-o cunoștea, și-a iuțit pasul.

— Ruth? a început ezitant, odată ajunsă aproape de noi.

— A, bună ziua! a zis Tina întorcându-se. Eu sunt Martina Cannon. Tina, dacă vrei. Sunt în Grupul pentru Abordarea Suferinței Complexe împreună cu Ruth.

Mama și-a ridicat bărbia imperios și i-a strâns mâna întinsă, ca și cum ar fi fost o mare onoare pentru Tina să o cunoască:

— Eu sunt Shirley Wachowsky. Mama lui Ruth.

— Îmi pare nespus de rău pentru pierderea pe care ați suferit-o, a spus Tina și, la condoleanțele ei, mama a reacționat cu un oftat istovit.

— Mulțumesc. Îi tot zic fiicei mele că eu sunt cea care are nevoie să fie în grupul ăsta, dar când ai doi nepoți, cine să mai aibă timp?

Râsul ei exprima o modestie absurdă. Doi nepoți nu erau deloc o povară.

— O! a replicat Tina. Nu mi-am dat seama că aveți o relație dificilă cu soțul.

Zău așa. Mi-am dus mâna la gură, reținându-mi în gâttej un râset de surprindere. Nimeni n-o mai pusese la punct așa de relaxat pe mama până acum.

Mama s-a adunat, îndreptându-și spatele cu totul, mică de statură.

— Nu sunt sigură că înțeleg ce înseamnă asta, dar trebuie să mergem.

A pășit pe lângă Tina și și-a ridicat geanta pe umăr, ținând-o strâns, de parcă Tina ar fi fost o infractoare care ar fi putut încerca să i-o șutească. Tina mi-a făcut cu mâna discret peste umărul ei.

— Pe curând, mi-a zis, după care *mi-a făcut cu ochiul.*

Mama mi-a trimis un avertisment usturător, fără cuvinte, prin parbriz, dar eu tot am făcut-o.

— De fapt, am strigat după Tina, te-ar deranja dacă m-ai lua și pe mine cu mașina?

■

Tina conducea un Cadillac bej care duhnea a tutun. A dat laoparte un teanc de manuale de pe locul din față, iar eu m-am așezat cu castronul cu chiftele în brațe, în timp ce ea lua curbele din Squak Mountain prea repede pe ploaie, minunându-mă de toate forțele din lume care făceau ca ea și cu mine să ne îndreptăm spre același loc, cu ea pe locul șoferului. Trecuse printr-o mare nenorocire în viață, era clar, dar iat-o aici, cu mașina ei, cu cărțile ei, cu libertatea ei. Câteodată totul părea așa de simplu — după divorț mă mutasem acasă ca să-mi încarc bateriile și s-o ajut pe mama să și le încarce pe ale ei, după ce a murit tata. Dar trecuseră opt luni și știam că trebuia să mă întorc la școală, să fac rost de o slujbă bună și să mă mut. Eram femeie în toată firea, mama la fel. Ea avea să se descurce bine fără mine, iar eu, fără ea. Dar, dacă era atât de simplu, de ce nu reușeam să mă conving s-o fac?

— Mama ta e exact cum mi-am închipuit, a zis Tina.

În străfundul pântecului, am avut o senzație pe care am preferat să n-o identific. Tina se gândise la mine.

— Ți-ai închipuit-o?

— Mă faci să par o ciudată, a zis și i-am surprins un zâmbet.

Oricum ar fi picat lumina pe ea, Tina nu trebuia să-și facă griji în legătură cu felul în care arăta. Oamenii cu ten frumos habar n-au în ce agonie trăim noi, ceilalți. Eu eram recunoscătoare pentru umbrele prelungi ale copacilor veșnic verzi de pe drumul șerpuitor spre casă, dar asta nu era viață, să cauți cel mai întunecat colț din cameră, să numeri minutele până la schimbul de tură între lumina zilei și noaptea singuratică.

— Doar că ai povestit multe despre fostul tău soț la tema aia și n-ai adus vorba niciodată despre familia ta. Mi am dat seama imediat că mama ta sigur e o zgripturoaică, la fel ca a mea. N-am vorbit cu ea de doi ani.

Nu puteam concepe să nu vorbesc cu mama timp de doi ani. Ar fi distrus-o.

— O, am spus, dând un pic înapoi, nu e așa.

— Așa cum?

— Ne mai certăm câteodată, dar ne iubim.

Tăcerea ei părea sceptică.

— Nu că ar fi abuzivă cu mine sau ceva de genul.

— Ha! a lătrat ea. Asta am zis și eu la un moment dat. Ce tare semănăm noi două!

Eu mă îndoiam, dar nu voiam să mă cert. Abia dacă ne cunoșteam.

— Dar când ți-a murit soțul? Nici atunci n-ați vorbit?

— De asta n-am mai vorbit.

A luat-o pe lângă semnul de oprire, când a cotit spre strada lui Frances.

— E o poveste lungă. Sunt sigură că o să ți-o zic cândva. O zic tuturor, a făcut ea râzând. Nu-mi mai e rușine, a continuat, mulțumită lui Frances.

— Dar tatăl tău?

— El vorbește cu mine, mi-a răspuns, dar trebuie să se ascundă de mama ca să nu aibă probleme. Deci vorbim doar din când în când. Nu e chiar omul pe care pot să-l sun la 3 dimineața, când mă simt atât de tristă, încât aș putea să...

A frânat brusc înaintea unei veverițe care a traversat strada. Eu am ales să salvez chiftelele și mi-a căzut poșeta, iar ce era înăuntru s-a împrăștiat peste manualele de la picioarele mele.

— Ești în regulă? m-a întrebat ea cu răsufierea tăiată, punând mâna pe încheietura mea.

Am așezat bolul cu chiftele în așa fel încât să-i dau mâna laoparte, fără să fie nevoie, de fapt, să i-o dau laoparte.

— Sunt bine.

— Scuze, a zis ea, fie pentru că apăsase accelerația, fie pentru că m-a atins, nu eram sigură.

Am parcat pe trotuar, lângă casa lui Frances, și Tina a oprit motorul, uitându-se la celelalte femei care ieșeau în viteză din mașini și se duceau glonț la ușa din față, după ce-și trăsese hainele pe cap ca să se apere de *ceața* ce nu se mai sfârșea.

— Mulțumesc lui Dumnezeu pentru Frances și Irene. Ele chiar sunt tot ce am.

— Irene? am repetat eu încurcată. Cine e Irene?

În loc să răspundă, s-a întors să mă măsoare cu privirea când și-a desfăcut centura de siguranță. Picam la testul pe care mi-l dădea, oricare o fi fost el, căci tonul i-a devenit dintr-odată vag:

— Doar o altă prietenă de-ale mele.

■

În seara aceea, pe tablă era scris cu cretă *Aș vrea să spună cineva...*

Tina a adăugat o precizare înainte ca oricine să apuce să răspundă:

— Țineți minte că puteți să spuneți și ce v-ați dori să *nu* mai spună oamenii.

Frances a zâmbit într-un fel care sugera că ea și Tina se contraziseseră cum să formuleze tema.

— Temele propuse au rolul de a vă face să vă gândiți la persoana iubită și la suferința voastră într-un fel dinamic, dar nu sunt rețete, a zis Frances.

S-a întors spre o tipă într-un hanorac vechi pe care scria UCLA, care era deja la a treia chiftea. Fuseseră un succes uriaș.

— Sharon, ai vrea să începi tu astă-seară?

Și am ascultat fiecare poveste din cadrul grupului. Sharon își dorea ca oamenii să nu-i mai aducă aminte că încă era suficient de tânără ca să mai poată avea un copil.

— Poate că n-am chef să mai fac un copil. Deja am făcut doi. Nu e ca și cum ai petrece o zi la spa.

Mi-am dat seama că abia așteptam să ajungem la Tina, care propusese să adaptăm tema serii. Își strângea picioarele la piept, cu bărbia pe genunchi, și le studia cu o plăcere evidentă pe femeile acestea supărate. Când i-a venit rândul, nu și-a schimbat poziția. A rămas tot cu bărbia atingându-i blugii, privind visătoare tablourile de pe perete, și a vorbit cu o voce senină:

— Eu tind să fiu de partea lui Sharon. Aș vrea ca oamenii să nu-mi mai spună că e timpul să merg mai departe. Aș vrea să nu mi-o mai spună în felul în care o fac. Aproape ca și cum m-ar... felicita. Îmi aduce aminte de momentul când am slăbit enorm și până și doctorul mi-a zis: *Ai făcut treabă bună, Tina, dar acum ajunge. Nu exagera.* Dar era cu zâmbetul pe buze. Încuviința. După ce a murit Ed, în primul an nu am ieșit în oraș cu nimeni. Nu mi-am dat cu ruj. Nu m-a interesat deloc altcineva. Oamenii erau al naibii de mândri de mine. *Ia uitați-vă la Tina, e așa de devastată de moartea lui Ed, că s-a urâțit.*

A făcut o pauză, pentru ca unele dintre femeile de față să poată râdă la sugestia hilară că ar putea vreodată să fie considerată urâtă. Tina făcea multe aluzii la cât era de frumoasă, dar întotdeauna într-un fel care sugera că era un defect, cum făceau unele femei când se îngărau. Își dădeau seama că aveau o problemă și voiau ca lumea să știe că se străduiau s-o rezolve.

— Acum se fac doi ani și oamenii încep să-mi zică chestia asta, a continuat ea. *E timpul să mergi mai departe.* La fel cum îmi vorbea și doctorul. Ca și cum aș fi făcut o treabă bună tot suferind. Și mi-aș dori să înceteze, fiindcă n-a fost deloc o treabă sau o muncă de făcut. Nu mă interesează să găsesc un înlocuitor pentru Ed. Nu mai vreau să mă căsătoresc niciodată.

— Atunci, nu vrei copii? a întrebat cineva, și poate că doar mi s-a părut, dar am simțit o nuanță de invidie sau poate de dor.

— Cu cât înțeleg mai multe despre viața mea din perspectivă psihanalitică, cu atât îmi e mai limpede care e adevăratul meu scop. Nu pot băga mâna în foc, căci nu sunt mamă, dar cred că pentru mine voi toate însemnați cât ar însemna un copil. Să ajut alte femei să se gândească liber la viața lor ca să facă alegerile care le fac fericite, în loc să se preocupe să-i facă pe toți cei din jurul lor fericiți, *asta* mă împlinește.

S-a lăsat o tăcere apăsătoare, îndelungată și m-am întrebat dacă toată lumea de acolo ardea de admirație și de dorință, la fel ca mine. Nu puteam să-mi imaginez o satisfacție mai mare decât aceea de a ști că faci exact lucrul acela pe care te-ai născut să-l faci. Habar n-aveam care era lucrul acela în cazul meu, dar eram destul de sigură că n-avea nicio legătură cu viața pe care aș fi dus-o, dacă aș fi rămas măritată cu CJ.

■

În seara aceea, când mama a venit să mă ia, m-am purtat rece cu ea. Invitația la ceremonia de comemorare a tatei era pe bancheta din spate, de parcă părinții mei ar fi mers împreună cu mașina, discutând despre problemele mele și despre cum să le rezolve. Mama i-ar fi zis că încercaseră în felul lui specific — cu binișorul —, dar uite unde mă adusesese asta.

— Prietena ta a fost destul de băgăcioasă, mi-a spus ea, spărgând gheața după un moment de tăcere care începea să semene cu un impas.

De obicei, eu spărgeam gheața — nu suportam să fie supărată pe mine — și a părut aproape prea ușor s-o las

pe ea s-o facă acum. Nu-mi venea să cred că nu încercasem înainte.

— Martina, nu?

— I se zice Tina.

— Ce-a pățit? De ce vine aici?

O clipă am fost tentată să nu-i spun. Nu credeam că aveam să pot suporta reacția ei.

— I-a murit soțul.

Mama a făcut chestia aia pe care știam că o s-o facă, a scos un fel de oftat, muștrând lucrătura nemiloasă a universului, dar resemnându-se în fața faptului că era prinsă în plasa lui de mătase lipicioasă. Am intrat în groapa pe care edilii votaseră să o repare iarna trecută și am ținut bine castronul gol. Femeile înfulecaseră chiftelele în câteva minute, după care mă întrebaseră care era secretul. Eu radiasem de mândrie când le spuseseam. „laurt?“, îmi replicaseră ele, repetând cuvântul, ca și cum n-ar fi putut să ghicească în veci.

— Păi, a pufnit mama, e o frumusețe de fată. Și ea știe. Asta nu e ceva atrăgător, dar bărbaților nu le pasă.

Mama, care era opusul unei frumuseți, și-a dres glasul, curățându-și gâtul de cine știe ce mucozitate persistentă care nu-i dădea pace.

— S-a oferit ca de-acum încolo să mă ia cu mașina la ședințe, i-am trântit-o eu înainte să-mi piară curajul. Stă în Clyde Hill și noi suntem în drumul ei.

— N-o deranja, Ruth. N-are copii?

— Nu. Studiază ca să devină terapeută.

— A, a replicat ea, pe un ton cât se putea de înțelegător. Când am întors privirea spre ea, dădea din cap, împăcată și aprobatoare.

— Poftim?

— Terapeuții au nevoie de clienți, nu? Așa își câștigă existența.

A fost ca un dos de palmă care m-a fulgerat. M-am gândit la ce zisese Tina la ședință — că adevăratul ei scop în viață, cel care o împlinea, era să ajute alte femei. Ce proastă eram. Tina nu voia să fie prietena mea; voia ca eu să-i fiu pacientă. Mama a fost suficient

de delicată încât să nu spună cu voce tare și celelalte lucruri, acelea la care ne gândeam amândouă, în timp ce parcam pe aleea pe care dădusem cu sare înainte să plecăm.

Și de ea aveam nevoie.

²⁰ În orig., *Underground Railroad*, o rețea amplă de pasaje, drumuri subterane și adăposturi secrete construite în SUA în secolul al XIX-lea, pentru a-i ajuta pe sclavii afro-americieni să evadeze, mai întâi în statele libere, apoi spre Canada (N.r.).

PAMELA

Jacksonville, Florida

Ziua 6

Pe hartă, pornind spre est, din Tallahassee până în Jacksonville, e o linie oricum altcumva decât dreaptă. În realitate însă, drumul era drept. Uneori pinii arătau ca niște pomi de Crăciun, alteori erau subțiri și golași, doar cu vârful acoperit cuviincios, amintind în chip straniu de palmierii din statul vecin. În ziua în care a avut loc înmormântarea lui Denise, copacii plantați aproape unul de altul în pâlcuri separate se vedeau trecând în zbor de la geamul Fordului Bronco al lui Brian.

Caseta cu Neil Young era pe partea cu opt piese. Ascultam melodia *Old Man*, care-mi rupea inima în timp ce copiam raportul poliției, cuvânt cu cuvânt, la secțiunea despre proba infracțiunii, din formularul pentru daune compensatoare solicitate de victime. Fusesse nevoie să dau 14 telefoane și să merg de trei ori, chipurile întâmplător, pe la direcția condusă de șerif ca să fac rost de o copie și, dacă nu primea ștampila poștei până la miezul nopții, ratam termenul-limită.

Pixul zăbovea pe pagină. Când am ridicat ochii, l-am văzut pe Brian traversând străzile largi, goale, ca să prindă următoarea ieșire.

— Fac pe mine, a zis el.

— Nu poți să te ții? am oftat eu.

Îi promisesem doamnei Andora că aveam să fiu la ea la ușă la 9 fix, ca s-o ajut să facă curat și să aranjeze casa pentru a-i primi pe cei care veneau la înmormântare.

— Nu prea, a răspuns Brian, izbucnind în râs când a parcat pe locul pădurarului din Zona de Gestionare a Faunei.

S-a uitat în jur; mai era o mașină parcată aproape de noi.

— E în regulă dacă rămâi singură o clipă?

Și eu aveam nevoie să merg, dar puteam să mă țin.

— Grăbește-te, i-am răspuns și m-am întors la următoarea pagină din raport.

Știam că puteam scrie mult mai mult dacă nu eram în mișcare.

Secțiunea a noua era despre trimiterile la sursele de informare de specialitate. L-am trecut pe tatăl lui Brian, însă m-am oprit la câmpul denumit „relație”. Urma să devină socru meu cândva, nu tocmai curând. Planul era să ne logodim imediat după absolvire, pentru ca din toamnă să putem sta în căminele pentru cupluri proaspăt căsătorite ale Facultății de Drept Shorebird. La momentul acela, am scris *prieten de familie*.

— Mai am doar o secțiune! l-am anunțat când s-a întors în mașină.

— Cât pe ce să nu reușești, a comentat el.

— Chiar ar trebui să-ți dea mai mult timp să completezi chestiile astea, am zis.

— E ca atunci când încasezi un cec totuși, a replicat el, reintrând pe autostradă. Dacă aștepti prea mult, suma de extras nu poate fi prevăzută în buget. Fără un termen-limită, acest fond nu se poate administra cum trebuie.

Corect.

— „Secțiunea a zecea”, am citit eu tare. „Tipul de daună compensatoare solicitată.”

M-am uitat repede la opțiuni. Dizabilitate. Șomaj. Pagube materiale. Asistență pentru relocare în caz de agresiune sexuală. Asistență pentru obținerea compensațiilor în caz de agresiune sexuală.

Am făcut un X în căsuța cu pagube materiale, apoi m-am oprit, ducându-mi vârful bont al pixului la buze.

— Crezi că pot să bifez și asistența pentru relocare? Scrie „în caz de agresiune sexuală”, dar toată lumea care s-a dus acasă cu avionul și a stat la hotel a plătit din buzunar.

— Ca să fim siguri, eu aș zice că nu. Nu vrei să le dai un motiv să te refuze, s-a încruntat Brian.

Pixul meu trasa o bifă invizibilă chiar deasupra paginii.

— Așa e, am răspuns eu ezitând.

— Adică n-a fost niciun viol, nu?

— N-a fost, am zis eu repede. Dar cred că se aplică și dacă ar fi fost vorba de o infracțiune de natură sexuală.

— Dar nici asta n-a fost.

Am văzut chiloții lui Denise pe podea.

— N-a fost, am spus și de data asta.

Nu am pus nicio bifă în dreptul căsuței respective.

O mașină a trecut în viteză, iar șoferul ne-a claxonat vesel. Brian a ridicat mâna în oglinda retrovizoare.

— E Steve, a zis el.

Steve era unul dintre frații lui din asociație, care probabil că se îndrepta tot spre înmormântare.

— Mașina lui era în parcare a pădurarului.

Am dat din cap în semn că înțelegem, semnând formularul cu o înfloritură, fără să ascult cu adevărat.

— A zis că Roger a încercat să vină cu el de dimineață.

Pe-asta chiar am auzit-o.

— Vorbești serios?

Brian s-a strâmbat. *Vorbea serios*. Când ieșiseră la iveală documentele care-i dovedeau trecutul tulbure, FSU îl exmatriculase pe Roger, iar băieții din asociație îi strânseseră lucrurile și le lăsaseră pe trotuar. Deși fusese supus unui interogatoriu de aproape 48 de ore, șeriful Cruso nu avusese de ales și trebuise să-i dea drumul. Nu exista nicio dovadă în baza căreia să fie ținut în arest. Auzisem că, pentru moment, plecase să locuiască la un văr din Pensacola.

— Doar nu crezi că o să apară așa, nu?

Mi-am mușcat buza, gândindu-mă la cât de greu ar fi pentru familia Andora dacă ar avea loc vreun scandal. Gândindu-mă la cât de groaznic ar fi pentru Bernadette.

— Sincer? a făcut Brian și s-a tras înapoi când am întins mâna să-i netezesc părul.

Îl rugasem să se tundă înainte să vină la înmormântare și el îmi răspunsese: *Dar dacă am ajunge la un compromis?*, ceea ce însemna să-și dea părul laoparte de pe față.

— S-ar putea să apară. L-a afectat foarte tare toată povestea. S-o piardă pe Denise.

— Îhî, am îngăimat eu neutru.

N-aveam chef să mă cert cu Brian și urma să-i revăd pe domnul și pe doamna Andora pentru prima dată după ce-și pierduseră singura fiică. Pe oamenii pe care nu doar că îi afecta foarte tare toată povestea, ci care pur și simplu nu o puteau suporta. Care erau distruși.

— Știu că a mințit, a spus Brian. Știu că a făcut o groază de ticăloșii, poate chiar și pe asta, dar tot îmi pare rău pentru el.

— Brian! am replicat eu înspăimântată.

— Asta simt și n-am ce-i face, Pamela!

Nu-mi păsa că lui îi părea rău pentru Roger. Mie îmi părea rău mereu pentru oricine, mai ales pentru aceia care făcuseră ceva pentru care ar fi trebuit să le pară rău, dar, dintr-un motiv sau altul, nu simțeau asta.

Dar îmi păsa că Brian credea în continuare că era posibil ca autorul să fi fost Roger. Că eu însămi nu știam sigur pe cine văzusem la ușa de la intrare.

— Roger a făcut o groază de lucruri oribile și tu nu știi nici măcar jumătate dintre ele, dar pe asta n-a făcut-o el, am zis eu aspru.

— Putem să acceptăm că nu suntem de acord, a reacționat el ridicând din umeri, de parcă ne-am fi certat din pricina fluierului arbitrilor de la meciul Super Bowl din weekendul trecut, când cei de la Cowboys au plecat acasă cu trofeul.

*

Casa lui Denise din Jacksonville era de un galben pal, cu verande sus și jos și cu un palmier mic și îndesat în curtea din față, încă presărată cu luminițe de Crăciun.

— Te aștept în mașină, a zis Brian când a văzut luminițele.

Și mie îmi tăiaseră răsufarea. Doamna Andora ținea mult la imagine, dar nu avusese energia să strângă luminițele de Crăciun, înainte ca 100 de oameni să apară la ea acasă în ziua aceea.

Înăuntru, Denise era peste tot. Părinții se îngrijiseră să-i facă fotografii profesionale înainte de începerea școlii, în luna august a fiecărui an, încă de la grădiniță. Denise și cu mine râdeam despre cum avea să se ducă la 90 de ani, schiopătând, cu bastonul în mână, la un atelier de fotografie Sears, dar, în schimb, a murit cu zeci de ani înainte de a-și putea număra primele fire albe de păr.

Trish, mătușa ei, m-a pus la muncă în următoarele ore, când am aspirat perdelele, am dus toate scaunele din casă în living, am pus sare într-o salată de fructe, ceva ce habar n-aveam că se făcea până să mă duc la școală în Sud. Ea mai apărea ici-colo să-mi spună ce nu făceam bine și ce trebuia să fac în continuare. Ori de câte ori îi auzeam pașii, îmi țineam respirația, crezând că era doamna Andora. Dar am stat toată dimineața în cocheta casă galbenă, unde am dat cu mopul și am făcut diverse activități, iar singura dovadă că doamna Andora se afla sub același acoperiș era zgomotul uscătorului de păr de la etaj. Țin minte că m-am gândit că, dacă doamna Andora găsea puterea să-și usuce părul, eu n-aveam nicio scuză să nu mă dau jos din pat în dimineața aceea.

A sunat telefonul și a răspuns mătușa Trish.

— Reședința familiei Andora.

A întins o solniță și mi-a făcut semn să sare eu mai departe pepenele-galben în locul ei.

— Nu, *nu* este ea la telefon. Pot să întreb cine o caută?

M-am dus să iau recipientul, dar era de parcă i se calcifiaseră articulațiile degetelor în jurul lui. Am rămas acolo amândouă, ținând cu stângăcie solnița cu sare de masă, de parcă ar fi fost un fel de ștafetă, în timp ce ea îi spunea persoanei de la celălalt capăt al firului pe un ton plăcut, pe care, de altfel, cu mine nu-l folosea niciodată:

— Dacă mai sunați aici, a rostit ea cu zâmbetul ei de *country club*, pun să fiți arestat. Și acum, la revedere!

A lăsat receptorul să se bălăngăne, dar chiar în ultima clipă l-a prins și l-a pus în furcă cu un gest tremurător și delicat.

Muream de nerăbdare să întreb cine fusese, ce fusese toată chestia aia, dar o cunoșteam pe mătușa Trish suficient de bine să știu că ea mi-ar fi spus doar să-mi văd de treaba mea.

— El era?

Ne-am uitat una la alta când am auzit vocea doamnei Andora, care a apărut în starea teribilă în care era în ușa bucătăriei. Întotdeauna fusese slabă, dar în dimineața înmormântării lui Denise era de-a dreptul scheletică. Avea pielea cenușie și scofâlcită și pe umăr îi atârna anapoda breteaua murdară a sutienului.

Mătușa Trish s-a mobilizat cât să pară perfect stăpână pe situație.

— N-o să mai sune aici.

S-a dus și i-a aranjat lenjeria sub haine doamnei Andora.

— L-ai citit? a făcut ea, uitându-se la mine, peste umărul cumnatei ei, cu niște ochi de animal mânios.

Împietrită, eu am dat din cap că da. Interviuul cu șeriful Cruso fusese devastator.

„Credem că ucigașul a plănuit atacul, alegând-o pe Denise Andora să-i fie prima victimă și urmărind-o tot timpul“, declarase el reporterului ziarului *Tampa Bay Times*. „Datorită felului în care e construită casa asociației de studenți de pe strada Seminole, unde locuiau patru dintre cele cinci victime, un observator își poate da seama în ce cameră stă fiecare fată. Toate camerele de la etajul al doilea au o fereastră mare. Oricine le privea pe fete intrând în casă noaptea vedea și cum se aprindeau luminile în cameră după câteva secunde.“

Întrebat de ce credea că Denise fusese una dintre ținte, scria reporterul în articolul său, șeriful Cruso își trecuse o mână peste față. „Detest că am să-i fac pe membrii familiei Andora să se simtă prost“, răspunsese el, „dar Denise cunoștea o mulțime de oameni. Credem că autorul a fost cineva pe care-l cunoștea, iar celelalte fete au fost victime colaterale“.

Denise cunoștea o mulțime de oameni. A sunat nepotrivit din cauza exprimării politicoase. Denise era o splendoare de față, primea multe invitații în oraș și știa să se bucure de sex, calitate pe care o admir la ea și în ziua de azi. Doar că mișculațiile din jurul adevărului făceau să pară că ar fi avut ceva de care să-i fie rușine și le permitea altora s-o învinovățească, iar oamenii, în general, credeți-mă că abia așteptau să se folosească de asta.

— Să nu uiți, a spus mătușa Trish, mângâind-o pe doamna Andora pe brațul gol, că azi dăm cărțile pe față.

— Pot să vă ajut cu ceva? am întrebat.

Mătușa Trish s-a uitat la doamna Andora, care a dat din cap afirmativ.

— Un reporter de la *Tallahassee Democrat* scrie un articol despre Denise, a început mătușa Trish. L-am invitat să vină acasă după înmormântare. Arde de nerăbdare să discute cu tine despre Denise. Despre cine era ea cu adevărat, din punctul de vedere al celei mai bune prietene și al președintei celei mai istețe asociații din campus.

Mi-am pus mâinile pe șolduri și am răspuns cu părere de rău:

— Mi s-a cerut să nu vorbesc cu presa.

— Cine ți-a spus așa ceva? a zis mătușa Trish, scoțând un hohot impertinent.

Oricine zisese așa ceva se înșelase amarnic.

— O absolventă. O cheamă...

— Tu ești președinta. Credeam că tu decizi.

— Pot să decid unele lucruri.

— Oamenii ne privesc de parcă ar fi vina noastră, Pamela, a zis doamna Andora pe un ton stăruitor care, venind de la ea, suna dizarmonic.

Doamna Andora își trăia viața cu entuziasm. Era o persoană ghidușă care parcă împărtășea glume și jocuri de cuvinte cu fiecare om pe care îl cunoștea. Întotdeauna mi se păruse o femeie haioasă, cu o

înclinație mută spre răzvrătire, însă criminalul i-a ucis și umorul când a luat-o pe Denise.

— Familia Shepherd ne-a cerut să nu ne ducem la înmormântarea lui Robbie.

Doamna Andora a spus asta cu ochii în pământ și mi-am adus aminte că umilirea publică încă era o practică aprobată juridic în anumite țări.

— Tu l-ai văzut, a spus mătușa Trish, și nu era cazul să-mi amintească. Tu ești singura persoană de încredere care poate spune că autorul nu a fost un cunoscut al lui Denise.

Eu îmi mușcam obrazul, simțindu-mă ruptă în două.

— Pune-o într-un bol frumos, mi-a zis ea, referindu-se la salata de fructe, de parcă s-ar fi tranșat problema, apoi s-a îndepărtat pufnind, căutând alte lucruri făcute de mine pe care să le rectifice.

Doamna Andora din trecut ar fi dat ochii peste cap, ar fi făcut o remarcă isteată în șoaptă, ar fi râs cu mine. Doamna Andora de-acum se holba prin casă de parcă ar fi detestat absolut fiecare centimetru pătrat din ea.

— Ce ar înțelege Denise din toate astea? a întrebat cu o grimasă.

Am căutat direcția în care îi era îndreptată privirea. Florile, mâncarea, scaunele închiriate din plastic pe care le puseseam în camera de lucru, ca să avem locuri suplimentare.

— Ea ar fi tot la etaj, aranjându-și părul și fără să fi văzut nimic din toate astea.

M-am liniștit când doamna Andora a dat din cap aprobator. Spusesem ce trebuia, arătând că o cunoșteam pe Denise așa cum o cunoștea și ea.

— Știi că i-am anunțat pe toți să nu aducă liliac, fiindcă Denise e alergică la liliac? a zis ea, râzând și apăsându-și cu o mână gâtul lung și subțire, dându-i drumul apoi și repetând mișcarea din nou și din nou, ca și cum ar fi hotărât clipă de clipă să-și dea voie să respire în continuare. N-aș vrea să strănute, în caz că intră pe ușă. Încă nu-mi vine să cred.

Disperată, am aruncat o privire în jur, căutând altceva potrivit de spus, dar n-am reușit să îndrug decât ceea ce se pregătea să audă de atâtea ori în ziua aceea, că își pierduse orice fel de sens.

— Îmi pare atât de rău, doamnă Andora.

Am făcut un pas timid în față, întrebându-mă dacă trebuia să-i ofer o îmbrățișare. Dar ea a ridicat o mână. *Oprește-te. Nu te apropia.*

— Tu ai fost acolo, a spus doamna Andora stupefiată, de parcă tocmai și-ar fi dat seama, de parcă nici nu m-ar fi auzit rostind acea banalitate crasă.

— La sfârșitul vieții sale, s-a nimerit să fie cu o persoană pe care o iubea. Cu cineva căruia nu-i păsa de mirosuri ori de sunete.

S-a uitat direct la mine și am văzut că licărul din ochii ei era într-adevăr acolo. Că mă auzise spunând că îmi părea rău și că se străduia din răputeri să mă ierte.

— Eu ar fi trebuit să fiu acolo. Dar bine că măcar ai fost tu. Așa că e în regulă, Pamela.

■

Majoritatea oamenilor nu știu că Denise și Robbie sunt înmormântate în același cimitir și că înmormântările au avut loc în Jacksonville, Florida, la o zi rece și apăsătoare distanță. Noul hotel Holiday Inn, de formă circulară, din San Marco, avea o promoție pentru presă — două nopți la preț de una. M-am împiedicat de un fir al camerei de filmat când am lăsat-o în urmă pe Denise, în sicriul ei din oțel, ferit de umezeală sub un strat de trandafiri spinoși.

— Măcar n-a plouat decât în ultimele câteva minute, a comentat Brian când ne întorceam la mașină.

— Măcar atât, am încuviințat eu sec.

Unele momente de la înmormântare au fost mai ușoare decât mi-am imaginat, dar cele mai grele m-au sfâșiat în bucăți. Membrele Casei se strânseseră de jur împrejurul lui Denise și, când fusese coborâtă în pământ, îi cântaseră un cântec pe care ea îl învățase ca proaspăt intrată în asociație, cântecul pe care ar fi trebuit să-l cântăm toate la absolvire și la nunta

fiecăreia dintre noi. Nu-mi puteam lua gândul de la ziua în care clasa noastră de boboace s-a întâlnit să exerseze într-una dintre sălile de repetiție de la nou inaugurata Ruby Diamond Concert Hall. Cântecul începea și se termina cu un solo, iar Denise însăși se oferise să cânte, lăudându-se că avea un glas frumos. Noi toate ne-am pregătit să asistăm la un număr emoționant, dar după aceea ne-am trezit ținându-ne cu mâinile de burtă de atâta râs, când ea a deschis gura și a bălmăjit primul vers. *Cine ți-a zis că știi să cânti?*, găfâiam noi, ne curgeau lacrimile, iar ea ne privea nedumerită. *Toată lumea!*, ne strigase ea, iar noi ne-am înverșunat. *Păi, lumea a mințit*, a reușit cineva să zică, iar Denise i-a arătat degetul mijlociu, dar și ea râdea. Și îmi dădeam seama că ori de câte ori voiam s-o vizitez pe Denise în gând, aveam să mă uit la ea și să-mi spun: *O să mori curând*, și-atunci nu mai voiam s-o văd. Amintirile cu ea mă făceau să mă simt ca și cum i-aș fi ascuns un secret teribil.

Mi-am auzit numele și Brian m-a luat de mână protector, cu ochii la reporterii care se desprinseseră de echipele de filmare la mormânt, prefăcându-se că se întorceau la mașini, când de fapt trăgeau cu urechea, se pregăteau să atace, își potriveau unghiurile necinstite în care să te prindă.

— Pamela, a șuiertat Tina.

Trebuise s-o ia la fugă ca să mă prindă din urmă. Am observat cu coada ochiului că avea un teanc gros de hârtii cu programul pentru înmormântare, ceea ce mi s-a părut într-adevăr ciudat.

— Nu mi-am dat seama că ești aici, i-am zis bățos.

Îmi era cât se poate de clar felul în care se uita Brian la Tina, apoi iar la mine, apoi iar la Tina, de parcă ar fi cerut să i se explice cine era și de unde o cunoșteam. Orice aș fi spus, nu răspundea decât cu o aluzie venită dintr-o poziție de superioritate, care mă avertiza că nu era treaba mea să investighez un dublu asasinat, că trebuia să mă relaxez și să am încredere că poliția avea să-l găsească pe individul care o băgase în pământ pe Denise cu 70 de ani mai devreme. Ori de câte ori îmi

turna ceva de genul ăsta, Brian părea întotdeauna puțin iritat. De ce insistam să fac lucrurile mult mai complicate decât era nevoie?

— Nu m-ai sunat înapoi, a zis ea, potrivindu-și pasul astfel încât să fiu prinsă între ea și Brian, al cărui gât începuse să semene cu unul de struț.

S-a aplecat spre Tina cu o expresie pe care n-aș putea-o numi altfel decât teritorială. Cum îndrăznește femeia asta frumoasă, cu pălărie (una neagră, de fetru, la limita anecdoticului în ziua aceea) să mi se adreseze de parcă ne-am cunoaște de zece ani și nu de zece secunde?

— S-au întâmplat multe astăzi, am zis eu, privind înainte.

Mai târziu, într-unul dintre ziare avea să apară o fotografie cu oamenii care plecau de la înmormântare și aveam să observ că Brian și Tina erau întorși spre mine în expectativă, ca și cum eu aș fi avut votul decisiv într-o chestiune în care părerile erau împărțite, ceea ce, în unele privințe, era adevărat.

Eram precaută în legătură cu Tina, după discuția cu șeriful Cruso. *Te-aș sfătui să nu rămâi singură cu ea, Pamela. Te-aș sfătui să nu rămâi singură cu ea deloc, pentru siguranța ta.*

— Plec în Colorado vineri, a anunțat Tina, și vreau să mergi cu mine.

Îmi cerea ceva atât de absurd, că m-a apucat un râs nervos.

— Poftim?

— A zis Colorado? m-a întrebat Brian, ignorând-o ostentativ pe Tina, care, drept răspuns, l-a ignorat și ea, la rândul-i.

Am depășit un grup format din prietenele din liceu ale lui Denise și Tina le-a întins una dintre hârtiile cu programul de înmormântare.

— Individul e foarte periculos, le-a spus ea când am trecut pe lângă ele. Vă rog să fiți cu ochii-n patru.

M-am uitat la teancul din mâinile ei și mi-am dat seama că nu erau programe de înmormântare. Tina făcuse fluturași cu mutra Inculpatului. Întrebarea pe

care o tot puneă din 1974 era scrisă cu litere mari și îngroșate: *L-ați văzut pe acest bărbat?* Tina nu venise la înmormântare ca să-i aducă un omagiu lui Denise, ci ca să-și implementeze propria versiune de patrulă comunitară. Cât de vulgar!

— Ce naiba e în Colorado? a întrebat Brian, adresându-i-se Tinei pentru prima dată.

— Închisoarea din care a evadat, i-a răspuns ea exasperată, căci nu avea timp să dea din nou explicații, mai ales lui.

— Închisoarea din care a evadat *cine?* a zis Brian și m-a tras tare de mână.

Hei! Răspunde-mi — acesta era mesajul.

— Ce tot zice?

Tina s-a apropiat de mine și a spus:

— Stau la Days Inn, în Tallahassee. Practic, mă forțez. Vino să vorbim când te întorci.

— E clar că ești tulburată și o să te rog frumos să ne lași acum, a zis Brian pe tonul acela rafinat, care ieșise la iveală când și când, în decursul timpului, când îi era de folos, adică atunci când voia ceva ce nu era simplu de obținut, și anume respect.

Cu pasul lui ușor și țopăit, cu părul de hipiot, care se încrețea la umezeală, mi s-a părut, brusc, respingător. Fățarnic ca un legiuitor creștin într-un club de striptease.

— Ei bine, a răspuns Tina, din moment ce m-ai rugat *frumos*.

M-a flancat cu umărul.

— Camera doi-zero-trei, a făcut ea, și cu asta chiar ne-a lăsat în pace.

Brian m-a luat pe după umeri și m-a lipit posesiv de el.

— Azi au ieșit toți nebunii, nu?

Mă simțeam stoarsă cu totul, parcă nu-mi încăpeam în propria-mi piele și trebuia să mă lărgesc cusăturile. Veneam spre mătușa Trish, care o ajuta pe doamna Andora să intre în limuzină și chiar atunci mi am zărit porțița de scăpare: aplecându-mă pe sub brațul lui Brian, am ajuns la timp cât să-mi așez palma la ceafa doamnei Andora,

așa cum fac polițiștii cu suspectii chiar înainte să-i vâre în cușca de metal a autospecialei, astfel încât, chiar dacă se opun inevitabilului, nu-și fac rău singuri.

■

Așezam al doilea bol cu salată de cartofi, când mătușa Trish a venit în spatele meu.

— Gata, te așteaptă, Pamela.

Când m-am întors, am observat că, atunci când își dăduse cu ruj, își pătase cei doi dinți din față.

— Nu uita să vorbești despre credința lui Denise, m-a instruit mătușa Trish când ne îndreptam spre dormitorul copilăriei lui Denise, cu pereți liliachii și așternuturi cu fluturași.

Un tip bizar studia un tablou pe care Denise îl agățase în spațiul dintre fereastră și comodă.

— E făcut de ea? m-a întrebat, întorcându-se spre mine. Avea un creion după ureche, ochi de un verde-închis, gene negre, dese și dantură proeminentă de cal. Era prost îmbrăcat, cu niște pantaloni prea scurți și o cămașă prea lungă. Iar eu nu reușeam să-mi alung un gând care prindea contur — arăta de parcă și-ar fi scos hainele dintr-un container al Armatei Salvării.

— E o țesătură, am zis.

— Diferită de ceea ce făcea Denise?

Era genul de întrebare blândă pe care i-o pui unui copil, cu ochii mari și tot tacâmul.

— Denise picta la anumite cursuri, dar nu ăsta era adevăratul ei talent.

Tipul și-a luat creionul de după ureche, eliberând o şuviță de păr de culoarea nisipului.

— Dar? a reacționat el, de data asta chiar exprimând ceva ce părea interes real. Care era adevăratul ei talent?

— Curatoriatul. Avea un ochi bun.

Mătușa Trish și-a ferit privirea când tipul s-a căutat la betelia pantalonilor și a scos un caiet, lăsând iute la vedere o părticică de abdomen, o dâră de păr negru.

— „Ochi bun“, a repetat el, așezându-și caietul pe coapsă ca să poată nota.

— E *Carl Wallace*, a zis mătuşa Trish, accentuând numele așa cum ai accentua numele unui client important la o cină de afaceri. E senior editor la *Tallahassee Democrat*.

Carl a ridicat privirea din caiet, clipind ca să-și dea părul din ochi.

— Îți mulțumesc că ai acceptat să vorbești cu mine, Pamela. Eu caut doar informații generale de la președinta asociației celei mai istețe din campus, din câte am auzit — a zâmbit cu dinții ăia mari spre mătuşa Trish, fără îndoială cea mai perseverentă sursă a lui —, și cea mai bună prietenă a lui Denise.

Am ridicat din umeri curajoasă, deși simțeam o neliniște care-mi făcea stomacul să se strângă.

— Bineînțeles. Îmi pare bine că pot fi de ajutor.

— Mi-ar plăcea să-mi spui câte ceva despre Denise.

Solicitarea mi s-a părut în dorul lelii, căci era o chestie la care era imposibil să răspunzi.

— Orice?

Carl și-a dus o mână la ceafă și mi-a întors privirea cu o jumătate de zâmbet îndurerat. Mâinile lui erau niște chestii mari, aspre. *Nu e înalt ca Brian*, m-am gândit eu, aproape în chip de împotrivire față de celălalt gând care prindea contur, anume că uneori Brian îmi aducea aminte de un elev de gimnaziu care crescuse brusc, contorsionându-se pentru a pătrunde stângaci în noul lui corp.

— În regulă, făcu Carl, în vreme ce bătea cu creionul în caiet, căutând un fel în care să reformuleze. Mi-am dat seama că lui Denise îi plăceau hainele. Poate îmi povestești puțin despre asta. Îmi place întotdeauna să încep prin a-i oferi cititorului câteva elemente vizuale.

— Era pretențioasă la haine, am spus eu.

Carl părea încântat.

— „Pretențioasă“, a notat el. Un cuvânt bun. Studiezi engleza ca specializare la facultate?

— Nu. Studiez științele politice.

— Pamela intenționează să meargă la Facultatea de Drept, a intervenit mândră mătuşa Trish.

— Părinții mei sigur ar fi preferat să fac asta, în loc de jurnalism, a zis Carl modest, ca să-și pregătească terenul să pună întrebarea de un milion de dolari: Dar despre băieți și întâlniri ce-mi poți spune?

— Denise nu avea timp de întâlniri, a intervenit mătușa Trish.

— O fată frumoasă ca ea? m-a privit el suficient de lung, încât să-i observ străfulgerările galbene, de felină, din ochi. Nu cred asta.

— Primea multe invitații la întâlniri, am răspuns eu precaut. Dar era pretențioasă când venea vorba de oamenii cu care ieșea.

Pe moment, și Carl, și mătușa Trish s-au liniștit. El a continuat.

— Și ce voia să facă cu viața ei? Mi-a ajuns la ureche că voia să lucreze la noul muzeu Dalí.

— Voia, a confirmat mătușa Trish. Avem o fotografie cu ea și Dalí. El era *cel mai mare* admirator al ei.

— Mi-ar plăcea s-o văd, a spus Carl. Și orice altă fotografie cu Denise pe care familia ar dori s-o vadă în articol.

Mătușa Trish mi-a aruncat o privire înainte să iasă. *Fă-ne mândri.*

Când am rămas singuri, el și-a pus mâinile pe genunchi, coborând la nivelul meu.

— S-a dus Gestapoul, a șoptit și a râs puțin.

Mi s-a strâns stomacul. Reporterul care lucra la un articol despre Denise vedea dincolo de constrângerea la care eram supusă ca s-o prezint într-o lumină bună. Mai bine gândeam repede.

— Câți ani ai? l-am întrebat.

El și-a îndreptat spatele, luat prin surprindere:

— De ce? a întrebat el, iar eu mi-am jucat cartea.

— Pari suficient de tânăr cât să fi terminat Facultatea de Jurnalism în deceniul ăsta. Ceea ce înseamnă că ai studiat jurnalismul de școală nouă.

Carl a închis caietul și și-a încrucișat brațele la piept, buzele rotunjindu-i-se într-un mic surâs, de parcă aș fi zis ceva ucigător de drăguț.

— Și ce știi tu despre jurnalismul de școală nouă?

— Una dintre surorile mele studiază să devină jurnalistă și spune că nu e la fel de obiectiv ca jurnalismul tradițional.

— Adică e subiectiv, m-a tachinat el.

— Mă întrebi despre viața sentimentală a lui Denise, în loc să te concentrezi pe dovezile de calitate, am zis, sperând că glasul îmi suna la fel de impunător ca și cum ar fi vorbit ștabul de taică-meu.

Dovezi de calitate, ce-mi mai plăcea expresia asta! Mă făcea să mă simt ca și cum aș fi știut despre ce vorbeam.

— Adică?

— Adică faptul că l-am văzut. Și nu era o persoană pe care ea s-o fi cunoscut. Pe care s-o fi cunoscut vreuna dintre noi.

— Atacul are toate caracteristicile unui motiv de natură personală, din moment ce mai ales rănilor lui Denise au survenit în urma unei brutalități ieșite din comun, a subliniat el.

Mi-a venit în minte chipul ei adormit și liniștit.

— Nu le-ai văzut pe celelalte fete.

Carl mi-a aruncat o privire ciudată.

— Documentaristul de la *Democrat* nici măcar nu e sigur că pot folosi cuvântul *viol* ca să descriu ce i s-a întâmplat. A fost viol, în termeni tehnici? Probabil că știi mai bine decât mine cum definește legea violul.

Am simțit că-mi pica fața. Am ezitat, uluită de cuvântul acela. Nu *viol*, căci asta era un cuvânt pe care-l puteam suporta. Dar cuvântul *tehnic*, asta era peste puterile mele.

— Șerifului Cruso nu-i place să mă supere, se pare.

După aceea, Carl mi-a povestit ce i-a făcut criminalul lui Denise cu flaconul de fixativ Clairol pe care ea și-l cumpărase cu doar o săptămână înainte. Din raionul de cosmetice de la Walgreens, Denise alesese cu mâna ei obiectul care i-a perforat vezica și i-a provocat o hemoragie internă fatală, spunând: *Am auzit că Clairol fixează părul în condiții de umezeală mai bine decât White Rain*. Mi-am acoperit fața cu mâinile, gândindu-mă la

cum o fi arătat ea având durerile acelea chinuitoare. Cu un an înainte călcase într-un cui, la subsol, când voise să aducă decorațiunile de Crăciun. Îi intrase prin pantof, iar una dintre surorile noastre, care se pregătea pentru Facultatea de Medicină, îi pusese piciorul pe o ladă răsturnată pentru sticle de lapte și-i zisese să se uite în altă parte. Țin minte că Denise mă strânsese de mână și se uitase la mine, având încă pe cap fesul de Moș Crăciun pe care-l găsisese printre ornamente și ghirlande ce imitau crengile de pin. Îi tremura buza de jos și arăta ca o fetiță care căzuse de pe bicicletă. Mi-am reținut un suspin acum, văzând chipul acela, imaginându-mi că asta trebuie s-o fi durut mult mai mult.

— Ar trebui să moară pe scaunul electric pentru ce i-a făcut, a zis Carl, cu o voce în care se simțea ură adevărată.

Am sughițat o dată, tare și chinuitor, și am înghițit toată amăreala care mi se suise în gât. Eram imposibil de digerat toate metodele inventate de oameni ca să provoace și mai multă durere.

— Ai de gând să scrii asta în articol? Ce i-a făcut lui Denise? l-am întrebat.

Mi-am imaginat-o pe doamna Andora citind ceea ce tocmai îmi povestise, cu mâna la gât, parcă pentru a închide o rană fatală.

— Nu cu atâtea detalii câte ți-am dat ție, dar lumea e speriată și caută răspunsuri. Și trebuie să menționez că numele lui Roger n-a apărut din neant. Tu l-ai rostit prima.

Eu mi-am deschis capacul din piele al genții și i-am zis:

— Pot să-ți arăt ceva?

Am scotocit până am găsit copia afișului care anunța darea în urmărire, pe care mi-l arătase Tina în mașină. L-am studiat pe Carl în timp ce citea, plimbându-și limba pe dinții aceia mari, la început perplex, apoi contrariat.

Căutat de FBI

Născut pe 24 noiembrie 1945, în Burlington, Vermont, are următoarele semnalmente: înălțime între 1,80 și 1,83 m, constituție athletică, ten palid. Student la Drept; uneori se bâlbâie când se enervează.

ATENȚIE!

Suspectul are studii superioare, practică fitnessul, are antecedente de evadare din închisoare și este un deținut evadat, după ce a fost condamnat pentru răpire și așteptându-și sentința pentru uciderea unei femei prin acte de violență de natură sexuală, într-o stațiune de schi din Colorado. Se consideră că este înarmat, periculos și există riscul să fugă.

Tipul din fotografie era neras și i-ar fi prins bine să se tundă. Bărbia îi era înclinată într-o parte și parcă stătea să închidă gura, ca și cum tocmai ar fi terminat de vorbit când l-a imortalizat aparatul de fotografiat. Avea sprâncene rebele și zburlite, care-i împărțeau fruntea în trei zone distincte.

— De unde îl ai? a vrut Carl să știe, iar eu i-am povestit despre Tina și despre faptul că o credeam, dar tot n-aveam încredere în ea.

— Aș putea să mă ocup eu de asta, s-a oferit el. Să fac ceva săpături. Să caut informații despre el și despre ea. Să văd dacă o fi ceva acolo.

Am ezitat. Suna ca și cum eram aproape de a forma o echipă și nu eram sigură că era prudent.

— Ai zis că individul te-a văzut, nu-i așa?

Eu am clătinat din cap că nu.

— S-a uitat în direcția mea și atunci i-am văzut fața. Dar el nu m-a văzut.

— Cum poți să fii sigură?

— Pentru că a zbughit-o afară imediat.

— Poate a crezut că deja chemaseși poliția. Poate a crezut că nu avea timp.

M-a străbătut un fior când m-am gândit la ideea legată de timp. La cum ai nevoie de un anumit timp să faci ce ar fi vrut el să-mi facă mie.

— Mi-l dai înapoi, te rog? am arătat eu spre afiș.

Carl a șovăit înainte să mi-l înapoieze. Dar nu voiam să-l iau înapoi de tot; voiam doar să rup o bucățică din el.

— Scribe-ți aici numărul, i-am zis și m-am înroșit imediat, auzindu-mă cum îi ceream numărul de telefon unui tip pe care tocmai l-am cunoscut. Nu vreau să suni la Casă, am adăugat, pe un ton profesional. Se presupune că n-ar trebui să vorbesc cu presa, dar m-ar interesa să aflu ce descoperi.

El și-a scris în grabă numărul, ridicând din sprâncene amuzat. Eu am băgat în buzunar bucățica de hârtie.

— Denise a fost aleasă dintre 1 000 de candidați pentru slujba de la Muzeul Dalí, i-am spus și am așteptat să se prindă că-i dădeam informații pentru articol, să deschidă caietul și să noteze tot, acele lucruri despre Denise pe care nu voiam să le uite nimeni niciodată. I-a zis lui Dalí că ar trebui să fie împotriva dispunerii lucrărilor în ordine cronologică în galerie, criteriu după care arta modernă fusese expusă în cea mai mare parte a secolului trecut. Ea numea asta distorsiune temporală postmodernă, ceea ce lăsa o foarte bună impresie cuiva interesat de fizică, așa cum era Dalí. Și a spus toate astea în spaniolă. A exersat în oglindă săptămâni la rând. Când publicul va putea pătrunde în spațiul respectiv, cândva anul ăsta, va vedea prima expoziție *anticronologică* realizată vreodată, și asta datorită lui Denise. N-o fi avut ea o viață lungă — am înghițit în sec și mi-a venit înapoi gustul de salată de fructe cu sare din stomac —, dar tot a reușit să-și lase amprenta în lume.

În ziua următoare, când Carl a pus în articol sensibilul meu citat lângă o fotografie frumoasă cu Denise, doamna Andora a făcut un buchet din florile de la înmormântare, cu un bilet pe care a scris de mână: *Cu adânca mea recunoștință*. Carl a scris despre Denise ca despre o ființă umană și atunci am știut că puteam să am încredere în el.

PAMELA

Tallahassee, 2021

Ziua 15 826

Mă trezesc devreme în camera de hotel și plec pe jos spre campus, iar libelulele îmi ocolesc pașii, ca niște scânteii fosforescente în soarele palid de primăvară. Nimeresc în mijlocul unui tur al campusului și mă alătur și eu, aflând lucruri pe care ar fi trebuit deja să le cunosc despre a mea alma mater. Cum ar fi că acel cort de circ mare și roșu s-a construit în 1947 și că acolo se țineau cursuri de exerciții la trapez și acrobație, o tentativă de a integra bărbați și femei când FSU a devenit o instituție mixtă. Ajungem la sala de mese și e cât pe ce să mă împiedic când îl aud pe ghidul turului spunând că bucătăreasa de la cantină, cea care își lua în brațe toți „copiii”, lucrează în continuare la serviciul de asistență pentru clienți al școlii și că s-a scris despre ea în *Forbes*.

Mă despart de grup la Pop Stop, găzduit în continuare în aceeași clădire cu streșini proeminente de la intersecția cu Casa. Curtea din față e îngrădită de ghivece cu plante, iar la o masă de sub ventilatorul din tavan stau două studente care discută despre culoarea părului copiilor pe care îi vor avea cândva. Înăuntru e înghesuială, însă e mai răcoare și dinspre bucătăria deschisă vine abur. Comand o omletă cu ciuperci și brânză și un suc de portocale. În timp ce aștept, mă apropiu de pereții vopsiți în alb, care servesc drept tablă, să citesc ce au tot scris puștii cu marker negru începând din anii 1950, nume și date, cine e tare și cine e nașpa, cine pe cine iubește și cine o să fie cu cine pe veci. Mă uit cu mare atenție, mijind ochii în căutarea onduleurilor din scrisul de mână al lui Denise, zărindu-le sus, într-un colț, deasupra separeului din spate, unde avea obiceiul să-și bea cafeaua fără zahăr și fără lapte și să-și exerseze spaniola cu una dintre bucătărese. De-a lungul anilor, studenții au mâzgălit peste citatul din Dalí scris de ea — ceva despre geniu și moarte, dacă mi amintesc bine.

Aud numărul comenzii mele și-mi iau tava afară, unde le pot privi pe studențe intrând și ieșind din Casa aflată la o aruncătură de băț. M-am gândit să ciocănesc la ușă, să le dau de știre că sunt aici și să... ce? Să le avertizez? Pare ceva aproape isteric. El pe mine mă vânează. Dar, dacă nu mă găsește pe mine, oare o să le atace pe ele? Mănânc jumătate de omletă, beau tot sucul și arunc farfuria din carton îmbibată de grăsime. Întâlnirea e la 11 și știu din experiență că până acolo faci doar 12 minute cu mașina. Pun adresa în aplicația Waze în drum spre mașina pe care am închiriat-o, în caz că e mai aglomerat acum ori poate pentru a găsi o scurtătură, dar, surprinzător, vocea automată sugerează să fac totul la fel.

RUTH

Issaquah

Iarna anului 1974

Fratele meu și-a adus unul dintre copii. Un băiețel. De șapte sau opt ani. Avea niște ochi mici, umezi, de parcă ar fi fost bolnav ori ar fi plâns. Cred că erau albaștri. Avea pielea întinsă bine pe oasele fragile ale feței, așa că se vedea cum îi pulsa sângele prin venele albastrii de la tâmpile. Ca toți copiii, era prea mic să se descurce singur, în schimb era în stare de un nivel extrem de distrugere emoțională. Mă oferisem să am grijă de el în timp ce fratele și cumnata mea se duceau cu bebelușul la un medic specialist, în timp ce mama alegea nuanțele hortensiilor pentru grădina tatei înainte de ultimul ger, însă odată rămași singuri în casă, am regretat imediat. Allen mă îngrozea.

— Cum se face că ești mare, dar stai cu bunica? m-a întrebat el după ce l-am așezat la masa din bucătărie, cu hârtie și creioane.

M-am uitat la ceas. Abia dacă trecuseră 30 de minute de când îl lăsase frate-meu. Specialistul la care mergeau era undeva în Utah. Ceva despre o buză de iepure, o operație, o gură? Mie bebelușul mi se părea în regulă. Mai bine m-ar fi lăsat să stau cu ea decât cu Allen. De fapt, îmi plăceau copiii mici, chiar și cei agitați, așa cum părea să fie nepoțica mea. Mi se părea adorabilă când își umfla buza de jos și-și ducea la ochi pumnișorii dolofani. *Allen a fost cel mai bun copil*, zicea cumnată-mea tot timpul, cu o şuviță de păr rebelă lipită de buză.

— Bunica are nevoie de ajutorul meu acum.

Am deschis ușa frigiderului. Era aproape ora prânzului.

— Vrei un sendviș cu șuncă? am întrebat.

— Bineînțeles, a zis Allen în aceeași notă cu râsul său discordant.

Răspundea *bineînțeles* la oferta mea legată de sendvișul cu șuncă? Sau era mai degrabă un bineînțeles sarcastic la primul lucru pe care îl spuseseam? *Bunica are nevoie de ajutorul meu acum.*

— Tata zice că-ți place în detenție, a vorbit Allen, apăsând mai tare hârtia cu creionul roz.

Pe cel roșu îl terminase. Îl văzusem ezitând înainte să-l aleagă pe cel roz, ca și cum, dacă l-ar atinge, asta l-ar putea face mai puțin bărbat.

Am pus șuncă și maioneză pe blat.

— N-are niciun sens, Allen.

— Ba are.

Am scos farfuria cu crăpătură în mijloc, suficient de adâncă încât să se prindă în ea bacteria aia despre care se știa că provoacă o diaree urâtă.

— Tu știi ce înseamnă detenție? Când trebuie să rămâi la școală după ore pentru că ai făcut ceva rău. Nimănui nu-i place detenția.

— Zice că faci chestii ca să se uite lumea la tine mai mult.

Am scos un cuțit. Nu detenție. Atenție. Oare copiii urăsc maioneza? Am uns pe pâine un strat frumos și gros de maioneză pentru Allen, după care am luat o ceapă și m-am apucat s-o tai.

— Spune că l-ai necăjit pe bunicul așa de tare, că a murit din cauza asta.

Aveam brânză, dar lui Allen nu voiam să-i dau. Am ascuns ceapa printre bucățile de șuncă și am apăsat tare feliile de pâine.

— Vrei să-ți povestesc ceva haios despre tatăl tău, Allen?

Nu mi-a răspuns. Era preocupat să transforme creionul roz într-un ciot.

— Tatăl tău era cel mai slab jucător din echipa de baseball, iar bunicului îi părea rău pentru el, așa că l-a implorat pe antrenor să-i dea voie să joace într-un meci pe care erau siguri că aveau să-l câștige oricum. Când mai avea puțin până să fie eliminat, a fost atât de jenat, încât a făcut pe el, Allen. Toți copiii din echipa adversă au râs de el.

— Ești rea, a zis Allen. Și urâtă. Uite cât de urâtă.

A ridicat desenul. Era portretul meu, cu fața plină de semne roz și roșii. Înțelegeam perfect de ce-și bat

oamenii copii.

M-am apropiat de el și am trântit farfuria pe masă:

— Mănâncă ți sendvișul!

În drum spre baie, l-am auzit icnind și scuipând dezgustat. Simțise ceapa.

■

Când voiam să reflectez la deznădejdea mea, cel mai bun loc era baia mamei, iluminată atât de puternic, că parcă îți sfredelea creierul. Câteodată jucam un joc bolnav cu mine însămi în oglindă. Îmi doream oare să fug în lume cu un milion de dolari sau să am un ten perfect? Să fiu căsătorită în continuare cu CJ sau să nu am deloc semne pe față? Încă nu reușisem să găsesc un scenariu în care să nu-mi aleg propria piele. Ce spunea asta despre mine?

Eram sigură că m-aș fi descurcat fără acnee. Indiferent de remarcile îngrozitoare pe care mi le arunca familia mea. Puteam să încetez a mă mai contorsiona în configurații nefirești, încercând să ascund acea parte a feței mele care era cea mai jignitoare în ziua aceea, în unghiuri care deja îmi provocau dureri de mușchi cronice. Familia mea poate n-ar fi atât de dezgustată de mine dacă aș fi frumoasă, ori poate că dezgustul n-ar dura așa de tare dacă nu m-aș simți așa de urâtă tot timpul.

Am deschis robinetul și am lăsat apa să curgă până au ieșit aburi. Îmi apăruse un coș purulent în cursul dimineții. Toate revistele te sfătuiesc să nu-l storci. Dacă-l storci rămân urme. Dacă-l storci, se dublează timpul de care e nevoie ca să se vindece. Astea sunt minciuni pe care le spun femeile cu ten imperfect din când în când. Coșurile lasă semne fie că le afingi, fie că nu, și se vindecă într-o zi sau două dacă aștepti până se coc și apoi le storci. Doar începătorii le storc când abia se formează, iar asta, pot să confirm, prelungește viața ridicăturii. Ar trebui să scriu un articol pentru *Cosmopolitan*. „Cum să rezolvi problema coșurilor, sfaturi de la cineva care chiar are coșuri.”

Ștergeam un amestec de vâscozitate și sânge, când am auzit un ciocănit la ușă. Singurul indiciu că Allen s-a dus să răspundă a fost scârțâitul scaunului pe linoleumul din bucătărie. Allen era ușor ca un fulg, ca și cumnata mea micuță și adorabilă, care se uita la mine printre genele ei blonde de parcă aș fi fost o fată bătrână și lugubră, cu toate că nu mă văzuse așa întotdeauna.

— Mătușă Ruth! a țipat Allen.

Mi-am șters bărbia, pregătindu-mă să întâmpin pe cine era la ușă. Probabil era un vânzător de Biblii și probabil că aveam să cumpăr una. Niciodată nu eram în stare să refuz un om atât de disperat. Iar o familie de așa-ziși catolici probabil că trebuia să aibă măcar o Biblie în casă.

Îl storci când ai cel puțin 30 de minute la dispoziție, mă gândeam să adaug în articol, în timp ce mă îndreptam spre scări. Atât îi ia craterului să nu se mai scurgă, așa că poți să-i dai cu fond de ten și pudră și să-ți vezi de treburile tale.

— Mătușă Ruuuth! a repetat Allen, de data asta parcă tachinându-mă, cu un glas care spunea *încearcă să mă găsești!*, ca și cum ne-am fi jucat de-a v-ați ascunselea.

— Viiiin! am strigat eu în aceeași notă.

Pe la jumătatea scărilor, m-am oprit și mi-am dus mâna la bărbie, panicată. Mă văzuse cineva sau mai aveam timp să dau fuga înapoi și să ascund cumva problema?

— Uite-o, i-a zis Allen Tinei, dându-mă de gol.

Ea stătea pe vine și-i vorbea privindu-l în ochi. S-a ridicat și și-a dat părul blond și drept după ureche, arătând din cap până în picioare ca o școlăriță timidă, cu paltonul din cașmir închis până la gât.

— Ruth! a exclamat, făcându-mi cu mâna de parcă am fi fost în mijlocul unei mari mulțimi, iar ea m-a văzut prima. Bună! Scuze că apar așa, fără să anunț. Dar am găsit asta sub scaunul pasagerului.

Ținea ceva între două degete, ca un clopoțel pe cale să sune. Rezervată, am mai coborât o treaptă să văd mai bine și mi-am dat seama că era flaconul cu fondul meu

de ten preferat, cel scump, pentru care trebuise să fac o comandă specială la un magazin din New Orleans, când n-au mai adus nuanța mea la Frederick & Nelson.

— Vai, mulțumesc, am răspuns, și chiar eram sinceră.

Costa șapte dolari uncia și merita fiecare bănuț. Aveam rezerve, bineînțeles, pe care le foloseam în zilele când nu intenționeam să ies din casă. Nu mai fusesem nicăieri de când mă adusese Tina acasă cu mașina ultima dată și nu-mi dădusem seama că lipsea.

— Ce-i aia? a trebuit să întrebe Allen.

— Machiaj, a răspuns Tina și eu mi-am făcut curaj să înfrunt orice comentariu jenant ar fi făcut Allen în fața ei. *Probabil că mătușa Ruth are nevoie.* Dar, înainte să apuce s-o facă, Tina s-a prefăcut că-i dă cu el pe față, iar Allen a schelălăit încântat.

— Păi, mersi, am răspuns.

Eram tot la jumătatea scărilor. Nu voiam să vin prea aproape, nu când aveam un abces supurând pe față.

— Mâncăm sendvișuri cu șuncă, a zis Allen. Îl vrei pe al meu? E dezgustător.

Tina m-a privit cu respect. Voia să rămână, îmi dădeam seama de asta, dar nu și dacă eu nu voiam.

— Chiar ar fi cazul să plec, a zis ea.

Am simțit regretul ca un nod în gât, dar pur și simplu nu puteam să mă uit în ochii Tinei cu o rană deschisă pe bărbie și cu un nepot ca ăsta, care abia aștepta să se lege de fiecare defect al meu în fața ei.

— Rămâi măcar la masa de prânz, m-am oferit repede.

— Nu-mi prea place șunca, a zis Tina.

Pentru că nu eram în stare să spunem ce voiam cu adevărat, am fi fost o pereche haioasă, dacă n-am fi fost atât de triste.

— Avem și brânză, a zis Allen.

A luat-o de mână și a tras-o înăuntru.

— Din aia galbenă și din aia albă, a adăugat.

A târât-o în bucătărie, nerăbdător s-o impresioneze pe frumoasa noastră musafiră. Când arăți ca Tina, copiii ca Allen sunt doar copii. Nu te pot răni.

Allen a insistat să-i facă el sendvișul cu brânză. Eu nu eram o bucătăreasă prea grozavă, i-a spus el, iar eu am susținut că, de fapt, găteam extraordinar, dar el a răspuns că nu, nu era adevărat, și știam că aveam s-o ținem așa la nesfârșit dacă eu nu încheiam discuția, așa că am făcut un efort să mă comport ca un adult.

Tina a râs și a zis:

— De fapt, cât mai multe femei ar trebui să nu fie bucătărese prea grozave.

Am râs și eu cu ea, iar Allen s-a uitat urât, prea mic ca să înțeleagă, dar suficient de mare cât să se simtă exclus.

— Mă întorc, le-am zis celor doi, apoi m-am năpustit sus pe scări ca să-mi dau cu fardurile bune pe bărbie.

Pentru o clipă, în lumina mai omenească de la mine din baie, m-am întrebat dacă pastilele Acnotab chiar începeau să-și facă efectul. În oglindă nu eram nici pe jumătate la fel de hidoasă precum eram în mintea mea. Când am coborât, Tina stătea în picioare în sufrageria tapetată, în fața unei fotografii de pe scrinul de mahon care fusese al bunicii.

— Allen a vrut să mănânc aici, a explicat ea fără să se întoarcă și arătând spre fotografie. E tatăl tău?

Era o poză făcută la nunta fratelui meu, cu opt ani înainte. Când fotograful zisese *Acum doar familia mirelui*, tata pusese mâna pe umărul lui CJ și îl ținuse în loc. Cumnata mea îmi aruncase o privire plină de înțelegere prin vălul din dantelă, recunoscând ceea ce mie îmi luase ani întregi să pricep: tata îmi oferea o scăpare. O scăpare, la propriu — când a fost făcută fotografia, eu eram internată într-un spital, făcând tratament pentru o tulburare emoțională severă. Exact ca Elizabeth Taylor în *Suddenly, Last Summer*²¹, îmi spuneam eu în zilele mai întunecate.

CJ era căsătorit cu altă femeie în ziua în care a fost făcută fotografia, însă asta, pentru tata, însemna doar o circumstanță atenuantă. Soția lui CJ era o femeie jalnică, mai mare decât el cu patru ani. Fuseseră

împreună în liceu, pe vremea când el era boboc. CJ arătase întotdeauna mai în vârstă decât era; era scund și îndesat, iar când a intrat la Școala Catolică Superioară din Issaquah avea barbă adevărată, de bărbat. Fetele mai mari se țineau după el ca la vânătoare — studenții făceau pariuri, câștigau și pierdeau bani.

CJ era încă tânăr în poza aia, dar soția lui de 25 de ani îmbătrânea. Femeia bea zdravăn, era o bețivană nesuferită care trebuia dată afară din baruri, se împleticea și șuiera obscenități. Apăruse la biserică duhnind a gin, iar când am ajuns la recepție își scosese pantofii și-și pierduse poșeta. Tata a trebuit să intervină ca să pună capăt unui scandal între ea și CJ, a chemat un taxi pentru ea și l-a rugat pe unul dintre verii noștri s-o conducă acasă. A insistat ca CJ să rămână, fiindcă era parte din familie și nu putea să rateze petrecerea de nuntă a unuia dintre cei mai vechi prieteni ai lui.

Știam că CJ simțea ceva pentru mine. Toată lumea știa. Mă proteja când eram copii — i-a tras un pumn unui băiat din vecini, după ce aruncase cu un bulgăre de zăpadă care mă lovise din greșeală și mă făcuse să cad de pe bicicletă. Am simțit că acel ceva se transforma în altceva, cel puțin în ceea ce-l privea pe el, când am ajuns la liceu. Dar n-am crezut niciodată că avea să ducă undeva, nu numai pentru că CJ era căsătorit la momentul acela, ci și pentru că el știa de ce eram internată în spital.

N-ar fi trebuit să vrea să aibă de-a face cu mine în niciun fel, dar în ziua nunții fratelui meu, văzându-se scăpat de soția lui cu nervii la pământ, care se ofilea, dorința lui de pe vremuri a ieșit la suprafață din nou. Tata sigur credea că ne făcea o favoare amândurora aducându-l pe CJ la masa noastră, învârtindu-mă drept în brațele lui pe ringul de dans când muzica încetinea și cuplurile se mișcau lent. Acum însă, mă gândesc că poate noi i-am făcut o favoare tatei.

În fotografie am 17 ani, sunt palidă precum toți cei instituționalizați, dar am tenul curat — după ce m-am măritat cu CJ, m-am umplut de coșuri ca niște negi protectori. Arăt cât se poate de plăcut și fermecător în

rochia albastră de domnișoară de onoare, dar am umerii căzuți, de parcă tocmai aș fi suspinat din toți rărunchii, dându-mi seama în ce mă băgasem.

— El e tata, i-am spus Tinei.

Tina și-a mângâiat bărbia ca un detectiv britanic încercând să pună cap la cap probele. După aceea, a scos un sunet, un fel de *hmm* pe care-l scoți când vine cineva cu o idee bună care nu ți-a mai trecut prin cap până atunci.

Am trecut pe lângă Tina și m-am uitat iar la poză, la buzele tatei destinse într-un răs, în timp ce noi, ceilalți, zâmbeam politicos, ca pentru poză. Dacă nu l-ai fi cunoscut niciodată pe tata, după expresia întipărită pe fața lui ai fi putut crede că râdea în hohote din adâncul pântecului său umflat ca al lui Buddha. În poze, tata părea mai gras decât era în realitate — în carne și oase, era înalt și avea un corp în formă de pară și un chicotit de fetiță, izbucnind într-un *he-he-he* neastâmpărat care parcă-i stătea pe limbă, genul acela de răs care-i făcea să râdă și pe ceilalți.

— Iar ăsta e fostul meu soț, am zis, indicându-l pe CJ.

Tina a luat fotografia cu ambele mâini și a ridicat-o în dreptul feței, studiind fiecare fir din barba roșie a lui CJ.

— Cât timp ați fost căsătoriți?

Eu și CJ fuseserăm împreună pe ascuns ani la rând, dar căsnicia noastră durase mult mai puțin.

— Nu mult, am răspuns eu, râzând pripit.

A întors fotografia și mi-a arătat-o de parcă atunci ar fi fost prima dată când o vedeam.

— Nu e de mirare. Uite ce bucățică bună ești.

M-am înroșit, întrebându-mă dacă mai eram o bucățică bună.

Tina a așezat fotografia la loc pe scrinul de mahon.

— Dar uită-te la postura ta.

M-a imitat, arcuindu-și umerii.

— Și eu mă cocoșez așa când sunt deprimată.

Parcă mi-ar fi turnat în cap o găleată cu apă rece ca gheața. M-am adunat imediat și am văzut-o limpede pe Tina, așa cum o văzuse mama tot timpul. *Terapeuții au*

nevoie de clienți, nu? Așa își câștigă existența. Ce ridicolă eram gândindu-mă că trecuse pe la mine din oricare alt motiv decât acela de a câștiga clienți, încercând să mă facă să mă deschid și să-mi dau seama că aveam nevoie de ajutorul ei.

— Fotografia e făcută după o zi lungă. Într-o oarecare măsură, eram doar obosită, am zis eu defensiv.

Tina citea prea mult printre rânduri, căutând câte un substrat psihologic în locuri unde, da, *exista* așa ceva, însă doar dintr-o coincidență.

Și-a ȱuguiat buzele și a clătinat din cap. Nu voia să mă contrazică, dar nici nu mă credea.

— Și în rest?

— Poftim?

— Ai zis într-o oarecare măsură. Și în rest cum erai?

— Mai bine ai lăsa-o moartă, i-am răspuns, profund șocată de ce zisesem.

Nu vorbeam niciodată cu oamenii așa. Nu-mi plăcea să-i supăr sau să-i fac să se simtă prost, nici măcar atunci când meritau să se simtă prost. Am dat să mă scuz, dar Tina a clătinat din cap vehement. *Nu. Nu. Nu.*

— Eu ar trebui să-mi cer scuze. Ai mare dreptate. Frances mă avertizează tot timpul să nu le fac asta oamenilor. Să le studiez fiecare gest, când nu am toate informațiile. În plus, cui îi place să se simtă urmărit? E enervant. Eu *sunt* enervantă.

Râdea fiindcă știa că nu era adevărat. Dar eu tot eram uimită că ieșirea mea n-o scosese din pepeni. Nu că n-aș fi criticat niciodată pe nimeni, dar eram obișnuită să-i văd pe respectivii indivizi devenind demoralizați și să-mi dau seama că pur și simplu nu merita să fii atât de sincer. Oamenilor le venea prea lesne să se simtă distruși.

— Eu doar studiez chestiile astea, știi? a continuat Tina. De ce sunt oamenii așa cum sunt și cum pot eu să-i ajut, ca și cum m-aș fi iluminat, sau măcar văd luminița de la capătul tunelului, ceea ce m-a ajutat așa de mult, iar acum, la rândul meu, vreau să-i ajut pe toți cei din jur s-o vadă.

Atunci a intrat Allen în cameră, cu un suport pentru farfurie, un șervețel, furculiță și cuțit și s-a apucat să aranjeze un loc pentru Tina în capul mesei.

— Nu-i trebuie furculiță și cuțit pentru sendviș, l-am repezit eu.

Știam că știa că ei nu-i trebuiau furculiță și cuțit, că el doar o adora, dar voiam să se simtă și el la fel de stupid cum mă simțeam eu, crezând că Tina a venit încoace din alt motiv decât să facă psihanaliză cu mine. M-am dus să strâng argintăria și atunci mi-am dat seama că pusese pe post de suport portretul grosolan pe care mi-l făcuse.

— Ai dat de belea, am șuierat eu.

— N-am găsit suporturile pentru farfurii, a țipat Allen. Părea sincer, dar eram prea supărată ca să-l cred.

— Uite, îl întorc, dacă te deranjează așa de tare...

Am înșfăcat desenul de pe masă și l-am făcut bucățele chiar în fața lui anemică, străbătută de vene. El a urlat cum am făcut și eu la un moment dat, chiar înainte ca asistenta să-mi bage piesa bucală din cauciuc între buze.

— Te urăsc! s-a jelit el. Te urăsc atât de mult!

— Prea bine! am țipat eu.

Allen a început să scâncească.

— O să-i zic lui tata. Și el te urăște. Toată lumea te urăște. Bunicul te ura și el!

Am ridicat mâna și, când el s-a făcut mic de frică, am simțit o plăcere aproape erotică. Dar, înainte să apuc să-i trag una, Tina m-a apucat de încheietură, cu degetele înfipite în venele care-mi pulsau. Nici măcar n-o auzisem strecurându-se lângă mine, însă pentru o clipă stranie și plină de suspans, am lăsat-o să mă imobilizeze.

— Ești mai bună decât ei, mi-a zis ea la ureche.

Habar n-aveam cine erau ei, dar cumva știam că avea dreptate.

Allen s-a întors spre ea cu lacrimi în ochi și cu muci strânși într-un colț al gurii și a scuipat-o. Pur și simplu a scuipat-o. Tina s-a uitat la picătura de salivă de pe

puloverul ei moale din cașmir, după care s-a uitat iar la mine, oripilată. Nu exagerez când spun că întrebarea care i se citea pe chip era *Ce naiba cauți aici?*

— Nu știu ce te-a apucat, am mârâit la Allen, apucându-l de ceafă și târându-l în sus pe scări. O să iei o pauză până te liniștești.

Allen era de neconsolat, bocind că mă ura, că o ura pe Tina, că avea să ne părăscă și că mie avea să-mi pară rău. L-am băgat la mine în cameră și am trântit ușa. Când m-am întors jos, frânturile din desenul lui ajunseseră la gunoi și Tina plecase fără mine.

²¹ *Brusc, vara trecută*, film din 1959 (N.r.).

PAMELA

Tallahassee, 1978

Ziua 8

La două zile după înmormântarea lui Denise, câțiva băieți de la Turq House au venit să curețe sângele. Unul dintre polițiști a recomandat un amestec din două părți clor și o parte apă și ne-a făcut cu ochiul, de parcă ne-ar fi dezvăluit ingredientul secret dintr-o veche rețetă de familie.

Camera în care stăteau Eileen și Jill era un coșmar. Nu mi-am revenit niciodată după ce am văzut-o. Cum au supraviețuit fetele din camera cea mai plină de sânge?

Nu prea era mare lucru de făcut în camera lui Denise, deși acolo am stat cel mai mult, ascunzând orice ar fi putut fi jenant pentru ea în fața pletoșilor drăguți care abia ar fi așteptat s-o scoată în oraș, să-i deschidă portiera de la mașină, să-i plătească cina, să meargă acasă și să le povestească prietenilor — *Am sărutat-o pe Denise Patrick Andora*. Băieții îi rosteau și al doilea nume când vorbeau despre ea, ca și cum *ea* ar fi fost criminalul în serie. Tubul cu vopsea care deschidea culoarea părului, pe care îl folosisese pentru Abbott și Costello — Abbott fiind perciunele din dreapta, Costello, cel din stânga, și să nu cumva să îndrăznești să-i încurci —, a ajuns într-un sertar, împreună cu o pereche de ciorapi care avuseseră și zile mai bune, puși fa uscat pe clanța din interior a ușii. Fotografiile cu prieteni și reproducerile capodoperelor suprarealiste le-am lăsat agățate deasupra patului, dar am dat jos pagina cu informații astrale pe care o rupsese din numărul din luna aceea al revistei *Cosmopolitan*, din cârticica explicativă publicată de editori în ianuarie, în fiecare an, ca să-i ajute pe cititori să-și planifice „cel mai bun an din viața lor”. Am dat laoparte cuvertura și m-am așezat picior peste picior pe patul ei să-i citesc horoscopul. În iunie ar fi trebuit să *reorganizeze procedurile de lucru, preluând rolul șefului ca și cum ar fi fost al ei (ceea ce avea să se și întâmple în curând)*. Potrivit predicției pentru planeta de care era guvernată, avea să fie la Lisabona sau Madrid în luna septembrie a anului

următor. Pentru ea, cea mai dinamică zi a anului avea să urmeze abia peste zece luni. Am început să mă agit în sinea mea, să simt furnicături sub piele, pe care nu le pot descrie decât ca pe instinctul de a ucide. Din cauza durerii, ceva din încântarea cu care ea aștepta un viitor pe care nu avea să-l mai trăiască niciodată îmi trezea o pornire criminală. Nu suportam ideea că ar fi putut să apară cineva în camera ei să-i plângă de milă sau mai rău, s-o judece pentru că a avut îndrăzneala de a-și face planuri, când ar fi trebuit să-și dea seama că Dumnezeu râdea de ea. Pe-aici oamenii chiar ziceau asta, dar la naiba cu Dumnezeu pentru că râdea și la naiba cu *Cosmopolitan*. Eu eram în zodia Fecioară și horoscopul meu nu prevedea în niciun fel toate astea.

Ultimul lucru pe care l-am făcut pentru Denise a fost că m-am lăsat în genunchi și mi-am băgat nasul în covor, acolo unde fusese aruncat tubul cu fixativ. Polițiștii îl ridicaseră de mult și îl puseseră într-o cutie cu toate celelalte dovezi, dar eu voiam să mă asigur că nu lăsase cumva vreo pată mirosul acela atât de personal, de intim. Ceilalți aveau mari așteptări de la mine în următorul an și jumătate din viața mea, dar asta era singura chestie pe care știam că ea ar fi cerut-o, dacă ar fi putut: să fac strictul necesar care să-i permită să-și țină capul sus chiar și după moarte.

N-am dat nici de vreo pată, nici de vreun miros, dar am crăpat fereastra oricum, apoi am ieșit și am alergat trei cvartale și jumătate, în burnița rece, până la poarta de fier a universității, unde am scos câteva dintre albăstrelele mov sădite la baza contrafortului din cărămidă. Primăvara, în anul al doilea de facultate, un flautist seminol cânta pe Landis Green, spunându-le celor care stăteau la soare că pe vremuri ținutul ăsta nu era decât un câmp cu albăstrele mov, pe care le foloseau cei din tribul muscogee când trebuiau să bandajeze rănila războinicilor.

Odată întoarsă în Casă, am aranjat florile într-o vază și am pus-o pe pervaz. Mi-am repetat intrarea, trăgând aer în piept în mod exagerat în clipa în care treceam pragul, asigurându-mă că pe hol nu mirosea altfel decât

în cameră. Simțind doar mirosul vegetal al florilor și propriul fixativ — o substanță chimică activată de ploaie — le-am zis băieților să urce.

■

Bernadette a mers cu mine la magazinul de bricolaj să cumpărăm lacăte cu cifru noi, la magazinul Northwood după așternuturi noi și, la sfârșit, la Hartford Appliances după saltele noi, mostre de mochete și un aparat de aer condiționat la mâna a doua, în caz că aveau așa ceva. Pentru a face pe cineva să se mute în camera lui Jill și Eileen, probabil cândva în decursul următorilor ani, era nevoie de ceva ademenitor. Eu trebuia să mă gândesc la următoarea generație din Casă, la succesoarele mele și la asociațiile lor. Eram sub o enormă presiune, fiindcă trebuia să le duc pe calea succesului, iar camerele cu aparat propriu de aer condiționat erau valoroase pe vremea aia, mai ales la marginea regiunii, unde luna octombrie se putea confunda foarte ușor cu iulie.

— Uite unul care costă doar 65 de dolari, a zis Bernadette, întorcând o etichetă tăiată de o linie roșie.

Am traversat culoarul depozitului ca să arunc un ochi la aparat. Era un GE, model Slumberline cu panouri din lemn. Ar fi trebuit să coste mult mai mult.

— Ai îndoieli, pentru că e la preț redus?

Mi-am trecut un deget prin grilaj, să verific dacă se strânsese murdărie.

— Sigur are o problemă.

— Următorul ca preț e cel de 95 de dolari, a spus Bernadette.

M-am strâmbat. Aproape că secasem bugetul pentru întregul semestru în dimineața aceea, cu toate că promisem asigurări că avea să fie realimentat imediat. Tatăl lui Brian primise formularul pentru daune compensatoare și îl trecuse repede prin procesul de aprobare. Cu toate astea, pe mine mă apuca o intensă anxietate ori de câte ori plăteam cu cardul de credit al asociației, de parcă aș fi fost un politician corupt care se făcea stăpân peste fonduri comunitare.

— Să luăm modelul Slumberline, am zis după ce agentul de vânzări ne-a informat despre politica de returnare în termen de zece zile.

Cu totul, făcea aproape 80 de dolari, cu taxe și bacșiș. Era o chestie compactă, dar grea ca un bolovan și a fost nevoie de doi tipi de la vânzări s-o manevreze afară și apoi la mine în poală, pe scaunul pasagerului, unde am ținut-o strâns în brațe.

— Ups, a exclamat Bernadette, desfăcându-și centura de siguranță. Am uitat mostrele de mochetă.

S-a dus fuga înapoi înăuntru cu capul plecat, căci ploua. Era o zi de luni mohorâtă, toată lumea se înfofolise cu fulare și pălării, cu picioarele ude în cizme. Vreme de împletit, așa-i zicea Denise. Ar fi stat la picioarele mele în dimineața aceea, subliniind pasaje în manualele ei de fizică și de artă, în timp ce eu i-aș fi împletit părul des în codițe. Murise cu opt zile înainte.

Portiera șoferului s-a deschis. „Ce viteză“, m-am întors eu să zic, dar am văzut că nu Bernadette se așeza la volan, ci un bărbat cu o șapcă de baseball verde cu galben, trasă pe ochi. Motorul nu era oprit, cheile erau în contact. Tipul a început să conducă și am privit înmărmurită și fără să pot scoate vreun cuvânt cum ne îndepărtam de Hartford Appliances.

— Acum o să vorbești cu mine, m-a repezit el și am intrat pe contrasens.

Vocea lui, conturul bărbiei și al buzelor sub cozorocul șepcii Oakland A's. Era Roger. Roger băut. Versiunea cea mai rea.

— Da, mai du-te dracu' și tu! a înjurat el când l-a claxonat o mașină de pe banda de urgență.

A tras prea tare de volan și ne-am afundat în marginea trotuarului. *O să ne răsturnăm*, mă gândeam, când a intrat înapoi pe șosea, iar eu m-am izbit cu tâmpla de geam. Am gemut de durere.

— Hai, gura! m-a repezit cu glas plângăcios, ca și cum s-ar fi săturat de mine.

Ne apropiam de un semafor galben de la prea mare depărtare, cu o viteză mult prea mare.

— Roger! am țipat eu, panicându-mă și arătând cu degetul spre șosea.

El a călcat frâna și un scrâșnet ca de film mi-a zgâriat urechile, dar nu ne opream, alunecam spre semafor în goană, lăsând scânteii pe drum, iar partea din spate a mașinii pivota precum coada unui scorpion în atac. M-am ținut cu toată puterea de aerul condiționat Slumberline și am închis ochii, gata de impact, în timp ce eram proiectați în larma de pe șosea.

— Ți-am zis! *Taci* dracului, Pamela! Nu pot să mă concentrez dacă am în ureche vocea ta enervantă! urla el la mine, cu respirația acră și o atitudine ostilă.

S-a schimonosit, pocindu-mi grotesc expresia de spaimă de pe față și limbajul corpului încordat. *Roger! Roger!*, a făcut el, imitând tânguiriile pisăloage ale unei femei.

Tremuram din toate încheieturile, îmi era mai frică decât în noaptea în care o găsisem pe Denise, când șocul mă fulgerase de-a dreptul și nu mai putusem să percep adevărata gravitate a situației. În clipa aceea îmi dădeam seama clar că eram într-un pericol mult mai mare lângă cineva care mă cunoștea și care își construise o poveste în capul lui în care mă antagoniza. Roger mă ura din tot sufletul și era îndreptățit să o facă. Dacă nu muream amândoi pe drum, avea să mă ducă undeva și să-și ia revanșa chinuindu-mă. Aveam foarte puțin timp la dispoziție să scap cu viață. Mi-am folosit toată energia să găsesc ceva ce puteam să-i dau, vreo informație esențială care să-l facă să mă cruțe.

— Am întâlnire cu șeriful după-amiază, l-am mințit. Știu numele celui care a făcut-o și îl am chiar aici, la mine în geantă...

M-am întins să iau geanta de la picioare, dar, având aparatul de aer condiționat în poală, n-am reușit.

— Hai cu mine și-i zicem împreună, am adăugat.

— La biroul șerifului?

A răs dizarmonic, părând cu adevărat jignit.

— Chiar ești o cățea proastă, nu-i așa?

A clătinat din cap dezgustat, iar mie mi-a intrat centura de siguranță în carne când a luat brusc o curbă la

stânga spre County Road, care dădea în Route 319, drumul spre Pădurea Națională Apalachicola, unde anul trecut a fost găsit cadavrul unui student, la o săptămână după ce s-a rătăcit.

— Da' ție chiar îți place să le spui oamenilor ce să facă, Pamela. Denise se săturase de tine până peste cap. Știi asta? Până peste cap.

Știam că se săturase. Vedeam cum i se încleșta maxilarul ori de câte ori o rugam să oprească muzica Fleetwood Mac seara, în timpul săptămânii, sau o apostrofam că se juca la termostat, fiindcă inflația o luase razna și încercam să fac astfel încât să nu primim o factură astronomică la electricitate. *Ce-ai pățit?*, bombănise cu o săptămână înainte să moară, când am prins-o punându-și în cafea mai mult decât cele două linguri de lapte alocate. Denise nu făcuse niciun secret din faptul că se săturase de mine, dar tot era dureros s-o aud de la cineva care se purtase așa de urât cu ea.

— Eu am iubit-o. Nu i-aș fi făcut niciodată așa ceva. Așa ceva? *Așa ceva?* a zis el cu o voce distrusă, fixându-mă cu ochii împăienjeniți de vase de sânge sparte. Un flacon cu fixativ? Un flacon cu fixativ...

Și-a lăsat fruntea pe volan și a scos un geamăt agonic. Am trecut de linia de demarcație și am intrat pe contrasens, farurile mașinilor luminând din loc în loc ploaia în după-amiaza cenușie.

— Te rog, Roger! l-am implorat.

A smucit de volan și, din pricina aparatului din poală, mâna mi s-a izbit de portieră. Mi-am mușcat buza de jos ca să nu țip. Trebuia să mă gândesc. *Să mă gândesc.*

— Trebuie să cunoști pe cineva, i-am spus.

Apoi, fiindcă m-am prins că trebuia să-l fac să simtă că era parte din soluționarea acestei neînțelegeri nefericite, am adăugat:

— Chiar trebuie să vorbești cu femeia asta. Are dovada că n-ai făcut-o tu. Stă la noul Days Inn. Are o *grămadă* de dovezi, Roger. Trebuie să le vedem. Împreună.

El n-a răspuns. Doar a condus mai departe, în mod ciudat la limita vitezei legale, de parcă trebuia să

ajungem undeva și plecasem la timp.

— Să nu mă duci cu preșul, m-a avertizat încet.

Încuviințam, dar îmi dădeam seama că ar fi trebuit să clatin din cap, semn că nu făceam asta. *Nu, nu. Nu te-aș duce cu preșul niciodată.*

— E revoltător că nu mă ascultă nimeni, am zis, încercând să fac cumva ca vocea mea să exprime indignare adevărată. Am nevoie de ajutorul tău. Trebuie să punem în ordine toate faptele, după care să vorbim cu șeriful Cruso împreună. Să-i arătăm că suntem prieteni. Că tu nu i-ai făcut niciodată vreun rău lui Denise. Eu am nevoie de tine și tu ai nevoie de mine. Trebuie să lăsam laoparte neînțelegerile.

l-am văzut din profil zâmbetul odios, care apăruse când am spus că eram prieteni. Că el nu i-ar fi făcut niciodată vreun rău lui Denise.

■

Ajunși în parcare a noului motel Days Inn, am început o luptă tragicomică în încercarea de a scăpa de aerul condiționat din poală. Pe-atunci aveam 52 de kilograme și Roger avea funcțiile motorii ale unui copilăș dopat cu srop de tuse. Într-un sfârșit a ridicat în brațe aparatul și mi l-a luat din poală strângând din dinți și jupuindu-mi pielea de pe coapse, apoi făcând un pas înapoi ca să trântescă aparatul de aer condiționat într-o băltoacă murdară. Urma să am vânătaii zile întregi, dar eu nu mă puteam gândi decât la *cei 80 de dolari duși pe apa sâmbetei.*

Days Inn era unul dintre motelurile acelea cu coridor la exterior, fără hol, fără recepționar la intrare, căruia să-i pot strecura vreun bilețel cu „Cheamă poliția. Individul e periculos”. Camera 203 era chiar lângă indicatorul ce arăta spre piscina încălzită, peste care se afla alt indicator cu scuze pentru că era închisă. De-asta zicea mama că nu venea niciodată în vizită: pentru că în Tallahassee nu exista cazare de cinci stele.

Ușa s-a deschis pe jumătate, de parcă Tina ar fi stat acolo așteptându-mă din clipa în care s-a întors de la înmormântarea lui Denise. Avea un turban din mătase

și, simțindu-i parfumul, mi-am dat seama că tocmai se spălase pe cap și-și aranjase părul. l-a aruncat o privire lui Roger și a pufnit:

— E bodyguardul tău?

— E prietenul meu Roger Yul, am răspuns eu amabil.

Înainte să bată la ușă, Roger mă apucase cu degetele de articulația cotului și mă ciupise tare, amintindu-mi cât de tare îi displăceam. Mai sus de încheietura mâinii brațul îmi era amorțit și eram îngrozită să nu cumva să fac ceva care să-l provoace.

— Voiam să-i arăt fotografia din afișul pe care mi l-ai dat, dar cred că l-am rătăcit.

Speram ca numele Roger Yul să-i spună ceva Tinei, fiindcă auzise că fostul prieten al lui Denise era persoana de care fuseseră interesați anchetatorii, dar pe fața ei n-am văzut niciun indiciu că l-ar recunoaște. A deschis ușa mai larg și ne-a invitat înăuntru.

Acolo erau două paturi separate, unul neatins, altul nefăcut, și sus, într-un colț, un televizor deschis, dar dat încet. Camera duhnea a fum de țigară și clor.

— Mă surprinde că Tallahassee n-are hoteluri mai drăguțe, a comentat Tina, ca reacție la strâmbătura mea din nas.

A arătat spre cele două scaune de lângă măsuta rotundă, pe care un pahar murdar era așezat pe post de prespapier peste titlurile zilei. *Stai jos.*

Roger s-a așezat doar pe-o bucă, a înșfăcat cu sălbăticie marginile mesei și apoi s-a așezat cu totul.

— Trebuie să mă aduci la zi cu noutățile, bănuiesc, a zis Tina râzând crispat.

Sperasem s-o atenționez cu o privire când s-a întins între noi să ia paharul ce avea un cerc maro, zgrunțuros pe fund, dar Roger mă urmărea cu niște ochi plini de ură.

— Afișul e în grămada aia, a zis ea, arătând spre pervaz înainte să se ducă la baie să spele paharul.

Roger a luat o copie și a ridicat-o ca s-o vadă de la o distanță mai mare, astfel încât în centru să fie imaginea Inculpatului.

— El e individul pe care l-am văzut la ușa de la intrare, i-am zis.

— De ce spune că e din Colorado? a întrebat el furios, ca și cum l-am fi făcut să-și piardă timpul.

— Din Washington, de fapt, a intervenit Tina, întorcându-se de la baie, ștergând paharul cu un prosop. Prima lui victimă a fost o femeie pe nume Lynda Ann Healy. Era studentă în an terminal la Universitatea din Washington și făcea un reportaj despre condițiile de pe pârtiile de schi pentru un post de radio local. Când i-a sunat ceasul deșteptător, la 5 dimineața, dar ea nu l-a oprit, colega ei de cameră a verificat și a constatat că avea patul făcut și cămașa de noapte îi era agățată în dulap. Când poliția a descoperit o picătură mică de sânge pe fața ei de pernă, a tras concluzia că i-a curs sânge din nas și s-a dus la spital la miezul nopții, fără să anunțe pe nimeni și fără să-și ia mașina, geanta sau pantofii. I-au găsit cadavrul după șase luni, pe un traseu din Taylor Mountain.

— Ar merge o bere, a zis Roger.

— Aici nu suntem la bar, a replicat Tina.

I-a turnat un pahar cu vin roșu, i l-a pus în față și s-a uitat la mine.

— Mie nu-mi trebuie. Mulțumesc.

El m-a maimuțărit iar. *Mulțumesc*. De parcă aș fi fost o ticăloasă care se credea superioară și pe care-ți venea s-o plesnești.

Tina a umplut un pahar zdravăn și pentru ea și și-a aprins o țigară.

— După Linda, și-a format un șablon. A dat câte o lovitură pe lună, timp de șase luni. Mai ales primprejurul orașului Seattle, deși cu un an în urmă acționase în Aspen, unde răpise o femeie, Caryn Campbell, dintr-un hotel unde avea loc o conferință a medicilor. Ea se afla acolo cu logodnicul ei, medic. Într-o seară s-a dus la ea în cameră să ia o revistă și nu s-a mai întors niciodată. I-au găsit cadavrul pe un drum de țară neasfaltat, după o lună, când zăpada s-a topit în sfârșit.

S-a dus la noptieră, a aprins veioza cu picior curbat și a golit scrumiera în coșul de gunoi. A pus-o pe masă și i-a oferit o țigară lui Roger.

— În iunie 1974, a continuat ea, aprinzându-i un băț de chibrit, o altă studentă în an terminal la Universitatea din Washington, pe nume Georgeann Hawkins, a plecat devreme de la o petrecere a asociației și s-a dus acasă ca să învețe pentru examenul final la spaniolă. Locuia într-o zonă din campus numită Greek Row, unde erau asociații de studenți și de studente una lângă alta, pe o stradă bine luminată. Era o noapte caldă și toată lumea lăsase ferestrele deschise. Pe drum, s-a oprit să vorbească de la fereastră cu un prieten. El a estimat că mai avea vreo 20 de pași până la ușa din spate, dar ea n-a mai ajuns acolo niciodată.

— Dacă eram eu, a vorbit Roger cu buzele pătate de merlot, aș fi condus-o până acasă.

— El tocmai își găsise pe altcineva, a răspuns ea, neimpresionată de parada lui de spirit cavaleresc.

— Ai zis că a dat câte o lovitură pe lună, am numărat eu pe degete, timp de șase luni. Iunie e a cincea lună.

Tina s-a lăsat pe marginea patului în care nu dormise, luând o pernă în brațe. S-a lăsat cu coatele pe ea, masându-și tâmpilele cu mâna în care încă ținea între două degete țigara aprinsă. Eu mă tot gândeam la părul ei proaspăt spălat sub turban, cum ar fi trebuit să-l spele din nou.

— În iulie, a reluat ea, am avut o vreme neobișnuită. 30 de grade într-o duminică. Știu că nu e o temperatură care să doboare vreun record pe-aici, dar aparatele de aer condiționat se epuizaseră la magazinul de electrocasnice. În Issaquah e o plajă. Lacul Sammamish. Lacul Sam, așa îi zice toată lumea. Ruth și cu mine plănuiam să mergem și să lenevim acolo toată ziua. Dar...

L-a studiat pe Roger o clipă, înainte să continue criptic.

— ...s-a schimbat planul. M-am dus singură. Bănuiesc că ea a ajuns mai târziu și a încercat să mă găsească, dar

se pare că în ziua aceea erau în jur de 30 000 de oameni la plajă.

A tras din țigară, dusă pe gânduri.

— 30 000 de oameni, s-a minunat ea, etalându-și în mod rafinat epuizarea, iar el a omorât două fete, la exact două ore una de alta, pe lumină, și nimeni n-a văzut absolut nimic.

Ochii mi-au alunecat nervos la fereastră, firisoarele de păr de pe ceafă ridicându-se ca și cum aș fi fost urmărită.

— Poliția are vreo teorie? Despre cum a reușit?

Eu m-am scărpinat pe brațe, în cap, simțindu-mă ca și când fiecare părticică din corpul meu ar fi fost asaltată din senin de ploșnițe.

— Poliția nu știe decât că Ruth a fost prima.

Pe fața ei a apărut un zâmbet necurat pe care puteam să-l înțeleg, la gândul că putea să fie adevărat ceva atât de absurd.

— Exact ca Denise. Și, exact ca Denise, pentru el n-a fost de ajuns.

Ne-am uitat lung una la alta și, preț de o clipă, am împărtășit înțelesul brut al lucrurilor.

— Ruth ce crede? a intervenit Roger cu vocea lui neroadă, gălgăită.

A trebuit să dea capul pe spate ca să poată vedea prin pleoapele îngreunate, iar țigara îi arsese până la capăt, devenind o liniuță de cenușă. I-am luat-o ușor dintre degete și am stins-o în scrumieră. Degetele i-au rămas înțepenite într-un V.

— Hei, omule, l-a luat Tina, netezind patul, vrei să te întinzi?

El a bâțâit din cap, din câte se pare în semn că da, dar nu s-a ridicat. Ea mi-a aruncat o privire — *Ce e cu el?* — înainte să continue povestea.

— După care totul parcă... s-a oprit. Sau părea că s-a oprit. Acum știm că s-a mutat în Utah ca să facă Facultatea de Drept, o facultate bună, la care a trebuit să-și croiască drum prin înșelătorii. Deși s-a pregătit sute de ore, a avut un rezultat mediocru la examenul de

aptitudini pentru Facultatea de Drept, iar la partea de gramatică de la examen a fost sub nivelul de liceu. Așa că și-a falsificat scrisorile de recomandare, s-a mutat în Utah și atunci au început să dispară femei în împrejurimile Salt Lake City. Una după alta, până când o fată de 18 ani, Anne Biers, a reușit să scape și să-l identifice. A fost arestat, condamnat la 15 ani de închisoare pentru răpire, după care i-au găsit în mașina făcută din piese folosite un fir de păr aparținându-i lui Caryn Campbell. A fost extrădat în Colorado ca să fie judecat pentru uciderea acesteia și atunci oamenii legii au dat chix.

Roger a lăsat bărbia în piept, apoi și-a ridicat capul imediat:

— N-am fost eu, a insistat.

Tina l-a ignorat.

— În Colorado a făcut cerere să se apere singur, susținând că i se încălca dreptul constituțional la un proces corect, folosind biblioteca de drept a tribunalului din Aspen, a zis ea, arcuindu-și buza de sus, semn că se gândea la *drepturile* Inculpatului. Judecătorul a consimțit, cu condiția să fie supravegheat permanent. Doar că paznicii s-au uitat la el și au hotărât că omul nu reprezenta o amenințare reală și, în curând, l-au lăsat să se documenteze în bibliotecă, în timp ce ei ieșeau în pauza de țigară. Într-una dintre acele ocazii, el a deschis o fereastră, a sărit două etaje și dus a fost. După o săptămână a fost prins în munți. Oamenii erau revoltați, pe bună dreptate, așa că șeriful l-a mutat într-un penitenciar mai bine păzit, la vreo oră distanță de Aspen, și l-a pus sub supraveghere permanentă. În șase luni, a evadat din nou. Ce fel de incompetență o fi la mijloc numai Dumnezeu știe. Oricum, asta a fost în decembrie. Cu fix o lună înainte ca tu să-l vezi la ușa voastră de la intrare.

Lui Roger i-a căzut capul pe braț cu un bufnet irevocabil. L-am împuns, să fiu sigură că adormise, înainte să întreb în șoaptă:

— Poți să chemi poliția? Cred că voia să-mi facă rău.

Tina s-a apropiat de el, ducându-și mâna mai jos de betelia blugilor lui. Abia atunci am băgat de seamă urma proaspătă de sânge de la șold. Când începuse să sângereze?

Ea a scos ceea ce părea a fi un mic briceag elvețian, parțial deblocat.

Eu m-am holbat la lamă.

— Cum de n-a simțit asta?

— Sunt licențiată în psihoterapie, a răspuns Tina. Tot ce am în trusa de toaletă e legal.

M-am uitat la ușa deschisă de la baie, cu trusa din piele pe chiuvetă, unde cu câteva minute în urmă spălase paharul pentru Roger.

Ea s-a dus la noptieră și a ridicat receptorul, formând numărul de la poliție.

— Te rog să nu-i zici șerifului de partea aia, mi-a zis. El deja mă crede un fel de văduvă neagră.

Râsul ei avea ceva aspru, ca și cum nu ar fi fost chiar atât de ridicol să crezi așa ceva.

Am așteptat să-i explice situația operatorului.

— Days Inn, pe West Tennessee Road. Camera doi-zero-trei.

— De ce m-a avertizat șeriful să nu rămân singură cu tine? am întrebat-o după ce a închis.

Nu din nou — a părut să exprime geamătul Tinei.

— Eram măritată cu un dinozaur bogat, care a murit din cauze naturale și mi-a rămas moștenire aproape tot, cu toate că avea cinci copii adulți, fiecare aproape de două ori mai în vârstă decât mine.

— Deci el crede că ai avut o legătură cu moartea lui?

— Da.

— Și ai avut?

— Chiar dacă am avut, a zis Tina, fără a oferi un răspuns, de fapt, n-am niciun motiv să vreau să-ți fac ție vreun rău.

— Ai mei au bani, am replicat eu. Poate că asta cauți.

— Mă descurc, a rânjit ea.

S-a apucat să facă ordine în cameră — să scuture perna pe care o ținuse în poală, lovind-o de tăblia patului.

— Hai cu mine în Colorado, a continuat, trecând la celălalt pat.

M-am ridicat s-o ajut. Și pentru mine era important ca poliția să găsească ordine în cameră când apărea.

— Am ținut legătura cu fostul coleg de celulă al Inculpatului. A fost de acord să mă treacă pe lista lui de vizitatori.

Am tras amândouă cearșaful de deasupra și l-am îndoit pe jumătate.

— Și ce rezolvi dacă vorbești cu el? am întrebat-o, ridicând partea dinspre mine a saltelei și aranjând colțurile pilotei.

— Ia gândește-te, a răspuns ea când netezeam cuvertura de pe pat. Stai țeapăn într-o cutie de ciment de doi pe doi toată ziua, n-ai ce face, n-ai cu cine vorbi, în afară de colegul de celulă. Ajungi să povestești chestii. Despre planurile tale. Despre prieteni, despre familie, despre locurile unde te poți ascunde și oamenii care să te ajute să nu fii descoperit.

— Păi, n-ar vorbi cu el și șeriful?

Am scuturat perna, apoi am bătut-o zdravăn cu pumnul. Tina a întins mâinile. l-am aruncat-o.

— Asta ar însemna o anchetă polițienească făcută cum trebuie, a explicat ea, îndoind puțin genunchii ca să prindă perna. Deci nu. Șeriful tău n-ar vorbi cu el. N-ar vorbi cu el niciun șerif pe care l-am cunoscut de la începutul poveștii ăsteia.

Am rămas cu ochii ațintiți la patul abia făcut, gândindu-mă că de atâtea și atâtea ori în viața mea mă simțisem singurul copil și, în același timp, singurul adult din cameră. De ce nu puteau oamenii să-și facă treaba pur și simplu? De ce nu puteam să mă bazez decât pe mine însămi?

— Nu pot să plec așa. Ne mutăm înapoi în Casă peste câteva zile. Trebuie să le arăt tuturor că n-are de ce să le fie frică. Trebuie să le dau un exemplu.

— Sunt o groază de chestii de care să le fie frică. Inculpatul e aici, în Tallahassee, și scrie în ziare că a existat un martor ocular. Câtă vreme el e liber, nu ești în siguranță, a râs Tina, strângând paharele murdare și ducându-se la baie să le clătească.

A ridicat vocea ca s-o aud peste sunetul apei care curgea:

— Uite ce ai pățit adineauri!

— Deci trebuie să fiu ținută în siguranță? Despre asta e vorba? am țipat și eu.

Am auzit-o închizând robinetul.

— A fi pe de-a-ntregul bun e la fel de inuman precum a fi pe de-a-ntregul rău.

Citisem *Portocala mecanică* de două ori în vara în care împlinisem 15 ani.

— Și eu pot să citez din Anthony Burgess, dar prefer un răspuns care nu ocolește întrebarea.

Ea a stins lumina la baie și s-a dus la fereastră, să vadă dacă sosise poliția.

— Ruth merită o înmormântare cum se cuvine. Există *rituri* funerare. Nu sunt pentru cei morți, ci pentru aceia pe care îi lasă în urmă. Cred că merit asta. Și cred că și tu meriți mai mult. Măcar ți-a mulțumit cineva pentru ce ai făcut, Pamela?

Brusc, lumini albastre și roșii au început să se învârtă silențios prin cameră. Poliția nu catadicsise nici măcar să pornească girofarul.

— Ce am făcut?

Tina s-a dus să le deschidă ușa polițiștilor.

— Ai alergat spre el. Nu vezi? Să fi fost altcineva în locul tău, să fi auzit ce ai auzit tu, ar fi luat-o la fugă. Și-ar fi salvat pielea. Tu i-ai auzit pașii la etaj și l-ai *urmărit*. Pentru așa ceva îți trebuie curaj, Pamela. Toată lumea ar trebui să te considere o eroină, dar am senzația că eu sunt singura care o face.

— 'Ziua, fetelor, ni s-a adresat polițistul care conducea misiunea, scoțându-și șapca și aducând-o la piept manierat când a intrat pe ușă.

L-a văzut pe Roger leșinat la masă și a chicotit:

— Am auzit că avem ceva probleme cu băieții pe-aici.

RUTH

Issaquah

Iarna anului 1974

Când m-a sunat să-mi spună că se spărsese o țeavă acasă la Frances, așa că membrele Grupului pentru Abordarea Suferinței Complexe se întâlneau la ea, Tina avea o voce dulce, care aproape că mă îngrețoșa. Așa ne vorbeam de când venise la mine acasă și văzuse cum îl făcusem să plângă pe nepotul meu. Exuberant și impersonal.

— Nu mă deranjează să vin te iau, mi-a zis. Știu că mama ta are cam mult de condus până în Clyde Hill.

— De fapt, pot să vin cu bicicleta.

Salvasem bicicleta Schwinn a copilăriei mele din grămada cu vechituri din garaj și-mi petrecusem weekendul frecând petele de rugină cu un burete de bucătărie. Mama abia dacă schimbase o vorbă cu mine după ce îi povestisem că CJ îi trimitea salutări, dar o anunța că nu putea participa la ceremonia de comemorare a tatei, doar ca să-mi atragă atenția că o persoană cu mai mult bun-simț s-ar fi dus la magazin ca să cumpere șuncă, înlocuind-o pe cea pe care o consumase sâmbătă.

— Ești sigură, Ruth? E cam mult de mers pe întuneric. Și tot n-au aflat ce-a pățit fata aia de la UDub²².

— Am auzit că a fugit, am intervenit eu.

Tina mi-a zis adresa ei, iar eu m-am gândit din nou la ea, nevenindu-mi să cred. Știam unde locuia. Știam exact cine era.

■

Am plecat devreme spre ședință, după ce am mai tras o ceartă banală cu mama. Uitasem să aduc corespondența și, dacă voiam să stau acasă gratis, eu, o *femeie* adultă de 25 de ani, trebuia să-mi aduc aminte de înțelegerea pe care o aveam. Eram acolo ca să-l înlocuiesc pe tata, ca să o ajut să se obișnuiască mai ușor cu noua ei viață de văduvă îndurerată.

— E aici, i-am răspuns cu o imensă plăcere, după ce am lăsat-o să bombăne din nou și din nou, mai mult decât

îmi vorbise în aproape o săptămână.

Am condus-o pe mama în spălătorie. Noaptea fusese lapoviță, dar ziua fusese cald, iar corespondența era jilavă și plină de murdărie. O întinsesem pe un prosop de bucătărie ca să se usuce.

— Aveai de gând să-mi zici că e acolo sau așteptai să te întreb eu unde e?

Nu mi-a lăsat nicio fracțiune de secundă să răspund și a trecut la următoarea jignire.

— Și trebuie să găsești alt loc unde să-ți lași bicicleta aia, dacă mai vrei s-o folosești. La cum ai pus-o în garaj acum, nu pot să ajung la lucrurile de care am nevoie.

Atunci mi-am luat haina. Mai aveam o oră până trebuia să plec, dar era momentul s-o întind.

■

Tina locuia în casa în stil spaniol din Clyde Hill. Toată lumea o știa. În urmă cu câțiva ani, un milionar bătrân din Texas a apărut în oraș și a construit o namilă cu șase dormitoare, acoperiș din țiglă roșie și o curte mare, impozantă, în mijloc. Lângă ea, de o parte și de alta, stăteau chircite două locuințe de tip fermă, de parcă ar fi fost surorile vitrege și urâte ale proprietății. Oamenii se supăraseră, iar eu am învățat o grămadă de cuvinte noi: *țipător*, *ostentativ*, *arogant*. Știam ce înseamnă *arogant*, fiindcă aveam o cumnată. Doar că nu-mi dădusem seama că și o casă putea fi așa.

De fapt, eu nu l-am văzut niciodată cu ochii mei pe milionarul din Texas. Venea rar în oraș și atunci rămânea în fortăreața lui. Casa spaniolă nu era locuința lui principală, iar ce făcea în împrejurimile orașului Seattle era un mister. Umbla vorba ba că venise să cumpere Dixon Group, ba să candideze la primărie. Dar n-a făcut niciodată nimic din toate acestea, în afară de a construi o chestie țipătoare, ostentativă, arogantă și urâtă prea aproape de vecini, după care a murit. l-am văzut poza în ziar și abia dacă am luat în seamă informația. Arăta ca un om pe moarte. Avea cel puțin 80 de ani. Nu-mi venea să cred că *el* era răposatul soț al Tinei. M-am imaginat dormind cu el în același pat,

închipuindu-mi cum îmi zgâria picioarele cu pielea lui solzoasă. În parte, Tina mă dezgusta, iar în parte mă impresiona.

M-am apropiat de casă cu pași mici, sfioși, ca atunci când mă condusesese CJ la altar. Nu m-am simțit niciodată mai prejos sau intimidată de oamenii cu bani. Dimpotrivă — privilegiul lor îmi crea o stare de seninătate, nu mai scoteam ăăă-uri și exclamații când vorbeam și gleznelor mele ajungeau mereu să arate ca ale unei nobile doamne care-și ocupa locul într-un tribunal european. Normele de etichetă veneau atât de firesc, că aproape credeam în reîncarnare. Sunt sigură că în altă viață am fost o femeie bogată.

■

O vreme n-a apărut nimeni să deschidă, dar auzeam voci dinăuntru. Voci supărate. Se certau două femei. Pe alee, lângă mașina Tinei mai era un automobil, dar eu presupusesem că era tot al ei. Speram că, dacă tot trebuia să facă sex cu bătrânul ăla, măcar să se aleagă cu încă o mașină.

Când s-a deschis în sfârșit ușa, mi-am dat seama că Tina plânse. Încercase cu stângăcie să ascundă asta. Fondul de ten pe care și-l aplicase în jurul ochilor înroșiți era mult prea roz față de nuanța pielii ei.

— Ai venit devreme, dar hai înăuntru, a zis plină de reproș și mi-a ținut ușa deschisă.

Orice s-ar fi întâmplat, mi se părea echitabil. Ea fusese martoră la o scenă urâtă la mine acasă, iar acum îi venise ei rândul să fie sub lupă.

Casa era spectaculoasă și rece ca gheața. Sigur tremuram, pentru că mi-a zis ranchiunoasă:

— Căldura e deschisă. Dar în nenorocita asta de casă bântuită e frig tot timpul.

Ușa grea de lemn s-a trântit în spatele meu, făcând să zdrăngănească o vază de cristal de pe masă.

— Tocmai voiam să aduc cafea și niște gustări, a spus ea, îndreptându-se spre ceea ce presupuneam că era bucătăria. Dacă vrei, poți să mă ajuți.

Muream de nerăbdare să văd restul casei. Am urmat-o, cu capul pe spate, admirând grinzile de lemn din tavan. Pereții erau din stuc alb, fără picturi și fără tapet. Nu existau nici fotografii, nici vreun obiect de artă; nu era nevoie. Grilajul din fier forjat de la ferestre și candelabrele din bronz erau un decor suficient. Mi-aș fi dorit ca toată lumea care susținea că locul era de prost-gust să vadă interiorul. Tina știa pe ce să nu cheltuiască banii și eram de acord cu ea. Nu se sinchisea ea de acordul meu, dar simțeam că trebuia să știe că nu era ceva așa de ușor de obținut.

Pe masa din bucătărie era o floare uscată într-un ghiveci de lut. Pe blaturi, nimic — nici zahăr, burete sau ustensile de gătit. A deschis frigiderul și a scos o tavă cu legume și sos, pe care le cumpăraseră gata preparate. Mama îmi arăta tot timpul treaba asta și îmi zicea ce păcăleală era. Puteai să cumperi trei pungi cu morcovi și un sos Ranch cu un dolar mai puțin.

Tina a pus platoul pe blat și s-a uitat lung la el.

— Bănuiesc că am nevoie de șervețele, a zis și apoi a izbucnit în lacrimi.

Eu o urmăream uimită, când a intrat în bucătărie altă femeie. Era mai mare decât noi, avea peste 30 de ani și o înfățișare ce atrăgea atenția, dar nu era frumoasă și purta kilograme întregi de bijuterii din argint zdrăngănind și strălucind când a luat-o în brațe pe Tina, care deja suspina.

Habar n-aveam ce să fac. Stăteam nemișcată ca o statuie, iar Tina plângea cu capul pe umărul femeii.

— De ce nu te duci sus să te aduni până-ți vin invitații? i-a sugerat ea. Mă ocup eu.

— Bine, a încuviințat Tina ezitant. A, apropo, ea e Ruth. A ajuns devreme, a arătat ea spre mine, de parcă aș fi fost una dintre caracteristicile casei despre care un nou proprietar trebuia informat.

O clipă, n-am știut ce să spun.

— Îmi pare rău, am îngăimat în cele din urmă.

Tina a ridicat din umeri amărâtă când a luat-o spre scările din bucătărie. Casa avea două scări.

Femeia a luat platoul.

— Eu sunt Janelle. la farfuriile alea. Camera de relaxare e în stânga, la capătul holului.

Camera de relaxare era mică și călduroasă, iar focul ardea în șemineu. Janelle a luat vătraiul și a împins unul dintre butuci, care a sâsâit ca un șarpe și s-a prăvălit din nou în spate. Eu am rămas în fața unui panou cu fotografii cu Tina făcute de-a lungul anilor. M-am întrebat dacă așa s-o fi simțit ea atunci când a dat de fotografia de la nunta fratelui meu, la mine în sufragerie. *Zi-mi ceva despre tine ce nu știu deja.*

N-aveai cum s-o spui într-un fel drăguț — Tina nu arăta cum trebuie în copilărie. Stând între părinții ei, era o fată nedezvoltată, încruntată, îmbrăcată în rochie, cu un păr blond și sprâncene negre ca tăciunele, un om al extremelor atunci chiar mai mult decât acum.

În ziua nunții, era frumoasă și părea stoică lângă fericitul mire. Unele femei ar fi putut susține că, la vârsta lui, încă era arătos, dar femeile acelea ar fi fost mult mai în vârstă decât noi. Privindu-i împreună în ziua nunții, nu mă puteam gândi decât la noaptea nunții lor. Dezgustat, stomacul meu a scos un sunet de protest.

Apoi iat-o pe Tina la absolvirea facultății, ținându-și toca pe cap și râzând în pala de vânt ce amenința s-o ia pe sus. Era singura fotografie în care nu erau bărbați și singura în care zâmbea. Nu că ar exista vreo legătură.

M-am uitat îndeaproape la celelalte femei din poză și am tresărit, dându-mi seama că una dintre ele era Frances. N-am recunoscut-o pe cealaltă tipă de lângă Tina; avea aproape 1,80 metri înălțime și un păr argintiu, lung până la brâu.

— Cine e cealaltă femeie din poză? am întrebat-o pe Janelle.

Ea a aplecat capul ca să poată vedea peste lumina flăcării.

— A! E Irene.

Irene. Tina pomenise de cineva pe nume Irene în ziua aceea, în mașină. Mi-am dat seama că îmi ascundea

ceva, atunci când o întrebasesem cine era.

Janelle a sprijinit vătraiul de perete și mi-a zis:

— Îi zici tu Tinei că plec? Lumea o să apară dintr-o clipă într-alta și n-aș vrea să rămân aici.

— Crezi c-ar trebui să mă duc să văd ce face? am replicat eu, dându-mi seama cât de mult îmi doream să-mi dea binecuvântarea de a merge sus.

— Frances o să vină în curând, a zis Janelle vârându-și părul strălucitor în gulerul pelerinei de ploaie. Mi-a tăcut plăcere să te cunosc. Mult noroc!

M-am întrebat dacă se referea la Tina sau la suferința complexă.

■

Tina tot nu coborâse când au început să sosească celelalte femei. Toate păreau încântate când le deschideam eu ușa. În preajma mea puteau face ochii mari, ca și cum ar fi întrebat *Îți vine să crezi?* Și la ele în familie se vorbea la masă despre casa asta. Când a intrat Frances — ca și cum nu era un conac hollywoodian, ca și cum mai fusese aici —, i-am spus că Tina era sus și era supărată. Nu știu ce m-a apucat, dar, când a luat-o spre scări, am trecut pe lângă ea, zicându-i „Mă duc eu, nu mă deranjează!”

Scara ducea într-un hol care se bifurca spre stânga și spre dreapta. Însă numai o singură ușă era închisă.

— Tina? am ciocănit eu blând. A venit toată lumea.

— Poți să intri, am auzit-o îngăimând de cealaltă parte a ușii.

Ori o fi zis *Nu intra?* Dar eu deja deschideam ușa.

Stătea tolănită pe un divan, sub un bovindou. Camera era mare; prea mare. Era în formă de trifoi, patul cu baldachin din mijloc fiind înconjurat de cotloane amenajate ca spațiu de lucru, dressing și cameră de zi. Numai în dormitorul ăsta era mai multă mobilă decât aveam eu acasă, la primul etaj. Nu mă deranjează să-i compătimesc pe cei bogați. Sunt o groază de lucruri triste pe lume, iar să obții tot ce-ți dorești doar ca să-ți dai seama că ești tot gol pe dinăuntru sigur e unul dintre ele.

— A, a început Tina puțin ursuză când m-a văzut. Credeam că e Frances.

Eu am făcut un pas înapoi:

— Pot s-o chem.

Ea s-a gândit.

— Nu. N-o chema. Oricum, ea întotdeauna îi ține partea lui Janelle. Poți să închizi ușa? Nu vreau să ne audă cineva.

Am închis-o, nemaiîncăpându-mi în piele de importantă ce mă simțeam. Tina mă alesese să-i fiu confidentă. S-a dat laoparte, făcându-mi loc pe divan. Ferestrele dădeau spre partea din spate a proprietății, unde Tina și răposatul ei soț construiau o piscină înainte ca el să moară.

— Nu știu ce o să fac, mi-a zis ea cu lacrimi în ochi.

— În legătură cu ce? Ce s-a întâmplat?

A apucat de un fir care-i ieșise din pulover. Nu părea să vrea să răspundă.

— Trebuie să merg la o conferință în Aspen în weekend. Cică fac simularea unei ședințe de terapie. Face parte din practica mea profesională. Janelle trebuia să vină cu mine și să mă ajute să exerseze, să fie acolo, cu mine.

Și-a pus mâine pe față și s-a tânguit:

— Mi-a promis.

M-am bucurat că-și acoperea chipul, pentru că așa nu vedea nedumerirea mea. De asta era așa de supărată?

— Nu poți să te duci fără ea?

— Trebuie să le vorbesc unor oameni care o să mă judece și sunt îngrozită. Și... e o călătorie cu multe greutăți pentru mine.

Și-a șters lacrimile cu mâneca puloverului.

— E o poveste lungă, a continuat. Dar ea o știe. Și tot mă lasă baltă.

Eu eram la fel de nedumerită.

— De ce nu mai merge?

— Pentru că e măritată.

— Și n-o lasă soțul?

Cu un râs amar, a privit în jos la craterul neregulat din curtea din spate.

— El nici măcar nu știe de mine.

Și-a dus genunchii la piept, făcându-se mică precum o minge.

— Ne iubeam, Ruth, a zis.

Mi-a aruncat o privire rușinată peste genunchi, așteptând să vadă cum reacționez.

Eu eram stupefiată. Eram bucuroasă. Eram devastată și furioasă. Pe chipul meu se întreceau toate impresiile acestea, așa că-mi dădeam seama că habar n-avea ce se petrecea în capul meu. *Dar nu ești bolnavă, asta îmi trecea prin minte. Ești tânără, frumoasă, bogată, educată, iubită și respectată de Frances, care e terapeută de 25 de ani. E posibil să fii așa, și să nu fii bolnavă?*

— Merg cu tine, m-am oferit eu curajoasă.

Îmi închipuiam cum aveam s-o anunț pe mama că plecam cu femeia care trăia în casa spaniolă: îmi luam revanșa pentru că se legase de mine mai devreme. Ea ar fi avut o grămadă de întrebări indiscrete, dar era prea orgolioasă ca să mi le pună efectiv. Era răzbunarea perfectă.

— Trebuie să luăm avionul, a răspuns Tina. E departe.

— Știu, am dat eu ochii peste cap, de parcă aș fi fost la Aspen de 1 000 de ori.

— Ar fi drăguț să am companie, a zis ea pentru sine, înveselindu-se în timp ce se gândea serios la oferta mea. Chiar nu te deranjează?

— Mi se cuvine o aventură, am rânjit eu.

²² University of Washington (N.r.).

PAMELA

Aspen, 1978

Ziua 12

L-am rugat pe Carl să vină cu noi în Colorado, spunându-mi că era vorba doar despre a-i face dreptate lui Denise, nicidecum despre felul în care mă privise din colțul patului ei. Ca și cum ce aveam eu de spus nu era doar interesant, ci și important.

Se întâmpla cu patru ani înainte să ajungă pe ecrane *Alegerea Sofiei*, filmul cu Meryl Streep, înainte ca titlul să se înrădăcineze în conștiința publică, dar când m-a întrebat poliția dacă voiam să depun plângere împotriva lui Roger, m-am găsit și eu în dificila situație de a alege. Pentru un procuror era ușor să susțină că prezența unei arme — briceagul — era un criteriu pentru acuzația de răpire cu circumstanțe agravante, infracțiune ce se putea pedepsi cu închisoare pe viață.

Deși ar fi fost în avantajul femeilor din Tallahassee ca el să-și petreacă toată viața după gratii, o astfel de acuzație sigur n-ar fi făcut decât să confirme teoria poliției că el era autorul crimei. Și ce se întâmpla dacă vestea ajungea în presă? Dacă afla opinia publică? Un individ de 28 de ani, internat un an într-un spital de psihiatrie, și-a falsificat foaia matricolă ca să treacă drept student în primul an și a ieșit în oraș cu fata care avea să fie ucisă prima. Profilul lui Roger se potrivea atât de bine, că uneori aș fi vrut să cred că așa era. Trebuia să-mi tot reamintesc: *Dar l-ai văzut. Și, da, o clipă ai crezut că era el. Așa că poate era el.* Nu. Încetează. *L-ai văzut și nu era el.* Acesta era obstacolul pe care mi-l scotea în cale rațiunea ori de câte ori puneam capul pe pernă. Somnul, linia de sosire imposibil de atins.

L-am rugat pe șeriful Cruso să mă lase să mă gândesc în weekend în legătură cu ce voiam să fac. Când l-am sunat pe Carl, încercam să prind doi iepuri deodată — Roger să fie pus sub acuzare pentru infracțiune și presa să fie de partea mea.

— Am o poveste pentru tine, i-am spus lui Carl.

El m-a ascultat cât i-am explicat în detaliu. Incompetența criminală a poliției se soldase cu uciderea a două persoane și violențe comise împotriva altor trei aici, în Florida.

— A evadat *de două ori* când era supravegheat în Colorado, am subliniat eu. Știm cum s-a întâmplat la Aspen, dar cum se face că îl mută într-un penitenciar chipurile cu un grad mai ridicat de securitate și povestea se repetă? Se cheamă abuz și tu ai putea să-l dezvălui.

El a acoperit receptorul cu mâna și a vorbit cu cineva în fundal, cerând un pix ca să-și noteze informațiile despre zborul meu. Iar eu m-am trezit ciulind urechile ca să deslușesc dacă vocea care i-a răspuns *Poftim* era de femeie. *Ești logodită*, mi-am amintit. *Practic.*

■

— Asta e o adevărată declarație în ceea ce privește tendințele în modă, a comentat Carl când ne-am pus centura de siguranță pentru decolare.

M-am uit în jos la hainele mele. Venisem direct de la clădirea Capitoliului, unde îmi făceam stagiul, în uniformă de paj — fustă bleumarin de lână, ciorapi, o bluză cu nasturi de sus până jos, albă, apretată, la care asortasem pantofi sport albi, în loc de mocasini. Știusese că avea să fie nevoie să alerg spre Casă să-mi iau bagajul, ca să prind avionul. Peste câțiva ani imaginea aceasta avea să devină populară în rândul femeilor din câmpul muncii care făceau naveta, immortalizate în filmul *Working Girl*²³, dar bănuiesc că în după-amiaza aceea de ianuarie a anului 1978 arătam pur și simplu ciudat.

— Fac practică dimineața în zilele de miercuri și vineri, i-am explicat.

— N-au trecut nici două săptămâni. Te-ai întors la chestia asta?

I-am aruncat o privire piezișă:

— N-am plecat niciodată.

El s-a mai uitat o dată la mine, nevenindu-i să creadă:

— Nici măcar în săptămâna când s-a întâmplat?

— A fost într-o seară de sâmbătă.

Se holba la mine, ochii mișcându-i-se în sus și în jos, de parcă s-ar fi așteptat să fie o glumă.

— Deci până miercuri...

M-am întrerupt, crezând că am pus punctul pe i. Deci până miercuri lucrurile se aranjaseră suficient pentru mine, cât să mă întorc la muncă.

Carl și-a sprijinit capul de spătarul scaunului din față, închizând ochii.

— Ești incredibilă, Pamela. Toate sunteți, fetelor.

Vocea îi era sinceră, dar în ea își făcuse loc o imensă tristețe.

Tina stătea pe partea cealaltă față de noi, concentrată asupra unei hărți a statului Colorado, dar și-a ridicat privirea și a întors capul curioasă spre mine când a auzit. Carl parcă stătea să izbucnească în plâns.

— O, am răspuns eu ezitant, așa o fi. Adică facem ce ar face oricine în situația noastră.

— Nu, s-a opus el, nu ce ar face oricine.

A expirat cu putere, iar nările i s-au umflat de parcă și-ar fi adus aminte de ceva neplăcut și a deschis ochii.

— Am fost în armată. Și când m-am întors, n-am fost bine multă vreme.

Avionul se deplasa cu viteză din ce în ce mai mare, hurducându-se și alunecând. Partea asta o uram întotdeauna. Nu simțeam niciodată că ne mișcam suficient de repede un timp suficient de îndelungat, cât să ne ridicăm de la sol. Ne-am lovit de o bulă când avionul s-a înălțat spre cer și Carl m-a prins de încheietură.

— Îmi pare rău, a zis, mângâindu-mi mâna în chip de scuze.

Pe locul ei din cealaltă parte a culoarului, Tina studia harta din nou, dar își mușca și buza de jos, de parcă s-ar fi străduit să nu zâmbească.

■

În drum spre Glenwood Springs, locul de unde Inculpatul evadase a doua oară, am trecut cu mașina pe lângă Tribunalul districtului Pitkin, de unde evadase

prima dată. Voiam să vedem cu ochii noștri fereastra de la care a sărit într-o pauză, în timpul audierii preliminare, înainte de a fi pus sub acuzare pentru uciderea lui Caryn Campbell. De-a lungul anilor am citit relatări care susțineau că omul ar fi sărit, cu mult curaj, de la etajul al treilea. Dar am fost acolo și știu că a sărit de la etajul al doilea. Oamenii voiau întotdeauna să facă din el mai mult decât era.

— Doi metri? Trei? estima Carl, notându-și.

— Și eu aș fi sărit, dacă aș fi avut ocazia, a comentat Tina. *Ce-a fost în capul lor* când l-au lăsat singur acolo?

Peste câteva luni aveam să fiu studentă la Facultatea de Drept, unde aveau să mă avertizeze să nu mă folosesc de cunoașterea mea ca să fac dintr-un argument slab unul mai puternic, unde aveau să mă învețe că asta era o tehnică pe care o folosesc doar sofistii. De la cursul introductiv de procedură civilă m-a apucat un dispreț mocnit pentru toți reprezentanții legii și toți cei aparținând profesiilor juridice care susțineau în continuare că toată mișcarea Inculpatului de a se reprezenta singur era parte din planul lui măreț. Că și-a pus cap la cap pledoaria în fața judecătorului — având acces liber la biblioteca juridică, un drept constituțional — înainte de a depune solicitarea de a se apăra singur. Că întotdeauna era cu zece pași înaintea tuturor.

Există dovezi solide că individul n-ar fi pus la cale niciun plan, că forța dominantă care îl conducea era propriul *ego*. Reprezentându-se singur, a dorit să indice dintotdeauna o aparentă educație și o gândire echilibrată, strategică. Ocazia de a evada a fost un efect secundar al acțiunilor unui om obsedat de statut care a dat-o în bară până și la singura facultate de drept de mâna a treia care l-a admis, iar după aceea, în loc să muncească din greu, a înșelat și a mințit ca să se întoarcă la cursuri, ocupând locul unui student care chiar merita să fie acolo.

Dar, în ciuda tuturor acestor lucruri, mitul minții lui strălucite persistă, deși e nevoie doar să cauți puțin pe Google ca să descoperi adevărul.

Când era mică fiica mea, m-am trezit că-i spuneam ce-mi spunea și mie mama — că, după ce mânca, trebuie să aștepte cel puțin o oră până să meargă să înoate. *De ce?*, se lua ea la hartă, cu pumnișorii strânși în șolduri, cu urme de înghețată de ciocolată în colțurile arcuite ale guriței. *Pentru că o să ai crampe și o să te îneci.* Mi-a trimis recent un articol care demitiza câteva dintre cele mai des auzite povești băbești. Să înoți la ceva vreme după masă era prima pe listă. Comitetul Științific al Crucii Roșii afirmase public că nu exista niciun caz dovedit care să coreleze înecul cu mâncatul în prealabil. Am râs împreună, căci era una dintre regulile acelea care provocaseră certuri majore între noi.

Câteodată mi se pare că Inculpatul nu e decât o altă poveste scornită de vreo babă. Oamenii legii i-au susținut aserțiunea că ar avea o minte strălucită ca să-și acopere propria incompetență — în interviurile de presă, în mărturiile din fața judecătorului — și astfel a prins contur și s-a consolidat, din generație în generație, un adevăr transmis din mamă în fiică. Luați asta ca pe un avertisment venit din partea mea: individul nu era deloc un geniu diabolic. Era inadaplatul respins de femei, pe care l-am prins scobindu-se în nas în sala de judecată. Și nu doar o dată.

■

Glenwood Springs era un orașel minuscul, cu 4 993 sau 4 994 de locuitori, *Felicitări familiei O'Toole*, scrisese cineva de mână pe un indicator cu *Bun-venit* de lângă ieșire. Ne-am oprit să prânzim într-un loc numit The Stew Pot. Schiuri rezemate de fațada cabanei de lemn, covorașe absorbante la ușa de la intrare și studenți în geți peticite cu bandă adezivă.

A apărut chelnerița și s-a aplecat cu energia cuiva care își petrecea tot timpul liber afară, cu fața pistruiată bronzată de soarele iernii:

— Cu ce vă servesc?

Eu am cerut sendvișul cu pui. Carl, pe cel cu ardei iute.

— Tu ce preferi, a întrebat-o Tina pe chelneriță, costița sau fileul?

— Depinde de dispoziția omului, i-a răspuns chelnerița. Preferatul meu e fileul, dar de dimensiuni mai mici. Costița e mai grasă — a indicat cu mâinile o bucată de *carne* mare și grasă — , deci depinde cât de foame îți e.

— O să iau fileul, a zis Tina, și-am să iau costița la pachet. Cu garnitură de morcovi și piure de cartofi. Unde e baia?

Chelnerița i-a arătat, iar ea a mototolit șervetul de hârtie din poală și l-a pus pe masă.

— E vreme bună în weekend, ne-a spus chelnerița, luând meniurile. Ați venit la fix. Martie e cea mai aglomerată lună la noi, dar eu am avut cele mai bune ture în ianuarie.

— De fapt, i-a spus Carl, eu sunt de la *Tallahassee Democrat*. Pot să te întreb cum te cheamă?

— *Tallahassee Democrat*? E vorba despre alegeri? a reacționat ea, luându-și brusc un aer precaut.

Carl mi-a aruncat o privire ciudată.

— E numele unui ziar din Florida.

Chelnerița s-a uitat la noi, oftând îndelung, și n-a scos decât un *îhî*.

— Nu știm nimic despre alegeri, am asigurat-o.

— Păi, ar trebui să știți dacă ați venit să scrieți vreun articol despre toată treaba, a punctat ea.

— Ai fi dispusă să stai de vorbă cu mine? a întrebat-o el. Oficial sau neoficial, tu alegi.

— Poți să-mi folosește numele, i-a zis ea, sprijinindu-și meniurile lungi de șold și bătând cu degetele ecusonul de pe bluză. *Lisa*. Sunt scârbită de ce se întâmplă aici și mă doare în cot dacă ajunge la urechile cuiva.

A făcut semn, peste capetele noastre, spre un grup de clienți care și voiau nota.

— *Vino mâine, pe la ora asta*. După micul-dejun sunt liberă.

Noi aveam avion spre casă în seara aceea.

— O să fiu aici, i-a răspuns Carl înainte să-i explic că la momentul ăla aveam să fim plecați.

Lisa a dat din cap și a plecat repede.

— Nu pot să rămân, i-am spus după ce s-a dus. Trebuie să mă întorc diseară.

— Dar e weekend, mi-a replicat el, rupând o chiflă și ungând-o cu niște unt rece. Ce contează?

— Ne mutăm înapoi în Casă duminică și mâine trebuie să aranjez tot.

— Chiar crezi că e o idee bună?

Carl a mușcat cu dinții lui mari din coaja crocantă a chiflei, împrăștiind firimituri peste tot.

Eu am întins mâna să iau șervetul Tinei de pe partea cealaltă a mesei, strângând bucățelele aurii în palmă.

— De fapt, nici nu-mi pot imagina un loc mai sigur pentru noi. Toată lumea are privirea îndreptată asupra Casei acum. Ar fi nebun să se întoarcă.

Era argumentul pe care îl invocasem și în fața celorlalte fete, cel în care credeam prostește și din tot sufletul.

■

Secția șerifului din Glenwood Springs avea nouă celule de închisoare și una dintre ele fusese transformată în cameră pentru vizitatori. Erau acolo o canapea veche și deformată, de două persoane, și o măsuță de bistro cu scaune, care nu numai că arătau ca niște obiecte pe care le donai când te hotărai să-ți cumperi mobilă nouă, ci, a subliniat Tina, avea și picioare roase, din metal, care nici măcar nu erau fixate bine în podea. Ne-am așezat la masă toți trei și am așteptat o oră în plus față de programarea inițială. Din câte se pare, Gerald fusese lărmis cu ceva treabă într-unui dintre parcurile naționale și trebuia să termine înainte de apusul soarelui. În cele din urmă, a apărut un tip într-o canadiană cu logoul închisorii, cu fes tricotat, păzit îndeaproape de un gardian cu chip imobil. Condamnatul a rânjit la paznic, care a descuiat ușa camerei pentru vizitatori, și i-a făcut semn să intre el primul.

— Un gentleman, ca întotdeauna, Sammy, i-a zis deținutul și a trebuit să ridice mâinile ca să-și atingă

marginea căciulii în semn de salut, pentru că era încătușat.

Acesta era Gerald Stevens.

— Mor de foame, a continuat, bătându-se pe burtă demonstrativ, iar Tina a deschis capacul caserolei.

— *Era fierbinte*, a zis ea.

Pe Gerald n-a părut să-l deranjeze. S-a așezat pe canapea și a rupt bucata de costiță rece cu mâna; bine măcar că nu i-au dat cuțit.

— Și restul? a întrebat el, lingând grăsimea care i se prelingea pe deget.

Tina s-a ridicat, agățând cu degetul baierile unei plase de cumpărături și înaintând ca să i-o fluture prin față; un cartuș de Marlboro roșu, șase doze de Cola și o cutie cu biscuiți cu fulgi de ciocolată. Asta ceruse, ca să răspundă la orice întrebare am avea despre cele 107 zile în care fusese coleg de celulă cu Inculpatul.

Gerald a desfăcut o cutie de Cola, pe care a dat-o pe gât din patru înghițituri lungi. Când ai clipi, mi-am închipuit că eram la sediul asociației studențești a lui Brian, într-o seară de marți. A dus o mână la buza de sus și, cu ochii umezi, a așteptat să râgâie. Era un tip oarecare, cu mutră încruntată. Păr șaten, ochi negri, înălțime și greutate normale. În dimineața zilei de Crăciun din 1976, drogat și beat, pătrunsese într-o casă din Aspen și, amenințându-i cu o armă, jefuise o familie, alegându-se cu bijuteriile femeii și cu rulota. Din câte-și amintea, nu omorâse niciodată pe nimeni.

— Am adus tot ce-ai cerut, i-a amintit Tina. *Am făcut un târg.*

El și-a șters colțurile gurii cu un șervețel din hârtie, fără să se grăbească deloc să se achite de partea lui de înțelegere.

Eu mă uitam la ceas neliniștită. În ritmul ăsta, era imposibil să ne întoarcem în Tallahassee la timp.

— Sperăm că poate ne ajuți să înțelegem la ce-i stătea capul Inculpatului chiar înainte să evadeze, s-a repezit Carl.

— Ce-a mai făcut acum?

Gerald a apucat cu dinții de pachetul de țigări și, din colțul gurii, a scuipat o foiță de plastic ca pe o bucată de tutun de mestecat.

— Nu suntem siguri că a făcut ceva, i-a zis Carl.

— Atunci, ce suspectați că a făcut? a răspuns Gerald, făcând un gest prin care cerea să i se aprindă țigara.

Tina, ascultătoare, a căutat în poșetă.

— A zis vreodată unde s-ar duce, dacă ar avea ocazia să evadeze iar?

Ea a apăsât cu degetul mare roțița brichetei și a întins flacăra spre deținut, care s-a aplecat să-și aprindă țigara. Eram impresionată că Tina nu pomenise de Florida, ceea ce l-ar fi putut face ușor pe Gerald să-i dea răspunsul pe care-l dorea. Că, deși avea o agendă, Tina putea să se abțină.

— Io nu-s turnător.

Gerald a scos fumul de țigară pe nări. Se gândea ce să spună, în timp ce între canapea și masa de bistro aerul se împrăstia în toate direcțiile.

— N-am nimic împotriva, a continuat el. Dar, vedeți, io nu mă ocup cu asta.

A rânjit cu gingiile la vedere spre gardian, care se holba direct în față, la perete, impasibil.

Tina mi-a dat un ghiont cu umărul și mi-a făcut semn din priviri. *Acum. Acum e momentul.* Eu am băgat mâna în geantă.

— Astea sunt prietenele mele, i-am zis, scoțând fotografii cu Denise și Robbie.

Umplusem un plic cu fotografii, la care Tina se uitase în avion. De la cele din ziua de activități în aer liber, cu fetele pe teren, în pantaloni scurți roșii și șepci de baseball tot roșii, stând la poză cu bâte și fețe dure. Îmi făceam griji că își afișau prea mult picioarele, iar Tina îmi ceruse fotografii care nu aveau să apară în ziar. Fotografii ca acelea din anuar, fără personalitate, fără suflet, în care persoanele respective păreau predestinate să ajungă în presă după moartea lor prematură, fotografii care nu emoționau pe nimeni.

— Denise e cea pictată pe față, am spus eu când Carl a dus pozele către canapeaua unde stătea Gerald. Robbie e cea cu genunchiere. Amândouă au fost ucise acum două săptămâni și noi nu vrem să mai pățească nimeni nimic, am oftat eu ezitant.

Gerald le privea cu ochi goi pe Robbie și Denise. Și-a desfăcut încă o cutie de Cola și a răspuns:

— N-ați venit la cine trebuie.

— Păi, și la cine să mergem? a zis Carl.

— La cine trebuie, a zâmbit Gerald cu gura lui știrbă.

Atunci s-a auzit un zgomot metalic, de parcă ușa grea, din oțel, ar fi fost împinsă cu prea multă putere și s-ar fi izbit de grătile celulei din spate. *La dracu'*, a mormăit cineva și am auzit un sunet de toc de lemn izbindu-se de podeaua din ciment și un individ fluierând în tihnă o melodie. Gardianul a reacționat ca atunci când se declanșează alarma. A venit la Gerald, l-a apucat de subsuoară, l-a ridicat și l-a anunțat că i-a expirat timpul.

— Dar n-am stat nici zece minute! a țipat Tina.

— Orele de vizită sunt de la 9 la 16, a zis altă voce și, când ne-am întors, am văzut un bărbat cu trăsături de bunic, îmbrăcat în kaki din cap până în picioare și, da, cu cizme de cowboy, din cele de toată ziua, cu toc retezat, care băga cheia în ușa camerei pentru vizitatori. Puteți să vă întoarceți mâine.

— Chiar sper să se întoarcă, șerifule, a răspuns Gerald pe un ton agreabil. Data viitoare să-mi aduci file, i-a zis Tinei, sugându-și buzele în chip vulgar când l-a scos afară gardianul.

— Noi plecăm diseară, domnule, i-am spus șerifului din Glenwood Springs.

Îmi era groază când trebuia să mă adresez cuiva cu *domnule* și *doamnă*. Nu fusesem educată așa și, oricât mă străduiam, întotdeauna suna de parcă l-aș fi luat peste picior pe omul față de care se presupunea că-mi exprimam respectul.

— Atunci, ar fi trebuit să veniți mai devreme, a răspuns el lipsit de simpatie și ne-a făcut semn să-l urmăm,

mișcându-și degetele cărnose de parcă ar fi luat la gâdilat ceva.

Simțeam crescând în mine o revoltă uriașă.

— Dar am venit mai devreme. La timp. Dumneavoastră ați întârziat, domnule, m-am auzit spunând, neputând să mă abțin, când m-am ridicat și am mers după el în zona de recepție din închisoare.

— Scuzele noastre sincere, doamnă, a replicat el, pe cel mai nesincer ton pe care îl auzisem vreodată, dar duba penitenciarului a trebuit dusă la mecanic și băieții s-au apucat târziu de lucru în parc.

— Ce convenabil! a remarcat Tina.

— Vreți să arunc un ochi la ea, domnule? s-a oferit Carl pe un ton servil.

Și, când șeriful s-a uitat iar la el, a adăugat:

— Am fost mecanic de aviație în armată.

Șeriful a deschis larg ușa cu brațul.

— Mulțumesc pentru ofertă, dar când avem o problemă auto mergem la mecanicul auto. Seară bună!

Nu s-a mulțumit să lase ușa să se închidă în urma lui; a închis-o trăgând de clanță cu ambele mâini, după care, pentru orice eventualitate, a tras și jaluzelele.

Afară, soarele coborâse peste crestele înzăpezite, dar cerul rămăsese de un albastru pal, vitrat. Tina a ridicat privirea, apoi s-a uitat la piesa de aur de la încheietura mâinii. Era un Rolex cu brățara jubileului companiei și cadran mozaicat de jad, cum avea și tata.

— E 15:51, a anunțat.

Stăteam acolo, toți trei, schimbând priviri cu subînțelese. Discutaserăm nouă minute cu Gerald, suficient cât să ne spună ce nu voiau să ne spună. Aici, în Colorado, găsiserăm ceva, poate chiar adevărul.

²³ Comedie romantică americană din 1988 (N.r.).

RUTH

Aspen

Iarna anului 1974

Când Tina a ieșit cu mașina de pe alee, am văzut fluturând rapid perdelele de la bucătărie. Mama deschisese și închisese sertarele oftând din toți rărunchii, îndurerată, când o anunțasem că plecam, de parcă acum, că-i făcusem ordine în bucătărie, îi era peste poate să găsească ce-i trebuia. Nu mă puteam aștepta la un altfel de rămas-bun. Mama mea de 52 de ani se transforma într-o adolescentă morocănoasă când nu-i ieșeau lucrurile cum își dorea și răspundea în felul ei opresiv, plat, monosilabic, când considera că nu era de ajuns doar să ridice din umeri sau să dea din cap. De obicei, când ne despărțeam atât de glacial, mă apuca o spaimă cumplită. Aveam impresia nu numai că mă ura toată lumea, ci și că aveam cancer și aveam să mor. Dar în ziua în care am plecat cu Tina la Aspen, eram prea îndrăgostită de propriul meu chip ca să-mi pese. În oglinda din baie, îmi ridicam și îmi coboram bărbia, întorceam capul în stânga și în dreapta. Singura ridicătură de pe față rămăsese nasul meu, care îmi plăcuse întotdeauna.

Aspen. Mă simțeam așa de mondenă când ziceam: *Îmi petrec weekendul la As-pen*. Tina nu purta echipament, ci un întreg ansamblu: căciulă tricotată cu un ciucure simpatic în vârf, o jachetă albă pufoasă, cizme îmblănite din piele întoarsă, care îi făceau picioarele să pară foarte lungi. N-aș fi putut să mă uit la ea dacă n-aș fi fost eu însămi atât de frumoasă. Oamenii puteau în sfârșit să-mi vadă ochii strălucitori, pielea albă și părul negru ca tăciunele. Săptămâna aceea, o fetiță o trăsese de mânecă pe mama ei într-o băcănie și o întrebase ce căuta Albă-ca-Zăpada la raionul de cereale.

— Ai fost vreodată la Aspen? a întrebat Tina când am ajuns la aeroport și așteptam să ne imbarcăm.

— Doar o dată, în trecere, când eram copil.

— E absolut superb. E un loc pe munte. Făcut tot din sticlă, de parcă ai bea șampanie afară, a zâmbit ea cu

nostalgie. Intotdeauna mi-am dorit să mă întorc și de fapt să mă simt cu adevărat bine.

— Înainte nu te-ai simțit bine?

Tinei i-a pierit zâmbetul.

— Oh. Am venit cu Ed. Ne-am petrecut cea mai mare parte a timpului în cameră.

— O-la-la, am chicotit eu.

— Pentru că avea 83 de ani, a răspuns ea supărată, și nu se simțea bine.

Hotelul era mai șic decât locul unde mă dusesese CJ în luna de miere. În hol, flăcările dansau în șemineu, în boluri luceau mere verzi și angajați în uniformă mișunau de colo-colo și nu te lăsau să-ți atingi bagajul ori să apeși butonul de la lift. Tina le dădea bacșiș tuturor, chiar și celui care n-a făcut decât să ne țină ușa. Când am rămas singure în cameră, care era mai mică decât anticipaserăm amândouă, am întrebat-o stângaci cât îi datoram pentru weekend. Nu aveam cine știe ce bani de aruncat, dar economisiseram în perioada în care fusesem casieră la farmacie, în ultimele luni din căsnicia mea muribundă, suficient cât să plătesc pentru o cină într-o seară.

— Organizatorii conferinței plătesc camera de hotel. De restul mă ocup eu. Măcar atât pot face. M-aș simți mizerabil dacă aș fi aici singură. Îmi ești de un real ajutor, Ruth. N-ai idee, mi-a spus ea.

Aș fi putut crede că exagera puțin, făcând ce fac bogătașii când se poartă de parcă *ei* ți-ar fi *datori* cu ceva, ca să nu te facă să te simți demn de milă. Însă ea își freca mâinile transpirate, părând brusc foarte tânără și nesigură.

— Hai să coborâm să luăm cina, a zis înainte să apuc să o refuz. M-ar ajuta să beau vreo zece pahare.

Am comandat friptură și am împărțit o sticlă de vin roșu și o felie de cheesecake la desert. Eu mi-am mâncat jumătatea mea, dar ea, îngândurată, doar zgâria cu furculița umplutura cremoasă, sorbind dintr-un pahar de whisky. Până la desert fusesse într-o stare foarte hună. Vorbea tare și prietenos cu chelnerița, făcând glume

despre ce mușchi trebuie să fi făcut fata tot cărând uriașele tăvi de argint din partea cealaltă a hotelului unde, în mod stupid, se afla bucătăria.

— Să mergem sus și să ne culcăm, i-am propus eu după ce a semnat un cec.

Când a venit să ia nota de plată și și-a văzut bacșișul, chelnerița a ridicat surprinsă din sprâncene.

În cameră, a probat diferite ținute de față cu mine. Venise cu cinci, toate noi-nouțe, cu etichetă. Voiam să mă enervez — sigur știa că arăta spectaculos în toate, chiar avea nevoie să i-o spun eu? —, dar, obiectiv vorbind, femeia era o epavă.

— Crezi că putem să repetăm? m-a întrebat ea după ce am ales împreună un pulover negru, mulat, de lână și o fustă creion din tweed, cu o curea groasă, care-i făcea talia să pară și mai subțire decât era. Sunt prea agitată ca să merg la culcare.

— Ce trebuie să fac?

S-a dus spre birou și a scos scaunul, așezându-l cu fața spre pat.

— Stai aici.

S-a cocoțat pe marginea patului picior peste picior și și-a împreunat mâinile pe genunchi. Era în picioarele goale, în fusta de tweed și într-o cămașă de mătase cu dantelă. Luase tot ce era de luat de la etajul al treilea al magazinului Frederick & Nelson, dar niciun sutien.

— Deci eu sunt terapeuta și tu ești pacienta, mi-a explicat. Și doar ne prefacem. Adică, dacă vrei, poți să spui chestii adevărate, dar poți și să inventezi.

— Am înțeles.

— Și să mergi pe mâna mea.

Eu am consimțit dând din cap și încercând să-mi controlez expresia. Tina s-a înroșit și era foarte dulce.

— E stupid, dar trebuie să mă prezint.

— Hai! am râs eu.

Ca și cum în sfârșit s-ar fi auzit pe ea însăși, a început să râdă și ea o clipă. A închis ochii, a tras adânc aer în piept și și-a lăsat umerii în jos într-o prelungă expirație.

Ochii i s-au deschis, lăsând la vedere o femeie stăpână pe sine și capabilă.

— Bună, Ruth. Eu sunt dr. Cannon. Încântată de cunoștință.

Dr. Cannon. Ce palpitant pentru ea. Eu am zâmbit larg.

— Asemenea, dr. Cannon.

— Înțeleg că medicul ți-a recomandat să vii la mine pentru că în ultima vreme ai fost deprimată.

— Da, nu prea am fost în apele mele.

Ea a dat din cap aprobator.

— Și de când te simți așa?

— A... am dus eu mâna la față, gândindu-mă. Adică, de data asta sau cea dinainte?

— Deci ai mai avut episoade?

— Da, cred că le poți spune și așa.

— Să vorbim despre prima dată când te-ai simțit astfel. Camera parcă s-a întunecat când m-am gândit la primul meu episod depresiv.

— Eram la liceu.

— S-a întâmplat ceva anume care a provocat asta?

Am văzut fața cumnatei mele — fața ei adevărată, cu trăsături destinse și neajutorate — și după aceea am văzut-o pe a lui tata, cu inima frântă de groază.

— Am dat de bucluc.

— Ce fel de bucluc?

Tina își trăsesse scaunul prea aproape de pat. M-am tras înapoi ca să nu ni se ciocnească genunchii.

— La școală. Tata era profesor acolo și a încercat să-mi ia apărarea, dar... păi... în cele din urmă, era mai bine pentru toată lumea dacă plecam.

— Trebuie să fi fost zdrobitor.

— Cred că da, am răspuns fără să fiu de acord.

Nu-mi spunea nimic cuvântul *zdrobitor*. Trimitea la ideea de distrugere generată de război, de prăbușire la pământ, iar eu eram mai puternică de atât.

— Aveam o problemă și era mai bine pentru mine să fiu undeva unde puteam primi ajutor.

Ea nici n-a clipit când a auzit.

— Deci ai primit îngrijire de specialitate după primul episod?

Mi-am dat seama că stăteam cu mâinile sub mine și îmi amortiseră. *Aici probabil că ar trebui să inventez ceva*, m-am gândit, dar mintea mi s-a golit de tot, reținând doar adevărul despre cele nouă luni petrecute la Eastern State. Am stat așa, îndurând furtăciunile și acele pe care le simțeam în buricele degetelor, fără să scot un cuvânt o bună bucată de vreme.

— E în regulă să ne oprim aici, pentru moment, a zis ea. Câteodată singura cale de a vorbi despre un fapt dificil este să ne dăm voie să ne oprim când simțim că e prea mult. De cât ori revizităm evenimentul, sperăm să ajungem și mai în profunzime.

Am încuviințat, privind în jos, simțindu-mă expusă și cuprinsă de resentimente. Ea și-a întins brațele, oftând extravagant.

— Mă simt în sfârșit obosită. Mulțumesc, Ruth. Iar m-ai salvat.

■

La miezul nopții, m-am trezit din somn, căci am auzit-o plângând. Era întinsă pe-o parte, cu spatele la mine, străduindu-se să nu facă zgomot, dar n-aveai cum să n-o auzi. Mă dusesem la culcare cu regretul că-i împărtășisem atâtea, dar echilibrul se restabilise încă o dată, căci suferințele amândurora fuseseră demascate. Simțind că eram legate prin durere, somnul m-a furat iarăși.

Dar m-am trezit încă o dată dintr-un vis dezgustător. Făceam sex cu fratele meu, știam că era greșit, dar tot eram excitată. Când am deschis ochii, m-am trezit răsucită în spatele Tinei, cu genunchii în curbura genunchilor ei, spatele ei cuibărit peste pelvisul meu umflat. Dormisem cu mâinile făcute pumn de o parte și de alta a feței, cu fruntea între omoplații ei, ca și cum mi-ar fi fost frig sau m-aș fi dus în spatele ei ca să mă apăr.

De dimineață eram amândouă serioase și țepene. Am făcut duș și ne-am pregătit aproape fără să scoatem o

vorbă. Tina și-a pus alte haine decât cele în care fusese îmbrăcată cu o seară în urmă, o rochie albastră splendidă, dar mare în dreptul bustului. Lăsase pe pat puloverul de lână, fusta creion din tweed și cureaua neagră lată, care-i făcea mijlocul să pară aproape invizibil.

— Negrul nu te șterge cum le șterge pe majoritatea blondelor, mi-a zis, făcându-mi cu ochiul, sugerând că, bineînțeles, ea era excepția de la regula cu pricina.

Mă încuraja să întrezăresc ceva din îngâmfarea ei de altădată, dar eu, deși nu-mi doream altceva decât să mă refugiez în tweedul acela greu, amețitor, am ezitat.

— Cheltuiești o groază de bani cu mine, i-am spus.

Ea și-a pus la gât un șirag de perle.

— La cum văd eu lucrurile, amândouă merităm să fim considerate valoroase și respectate. Iar oamenii te tratează așa când arăți ca un om bogat. Pune-ți afurisita aia de fustă, Ruth.

■

Ușile liftului s-au deschis și un domn mai în vârstă și o femeie mai tânără au făcut un pas în spate spre peretele cu oglindă, ca să ne facă loc. El era în costum, cu cravată, iar ea era într-o pereche de pantaloni de schi pufoși și o haină impermeabilă. Domnul ne-a lăsat să intrăm și a comentat spre ea, inofensiv:

— Cred că suntem cu toții puțin geloși.

— Adică? s-a întors ea spre el, nedumerită.

El a arătat spre ținuta ei.

— Speram să fac și eu câteva ture cât stau aici. Dar programul de anul ăsta... Am noroc dacă apuc să merg la toaletă.

— Și eu am venit tot pentru conferință, a răspuns femeia pe un ton înțepător. Cu Grupul de Antropologie Criminalistică.

Privirile ni s-au întâlnit în oglinda din lift. Ea a dat ochii peste cap și a rostit un singur cuvânt. *Desigur*. Desigur că el n-o credea una dintre ei, cu toate că mie mi s-a părut o greșeală cât se poate de sinceră, din moment ce ea era echipată de schi.

Ușile s-au deschis spre un coridor în care mișunau o mulțime de bărbați cu șnururi cu ecuson în jurul gâtului. Eu am urmat-o pe Tina spre zona în care se afla afișul mare pe care am citit *Bun-venit, profesioniști ai disciplinelor medicale din America!* Ea a parcurs programul urmărindu-l cu degetul, până a găsit informații despre întâlnirea introductivă. În treacăt, am observat că membrii Grupului de Antropologie Criminalistică primiseră instrucțiuni să se întâlnească în parcare. Autobuzul lor pleca la 9 fix. Mi s-a părut ciudat atunci — un grup de antropologi criminaliști. O fi avut vreo legătură cu horticultura? Dar ce legătură o avea cu o conferință medicală?

— Avem zece minute, a anunțat Tina, întorcând și plesnind cadranul ceasului ei bărbătesc și demodat, de parcă ar fi rămas fără baterie.

— Vrei cafea înainte să ne îndreptăm într-acolo? am întrebat-o.

Ea mi-a făcut semn că nu, ca un alergător care se încălzește înainte de competiție:

— Nu. Deja sunt prea agitată. Dacă vrei să te duci să iei, te aștept aici.

Tipul din lift bloca accesul la masă.

— Îmi cer scuze, i-am zis eu.

El s-a tras într-o parte cu o mișcare exagerată, aproape disprețuitoare, dar după aceea s-a uitat mai bine la mine și am simțit o schimbare clară de atitudine.

— Nu știu cum îți bei cafeaua în mod normal, dar să știi că nu mai e lapte, m-a informat. O să aducă cineva.

— Fără lapte mă frig la limbă, i-am replicat.

El a ridicat ceașca în semn de solidaritate.

— Ai venit cu grupul de psihiatrie?

Simțeam pe picioare greutatea fustei de tweed, care mă învăluia în textura ei importantă.

— Sunt cu prietena mea. Își ia licența.

— Chiar m-am întrebat dacă nu cumva toate cele trei femei din lift or fi venit la conferință, a comentat el, iar eu mi-am alungat gândul generos că omul făcuse o greșală sinceră. Ce mișcare deșteaptă să-i includă și pe

psihiatri anul ăsta! Minte sănătoasă în corp sănătos, iar asta a zis-o un cardiolog.

Râzând, s-a bătut ușor peste piept, în dreptul inimii.

— A, uite, a continuat, au adus laptele.

S-a întins să ia ulciorul și, când stofa hainei lui s-a atins de lâna puloverului meu, a ieșit o scânteie.

— Am cerut lapte slab. E mai bun pentru siluetă și pentru inimă.

■

Eu îmi imaginasem o sală de spectacol cu scenă și cortină din catifea trasă, cu o canapea de recuzită pe care să stea pacienta de probă, cu un scaun de recuzită de pe care Tina s-o analizeze. Desigur, Tina ar avea o pacientă, nu un pacient. În general, femeile aveau mai multe necazuri decât bărbații și, în general, bărbații erau pregătiți profesional să le trateze. Așa stăteau lucrurile la Eastern State și așa era și în sala aceea de evenimente îngustă, zugrăvită astfel încât să semene cu o cabană din Europa, fără nicio scenă și fără nicio altă femeie în afară de noi două, mirosind a respirație de dimineață și a aftershave.

La masa de înregistrare, moderatorul s-a prezentat ca dr. Harold Bradbar și i-a dat Tinei o etichetă pe care să-și scrie numele, precum și niște copii după analizele medicale ale pacientei pe care să le studieze. A arătat spre cana mea cu cafea și m-a întrebat dacă mai voiam, ridicând o carafă argintie. Mă întrebam când o fi devenit Folgers sponsorul oficial al libidinoșilor bătrâni, când el i-a zis Tinei:

— Poți să mergi în foaier și să ne mai aduci niște cafea înainte să începem?

— Îmi pare rău, a răspuns ea cu un zâmbet cuceritor, dar trebuie să studiez asta.

Eu am întins mâna după carafă.

— Mă duc eu, m-am oferit.

Tina m-a apucat de braț și m-a tras:

— Ba nici tu nu poți, ai uitat?

Împingându-mă în spate, mi-a șoptit discret:

— Frances m-a avertizat că o să facă asta.

— Să facă ce?

— Să te pună să aduci cafea. Să compui minute. Treburi de secretariat. Trebuie să refuzi, altfel n-o să te considere niciodată una dintre ei. Dar să refuzi amabil; altfel, ești o liberală nenorocită.

— O..., am replicat eu, simțindu-mă ca o proastă.

— E în regulă, a spus ea când ne-am așezat. M-aș fi întors cu plăcere în hol, dacă nu m-ar fi avertizat nimeni. Să ajuți e un obicei prost, de care încerc să mă las.

— Să ajuți e un obicei prost?

— Să-i hrănești pe cei flămânzi înseamnă să ajuți oamenii, a replicat Tina. Să le aduci cafeaua înseamnă să-i slugărești.

Apoi s-a aplecat deasupra foilor:

— Chiar trebui să studiez astea.

■

Când a venit rândul Tinei, sala a tăcut amuzată, de parcă ar fi ieșit din apă ursul polar la grădina zoologică și am fi așteptat toți să vedem ce urmează să facă. Era atât de liniște, că rochia albastră i se auzea foșnind între coapse în timp ce se îndrepta în fața sălii; sunetul ăla și locul din care venea aveau o notă de vulgaritate și, în momentul în care s-a așezat la locul ei, Tina era roșie în obraji.

Și-a tras fusta astfel încât să-i acopere genunchii, când dr. Bradbar i-a prezentat pacienta, o femeie de 43 de ani, care făcuse tratament cu electroșocuri după niște crize de furie. Doi tipi din fața mea s-au uitat unul la altul și, fără să scoată un cuvânt, i-a apucat un râs înăbușit. Eu mi-am dres glasul cu tupeu, iar unul dintre ei mi-a aruncat o privire ucigătoare peste umăr. M-am panicat și mi-am mai dres glasul o dată, cerându-mi scuze și indicând că aveam într-adevăr ceva înțepenit în gât și că, de fapt, nu eram o liberală nenorocită.

După aceea, a luat cuvântul Tina și o clipă mi-am dorit să fug pur și simplu din sală. Era o liniște de coșmar, iar ea avea pe gât și pe piept o erupție trandafirie, care, în contrast cu albastrul rochiei, părea de un roșu-aprins. S-

a ridicat brusc de pe scaun și l-a tras mai aproape de pacientă. Fuseseră așezate destul de departe una de cealaltă, mi-am dat eu seama. Când s-a așezat din nou, perna de pe scaun a produs un sunet care a stârnit râsete înăbușite.

— Înțeleg că faceți eforturi să vă stăpâniți furia, a început Tina cu voce tare, dar tremurândă, și i-a făcut semn pacientei să vorbească.

Furia resimțită de pacienta ei era direcționată către soțul și copiii ei. Femeia studia ca să devină agent imobiliar și nimeni nu o ajuta cu treburile casnice. Tuna și fulgera când se întorcea acasă de la curs și găsea vase murdare în chiuvetă și rufe aruncate în mașina de spălat. Punctul culminant a fost în noaptea în care a făcut țandări o farfurie murdară și și-a amenințat fiul adolescent cu un ciob de porțelan. Soțul ei a sunat la poliție și poliția i-a trimis la un psihiatru din zonă, care a diagnosticat-o cu crize de furie. Terapia cu electroșocuri nu fusese de ajutor.

Poate că era doar imaginația mea, dar erupția Tinei parcă se domolea pe măsură ce pacienta își descria starea. Umerii mi s-au relaxat, iar impulsul de a fugi de ceea ce părea a fi iminenta umilire a Tinei a dispărut.

— Spune-mi, a întrebat-o Tina pe o voce impunătoare, dar care încă tremura rostind anumite cuvinte, se întâmplă vreodată să te înfurii pe alți oameni în afară de soțul și de copiii tăi?

— O, sunt furioasă tot timpul, a răspuns femeia, stârnind o groază de râsete.

Tina s-a uitat la mulțime, etalând un zâmbet milos.

— Dă-mi un exemplu, i-a zis.

Pacienta s-a gândit.

— La magazin, de exemplu, când stă cineva prea mult la raionul de delicatese. Dă dovadă de puțin bun-simț. Vezi că toți oamenii ăștia așteaptă. Nu puteai să te hotărăști ce vrei înainte să-ți vină rândul?

— Și țipi și urli vreodată la oamenii ăia?

— Bineînțeles că nu. Niciodată.

— Și cum se face?

Răspunsul era atât de evident, că pacienta a izbucnit în râs.

— Fiindcă m-ar crede nebună.

— Și nu vrei să te creadă nebună.

— Nu vreau.

Tina a privit în gol, punându-și ordine în gânduri. Cineva a tușit ca să-și exprime nerăbdarea. Eu m-am înroșit, ca și cum aș fi fost în locul ei.

Ea și-a concentrat privirea asupra pacientei.

— Dacă ar trebui să-ți compari sentimentele de furie față de oamenii de la magazin cu acelea față de copiii tăi și de soț, furia pe care o simți când stai la coadă la delicatese e mai intensă sau mai puțin intensă decât furia resimțită acasă?

— Mai intensă, a răspuns ea fără ezitare.

— De ce?

— Fiindcă oamenii de la magazin sunt niște necunoscuți. Nu le cunosc calitățile. Față de ei nu simt decât furie.

— Și totuși, a subliniat Tina, față de ei poți să-ți controlezi furia, deși furia care te apucă la magazin e mai mare decât furia resimțită acasă.

Auzindu-i cuvintele, mi-am făcut curaj și am aruncat un ochi în jur. Și alții trebuiau să fie la fel de impresionați ca mine, asta era sigur. Înțelegeam încotro se îndreaptă discuția și logica ei era una sănătoasă, fără îndoială. Dar oamenii fie ascultau zâmbind răutăcios, cu jumătate de gură, fie moțăiau.

Pacienta și-a ținut buza de jos, concentrându-se.

— Da. E clar că pot să mă controlez, dacă vreau.

— Deci, de fapt, nu e corect să spunem că nu-ți poți controla furia.

— Cred că nu e, însă eu n-am văzut niciodată lucrurile din perspectiva asta. Dar eu nu vreau doar să-mi controlez furia. Eu vreau să scap de ea.

— Dar dacă ți-aș zice că nu-ți recomand asta?

— Nu înțeleg.

Tina s-a uitat de jur împrejurul sălii când a pus diagnosticul — nu pentru pacientă, ci pentru public.

— Aș vrea să propun o altă paradigmă. Furia în cazul femeilor este tratată ca o tulburare de personalitate, ca o problemă care trebuie rezolvată, când, de multe ori, date fiind împrejurările care au creat-o, furia e o reacție cât se poate de potrivită.

Asta a provocat o ușoară revoltă, toți cei din sală foindu-se și schimbându-și poziția, ajustându-și cracii pantalonilor și netezindu-și cusăturile șlițului, dregându-și glasul cu dispreț.

Pacienta a scrutat mulțimea puțin disperată, ca și cum ar fi căutat un doctor adevărat care să vină s-o salveze.

— Credeți că e potrivit să-i sparg o farfurie în față copilului?

— Nu ne dorim să faci asta, a răspuns Tina cu un zâmbet tolerant. Dar n-aș zice că e ceva excesiv. Ești sătulă și epuizată și nimeni nu-ți ascultă strigătele de ajutor. În cazul ăsta, furia e ceva cât se poate de potrivit.

— Nu știu dacă sunt de acord, a oftat pacienta supărată, dar să zicem că e adevărat. Tot nu vreau să azvârl cu toate cele.

— Nu, a încuviințat Tina, pentru tine asta nu e o eliberare constructivă a furiei, deși asta înseamnă un vas de spălat în minus.

Pacientei i-a scăpat un hohot de râs, iar tipul din fața mea s-a întors spre prietenul lui și l-a întrebat de masa de prânz.

— Cică The Stew Pot e un restaurant bun, a răspuns celălalt, așa că n-am reușit să aud decât frânturi din planul de tratament propus de Tina.

Ceva despre schimbat, acceptat, dar era imposibil să aud, și nu doar peste capetele celor doi tipi care vorbeau despre masa de prânz, căci toată lumea se apucase iar de pălăvrăgit și rumoarea creștea iar la un nivel îngrijorător, punitiv.

— Șșșt! am făcut eu, prea timid ca să mă audă cineva, în vreme ce Tina se întorcea la locul ei.

Avea pete de transpirație la cusăturile de sub bust și, înainte să se așeze, am observat că le avea pe tot spatele.

— Cam la asta mă așteptam, a îngăimat ea sec.

Și-a ridicat părul la ceafă, făcându-și vânt, și mi-a zis cu un zâmbet abia schițat:

— Haide să ne îmbătăm turtă după chestia asta.

PAMELA

Aspen, 1978

Ziua 12

Am pierdut avionul fiindcă am întârziat zece minute. Carl avea de gând să ia următorul zbor ca să poată sta de vorbă cu chelnerița de la The Stew Pot, după ce își termina sâmbătă tura de la micul-dejun, dar mi-am ieșit din minți când am aflat că următoarea cursă avea să fie abia în seara următoare, cu o escală de trei ore la Denver. Urma să ajung la Tallahassee duminică dimineață, la 5:19, îmbrăcată în aceeași cămașă pe care o luasem pe mine vineri dimineață, mirosind a *pușcărie*. Mi-am stăpânit lacrimile de furie când angajata companiei aeriene ne-a trecut iarăși prin tot procesul de rezervare; mă gândeam la tot ce voisem să fac sâmbătă ca să pregătesc Casa pentru ziua de duminică. Să cumpăr ingredientele pentru briose și să le bag la cuptor pe la prânz, când trebuia să vină lăcătușul să instaleze noile încuietori la uși. Brian avea puțin timp liber după-amiază și promisese să treacă pe la noi să mă ajute să mut mobila în camera de relaxare ca să transform spațiul într-un loc plăcut, într-un cuib. O întrebasem pe absolventa a cărei familie deținea depozitul de articole sportive de la periferia orașului dacă-mi făcea o reducere la o comandă mare de saci de dormit. Voiam ca prima noapte după întoarcerea acasă să fie ca o mare petrecere în pijamale, cu toate fetele culcușindu-se la grămadă, mâncând prostii și făcând noapte albă, uitându-se la filme clasice. Voiam să ne distrăm din nou.

— E vineri seară, deci nu ratezi niciun curs, m-a consolat Tina când m-a văzut atât de disperată că pierduserăm avionul. În plus, știu un hotel simpatic. Fac cinste tuturor.

Lui Carl a părut să i se ia o piatră de pe inimă când a auzit-o.

Eu am etalat un zâmbet curajos. Poate venea Brian să-l întâmpine pe lăcătuș și eu doar cumpăram briose. Duminică ajungeam suficient de devreme ca să reușesc să

le fac pe toate. Aș fi fost epuizată, dar asta era ușor de ascuns.

Hotelul era mai mult decât simpatic, era genul de loc unde mama ar fi făcut rezervare. Angajații purtau costume elegante bleumarin cu margini albe, iar clienții erau genul de oameni care veneau mai degrabă ca să fie văzuți în costume de schi ultimul răcnnet decât ca să dea o tură în ele. Cu elemente reflectorizante și blană, fără bandă adezivă care să le țină gecile lipite de corp.

— Bună seara, doamnă Cannon, a zis angajatul de la recepție. E prima oară când veniți la noi?

— Nu, a răspuns Tina.

— Bine ați revenit!

Ea a reacționat cu un zâmbet vag. Iar mie mi se strângea stomacul.

— E hotelul unde...

— Da, mi-a zis ea imediat.

Carl și cu mine am rămas cu ochii la spațiul din foaier unde stătuse Caryn Campbell în urmă cu cinci ani, jucând jocuri și răsfoind revistele din suportul de piele de culoarea mierii, fără să găsească niciuna care să-i stârnească interesul. Unde oftase nervoasă, unde se întrebase cu voce tare de ce nu era nimic de citit pentru femei și-i zisese logodnicului ei că lipsea doar un minut.

— Fulgerul nu lovește niciodată de două ori în același loc, a comentat Tina.

Asta fusese și gândirea mea — și le-o prezentasem surorilor mele, părinților lor și alor mei, consiliului asociațiilor studențești cu sediul în Cleveland, care știu că era mulțumit că stabilisem o dată pentru mutarea înapoi în Casă, că încercuisem în calendar ziua aceea de duminică din ianuarie în care, chipurile, aveam să ne trăim mai departe viețile. Consiliul nu-și dorea ca o mână de titluri obscene de ziar să umbrească o istorie de 75 de ani, iar anumite persoane denaturaseră povestea în decursul anilor, ca și cum conducătorilor noștri le-ar fi păsat mai mult de reputația lor decât de siguranța noastră. Dar dorința de a ne întoarce la

normal cât mai repede cu putință venea dintr-un loc plin de bune intenții. După părerea lor, dacă o femeie nu se suia iar în șa imediat după ce era azvârlită, rămânea jos.

La urma urmei, eu chiar credeam ce le repetam întruna tuturor. Că pentru noi nu exista un loc mai sigur decât Casa. Probabilitatea ca încă un atac sângeros să se petreacă sub acoperișul nostru, când toată lumea era cu ochii pe clădirea în formă de *L* dintre străzile Seminole și West Jefferson... ei bine, era mică, iar șansele păreau a fi mai degrabă în favoarea noastră decât oriunde altundeva în statul Florida.

În lift, stomacul lui Carl s-a revoltat zgomotos. Și-a dus mâna la burtă râzând.

— Și eu mor de foame, mi-am dat eu seama.

— Ne întâlnim jos în zece minute, a anunțat când ne am îndreptat spre lift, fiecare cu cheia de la cameră în mână.

Îi zisesem să nu cheltuiască bani ca să-mi ia o cameră, puteam să stau cu ea, dar se fâstâcise tare și insistase să aibă fiecare spațiul ei.

La mine în cameră, mi-am găsit geanta de voiaj pe suportul de bagaje, cu fermoarul deja desfăcut. Când călătoream, aveam tot timpul la mine o periută de dinți și ață dentară. Și în ziua de azi am rămas genul acela de persoană pe care-o găsești curățându-și dinții cu ață dentară în baia firmei, după masa de prânz, cu toate că firma e a mea din 2001, așa că oricine are o problemă cu asta nu e tocmai în poziția de a raporta conducerii.

Fără să fiu atentă la ce făceam, am dus în baie geanta de toaletă și am desfăcut fermoarul. Înăuntru am găsit cremă de ras și o cutie cu plasturi. M-am întors în cameră și am văzut că geanta de voiaj era kaki precum uniforme militare, care dădeau pe dinafară de masculinitate, și, când să duc înapoi geanta de toaletă, am observat și un exemplar din *Helter Skelter*, povestea crimelor comise de Charles Manson, scrisă de procurorul-șef, pe care Carl îl adusese cu el. Și tata citise pe nerăsuflăte cartea, întrebându-se râzând dacă ar

trebui să procedeze și el ca Vincent Bugliosi — să pună sub acuzare un criminal diabolic și să vândă povestea contra unei sume substanțiale. Să-și petreacă tot restul zilelor pe terenul de golf.

Am sunat la recepție și am explicat că din greșeală bagajul lui Carl ajunsese la mine în cameră. În timp ce așteptam să-mi primesc lucrurile, am format numărul de la Turq House. A răspuns bucătarul și am cerut să vorbesc cu Brian.

— Rămânem aici peste noapte, i-am zis.

— Rămâneți peste noapte?

I-am simțit îngrijorarea din voce.

— Nu ăsta era planul, nu? a continuat el.

— Nu, dar am pierdut avionul.

— *Tu* ai pierdut avionul? a râs Brian.

— Te rog, m-am văitat eu, și-așa mă simt groaznic. Întrevederea n-a început la timp. Șeriful a făcut-o dinadins, jur. E clar că nu vrea să vorbim cu colegul de celulă.

— V-a zis ceva să merite efortul?

Cine trebuie. Asta răspunsese Gerald când Carl îl întrebase cine ar putea avea informații despre unde se afla Inculpatul. În mintea mea se dădea un fel de luptă.

— Nu, am recunoscut. Dar poate ne spune cineva din partea locului.

I-am povestit despre întâlnirea cu chelnerița.

— Eu n-aș pleca urechea prea mult la bârfele din oraș, a comentat Brian.

— Nici măcar nu știm ce-o să zică, i-am tăiat-o eu, enervându-mă.

A urmat o pauză lungă și mi-am dat seama că el avea impresia că i se datorează niște scuze.

— Scuze, am adăugat fără convingere.

— Te scuz, mi-a răspuns, iar eu m-am surprins dând ochii peste cap.

— Apropo de bârfe..., a zis el și s-a întrerupt, ținându-mă în suspans.

Am apăsat receptorul mai aproape de ureche, intrigată:

— Ce bârfe?

— Unul dintre tipii de aici, John Davis. Boboc. E din Dallas.

— OK.

— De acolo e tipa aia — Martina, Tina, în fine. El mi-a spus o chestie. Cam îngrijorătoare. De fapt, îmi cam fac griji că ești acolo singură cu ea.

— Nu sunt singură cu ea, i-am răspuns. Am camera mea la hotel și e și reporterul cu noi, tipul care a scris articolul ăla drăguț despre Denise.

— Păi, hei, a protestat Brian, cu reproș în glas, parcă n-aveai voie să vorbești cu presa.

— Era o sugestie, am răspuns eu sec, nu o regulă de fier. Între noi s-a lăsat o tăcere microfonică.

— Oricum, am continuat eu, bănuiesc ce o să-mi zici. Știu tot despre soț, despre cum a murit și nu și-a trecut copiii în testament. Mi-a spus chiar Tina.

— Ți-a spus și despre Ruth? a întrebat Brian.

— Prietena ei care a dispărut?

Încă o pauză, de data asta îngrijorătoare.

— De fapt, a replicat el, se pare că nu știi ce voiam să spun, Pamela.

■

Tina înțepa cu furculița într-o farfurie cu salată când am coborât.

— Ați stat o veșnicie, s-a plâns ea când m-am strecurat pe bancheta din piele roșie din fața ei.

Restaurantul avea pereți de piatră și grinzi de lemn, în meniu erau feluri din carne de vânat și era plin de clienți agitați, care se împrăștiu care încotro. Era 21:30, într-o seară de vineri, iar grupul de la bar era pe cale să se îndrepte spre un club unde se dansa, foarte aproape.

— Ne-au încurcat bagajele, am explicat eu, cu ochii la locurile neatrinse de la masă.

Mă întrebam dacă aveam timp să purtăm discuția asta înainte să apară Carl, dacă trebuia să mă abțin până puteam să mă asigur că nu aveam să fim întrerupte.

— Trebuie să te întreb ceva. Despre Ruth, m-am trezit vorbind, într-o izbucnire spontană.

— Dă-i drumul, a răspuns Tina, băgând în gură ditamai felia de roșie.

— Ruth era...

Mi-am dat seama că nu știam ce cuvânt să folosesc.

— ...iubita ta?

Furculița i-a zdrăngănit pe farfurie și a dus mâna la gură. O clipă am avut impresia că am jignit-o și a fost cât pe ce să-i cer scuze. După care am observat că-i tremurau umerii. Râdea. Fără zgomot, cu ochii ca niște fante. A devenit așa un calvar, că a trebuit să scuip în șervetul de la masă felia de roșie nemestecată.

— Scuze, a reușit să zică, strâng resturile solide rămase. Dar *iubită*?

A făcut o mutră de parcă i-ar fi venit să vomite și a apucat-o iar chicotitul.

— Dar Brian e *iubitul* tău? a continuat.

— Pardon, m-am opus eu. Nu. El e prietenul meu stabil. Logodnicul meu, de fapt.

Ea a făcut un gest sugerând o reverență. *Logodnic. Ce nobil.*

— Atunci, felicitările mele, a replicat ea sarcastic, luând furculița pentru salată și ștergând-o. Ruth și cu mine am avut o legătură romantică, bineînțeles.

S-a apucat iar să înțepe stratul de salată din fața ei.

— Nu e niciun secret sau ceva de care să-mi fie rușine.

— Dar era un secret.

Furculița a lovit farfuria într-un fel agresiv, care m-a făcut să-mi scrâșnesc măselele.

— Ai zis că îți era prietenă, i-am repetat eu strident.

Mi-am dat seama că mă enervasem. Mă simțeam mințită, folosită.

— Stau și mă întreb cum se face că nu familia ei e cea care se zbate să găsească răspunsuri în legătură cu ea. Sau cum se face că poliția nu pare să te placă sau nu vrea să colaboreze cu tine. Și se pare că e din cauză că

n-ai fost sinceră în ceea ce privește relația ta cu victima. Mă pregătesc să dau la Drept...

— Ai mai zis asta...

— Iar oamenii care omit informații esențiale, am explodat eu, oamenii ca tine, nu sunt considerați credibili. Ai omis o piesă importantă din puzzle ca să mă convingi să fiu de partea ta și acum pare că am fost manipulată. Acum s-ar putea ca reputația mea să fie pusă la îndoială.

Tina a strâns frunzele de spanac cât am vorbit, dar fără să aibă nici cel mai mic gând să le mănânce.

— Poate că prefer din capul locului să demonstrez că sunt o persoană demnă de încredere, a pufnit ea scârbită, de parcă ar fi simțit o duhoare. De vreme ce lumea nu are prea multă înțelegere pentru *oamenii ca mine*.

— Ce faci în viața ta personală nu e treaba mea.

— La fel zic și eu, Pamela, a râs Tina aspru.

— Adică?

Tina n-a răspuns, făcându-mă să mă enervez și mai tare. Tot înfigea furculița în salata aia, iar eu n-am mai rezistat nici măcar o clipă. I-am luat farfuria din față. A încremenit cu furculița în aer.

— Ce am făcut eu ca să fiu criticată de cineva? Eu fac totul respectând regulile.

— Regulile cui? Ale cultului sexist care te face să crezi că tu conduci?

Am rostogolit farfuria înapoi spre ea.

— De fapt, *ăsta* e sexism, am continuat.

Tina și-a cules niște spanac de pe bluză; l-a pus pe masă. Și a întrebat cu calm:

— Consiliul îți zice să spui asta?

— Nu-mi zice nimeni să spun nimic, am repezit-o. Sunt membră a asociației de patru ani și am văzut-o cu ochii mei. Organizația există ca să sprijine femeile care gândesc la fel, care au aceleași scopuri și valori.

— Să mergi la Facultatea de Drept Shoreline e singurul tău scop și singura ta valoare în viață?

Cum îndrăzne?

— Se cheamă Shorebird. Și tu ești teribil de snoabă.

Tina a lăsat jos furculița, capitulând cu un oftat. Aproape cu tristețe, a mărturisit:

— Știu că ai intrat la Columbia.

Cu toate că mă înfuriase, m-am umflat în pene toată când a zis de Columbia. Bineînțeles că muream de curiozitate să aflu de unde știa ea de Columbia, dar eram prea orgolioasă ca s-o întreb.

— În ciuda a ceea ce crezi tu, m-a luminat ea fără să fie nevoie să întreb, nu toți reprezentanții legii mă consideră o pacoste. Ba unii dintre ei chiar cred că sunt pe drumul cel bun. Unii mi-au vorbit despre probele luate de la locul faptei și cineva mi-a spus că ți-au găsit scrisoarea de admitere pe noptiera lui Denise. O păstra ea pentru tine. În caz că te-ar fi putut convinge să te răzgândești.

Cu un aer de smerenie, Tina și-a împreunat mâinile pe masă. Sprâncenele negre i s-au relaxat și chipul i s-a destins într-o remușcare sinceră.

— Așa că acum aș vrea să-mi cer scuze, fiindcă se pare că Denise era cea mai înfocată admiratoare a ta. Și chiar n-am ce să spun, a râs ea obosită. Psihiatria e unul dintre instrumentele preferate ale patriarhatului pentru a exercita control asupra femeilor. *Oamenii ca mine încă sunt instituționalizați pentru că fac ce fac eu în viața mea personală.*

Respiram ca un bivol, pe obraji îmi curgeau lacrimi, gândindu-mă cum păstrase Denise scrisoarea mea de admitere. Îmi aduceam aminte ce comentarii făcuse detectivul Pickell în cadrul interogatoriului poliției. Că era impresionat că am intrat la Columbia. La momentul respectiv, am presupus că îi zisesem imediat după atac și că fusesem atât de șocată, încât uitasem. Dar el nu de acolo știa. Aflase de la Denise. Aflase de dincolo de mormânt.

— Eu am bănuiala, a continuat Tina tânguios, că logodnicul tău nu era la nivelul Ivy League²⁴. Și de-asta te duci la școala la care ați intrat amândoi, aia cu denumire tâmpită, care e mult sub nivelul tău.

Nu puteam să mă uit în ochii ei. Nimic din ce spusese nu era fals.

— Cei de la Shorebird reușesc pe piața muncii, am zis eu jalnic, cu fața la peretele de piatră. Mai bine decât ai crede.

— Dacă el ar fi intrat la Columbia, dar tu nu, s-ar fi dus la Columbia?

— Da, dar nu e același lucru, m-am grăbit să răspund. Eu de acolo vin. Am prieteni. Familie. Alte opțiuni.

Ei pur și simplu părea să-i fie milă de mine.

— El nu e așa, am insistat eu. Orice ai crede tu, nu e. Între cursuri, treburile de președintă a asociației, orele de voluntariat și stagiul de practică, eu sunt tot timpul în mișcare, iar el nu-mi complică viața niciodată. Mă lasă să fac ce vreau. Majoritatea băieților nu sunt așa. Iar mie nu-mi plac întâlnirile cu băieți. Mai bine mă pici cu ceară. Brian e... o chestie mai puțin pe care să trebuiască s-o fac.

Mi-am dat seama că discuția îmi scăpa de sub control, că pierdeam la capitolul ăsta, orice ar fi însemnat capitolul ăsta.

— Te lasă, a repetat ea pe un ton dezaprobat.

— Nu! am țipat eu. Nu asta am vrut să spun. Îmi răstălmăcești vorbele. Orice aș zice, ai să găsești un mod de a deforma înțelesul, fiindcă tu nu crezi că e ce ar trebui să fac. A fost o alegere chinuitoare. Chiar a fost. Dar, în cele din urmă, asta e...

M-am oprit, imaginându-mi-l pe prietenul meu bine-crescut, cu curelele lui de piele și cu părul lui ațos, amintindu-mi ce am simțit când m-a luat pe după umeri la înmormântarea lui Denise și a mers cu mine, imprimându-mi ritmul lui suveran. Brian avea un mers ușor, care exprima siguranță de sine, ca și cum n-ar fi fost nicio grabă să facă tot ce era de făcut. Pe el oamenii îl așteptau. Să mă căsătoresc cu Brian era ceva ce *trebuia* să vreau, dar simțeam că aveam un cusur, pentru că se pare că îmi doream atât de puțin lucrurile pe care alte femei de vârsta mea le făceau fără complicații.

— E o alegere bună pentru mine, am conchis.

Ea a dat din cap cât se poate de înțelegătoare. De parcă tot ce ziceam chiar avea sens. O clipă m-am simțit ușurată și despovărată. Nu trebuia decât să explic, ca să mi se ridice o piatră de pe inimă, iar acum până și Tina trebuia să admită că nu renunțai la o relație doar pentru că era complicată.

— Cea mai grea parte în profesia mea, a început ea profund mâhnită, e să-i lași pe pacienți să-și facă propriile alegeri. Nu pot să le spun ce să facă sau ce să nu facă, nici măcar atunci când, din punctul meu de vedere, alegerea corectă e cât se poate de clară. Ca psihiatru, rolul meu e să le ofer oamenilor un cadru ca să înțeleagă ce anume îi motivează și ce le determină comportamentul. Iar copilăria unui om configurează întru totul respectivul cadru. Nu te cunosc atât de bine, încât să știu ce ai pățit când erai copil, de ce trebuie să fii tot timpul *în mișcare*, de ce îți trăiești viața după un program așa de strict și într-un fel atât de controlat — strângea pumnii și vorbea cu maxilarul încleștat, descriind însuflețit ceea ce bănuiesc că ea credea că era atitudinea mea rigidă față de viață —, de ce te neliniștește așa ideea de a ieși cu un băiat în oraș, că mai degrabă te-ai mărita cu neica nimeni decât să înfrunți sentimentul de disconfort și să explorezi ca să descoperi despre ce e vorba, de fapt, în toată treaba asta. Oricum — a pus mâinile pe masă și s-a lăsat cu toate greutatea pe ele, aplecându-se în față, ca și cum ar fi vrut ca vorbele ei să ajungă la mine, să mă atingă fizic — nu ești pacienta mea și eu nu sunt terapeuta ta. Ceea ce înseamnă că pot să-ți spun exact ce cred că ar trebui să faci.

Ultimii clienți ieșeau pe ușă, chiuind în noaptea rece, gata să se distreze, iar eu mă simțeam încolțită, speriată fără motiv de ce se pregătea să-mi zică.

— Întorcându-mă aici, mi s-a adresat ea cu nostalgie, cu ochii la gașca veselă care o lua la pas pe strada pudrată cu zăpadă, mi se amintește cât de scurtă e viața pentru unii oameni. Ruth aflate o veste cu adevărat nemaipomenită chiar înainte să moară. Avusese câțiva ani grei, dar viața ei era pe cale să se schimbe în sfârșit.

Gândește-te la Denise. E pe punctul să plece și să studieze cu unul dintre ultimii maestri în viață. Ele două ies din tipar. Aproape toate ies, de fapt. Atât cât să facă un tipar *nou*.

Sfeșnicul cu mărgelile de deasupra capului meu pâlpâia răutăcios, ca un fel de actor plătit. Nu știam nimic despre tipare la momentul acela. Nici despre informații confidențiale, date, psihologia agresorului și interacțiunile lui cu victimele și societatea. Dar în anii care au urmat, ori de câte ori îmi aminteam de poveste și mă durea precum o încheietură cu artrită, mă gândeam la ce mi-a spus Tina pe bancheta aia din piele crăpată, așteptând să vină o vreme când oamenii aveau să-și dea seama cât de greșit înțeleseseră întâmplările petrecute în decada 1970, colorată în sepia. Dar persoanele cele mai apropiate de caz au continuat să creadă în teoria trasă de păr că el s-ar fi bazat pe structura lui osoasă bună, de patrician și pe magnetismul lui ca să păcălească femei să meargă cu el, așa că eu m-am cam săturat să aștept. Gata cu defăimarea lui Denise, cu defăimarea tuturor. Aveam să aflu în curând că în ziua în care el s-a apropiat de Ruth, chiar lângă ea era o gașcă de eleve de liceu, care au spus la poliție că ei sigur i se păruse „enervant” tipul, cu toate că fusese de acord să plece cu el de pe plajă. O altă potențială victimă i-a spus prietenei ei că era sigură că fusese pe punctul de a dansa cu un infractor, când i-a acceptat morocănoasă invitația la dans, în clubul de noapte de lângă Casă, în noaptea în care s-au petrecut crimele. Individul le stârnea femeilor sentimentul ăla ciudat pe care îl simțim toate când știm că ceva nu e în regulă, dar habar n-avem cum să ieșim politicos din situație, fără ca pericolul violenței sau hărțuirii să escaladeze. Nu e ceva ce femeile învață la școală, cum nici bărbații nu învață la școală că e bine să lași în pace o femeie, dacă vrea să fie lăsată în pace.

— Niciuna nu se simțea pierdută, chinută sau nefericită, ceea ce caută de obicei prădătorii la victime, fiindcă stările acestea le fac vulnerabile, iar oamenii

vulnerabili sunt mai ușor de dominat. M-am gândit mult la asta.

Tina și-a dus pumnul la gură, zdrelindu-și pielea de pe nodurile degetelor cu cei doi dinți din față, ca atunci când vrei să urli, dar nu poți.

— Am încercat să înțeleg, a zis mai departe, cum se poate ca o persoană care nu și-a urmărit victimele dinainte să reușească, în cele din urmă, să le țintească pe cele mai bune și mai strălucite. Și cred că asta e chestia, că toate aveau în comun o lumină ce strălucea mai tare decât a lui. Țintele lui sunt campusurile universitare și sediile asociațiilor studențești de fete, fiindcă el caută ce e mai bun. Vrea să ne extermină — noi îi aducem aminte că nu e chiar atât de deștept, atât de frumos, că nu are nimic special.

Tina și-a luat șervetul din poală și l-a împăturit, a pus tacâmurile de argint pe farfurie cum faci când vrei să-i transmiți chelneriței că ai terminat de mâncat.

— Pentru că nu sunt terapeuta ta, pot să-ți spun că nu le faci niciun bine femeilor care, atunci când sunt pe calea cea bună, se abat din drum, dacă nu-l dai dracui pe logodnicul ăsta care te lasă să faci ce vrei, pentru că tu mergi la Columbia.

²⁴ Un grup de colegii și universități din partea de nord-est a Statelor Unite, în care se regăsesc Yale, Harvard, Princeton, Columbia, Dartmouth, Cornell, University of Pennsylvania, și Brown, care au reputația de a oferi standarde academice înalte și un mare prestigiu social, fiind considerate unele dintre cele mai bune școli din SUA și din lume (N.r.).

RUTH

Aspen

Iarna anului 1974

Am mers în barul de sticlă, cel despre care îmi zisese Tina în aeroport, și am comandat cea mai scumpă sticlă de șampanie din meniu ca să sărbătorim — ce, mai exact? N-o aplaudase nimeni pe Tina după ce terminase și luase loc, nici măcar eu. Primirea de gheață mă intimidase prea tare. Până și pacienta părea nemulțumită, de parcă și-ar fi dorit un alt medic, unul care să-i fi scris o rețetă și să-i fi recomandat mai multă odihnă.

Ne-am așezat la fereastră, deși bănuiesc că ferestre erau peste tot. Podeaua, pereții, barul, totul era construit din sticlă, în foi duble, grele. Printre cizmele mele de cauciuc vedeam schiorii alunecând pe pârtia de avansați, arătând ca niște astronauți pe schiurile lor de lemn, cu cască de protecție și ochelari cilindrici. Soarele prefăcea zăpada în firicele albe, fierbinți, transformându-ne pupilele în mici pete ce păreau a fi de murdărie pe fundalul albului strălucitor; în curând, m-am îmbătat, cu gândul la Julia Child²⁵, la a cărei emisiune tata și cu mine ne uitam cu religiozitate și a cărei primă carte de bucate a fost respinsă de 21 de editori bărbați, pentru ca după aceea să se vândă în sute de mii de exemplare. Simțeam că aveam energie și de aceea toată acea dimineață umilitoare a devenit repede genul acela de anecdotă anacronică pe care ajung să o spună, la seratele organizate în cinstea lor, femeile care sunt pioniere într-un domeniu sau altul.

Am dat pe gât primele pahare cu o viteză amețitoare și chelnerul s-a înființat lângă noi cât ai zice pește, umplându-ni-le din nou, întrebând foarte serviabil ce să ne mai aducă. La masa de alături, două cupluri ciuguleau politicos dintr-un platou cu fructe de mare în trei straturi, plin cu homari, crabi și stridii. Îmi lăsa gura apă.

— Vrem chestia aia, a spus Tina, făcând semn din bărbie.

Chelnerul a aruncat o privire în spate.

— E un platou mare. Pentru că sunteți două, v-aș recomanda platoul mic.

— Nu mi-e așa de foame, am adăugat eu, cu toate că nu mâncasem de dimineață.

Habar n-aveam cât costa un platou cu fructe de mare, dar în mod sigur era foarte scump.

Dar Tina nu ne-a băgat în seamă nici pe mine și nici pe el.

— Unul mare, vă rog!

Chelnerul a dat din cap respectuos și a pus la loc în frapieră sticla de șampanie de culoarea smaraldului.

— Soțul meu era alergic la fructe de mare, mi-a povestit când am rămas iar singure. Câteodată mă gândeam să iau niște creveți — și a făcut un gest ca și cum i-ar fi amestecat — din care să fac o pastă. Pe care să i-o amestec în fulgii de ovăz de la micul-dejun.

Am făcut ochii cât cepele la ea. Râdea, dar nu glumea.

— Știu că m-ai auzit plângând azi-noapte, a continuat. După aia ai venit aproape de mine.

Avea niște cercei mari, strălucitori, cu diamante și când își dădea părul după ureche, ca acum, din lobi îi emanau sclipiri ca de laser care mă făceau să întorc capul într-o parte.

— A fost drăguț, am auzit-o spunând.

Apoi, puțin rușinată, a continuat:

— Nu vrei să știi de ce plângeam?

Voiam, dar tot mi se strângea stomacul de frică. Simțeam că orice urma să-mi zică avea să schimbe ceva între noi.

În lașitatea mea, mi-am făcut curaj:

— Știu că aveai emoții în legătură cu ziua de azi.

Și-a lăsat părul să-i alunece peste urechi ca să mă pot uita la ea fără efort.

— Eu nu plâng când am emoții.

■

Tina a crescut în apropierea orașului Dallas, într-un cartier de oameni înstăriți, numit Highland Park. Ai ei

aveau bani — nu din petrol sau imobiliare, dar atât cât s-o trimită la o școală privată și să-i plătească lecții de călărie. Iar ea era avea un talent natural și în weekenduri participa la spectacole locale, numărând obstacolele dintre salturi pe cai andaluzi cu coamă împletită, îmbrăcată în costum alb, apretat, cu nasturi de sus până jos și cu funde albastre. Avea zece ani când Ed a observat-o prima dată în ring.

Fiica lui Ed era instructor-șef la grajd, iar Ed era proprietarul grajdului. Era cel mai de succes constructor de clădiri industriale și birouri din statul respectiv, iar ferma de cai care se întindea pe o suprafață de peste 24 de hectare o cumpărase drept cadou de absolvire pentru fiică-sa, care a participat la concursuri de profesioniști o vreme, după care, înainte să împlinească 30 de ani, s-a retras și a deschis grajdul pentru public. O chema Deborah și era cea mai rea persoană pe care o cunoscuse vreodată Tina. Odată a făcut-o pe Tina să meargă cu calul în spatele grajdurilor și să-i lovească piciorul din spate cu o nuia, pentru că refuzase să sară un gard de stuf și o descalificase din categoria ei.

Ed trecea pe la grajd cu pungi de morcovi pentru cai și țigări pentru instructori. Acolo, totul era construit din lemn și paie, animalele erau captive în grajd, iar oamenii care aveau grijă de ele fumau într-un hal fără de hal. Tina n-a văzut-o niciodată pe Deb mâncând, ci doar fumând și bând whisky, pe care îl ținea pe marginea chiuvetei bucătăriei, lângă sticla cu cremă de lustruit pielăria.

Tina se bucura de vizitele lui Ed, pentru că Deb își ținea gura când venea taică-său. El se așeza pe o bancă din afara manejului și se uita la Tina, care își făcea încălzirea cu un frâu lung, în galop, iar Deb se abținea să urle la ea *Lasă-te pe spate să nu cazi, că ai să-ți rupi gâtul* și *n-ai să mai poți să-ți perii frumosul păr blond niciodată*, când Tina se apropia de gard. Tina a făcut călărie șapte ani și nu a căzut niciodată. Până nu te azvârlea calul din șauă, nu erai considerat călăreț adevărat și poate că Deb ar fi respectat-o mai mult dacă ar fi lăsat să i se întâmple, iar ea sigur ar fi fost mai bună la

călărie dacă n-ar fi tras tot timpul, cu orice preț, de hățuri ca să evite inevitabilul, numai că Tina nu reușea niciodată să se convingă pe sine să se lase în voia lucrurilor. Asta o scotea din minți pe Deb. O făcea pe Tina prințesă, o fetiță alintată căreia îi e frică să nu se murdărească și să nu se lovească.

Într-o zi, după o oră tensionată petrecută în ring, Ed s-a apropiat de Tina când cobora din șa. *Sper că nu te deranjează că trec pe-aici atât de des*, i-a zis, mângâind grumazul animalului, *dar nu vreau să te văd căzând*. I-a atins bărbia cu nodurile degetelor, un gest scurt, dar fundamental — sugestia unui început. *Trebuie să-ți protejăm chipul*. Ea s-a concentrat să facă un fir alb de transpirație să se scurgă de pe crupa calului pe copită. Mai târziu, după ce a renunțat la călărie, a aflat că, atunci când sudoarea animalului se transforma într-o spumă albă, însemna că trudise prea mult, iar Tina a plâns pentru toate dățile când, fără să vrea, călărise atât de mult, că adusesese o făptură vie în pragul extenuării.

După aceea, Ed a început să-i aducă mici cadouri — un ornament în formă de cal pentru bradul de Crăciun, ulei cu aromă de lămâie pentru șa. Pentru maică-sa, săculețe cu plante uscate și arome de pus în mașină. *Știu că mirosul ăla de grajd persistă*, îi zicea și izbucneau în râs, ca niște părinți ghinionişti ai unor copii iubitori de cai. Mama Tinei era încântată de atenția pe care o primea din partea lui. Era genul de femeie care spunea peste tot că îl cunoscuse pe tatăl Tinei *la birou*, astfel încât toată lumea credea că ea era recepționera. În realitate, ea era femeia de serviciu din clădirea respectivă, fiica unui bărbat alb căsătorit și al unei adolescente mexicane necăsătorite, iar faptul că Edward Eubanks era interesat de fiica ei, de *ea*, compensa toate hibe proaspătului statut de Highland Park.

Ed era o persoană importantă în comunitate, un tip deosebit de generos și cu nenumărate relații. Familia Tinei s-a trezit că era invitată în cercuri sociale din ce în ce mai restrânse, în vacanțe pe insule unde zburau cu avioane din ce în ce mai mici. Câteodată, părinții ei nu erau invitați deloc și pe insulă ajungeau doar ea cu Ed.

El era trecut de 70 de ani și divorțase de două ori. Tina era de aceeași vârstă cu majoritatea nepoților lui — și nu-i așa că pentru ea, singură la părinți, era amuzant să plece în vacanță prefăcându-se că avea frați? De pe terasa casei lui de pe plajă, Ed, care purta pălărie de cowboy, îi urmărea pe Tina și pe nepoți încercând să facă surfing. Când Pacificul înghițea mingea de foc portocalie de la orizont, îi striga Tinei că era timpul să se pregătească pentru cină.

O spăla în baia lui, săpunind-o peste sânii care înmugureau și între picioare. Casa era plină de oameni și nimeni nu considera că asta ar fi fost ceva nepotrivit. Corpul ei se dezvolta, dar avea doar 11 ani, era tot o copilă. Apoi a împlinit 12, apoi 15 ani, și tot Ed îi făcea baie. Complicitatea a căpătat altă formă — de la caracterul ireproșabil al bunicului iubitor, pe bună dreptate preocupat de eleva promițătoare a fiicei lui, la corectitudinea bărbatului viril, pe bună dreptate interesat de o tânără frumoasă pe care avea de gând s-o ia de soție.

Ed a făcut o vizită familiei a doua zi după aniversarea celor 17 ani ai Tinei și a cerut-o în căsătorie, înaintând propunerea către întreaga familie. Se apropia de sfârșitul vieții și nu-și dorea să fie singur. În schimb, i-ar fi oferit Tinei ceea ce niciun băiat de vârsta ei nu i ar fi putut oferi. Cu lacrimi în ochi, le-a spus Tinei și familiei ei că avea să se îngrijească de ea, astfel încât să poate face orice și-ar fi dorit în viață. Să meargă la Radcliffe²⁶, dacă voia, și să trăiască oriunde în lume. Tina s-a gândit la ferma pe care Ed i-o cumpărase lui Deb imediat după terminarea liceului și s-a simțit îngrozitor înțelegând că Deb era teribil de nefericită făcând tot ce își dorise în viață.

Ed i-a lăsat pe Tina și pe ai ei să se gândească timp de câteva zile. *Nu va mai trebui să-ți faci griji niciodată pentru nimic*, i-a zis maică-sa în dimineața următoare la micul-dejun, unde factura pentru curentul electric era pe masă, lângă farfuria cu bacon. *Tu n o să știi cum e să fii în halul ăsta de obosit*, a conchis taică-său când s-a întors de la serviciu în seara aceea. În ziua nunții,

maică-sa i-a tras peste față voalul de la străbunica și a comparat toată povestea cu situația în care-ți luai o slujbă pe care n-o voiai, ca să poți apoi să te bucuri de o pensie frumușică.

Tina a renunțat la călărie în scurtă vreme, dar chiar înainte de asta a apărut la grajd un grup de femei dintr-un centru de reabilitare din cartierul South Dallas. Au venit cu un autobuz școlar, cu o psihiatră care le-a explicat Tinei și lui Deb despre folosirea cailor în scopuri terapeutice, ca să-i ajute pe oameni să își întărească din nou legătura cu propriul corp, după ce treceau printr-o traumă. Deb a stat lipită de doctoriță toată ziua și, mai târziu, în aceeași zi, Tina a dat de un bilețel în birou, cu numele și adresa tipei și o programare. În săptămânile care au urmat a început să observe o schimbare clară la Deb — sticla de whisky a dispărut de pe chiuveta din bucătărie, iar ea petrecea din ce în ce mai puțin timp cu ai ei, deci și cu Ed. Părea mai blândă, mai interiorizată, iar Tina era și impresionantă, și contrariată. Voia să afle ce se întâmpla la ședințele alea, iar o parte din ea, încă latentă, dorea să afle cum să se distanțeze și ea față de Ed.

Tina s-a înscris la Universitatea din Dallas, specializându-se în psihologie organizațională, și a întâlnit-o pe Frances când a venit să susțină o prelegere despre o tehnică pe care o dezvoltase, Evaluarea Situațiilor Neobișnuite, care demonstra importanța atașamentelor sănătoase în copilărie. Tina a abordat-o după prelegere și s-au plăcut reciproc. După ce Frances s-a întors la Seattle, au păstrat legătura prin scrisori și telefon. Totuși, mai târziu Frances a recunoscut că scopul ei a fost întotdeauna s-o scoată pe Tina din ceea ce ea considera că era o căsnicie teribil de abuzivă și tulburătoare.

După ce a terminat facultatea, a convins-o să se mute la Seattle. În Texas, terapeuții specializați în probleme maritale și de familie trebuiau să facă 2 000 de ore de practică sub îndrumare academică pentru a obține licența. În Washington făceau doar jumătate și Frances

a fost de acord s-o ia pe Tina în supervizare, lucru care echivala cu multe dintre acele ore obligatorii. Una dintre petele de bătrânețe de pe capul lui Ed s-a dovedit a fi de natură canceroasă și medicii i-au recomandat să se mute mai departe de linia ecuatorului. A construit casa în stil spaniol din Clyde Hill ca o odă închinată arhitecturii din orașul lui natal.

Tina și Frances locuiau aproape una de alta și s-au apropiat și mai mult. Și Ed o plăcea pe Frances sau, mai bine zis, Frances îl lăsa pe Ed s-o placă. La momentul acela el trecuse de 80 de ani și era din ce în ce mai fragil. Nici măcar n-o mai atingea pe Tina. Nu cerea decât companie, iar ea nu știa cum ar putea să i-o refuze, după tot ce făcuse pentru ea.

Când au sărbătorit șapte ani de căsătorie, Frances i-a invitat la cină. Ed era înnebunit după friptura ei cu cartofi prăjiți și sos de ardei. Putea să mănânce și trei porții, iar ea îi păstra întotdeauna mai mult.

În seara aceea, după primele îmbucături, el a început să-și umezească buzele, să-și dreagă glasul.

— Astă-seară avem mai mult ardei în sos, a comentat, deocamdată fără să-i fie frică.

— Am vrut să văd cum iese cu muștar chinezesc iute, în loc de muștar de Dijon, i-a zis Frances.

— Ce se pune în el? a zis el tușind.

— Doar pulbere de muștar și apă, a spus ea în vreme ce el își freca buzele una de alta, întrebându-se de ce îi amorțeau.

Tinei i-a căzut furculița când Ed și-a dus mâinile la gât, șuierând prin traheea care i se strânsese și se făcuse cât un pai.

— Trebuie să chemăm ambulanța! a țipat ea, ridicându-se de pe scaun.

S-a ridicat și Frances.

— Telefonul e în sufragerie.

A luat-o de mijloc pe Tina și a condus-o la bucătărie unde, lângă cratiță, era un borcan cu bulion de crustacee. A ținut-o cu fermitate de umeri și i-a pus întrebări despre teoria lui Piaget cu privire la stadiile

dezvoltării morale, ca să acopere zgomotele din camera de alături, stranii precum sunetele pe care le scoate un bebeluș când învață să gângurească.

Era un om bătrân, care a trăit o viață lungă, prosperă și a murit înconjurat de o prietenă dragă și de iubita lui soție, în timp ce savura mâncarea lui preferată. *Cea mai liniștită moarte la care ar putea spera cineva*, acesta a fost sentimentul predominant la înmormântarea care a avut loc în Dallas. Cu toate că, ori de câte ori se uita la Deb, Tina o vedea holbându-se înapoi la ea cu ochi negri, înlăcrimați.

Plănuiseră ca după înmormântare să se strângă la casa lui Ed din Highland Park și să ia unele hotărâri despre cum să procedeze cu diversele lui proprietăți. Dar când a ajuns, Tina a găsit ușile baricadate, încuietorile schimbate și pe toți cei cinci copii ai lui umblând de colo-colo în haine de doliu, străbătând perimetrul și încercând să-și dea seama cum să intre. A numărat din nou, de data asta cu mai multă atenție. Nu. De fapt, nu erau toți cinci.

La etajul al doilea s-a deschis o fereastră și vocea aspră a lui Deb a răsunat până jos:

— Trebuie să vorbesc cu Tina.

S-au dus amândouă în sala mare unde, în preajma Crăciunului, sub un brad Douglas de peste patru metri se așezau în cerc sute de cadouri, ca șanțul de netrecut al unei cetăți. Copiii defavorizați din cartierele sărace erau invitați în sala mare a casei din Highland Park, unde își alegeau cadourile — și mama Tinei fusese cândva un astfel de copil. Dar acum Deb avea să-i facă Tinei un altfel de cadou.

Ed observase că Deb tăiase relațiile cu familia cu câțiva ani în urmă și încercase s-o facă să revină la sentimente mai bune schimbându-și testamentul, astfel încât ea să fie executorul, precizând în codicil că numai primul lui născut se putea ocupa de justa împărțire a bunurilor lui. Astfel, Tina moșteneva casa din Maui, păstra locuința din Seattle și primea o parte mică, dar substanțială din venitul obținut din vânzarea companiei imobiliare. Restul îi revenea lui Deb și, în

caz că vreunul dintre frații ei ar încerca să-i ia ceva, ea ar lua legătura cu presa și ar distruge amintirea tatălui lor.

Oferta era valabilă cu o condiție — Tina nu va mai călca niciodată în Highland Park, fiindcă Deb nu suporta s-o vadă în fața ochilor. Privind-o, vedea numai ce-i făcuse taică-său ei când era mică. I se ceruse să împartă drept bunurile și așa, hotărâse ea, era drept.

Tina s-a gândit la mama ei și la ce-i spusese aceasta prin pânza veche de dantelă, albită cu suc de lămâie și sare pentru ziua nunții ei. Ridicându-se de pe canapea, cu mâna întinsă spre Deb, și-a anunțat plecarea.

²⁵ Star de televiziune, chef și autoare de cărți de bucate, care a adus bucătăria franceză în atenția publicului american începând cu anii 1960 (și chiar dinaintea începutului mișcării feministe) și până la moartea sa, în 2004. Este cunoscută în special pentru prima sa carte de bucate, *Mastering the Art of French Cooking*, și pentru emisiunea TV *The French Chef* (N.r.).

²⁶ Radcliffe College, instituție de studii superioare pentru femei, în domeniul artelor și științelor umaniste, situată în Cambridge, Massachusetts și fondată în 1879 (N.r.).

PAMELA

Aspen, 1978

Ziua 13

M-am trezit în camera de hotel din Aspen puțin înainte de 3 a.m., doar că în loc să rămân ținută de pat de frică, am țâșnit în sus de parcă aș fi întârziat la cursuri. Cele câteva ore de somn mă ajutaseră să realizez ceva, ceva atât de important, că nu putea aștepta până dimineață.

Am întins mâna și am aprins veioza de pe noptieră. Și imediat am dat cu ochii de geanta lui Carl. Cei de la hotel îmi promiseseră că o să ducă bagajul lui Carl la el în cameră și pe al meu, la mine, dar sigur ciocănisese cineva la ușă când eu eram jos, vorbind cu Tina. Știam că el era cazat la camera 607, fiindcă observasem cifrele de alamă gravate pe breloc când ni le dăduse Tina. M-am îmbrăcat cu hainele din ziua precedentă și mi-am trecut degetele prin păr, m-am spălat pe dinți și m-am ciupit de obraji ca să mă învioresc. Arătam cât de bine se putea, date fiind împrejurările. Oricum, eram logodită. Am înaintat pe hol spre lift, uitându-mă peste umăr ori de câte ori făceam câțiva pași. Covorul de sub picioarele mele era portocaliu cu auriu, având un model cu un romb zăpăcitor, care îmi făcea ochii să mi se rotească în cap și-mi crea impresia că vedeam siluete strecurându-se amenințător în umbră. Răsuflam greu când am dat de camera lui Carl. Mi-am folosit toată stăpânirea de sine să nu mă trântesc pe jos și să țin la Carl să mă lase să intru.

Am bătut la ușă într-un ritm rapid, ușor, șoptind cât de tare am avut curaj:

— Carl? Sunt Pamela.

El a venit la ușă mai repede decât m-aș fi așteptat, cu o expresie de zombi pe figură, mișcându-se greu, necoordonat. S-a împiedicat, încercând să privească pe lângă mine pe hol, ca și cum chiar m-ar fi hăituit cineva, iar eu îmi pierdusem cumpătul. Am dat buzna în cameră și am trântit ușa, punând bine lanțul.

— Geanta ta e la mine, am zis eu cu un aer ridicol.

Am bătut ușor cu palma peste geanta militară pe care o rezemasem de coapsă.

Cu ochii împovărați de somn, el a ridicat privirea spre mine. Observasem că deși adormise îmbrăcat în pantaloni, n-avea cămașă, dar acum, când ușa era închisă în spatele nostru, asta era ceva apăsător. Era pe jumătate gol. Eu mă holbam la propriile picioare, peste umărul lui, oriunde, dar nu la pieptul lui îngust, păros. Mi-a făcut plăcere să descopăr că în camera lui era ordine. Cuvertura era dată laoparte doar acolo unde dormise și un prosop era împăturit pe jumătate și pus la uscat pe un suport din baie. Geanta mea de weekend era agățată de spătarul scaunului de la birou. Am traversat camera s-o iau și atunci am observat în coșul de gunoi două sticlute de whisky goale, din acelea primite în avion. M-am uitat în altă parte, nedorind să-și dea seama că le-am văzut.

— Cât e ceasul? m-a întrebat el cu o voce răgușită și uscată de la whisky.

Tușind, a dus mâna la gură și a intrat în baie după apă.

— Mi-am dat seama de ceva important, am zis eu înroșindu-mă, în loc să răspund că era 3 dimineața și n-am mai putut să dorm.

Robinetul s-a oprit și Carl s-a înființat în dreptul ușii de la baie, dând pe gât apa din pahar. A dus mâna la gură și mi-a făcut semn să continui.

— Gerald a zis că nu lui trebuie să-i cerem informații și să vorbim cu *cine trebuie*. Parcă se juca cu noi, dându-ne o ghicitoare la care să găsim răspunsul. Dar poate că n-a avut încotro, fiindcă nu e liber să spună ce știe. Și după aceea mi-am adus aminte — plăcuța de pe ușa șerifului. Îl cheamă Dennis Wright.

— Wright, adică *cine trebuie*²⁷, a comentat Carl, care s-a însuflețit brusc și a devenit foarte prezent.

— Cred că poliția din Colorado știe ceva despre locul unde voia să ajungă Inculpatul. Dacă au văzut ce s-a întâmplat în Florida și special nu se bagă? E suficient de nasol că individul le-a scăpat iarăși, ce s-ar întâmpla dacă ar mai comite o crimă groaznică și toată povestea

s-ar întoarce la ei? Doamne — am zis, dându-mi seama de ceva cu adevărat tulburător —, probabil că poliția nici nu vrea ca el să fie prins. Adică poliția are mâinile pătate de sânge.

Carl s-a sprijinit de tocul ușii de la baie, cu brațele încrucișate pe pieptul gol și cu o expresie de entuziasm rece pe față.

— Dacă e adevărat, e o poveste care o să facă istorie.

— Și totuși cum o dovedim?

Carl și-a dus o mână la bărbia cărnoasă și s-a gândit o clipă.

— Tina are bani, nu?

— Are, am spus eu și am simțit o împunsătură, nu tocmai de furie, când mi-a venit în minte discuția în contradictoriu de la cină.

— Nu pot să iau parte la așa ceva, a zis Carl. Dar vorbesc mâine cu chelnerița. Poate că ai putea să mă duci până acolo, apoi să te întorci la închisoare...

A ridicat o sprânceană spre mine.

— Și? am răs eu. La închisoare să-l mituiesc pe șerif?

— Nu. Stai departe de șerif. Dar poate dai de un paznic sau de cineva dispus să stea de vorbă cu tine.

M-am încruntat, încercând să mă imaginez făcând așa ceva.

— Nu mă văd în stare să mituiesc pe cineva.

— Nu mai tot zice *să mituiesc*, Pamela, mi-a tăiat-o el atât de pătimăș, că degetele de la picioare mi s-au strâns în pantofii sport albi și urâți. E o recompensă în bani pentru adevăr.

Am simțit pe neașteptate un val de încântare — recompensă în bani, asta mă vedeam oferind.

— Și indiferent ce-o să-ți aducem tu o să scrii? am întrebat.

— Va trebui să pun eu însumi informațiile cap la cap. Dar pot garanta anonimatul oricui ar vorbi cu mine în calitate oficială.

Eu am clătinat din cap aprobator, gândindu-mă la ce presupunea asta.

— Deci, în cel mai bun caz, mâine aflăm că în Colorado se știe ceva despre ce s-a întâmplat în Florida. Cât durează să pui cap la cap chestia asta cu alte surse, după care să scrii articolul?

Mi-am mușcat unghia de la degetul mare, știind că, oricare ar fi fost răspunsul, n-ar fi fost atât de prompt încât să înlesnească situația dificilă în care mă găseam.

— Câteva săptămâni, probabil.

Mă chinuia stomacul doar la gândul că eram pusă într-o poziție imposibilă în legătură cu Roger. Să depun plângere împotriva lui și să risc ca oamenii să se creadă în siguranță, să creadă că ucigașul studentelor era după gratii, unde îi era locul, ori să-l las să scape și să fie liber să mai atace pe cineva.

— Pamela, a intervenit Carl, cu ochii plini de îngrijorare, ce este? Parcă ai avea o mare povară pe umeri.

— Păi, am, i-am zis, bărbia încrețindu-mi-se brusc.

Mi-am acoperit nasul, ca să nu vadă. Mama îmi spunea mereu că nici măcar Mia Farrow nu era frumoasă când plângea.

L-am lăsat să se apropie.

— Vreau să te ajut.

Eu am clătinat din cap inconsolabil:

— *Nu poți.*

— Pune-mă la încercare!

Mi-a luat mâinile din dreptul feței și și-a îndoit genunchii ca să fim la același nivel. L-am privit lung, cu groază, căci fețele noastre erau la câțiva centimetri una de cealaltă. Eram moartă după el și absolut nepregătită să gestionez asta. l-am zis-o, pentru că m-am temut că avea să mă sărute.

— Roger i-a făcut ceva surorii mele Bernadette. A silit-o să facă niște lucruri...

M-am uitat în altă parte, jenată și neștiind cum să-i zic.

— ...să-i facă *lui* niște lucruri. Iar ea nu mai putea să respire. Credea că o să moară. Înțelegi ce spun?

Când m-am uitat iar la el, dădea din cap cu o expresie sfâșietoare întipărită pe față.

— Și acum, am continuat înlăcrimată, poliția trebuie să știe dacă intenționez să depun plângere pentru ce mi-a făcut *mie*. Dacă n-o fac, mi-e frică de ce s-ar putea întâmpla, de ce ar putea face în continuare. Dacă o fac...

— E doar încă o dovadă că e capabil de crimă, iar ei vor avea încă un motiv să nu ia în considerare alți suspecti, a completat Carl oftând din toți rărunchii, de parcă ar fi simțit toată greutatea dilemei ce mă apăsa.

Am clătinat din cap necăjită. El mi-a lipit palmele una de alta ca pentru rugăciune și mi-a zis:

— O să fac tot ce pot să mă asigur că individul ăsta nu mai atacă pe nimeni.

— De-asta te-am rugat să vii, am replicat, spunând adevărul doar pe jumătate.

El mi-a strâns mâinile la pieptul lui. Avea pielea caldă și puțin umedă, ca și cum și-ar fi încordat puterile să-mi facă promisiunea asta și am simțit cum mă străbătea dorința din gât până în coapse, ca o coadă lungă, încolăcită, care se întinsese în sfârșit.

— Chiar ar trebui să dormim puțin, i-am zis înainte să mă las pradă impulsului.

El a dat din cap, cu o expresie care-mi spunea că, deși n-o verbalizasem, înțelegea. S-a dus la dulap și și-a tras pe el singura cămașă pe care o adusese, și-a așezat pe umăr cureaua genții mele, după care m-a condus înapoi la mine în cameră.

■

În dimineața următoare ne-am înghesuit în mașină și am pornit spre bancă. Tina a fost de acord să-i fluture un teanc de bancnote pe la nas unui angajat al penitenciarului, ca să-l stimuleze să ne spună ce știa. Înainte să-l lăsăm pe Carl la The Stew Pot, am pus la punct o strategie — aveam să intrăm și să cerem să vorbim cu șeriful Wright care, din dușmănie, avea să ne facă să așteptăm, oferindu-ne astfel ocazia să-i strecurăm un bilet unuia dintre paznici.

— Dar ce facem dacă totuși șeriful vrea să stea de vorbă cu noi? am întrebat eu.

— Mă îndoiesc, a replicat Tina batjocoritor.

— Da, dar e bine să fii pregătit, în caz că se întâmplă.

Carl se uitase și el la mine și îmi zâmbise încurajator. Era o zi senină, rece, iar în soarele îndrăzneț al dimineții, ochii lui verzi aveau sclipiri de bijuterie. I-am răspuns cu un zâmbet și imediat mi-am mutat privirea, înainte ca Tina să observe ceva.

— Vreți sfatul meu? a întrebat Carl. Aș folosi povestea șerifului, că Inculpatul a fost o forță pe care n-o putea controla nimeni.

În anii ce aveau să vină, aveam să caut exemplare din ediții din urmă ale ziarului *Aspen Star Bulletin*, să citesc interviul acordat de șeriful Wright, în stilul acela cu trabucul în gură și cu arma la îndemână, și să-mi dau seama câtă dreptate avusese Carl. Cât de bine se pricepea la toate astea.

E un șarpe al naibii de alunecos, comentase șeriful, agățându-se de bretele cu degetele mari, cu un zâmbet pe față, *doar că eu sunt lopata de grădină care o să-i zboare capul.*

Uneori cred că pe Denise a omorât-o, de fapt, machismul.

■

Când am cotit spre aleea plină de noroi a penitenciarului, Tina a apăsât frâna.

— Ai văzut cine era? a întrebat însuflețită, învârtind volanul în timp ce pe mine mă strângea de gât centura de siguranță.

A accelerat și s-a strecurat pe lângă camionul care tocmai ieșea din parcare când noi intram; a claxonat, i-a făcut semn șoferului să coboare geamul și mi-a zis să-l cobor pe-al meu. Am scos capul și am văzut că șoferul era gardianul blond care-l scosese pe Gerald din sala de vizite improvizată. Țineam minte vag că Gerald îi zisese Sammy.

Cel din urmă s-a uitat la noi prin geamul coborât, dornic să ne tragă un perdaf. *Ce? parcă voia să urle. Ce vreți?*

— Am fost aici ieri, a început Tina, desfăcându-și centura de siguranță și întinzându-se peste mine și către el. În vizită la Gerald Stevens?

El a oftat, parcă supus unui asediu. Avea cearcăne albastrii sub ochi. Poate că tocmai ieșise din tura de noapte.

— Speram, i-a zis Tina, cu cel mai feminin și mai neajutorat glas, că am putea să stăm de vorbă la o cafea doar câteva minute.

Lui i-au alunecat ochii spre halta cu zid jos, din piatră, pe care o vedea în oglinda retrovizoare.

— Despre ce?

— Am vrea să aflăm detalii despre evadarea Inculpatului, i-a răspuns Tina. De la cineva care a fost acolo.

— Nu vă pot ajuta, a zis el și a dat să ridice geamul.

— Cred că el a ucis-o pe prietena mea, i-am strigat eu exact când Tina îi spunea *Îți dau 3 000 de dolari, bani gheață*.

Sammy a rămas stană de piatră, cu geamul coborât în dreptul nasului. A mai privit o dată spre haltă în oglinda retrovizoare. După care, țeapăn ca un robot, ca și cum cineva dinăuntru ar fi putut să-i citească pe buze, a spus:

— Așteptați cinci minute. Și ne vedem la Dinah's, pe 82.

■

Dinah's era unul dintre restaurantele cu dispozitiv rotativ pe care erau expuse plăcintele. Când am intrat, gardianul stătea într-un separeu și savura o plăcintă cu cireșe.

— Dacă chestia asta se întoarce împotriva mea, o să-i zic șerifului că ați șutit ceva de la pușcărie și o să fac în așa fel încât să fie rău de tot pentru voi, ne-a avertizat când ne-am așezat.

— Am priceput, i-a răspuns Tina.

Și așa am făcut înțelegerea, simplu și ușor.

Sammy și a curățat cu degetul mare o firimitură din colțul gurii și s-a uitat înspre parcare, urmărind o

Toyota care împrășca noroi și nisip. A așteptat să iasă șoferul ca să decidă că nu-l cunoștea.

— Trebuie să înțelegeți, ne-a spus, în continuare cu ochii la ce se întâmpla în parcare, că din capul locului omul n-ar fi trebuit să fie niciodată în Colorado.

A oftat și a luat povestea de la început.

În martie 1976, Inculpatul era în Utah, unde ispășea o pedeapsă de 15 ani de închisoare pentru că o răpise pe Anne Biers dintr-un mall. Procurorii de acolo căutau probe ca să-l lege de uciderea altei femei din Utah, de fapt a unei fete, Barbara Kent, de 17 ani, care dispăruse după ce plecase de la o piesă de teatru de la liceu să-și ia fratele mai mic, la câteva ore după ce Anne Biers scăpase din mâinile celui care o răpise. Anchetatorii găsiseră o cheie în parcare școlii unde fusese văzută ultima dată Kent, care se potrivea la cătușele folosite la imobilizarea lui Biers. Cazul era solid, dar procurorul districtual din Colorado nu-și bătea capul cu nimic care avea legătură cu justiția. Îl chema Frank Tucker, dar Sammy ne-a zis că, după tot ce se întâmplase, toată lumea de pe-aici ajunsese să-i spună Tucker the Fucker²⁸.

Sammy a împins laoparte farfuria goală, ca să poată bate în masă cu degetul arătător când voia să accentueze părțile mai revoltătoare ale poveștii.

— Deci tipul scapă iar și toată lumea e indignată, dorind să știe cum de am putut lăsa să se întâmple una ca asta. Șeriful îl arată cu degetul pe Tucker, spunând că e vina lui, că cei din Colorado nu erau pregătiți pentru unul ca el. Și nu eram.

— Ce ai fi făcut altfel? l-a întrebat Tina.

— Există un *protocol* pentru criminalii periculoși care trebuie urmat. Deci nu m-aș fi purtat ca și cum aș fi fost mai presus de blestemata asta de lege. Aș fi urmat protocolul.

— De ce nu l-ai urmat? am întrebat eu nedumerită.

El a dat din mână, ca și cum ar fi aruncat cu neglijență ceva pe geam.

— Fiindcă pentru Tucker urmau niște alegeri speciale, pe care știa că avea să le piardă.

Sammy a zâmbit. *Sunteți pregătite pentru asta?*

În opinia lui, Tucker the Fucker emisese facturi către două districte ca să plătească avortul amantei lui de 18 ani — comportament grosolan de ipocrit, din partea unui oficial ales, a cărui treabă era să să-i aducă în fața justiției pe cei care comit infracțiuni și să denunțe încălcările legii, adică genul ăla de rahat pe care n-ai cum să-l inventezi și pe care nici nu l-am inventat. În câțiva ani, Tucker avea să fie judecat pentru două acuzații de deturnare de fonduri publice, dar în martie 1976 era în mijlocul unei campanii electorale aprinse pentru a fi reales. Deci a făcut ce fac toți politicienii când au nevoie să-și spele imaginea — a găsit un țap ispășitor. Pentru Tucker, Inculpatul a fost mană cerească.

Întâmplător, era adevărat că anchetatorii din Colorado aveau dovezi solide că exista o legătură între Inculpat și uciderea lui Caryn Campbell — la el în mașină se găsisse un fir de păr de-al ei și își folosisse cardul pentru benzină într-o zonă din apropierea locului crimei în intervalul dispariției ei din hotelul din Aspen. Dar aceste dovezi nu erau cu nimic mai solide decât ale celor din Utah în ceea ce privește uciderea Barbarei Kent, fata de 17 ani. Cei din Colorado ar fi trebuit să-și aștepte rândul pentru a-l pune sub acuzare, dar Frank Tucker n-avea timp să facă lucrurile ca la carte. El voia să poată spune la mitingurile din campanie că el era eroul care îl prinsese pe ucigașul lui Caryn Campbell. Avea nevoie de asta, dacă spera să rămânea în funcție și să evite acuzațiile de încălcare a legii.

— Picătura care a umplut paharul, a continuat Sammy clocotind de dispreț, a fost când a acuzat autoritățile locale că individul a evadat, susținând că, dacă ar fi asigurat fondurile necesare pentru penitenciar, treaba asta nu s-ar fi întâmplat niciodată. Păi... bineînțeles că n-aveau bani să întrețină locul cum trebuie! Fiindcă i șterpelișe Tucker ca să-i plătească iubitei camere la hotel, cine, țoale și bijuterii. Și chiar și un avort.

Sammy scotea flăcări pe nări, nespus de scârbit. Avea un lăntişor de aur lung, băgat sub guler şi poate că mi s-a năzărit, dar am fost sigură că sub maioul alb, de bumbac am zărit forma evlavioasă a unei cruci.

Inculpatul a fost extrădat în Aspen la începutul anului 1977, iar în iunie evadase deja prima dată. Chiar înainte de răsăritul soarelui, în a şasea zi de căutări la nivelul întregului stat, doi adjuncţi ai şerifului au dat de un Cadillac din 1966 furat şi l-au găsit pe Inculpat căzut peste volan, în stare de deshidratare severă şi de epuizare, cu degerături la trei degete de la picioare. Era la mai puţin de o milă distanţă de graniţa districtuală a oraşului Aspen şi a intrat sub jurisdicţia din Glenwood Springs, unde a fost interogat fără avocat timp de câteva ore, înainte ca vestea să ajungă la urechile şerifului din Aspen. Apoi a urmat o luptă care punea nervii la încercare — Aspen cerea ca Inculpatul să se întoarcă la ei, iar Glenwood Springs refuza. Fusesse prins pe teritoriul *lor*. Cei din Aspen avuseseră şansa să-l prindă, dar o rataseră. Un judecător le-a dat câştigat de cauză celor din Glenwood Springs: o hotărâre pur şi simplu nesăbuită.

— La Glenwood au un penitenciar mai sigur, se presupune, a explicat Sammy. Noi suntem mai mici, mai bine echipaţi să fim cu ochii pe el. Dar, din capul locului, am fost depăşiţi de situaţie.

Sammy s-a uitat la noi să vadă dacă pricepeam ce voia să zică. Eu am fixat-o cu privirea pe Tina; ea a clătinat din cap că nu.

— Când e vorba despre condamnaţi cu un istoric de evadări, se presupune că se implică Marshals Service²⁹, care vin şi inspectează penitenciarul. Doar că asta nu s-a întâmplat niciodată. În dosarul lui intern de deţinut nici măcar nu e menţionată vreo evadare anterioară.

— Eşti sigur? am zis eu, simţind că mi se taie respiraţia.

— Am citit dosarul cu ochii mei. Fiecare paznic din unitatea mea l-a citit. Ar trebui să conţină motivele pentru care condamnatul se află la închisoare. El a fost închis pentru furt.

— *Furt*, a repetat Tina, nevenindu-i să creadă.

Sammy s-a frecat la ochi cu policele și a scrâșnit din dinți nervos.

— Niciunul dintre noi nu știa cu cine avea de-a face. Între momentul când l-au prins și cel în care judecătorul l-a trimis înapoi la Glenwood a trecut destulă vreme cât să nu știm că era vorba de același tip pe care-l găsiserăm în timpul raziei. În plus, părea normal. Era ușor să vorbești cu el. Individul pe care au pus mâna părea fioros în pozele din ziare, până l-am primit noi se domolise iar. Și apoi — și-a întors privirea spre tavan — a început să se urce acolo.

Tina și cu mine ne-am uitat în tavan în același timp.

— Celula lui avea o țigla desprinsă, a povestit Sammy. Șeriful știa că tipul urcase acolo o dată sau de două ori. Dar a zis să nu ne facem griji. Oricum nu se ducea nicăieri. I-am zis că omul slăbea foarte mult. Îi luam farfuria cu masa de seară și el abia dacă se atinsese de ceva. Șeriful doar râdea și spunea că el nu s-ar atinge de rahatul ăla nici cu o prăjină de trei metri.

În decembrie 1977, cu patru săptămâni înainte să-l fi văzut la ușa noastră de ia intrare cu un butuc plin de sânge pe care îl luase chiar din stocul nostru de lemne de foc, slăbise aproape zece kilograme, având oricum dinainte o constituție fizică athletică, atât cât să se poată strecura prin cea mai îngustă parte din canalizare, să ajungă să iasă în apartamentul gol al unui angajat de la penitenciar, să-și schimbe hainele și să evadeze din Colorado o dată pentru totdeauna. Le-a luat șase ore să-și dea seama că omul s-a făcut nevăzut — trăsesse așternuturile peste manualele de drept, peste diverse documente și teancuri de scrisori, aranjate astfel încât să pară că înveleau trupul unui om adormit.

— Cică trăiește în munți, a spus Sammy. Oamenii spun mai mereu că l-ar fi văzut. Ca pe Omul Zăpezilor.

— Ba nu locuiește în munți, a intervenit Tina. A apărut la Florida State University.

Sammy a privit-o drept în față, cu un aer alarmat.

— Ce este? am întrebat eu, cu inima bătându-mi tare.

El și-a pus mâinile una peste alta și a lăsat capul în jos foarte concentrat, ridurile adâncindu-i-se pe fruntea încruntată.

— *Ce este?*

— Lasă-mă o clipă! a zis Sammy închizând ochii. Încerc să-mi *aduc aminte*.

Tina și cu mine am înțepenit acolo, cu răsuflarea tăiată, nedorind să facem ori să spunem nimic care să-i tulbure concentrarea.

— O broșură de la universitate, a spus Sammy.

Ochii îi erau tot închiși, dar pleoapele i se mișcau repede, ca și cum ar fi urmărit scena în memorie.

— Era acolo, a continuat el, cu celelalte lucruri pe care le pusese sub așternuturi. Pe unul dintre ele — a deschis ochii — erau palmieri. Și țin minte că m-am gândit că sigur s-a dus în California. Dar și voi aveți palmieri pe acolo, nu?

Vedeam broșura despre FSU care a venit prin poștă în al doilea an de liceu, stejarii antici și impunători și palmierii cu trunchiuri lungi, împrăștiati în sus și în jos, ca undele de pe un monitor de frecvență cardiacă.

— Ce s-a întâmplat cu toate lucrurile alea? l-am întrebat eu, gândindu-mă că dacă am găsi broșura cu Florida State, atunci am avea o dovadă incontestabilă.

— Au ajuns la Seattle, a zis Sammy.

— Ești sigur? l-a întrebat Tina, cu un tremur de speranță în glas.

— Da. Când l-au prins prima oară, a zis că nu vorbește decât cu un polițist din Seattle. Cu unul care lucra de ani buni la cazurile acelor fete dispărute. Țin minte că șeriful Wright era foarte supărat că trebuia să-i aducă pe ăia. După care, când a evadat, s-au întors și au plecat cu o mulțime de cutii.

Puteam să jur că auzeam cât de tare îi bătea inima Tinei, recunoscătoare să audă pomenindu-se de fetele dispărute din Seattle.

Sammy a făcut semn să i se aducă nota de plată.

— Asta e tot ce știu. Ce a făcut în Florida?

— A dat buzna în casa asociației de studenți, i-am răspuns eu. A ucis două fete, iar pe încă două le-a snopit în bătaie și le-a desfigurat. Apoi a ieșit pe stradă și a mai atacat una. Am auzit un zgomot și m-am dus să văd. L-am văzut bine înainte să-și ia tălpășița.

Sammy a mormăit ceva, exprimându-și simpatia.

— Așa ceva n-ar fi trebuit să se întâmple.

Bătea darabana cu degetele într-un ritm neliniștit pe masa melaminată și s-a mai uitat o dată în parcare. Apoi s-a ridicat și a scotocit în buzunarul de la spate, de unde a scos portofelul. Și-a umezit un deget cu limba și a scos trei bancnote de un dolar, de ajuns pentru o plăcintă și bacșiș. Punându-le pe masă, i-a zis Tinei:

— Prefer să facem asta în mașină.

Ea a părut nedumerită:

— Ce preferi să facem în mașină?

— Banii, i-a amintit el. Ziceați că aveți ceva bani.

■

Când l-am luat de la The Stew Pot, Carl era la fel de entuziasmat ca noi. Ne-am împărtășit cele aflate și ne-am dat seama că am auzit mai mult sau mai puțin aceeași poveste despre Frank Tucker. Dar Carl nu știa că poliția din Seattle venise aici și apoi plecase cu probe la Washington. Asta a aflat de la noi.

Își ciupea buzele îngândurat în vreme ce ne apropiam de indicatorul care anunța drumul spre aeroport.

— Să mă duc oare la Seattle? se întreba.

Tina l-a privit în oglinda retrovizoare.

— Acum?

— De ce nu? Am făcut deja jumătate de drum.

Noi ne-am uitat una la alta. Așa era.

— Pur și simplu, am senzația că povestea asta e mult mai complexă decât am crezut în primă instanță. Adică omul are la activ zece, 12 victime, nu? În mai multe state, nu? Și dacă a început în Seattle, înseamnă că Seattle are probe că la Colorado s-a mușamalizat cazul și poate că ei ar coopera cu mine. Poate că vor să afle toată lumea că ăia din Colorado, nu ei, au dat-o în bară.

— Pot să-ți spun cu ce polițiști ai putea să încerci să vorbești, i-a zis Tina. Să *nu* le spui că mă cunoști, a zis ea râzând, însă fără a se amuza vreun pic.

— Adică, am ridicat eu mâna, ar trebui să merg mai departe cu plângerea împotriva lui Roger?

— Da, au răspuns ei în același timp.

În ultimii 43 de ani m-am gândit în fiecare zi la weekendul acela, la momentul acela. Era răspunderea mea să le apăr pe fete, Casa, reputația lui Denise și a lui Robbie, precum și amintirea lor. Mi-am ascultat instinctul și m-am înșelat. Asta m-a enervat. *Încă* mă enervează.

²⁷ Joc de cuvinte intraductibil, bazat pe omofonia dintre adjectivul *right* — „corect”, „drept” și *Wright*, aici nume propriu (N.t.).

²⁸ În traducere liberă, „Tucker nenorocitul”, „Tucker jigodia” (N.t.).

²⁹ United States Marshals Service — „Serviciul Șerifilor Federali”, instituție a forțelor de ordine federale (N.r.).

PAMELA

Tallahassee, 2021

Ziua 15 826

Agentul de pază de 20 și ceva de ani își desprinde ochii dintr-un joc Candy Crush cât să mă vadă punându-mi geanta pe banda pentru bagaje, după care se întoarce direct la joc. Detectorul de metale începe să țiuie și tipul se încruntă că e întrerupt a doua oară. Ridică privirea din monitor și face semn cu bărbia spre picioarele mele:

— Trebuie să îi scoateți.

Încerc să nu mă gândesc la câte lucruri trec pe lângă agentul ăsta de securitate prost plătit și nepăsător în timp ce-mi scot ghetetele și calc târșăit pe marginea tălpilor. Mă lasă să trec.

În sala de așteptare mă așteaptă cineva care îmi cere să semnez o declarație pe proprie răspundere înainte să urc în autobuz. Semnez fără să citesc o iotă. Odată ajunsă în acea etapă a vieții în care faci biopsii, CT-uri și anestezii o dată sau de două ori pe an, am învățat să mă scutesc de efortul de a citi așa ceva pe hârtie. Există riscuri peste tot, iar nevoia de a le ști pe toate e cale sigură spre nebunie. Motivul pentru care am venit aici ar putea foarte bine să fie o operație urgentă, o tumoare care trebuie îndepărtată imediat, dacă vreau să trăiesc cu mine însămi.

E un drum scurt, plin de zdruncinături, cu autobuzul până în curtea pentru activități de recreere, unde există o grădină cu ierburi și legume, împrejmuită cu sârmă. Odată cu trecerea anilor, a ajuns să-i placă grădinăritul și asta face când merge afară. Fără sape ori unelte ascuțite, mă asigură asistentul care m-a pus să semnez acordul. *Evident*, adaugă el cu un râs prietenos și eu vreau să-i spun că de fapt nu e evident. Ai fi uimit dacă ai ști cât de ușor e să-i faci rău cuiva, în țara asta, dacă asta vrei.

Când dau cu ochii de el, poartă o pălărie cu boruri late, din pânză maro, stropește cu furtunul de grădină căpățâni închise la culoare de varză kale, iar eu sunt

îngrozită. Nu numai pentru că furtunul ar putea fi refolosit pe post de ștreang, ci și pentru că pare atât de liniștit în ziua asta însoțită de primăvară, în vreme ce eu am tras un pui de somn chinuit de doar două ore. Știm amândoi că timpul se scurge, și totuși doar eu sunt cea care are ceva de pierdut când se va termina.

Mă vede și închide apa. Mai întâi se apropie încet, ridicându-și mai sus borurile pălăriei, ca să vadă dacă sunt chiar eu. Apoi se mișcă mai repede — de fapt, sarjează în direcția mea —, iar mie îmi vin în minte toate hârtiile imprimate pe care n-am vrut să le citesc, din acordul pe care l-am semnat, și faptul că doar eu însămi sunt de vină, în caz că-mi provoacă vreo rană sau chiar moartea, și mai apoi simt gust de sânge.

RUTH

Aspen

Iarna anului 1974

În drum spre hotel, s-a lăsat seara. Tina și cu mine înfruntam un vânt care ne crăpa fețele și despuia crengile de învelișul lor de gheață. Dar, îmbrăcată în haina mea de lână și cu puloverul Tinei de lână pe dedesubt, eu ardeam, agitată și moartă de sete. Șampania mi se urcase la cap, mă simțeam ca și cum aș fi atins un cablu de tensiune, iar asta a trezit în mine senzații tănuite. Mă tortura imaginea moșului care-i săpunea Tinei părul pubian, în timp ce familia lui pregătea cina un etaj mai jos. Nu era atât de târziu cât să mergem la culcare și hotărâserăm să mai stăm puțin în foaier, dar eu îmi făceam curaj să-i torn o minciună Tinei. Trebuia să scap de ea, doar pentru o vreme, ca să sedez sălbăticiunea care mă zgâria cu ghearele pe dinăuntru.

Am intrat în hol scuturându-ne și ștergându-ne cizmele ude pe covor și am dat de câțiva oaspeți care se încălzeau în fața șemineului incandescent. Din cealaltă parte a foaierului o femeie îndesată, cu o coafură simplă, a strigat-o pe Tina.

— Marlene! i-a făcut ea cu mâna.

Apoi s-a aplecat spre mine:

— E autoarea cu care a scris cartea Frances.

— Du-te s-o saluți, am profitat eu de ocazie. Eu vreau să urc să-mi schimb șosetele ude, am zis și m-am cuprins cu brațele, tremurând, doar așa, de ochii lumii.

Am luat-o spre lift cu pași mici, rapizi, cum mergi când te doare burta și ai nevoie la baie în clipa aia, dar nu vrei să se prindă nimeni de asta.

Am apăsât pe buton și am închis ochii. Nu rezistam să văd că ar mai fi apărut cineva lângă mine cât așteptam liftul. Clădirea avea 15 etaje și noi eram la etajul 12. Dacă trebuia să ne oprim pe drum, m-ar fi apucat istericalele. Am auzit sunetul monoton cu care se oprea cabina și am deschis ochii, simțindu-mă ușurată când am văzut că aveam să fiu singură în lift. Am apăsât cu

degetul mare butonul pentru etajul 12, din nou și din nou, deși știam că asta n-o să facă liftul să se miște mai repede.

Cineva s-a strecurat înăuntru chiar înainte să se închidă ușile. Era aceeași femeie cu care fusesem în lift de dimineață, cea care zisese *bineînțeles* privind către mine în oglindă, când cardiologul spusese că bănuia că a venit la schi. Ea a apăsă butonul pentru etajul 14; cel puțin, nu trebuia să opresc pentru ea.

— Urăsc când oamenii îmi fac asta, s-a scuzat ea. Dar e mai bine să mergem amândouă.

M-am întors spre ea cu o privire goală. Și ea mi-a răspuns la fel.

— Ați auzit de femeia care a dispărut de aici anul trecut, nu?

A ridicat o sprânceană așteptând un răspuns, sigur puteam să-mi amintesc. Dar habar n-aveam despre ce vorbea. Tipa m-a pus la curent.

— O chema Caryn Campbell. Era aici cu logodnicul ei. Pentru conferință. Veneau de la cină și voiau să se așeze în foaier să citească puțin în fața șemineului. Ea s-a dus să ia o revistă de la ea din cameră. A intrat în lift și aceea a fost ultima dată când a văzut-o cineva în viață.

Mă simțeam de parcă podeaua se împingea în picioarele mele, arătându-mi insistent că era acolo, când arătătorul de alamă al ascensorului, care indica etajul, a început numărătoarea.

— A fost găsită vreodată? m-am auzit întrebând.

Ea a clătinat din cap cu un rânjet:

— Nu în viață. Nu.

Liftul s-a oprit la etajul meu, dar eu tot simțeam o presiune și o greutate în cap. Ușile s-au deschis.

— Dă-mi voie să te conduc, s-a oferit ea. Apropo, pe mine mă cheamă Gail. Gail Strafford.

— Ruth Wachowsky, m-am prezentat eu.

Am ieșit din lift și am luat-o la stânga, pe covorul cu model geometric, portocaliu cu galben.

— Poliția l-a prins pe ucigaș?

Gail a clătinat din cap.

— De asta mă aflu aici.

— Cum poate ajuta — am făcut o pauză, încercând să-mi aduc aminte numele departamentului ei — antropologia criminalistică?

— Putem face anumite analize care să ajute la stabilirea cu precizie a momentului în care a survenit moartea.

— Dar ai zis că a fost omorâtă acum un an, am replicat eu, scoțând cheia camerei mele.

— A *dispărut* acum un an. Cadavrul ei a fost găsit după o lună, în apropierea unui drum de țară. Dar, deși a trecut o vreme, solul din zonă încă păstrează indicii despre momentul când a fost adus acolo. Cel puțin, ne ajută să răspundem la câteva întrebări importante ale poliției. A fost omorâtă aici, în hotel? A fost răpită și ținută captivă o perioadă? Toate astea pot contribui la crearea unui profil al persoanei care ar face așa ceva. Poate ajuta poliția să prindă acea persoană, oricine ar fi ea.

Ne opriserăm în fața ușii camerei mele. Numărul auriu de deasupra vizorului părea prea strălucitor, ca un fel de carte de vizită.

— Se pot afla toate astea după urmele din sol?

Gail a aprobat din cap cu voioșie.

— Descompunerea unui cadavru poate, de fapt, să schimbe fenotipul vegetației locale. În unele situații, chiar și la decenii după ce s-au descoperit rămășițe umane, plante care ar trebui să aibă frunze verzi prezintă o colorație roșu-aprins. E vorba despre azotul eliberat în timpul procesului de descompunere a cadavrului și de reacția frunzei la integrarea acestor compuși nutritivi.

— Uau! am exclamat eu, îndoindu-mă de absolut toate contribuțiile mele la progresul omenirii.

O clipă, Gail n-a mai zis nimic.

— E o oarecare consolare, dacă te gândești. Adică, deși și-a pierdut viața, tot face parte din lume, în felul ei.

N-am zâmbit fugar și cu tristețe. Venisem să-mi dau cu apă pe față, să-mi revin. Să mă îmbărbătez în oglinda din baie și să mă întreb din nou de unde venea toată

perversitatea mea. Am simțit însă că o parte din ura pe care o simțeam față de mine însămi se disipa. Aveam problemele mele, slăbiciunile mele, iar faptul că mă lăsasem strivită de ele îmi hrănise oribila convingere că eu nu aparțineam niciunui loc, niciunei căsnicii și că nu mă puteam întoarce nici acasă, la mama. Dar gândul că pământul găsea întotdeauna loc pentru noi era liniștitor.

Am băgat cheia în broască și am deschis larg ușa. Camerista lăsase aprinsă veioza de pe noptieră când venise să aranjeze camera pentru culcare și am văzut că nu era niciun pericol.

— Mulțumesc că m-ai însoțit, i-am zis lui Gail. Dar acum mă simt prost că mai departe trebuie să mergi singură.

Gail s-a încruntat, concentrându-se.

— Dar dacă sun la recepție și cer să-mi facă legătura cu camera ta când mă întorc? Ruth Wachowsky, da?

— Da, am răspuns eu. Dar sunt aici cu prietena mea, Martina Cannon. Rezervarea e pe numele ei.

— Ruth Wachowsky și Martina Cannon, a repetat ea, memorându-ne numele în timp ce se îndepărta pe coridor.

— Dacă nu dai un semn în două minute, sun la șerif, am avertizat-o eu.

Gail a râs și a iuțit pasul.

— Începe numărătoarea, Ruth Wachowsky!

Am așteptat până a venit liftul și a intrat în el, după care am închis ușa și am încuiat-o. M-am dus în pat și mi-am scos șosetele ude, așteptând să sune telefonul. Mi-a zburat mintea iar la Julia Child și la o chestie pe care a spus-o odată, într-un episod din *The French Chef*, cu vocea ei ridicolă, pe care mama n-o suporta. *Nimic din ce înveți nu se pierde, de fapt*, zisese ea, cu un gât de pui în mână, și la un moment dat o să fie de folos. La asta mă gândeam când a sunat Gail să mă anunțe că se întorsese întreagă.

PAMELA

Tallahassee, 1978

Ziua 14

Am ajuns înapoi în Tallahassee când soarele trasa lumini și umbre pe turnurile clădirii Westcott, simțindu-mă de parcă aș fi dormit 12 ore, nu două. Era duminică și, cu toate că aveam de rezolvat un milion de lucruri ca să pregătesc Casa pentru sosirea fetelor, nu-mi făceam griji că nu m-aș fi descurcat. Unii au nevoie de cofeină să se apuce de treabă, alții au nevoie doar de impulsul dat de vorba aceea cu *Ți-am spus eu ție*. Deși știusese că individul pe care-l văzusem la ușă era Inculpatul, ajunsese să mă îndoiesc din cauza părerilor altora. Eram nerăbdătoare să-l pun la curent pe șeriful Cruso cu cele descoperite în Colorado.

Dar graba mea de a avea dreptate s-a mai domolit când ne-am apropiat de Casă și, când Tina a parcat pe alee, nu mă puteam gândi decât la faptul că locul fusese părăsit de ceva vreme, la numeroasele sale încăperi, la holurile care provocau claustrofobie, la toate dulapurile, cotloanele și colțișoarele...

— Vin cu tine, a zis Tina în timp ce examinam ferestrele cu storurile trase.

Eu nu m-am opus.

A oprit motorul și am luat-o amândouă pe aleea cu dale albe, oprindu-ne în dreptul căsuței poștale ca să iau corespondența din ultimele zile. Am luat la subsuoară plicurile cu facturi și scrisori de condoleanțe de la absolvenți și de la oameni absolut străini și am format noul cod.

În hol era frig și un iz stătut. Lipită de prag, acolo unde îl văzusem pe Inculpat, era o bucată de bandă adezivă neagră, iar pe lemn rămăseseră zgârieturi de la buretele de sârmă cu care încercasem să curăț urmele de sânge uscat.

Zgribulită, Tina și-a frecat brațele.

— Mai întâi să dăm drumul la căldură.

■

Am împins la perete canapelele din sala de recreere și am curățat cu aspiratorul, în timp ce Tina ținea furtunul. Am așezat sacii de dormit în cerc, apoi am tras canapelele până la marginea cercului, construind un zid în jurul fetelor care aveau să doarmă acolo. Am găsit un mix pentru prăjituri în dulap — Tina a sugerat ca, în loc de briose, să facem o prăjitură la tavă pe care s-o tăiem în bucățele pătrate. Ruth făcuse odată una așa, după ce Tina îi zisese că așa se face în Texas. În plus, ar fi fost gata mai repede decât briosele, iar noi aveam foarte multă treabă.

Noile saltele ar fi trebuit să fie livrate sâmbătă, când credeam că urma să mă întorc din Colorado în noaptea de vineri. Fuseseră lăsate la ușa din spate; un rozător rosese una dintre cutii cât fusesem plecată. Dar măcar nu plouase.

Însă înainte de a le duce sus a trebuit să ne descotorosim de saltelele murdare din camera lui Eileen și Jill. Prima a ajuns jos azvârlită zgomotos pe scara din spate.

— O să închid căldura, am zis ștergându-mi sudoarea de pe frunte.

Am umplut o găleată cu apă caldă și săpun și timp de aproape două ore am frecat sângele închegat în crăpăturile din cadrul patului. Am scos prăjitura din cuptor și am zgâlțâit-o; trebuia să se mai coacă încă 20 de minute. Am dus la etaj una dintre saltelele noi și am scos iar prăjitura. De data asta era gata. Am lăsat tava la răcit pe blat și am cărat cealaltă saltea, răsuflând greu pe scări. Am pregătit paturile cu așternuturi noi, am glasat prăjitura și am pus perdele noi în camera 10. M-am uitat la ceas și nu mi-a venit să cred când am văzut că era ora 16. Aveam pielea lipicioasă și cămașa mi-era țeapănă pe spate din cauză că tot transpiram și mă uscăm, transpiram și mă uscăm iar.

— N-ai vrea să stai pe-aici cât fac eu un duș? am întrebat-o pe Tina oprindu-mă din treabă.

Nu puteam să-mi imaginez cum ar fi fost să rămân singură.

— Sigur, a zis ea.

— Vin repede, am promis eu.

— Stai cât ai nevoie.

Baia era spațiul ascuns și privat al lui Denise. Se dădea în vânt după cosmetice și avea întotdeauna cea mai nouă marcă de șampon și de cremă de mâini în trusa de toaletă, pe care am luat-o cu mine într-una dintre cabinele de duș. Nu i-ar fi plăcut dacă vreunul dintre lucrurile acelea ar fi rămas nefolosit.

Am dat drumul la apă așteptând să devină cât se putea de fierbinte, apoi am stat sub duș prea mult, spălându-mi părul cu șamponul lui Denise, săpunindu-mă la subsuori și genunchi cu spuma ei de ras. Se chema *Crazylegs* și mi-a plăcut așa de mult, că am început s-o folosesc și eu. Când Johnson & Johnson a oprit producția, în 1986, a fost încă o pierdere pentru mine.

■

Când m-am întors de la duș, în prosop și cu pielea înroșită, Tina era așezată la biroul meu, răsfoind unul dintre numerele mai vechi ale revistei *Cosmopolitan* păstrate de Denise și scărpinându-se în cap. Era prima dată când o vedeam cu capul descoperit. Mi-am dres glasul zgomotos ca să-mi anunț prezența. Sigur nu voia s-o văd fără pălăria pe care o alesese pentru ziua aceea.

Dar ea abia dacă mi-a aruncat o privire și a răsfoit mai departe.

— Ruth a găsit un leac pentru acnee într-o revistă din asta.

A urmărit cu degetul, de la stânga la dreapta, literele mici dintr-o reclamă la șampon.

— Cred că n-a mai fost atât de stresată după ce s-a mutat de la mama ei, iar asta a avut un efect mai benefic pentru ten decât orice medicament. Dar nu strică să fii cu ochii în patru, poate dai de vreun tratament-minune, din moment ce niciun doctor din lume nu poate explica de ce nu crește la loc, a spus ea oftând.

Se referea la cele două zone fără păr de pe scalp, de o parte și de alta a capului, care arătau ca și cum tocmai

și-ar fi extirpat coarnele drăcești.

— Ce-ai pățit? am întrebat-o eu, îndreptându-mă spre biroul meu și deschizând sertarul unde-mi țineam lenjeria intimă.

Mi-a trecut prin minte un gând urât — trebuia oare să-i zic să iasă din încăpere cât timp mă îmbrăcam? Doar rămăsese și mă ajutase să aranjez Casa, făcuse de pază cât timp eu mă spălam, iar acum stătea acolo absolut neajutorată și vulnerabilă în fața mea. Ca un soi de terapie prin expunere pentru bigoți, mi-am dat jos prosopul și mi-am văzut de treabă, așa cum aș fi făcut în fața oricărei femei.

— De fapt, mi l-am smuls, a zis Tina. În ziua în care Ruth n-a venit acasă. Eram atât de înnebunită, că pur și simplu m-am luat cu mâinile de păr și am tras așa de tare, că l-am smuls de la rădăcină.

Și-a umezit cu limba degetul mare și a dat pagina cu reclama la șampon, cu un sentiment de înfrângere.

— Un doctor a zis că am traumatizat foliculii, a continuat. Că o să crească iar când o să se simtă suficient de *în siguranță*.

A râs chinuit în timp ce pronunța aceste vorbe. *În siguranță*.

Mi-am tras pe cap un pulover și am ieșit pe hol fără pantaloni, îndreptându-mă către partea din spate a casei, până la camera lui Denise, unde m-am strecurat pe sub banda neagră. Speram să le găsesc acolo sau, dacă nu, știam de unde să le cumpăr.

— Astea sunt multivitaminele pe care le lua Denise, i-am spus când m-am întors în cameră. Ca să stimuleze creșterea părului și a unghiilor. Chiar avea nevoie, după ultima despărțire de Roger. Slăbise așa de mult! Mai mult decât cu oricare dintre dietele alea nebunești pe care le ținea tot timpul — nu că ar fi avut nevoie, dar se cântărea de mai multe ori pe zi și intra în panică dacă lua în greutate câteva grame. Era atât de stresată, că începuse să-i cadă părul. A găsit aici pe cineva, un fel de specialistă în medicină holistică, iar ea i-a dat chestia

asta. Habar n-am cum, dar funcționează. Dintre toate membrele asociației, Denise avea cel mai frumos păr.

l-am aruncat flaconul, iar ea l-a prins între brațe.

— Ai auzit vreodată de anorexie? m-a întrebat, studiind eticheta.

— Chestia aia când femeile se înfometează? am răspuns eu pe un ton plin de îndoială, trăgând o pereche de blugi pe mine. Denise nu făcea asta, am continuat cu naivitate. Era chiar foarte atentă la ce mânca.

Tina a tăcut. După ani și ani, după ce am văzut atâtea filme pe această temă, când tulburările de alimentație au devenit atât de frecvente, încât propria mea fiică s-a confruntat cu o astfel de afecțiune, aveam să-mi dau seama că Tina nu dorise să-mi spună că și Denise suferea de așa ceva. Că mă cruțase și nu mă pusese în situația de a mi o închipui în chinuri mai mari decât cele prin care trecuse la sfârșitul vieții. A desfăcut capacul flaconului și a vărsat în palmă câteva comprimate albe, studiindu-le mai atent.

— Mulțumesc, a zis. O să le încerc, cu siguranță.

— Nu, am insistat eu. Eu îți mulțumesc. N-aș fi reușit niciodată să o scot la capăt singură.

Am întins mâna după o perie de păr de pe măsuta de lângă ea și privirile ni s-au întâlnit în oglindă.

— Și mie îmi pare rău, Tina. Pentru ce am zis la hotel. Pentru ce am insinuat despre caracterul tău. Ești un om de caracter!

Ea mi-a zâmbit în oglindă.

— Trebuie să știi că simt o mare satisfacție în clipa asta. Scopul meu este să le arăt oamenilor că se înșală.

— Înțeleg exact ce vrei să zici, am ridicat eu din sprâncene aprobator.

Am râs amândouă. Ne-am îndreptat spre ușă în timp ce-mi treceam peria prin părul ud.

— Nu vreau să te mai rețin.

— Ești sigură?

— Fetele vin pe la ora 17. O să supraviețuiesc în următoarele 15 minute singură.

Ea a dat din cap. *Bine, atunci.* Am condus-o pe scări, până la ușă.

— Să mă suni dacă ai nevoie de ceva, mi-a zis.

— Te anunț când primesc un semn de la Carl, i-am răspuns.

Ne-am înțeles făcându-ne semn cu capul, un gest profesional, care nu se potrivea cu noile contururi ale relației noastre. Dar ce relație era între noi, mai exact? Nu era prietenie. Relația noastră era mai solidă, putea tolera un fel de acrimonie care nu-și avea locul într-o prietenie.

Mi-am dat seama că Tina îmi era mai degrabă ca o soră, mai mult decât oricine altcineva cu care trăiam sub acoperișul ăsta. Fiindcă eu nu o alesesem pe Tina, nu o cercetasem îndeaproape așa cum făcusem cu membrele asociației, și totuși ne era scris să trecem prin viață împreună, unite de sângele vărsat. Am pășit în față și am îmbrățișat-o. Brațele îi atârnavă pe lângă corp fără vlagă. Mai târziu avea să-mi spună că de multe ori pleca în grabă, încercând să le cruțe pe alte femei de strângerea aceea de inimă pe care o simțeau întrebându-se dacă ar putea s-o îmbrățișeze fără ca gestul să fie interpretat greșit. După aceea, am simțit cum mă cuprindea cu brațele, lejer, parcă lăsându-mi posibilitatea de a mă desprinde oricând.

■

După ce a plecat Tina, m-am dus în bucătărie să tai prăjitura și să citesc corespondența. Nu voiam nici măcar să mă gândesc la câte scrisori de mulțumire trebuia să le scriu tuturor celor care trimiseseră gândurile și rugăciunile lor.

Era acolo un bilet foarte amabil de la o absolventă din Adrian, Michigan, care mă informa că organizase un târg care avusese succes, unde se vânduseră nuci pecan, făcând rost de câteva mii de dolari pe care-i donase adăpostului local pentru femei abuzate, în numele organizației noastre. Un tip din New Hampshire, care scria că ne aflase povestea și făcea referire la un studiu statistic care constata o creștere a numărului de acte de

violență împotriva femeilor, ne sugera să vorbim cu poliția locală pentru a organiza un curs de mânuire a armelor de foc pentru femei. Dacă poliția nu avea suficient personal, își oferea el serviciile cu dragă inimă, fiindcă avea un prieten militar în Pensacola pe care intenționa să-l viziteze. Numai pentru faptul că s-a deranjat atât trebuia să răspund, în cele din urmă, la scrisoare, mulțumindu-i pentru oferta generoasă.

Am ajuns la următorul plic, pe care era trecută o adresă de retur din Fort Lauderdale, expeditorul fiind doamna Pamela Armstrong.

Ce ciudat, m-am gândit. Armstrong era numele de familie al lui Brian. Era ca o fereastră spre viitorul iminent și m-am închipuit petrecându-mi următorii zece ani alături de Brian într-o bucătărie din Florida, pregătind o gustare după școală pentru copiii care intrau pe ușă și mă strigau chiar în clipa aia.

— E cineva aici? s-a auzit o voce ezitantă de undeva din casă.

Surorile mele ajunseseră.

— În bucătărie! am strigat eu, strecurând un cuțit de unt sub sigiliul auriu și îndepărtând marginea tipărită de pe antetul oficial al guvernului.

Dragă doamnă Armstrong, scria, *vă informăm cu regret că...*

— Miroase tare bine aici!

— E frig. Să deschidem căldura.

— la priviți! s-a auzit vocea cuiva care dăduse peste sacii de dormit din sala de recreere.

Căldura a pornit cu un zgomot, iar condiționarea pavloviană a făcut ca mie să-mi apară imediat broboane de sudoare deasupra buzei de sus. Pielea îmi era tot roșie după dușul fierbinte, iar documentul pe care îl țineam în mână parcă se făcuse iască. Comitetul de asistență pentru victime ne-a evaluat solicitarea și ne-a găsit *neeligibile pentru acordarea de compensații financiare în temeiul excluderii relațiilor sexuale stipulate în condițiile de eligibilitate, respingând compensațiile în cazul reclamanților care se dovedește că au culpă proprie în*

producerea rănilor. Iși exprimau cele mai sincere regrete pentru coșmarul îngrozitor prin care am trecut, dar era datoria lor să respecte cerințele programului. Regulile erau reguli.

RUTH

Issaquah

Iarna anului 1974

— E de necrezut, zise Tina din nou, după ce am aterizat înapoi la Seattle și ne-am urcat în Cadillacul ei. Cum se poate să se fi evaporat pur și simplu?

Îi povestisem despre discuția mea cu Gail din lift.

— Asta s-a întâmplat și cu studenta de la Universitatea din Washington cu câteva luni în urmă, mi-am amintit eu. Tipa care făcea reportaje despre schi. S-a dus la ea în cameră, iar a doua zi dimineață nu mai era în pat. De-atunci n-a mai văzut-o nimeni.

Parcurgând drumul cu mașina, căzuserăm amândouă într-o sumbră reflecție, gândindu-ne la imposibilitatea și, în același timp, la posibilitatea de a ni se întâmpla și nouă așa ceva.

— Știi, mi-a spus ea timid când a ieșit de pe autostradă și a luat piciorul de pe accelerație în dreptul semnului de oprire din capătul benzii de ieșire, ești binevenită oricând să vii să stai cu mine. Chiar ți-aș fi recunoscătoare. Locuiesc în casa aia mare singură-singurică. Sunt înspăimântată.

A văzut că strângeam din buze și a insistat:

— Mi-ai face o imensă favoare, Ruth. Știu că e mult ce-ți cer, dar pur și simplu m-am gândit să-ți zic.

Făcea iar chestia aia de bogătană, implorându-mă să mă îndur și să accept toate faptele caritabile pe care le făcea față de mine. Hainele, excursia, un conac cu șase dormitoare în care să locuiesc. Și totuși iată-mă îmbrăcată în hainele ei, întorcându-mă din excursia ei. Era un truc cât se poate de eficient.

— Mulțumesc, i-am spus sincer, dar mama chiar are nevoie de ajutorul meu acum.

A zăbovit întorcând mașina pe strada mea, în caz că m-aș fi răzgândit.

— La ce? m-a întrebat încet.

Întrebarea m-a luat pe nepregătite. A trebuit să-mi storc creierii să găsesc un răspuns satisfăcător și n-am reușit să îngaim decât:

— La treburi pe-acasă.

— Înțeleg, a replicat ea, pe un ton care sugera exact opusul.

— La curățenie, la gătit, la plătit facturi, am adăugat eu, intrându-mi în rol cu mai multă încredere. Tata făcea toate lucrurile astea pentru ea. N-ar fi în stare să le facă de una singură.

— Și mama a fost cam deprimată când am plecat de acasă. Când am plecat cu adevărat, adică. Când am plecat și nu m-am mai întors. Dar știi ceva?

A oprit mașina pe aleea mea și am rămas cu ochii la șandramaua căreia îi spuneam casă. Farurile Cadillacului luminau petele de pe lambriurile cu finisaj de aluminiu pe care toată iarna voisem să le curăț.

— Ce este? am întrebat-o eu în cele din urmă, fiindcă se întorsese să se uite la mine, așteptând să reacționez.

— E bine, Ruth. A supraviețuit.

O clipă am zărit la fereastră silueta mamei, care umbla prin bucătărie.

— Și ea o să fie bine, a adăugat Tina.

■

— M-am întors! am strigat și mi-am ținut răsuflarea.

Mama ar fi auzit oricum mașina oprind pe alee și ușa din față închizându-se în urma mea, dar învățasem de mult să anunț când intram în casă.

Mă pricepeam să-i observ starea de spirit în funcție de cum reacționa și preferam să intru în arenă pregătită.

— Sunt aici, a răspuns ea, iar eu abia am auzit-o.

Era supărată pe mine, dar n-avea niciun motiv, ceea ce însemna că era musai să găsească unul. Am intrat în bucătărie știind că avea să urmeze un deznodământ brutal.

Am găsit-o stând pe coate, în genunchi, cu ușa frigiderului deschisă, ștergând polițele reci cu șervețele umede și lăsând în urmă mici bucăți de hârtie muiată. Pe blat era un măr maroniu, mâncat pe jumătate, și am știut că nu mai puteam să dreg busuiocul. Nu mi venea să cred că uitasem să arunc jumătatea de măr înainte să plec în weekend. N-aveam poftă de mâncare dimineața,

dar mi se făcea greață dacă-mi luam pastilele de Acnotab pe stomacul gol. Din obișnuință, vineri, înainte să plec, pusesem deoparte cealaltă jumătate pentru a doua zi.

— Erau musculițe peste tot, Ruth, s-a plâns mama.

— N-o să se mai întâmple, am liniștit-o eu, aruncând fructul putred și hotărând că a duce gunoiul era o dovadă de bun-simț.

— Să nu te duci nicăieri încă, mi-a zis mama pe când eu legam la gură sacul cu gunoi.

S-a ridicat în picioare, schimonosindu-se de durere când și-a lăsat toată greutatea pe genunchi.

— Stai jos. Vreau să vorbesc ceva cu tine.

Eu am proptit sacul cu gunoi de ușa frigiderului și m-am așezat prudent pe un scaun, de parcă ar fi avut pe el șiruri de cuie invizibile. Mama s-a așezat în fața mea și a tresărit când și-a dat seama că nu eram îmbrăcată în hainele mele.

— De unde ai puloverul?

— Mi l-a împrumutat Tina.

I-am văzut dezaprobarea în felul în care i s-a mișcat colțul gurii și am inventat repede o minciună.

— Am vărsat ceva pe mine.

— Nu ți-ai mai luat și altceva în bagaj?

— Nimic care să se potrivească ocaziei.

Ea a râs într-un fel care m-a înspăimântat.

— Nu mi-am dat seama că era vorba despre un weekend *elegant*.

A ridicat cana cu ceai și a luat o înghițitură, ținându-și buzele scârbită după ce a gustat. Pun pariu că a lăsat pliculețul cu ceai în apa care fierbea. A opărit frunzele.

— Vrei să auzi ceva nebunesc? i-am propus eu.

I-am povestit despre femeia dispărută înainte să apuce să răspundă în vreun fel.

Mi-am dat seama că povestea o intrigă. M-a ascultat blazată, dar îi tresăreau buzele din dorința de a afla. Murea de curiozitate să pună întrebări, dar era prea

mândră, așa că i-am dat cât de multe detalii am putut ca s-o mulțumesc.

— O să urmăresc la știri, mi-a spus când am terminat de povestit, iar acela a fost momentul în care am reușit în sfârșit să mă relaxez.

Eram sigură că vrea să vorbim despre comemorarea tatei, despre cum să-l convingem pe CJ să vină, ca să nu fie nevoită să le explice tuturor colegilor tatei de la Liceul Catolic Issaquah că divorțaserăm. Ea însă și-a împreunat mâinile dolofane ca de copil pe masă și a lăsat capul în jos, ca și cum ceea ce urma să spună avea să fie dificil pentru amândouă.

— Am vorbit cu doctorul Burnet de dimineață.

Mie mi s-a uscat gura.

— Despre ce?

— Oh, a oftat ea obosită, parcă spunând *Nici nu știu de unde să încep?* Sunt îngrijorată. De timpul pe care îl petreci cu femeia aceea. O femeie adultă invită altă femeie să plece cu ea în weekend? E ciudat, Ruth. M-am simțit ciudat în toată perioada în care ai fost plecată și, în cele din urmă, n-am mai suportat. Am vrut să știu ce crede doctorul Burnet, dacă am motive să fiu îngrijorată.

Eu m-am cufundat și mai mult în scaun.

— Am căzut de acord că ți-ar fi benefic dacă te-ar trata din nou.

Eu am răspuns cu voce șovăitoare, firavă:

— Adică vrei să mă întorc la Eastern State?

— Doctorul Burnet vrea. Nu contează ce vreau eu. El e doctorul.

Am dat din cap în semn că înțelegem, cu toate că era doar o chestiune de semantică.

— Pot să mă gândesc câteva zile?

Ea și-a proptit palmele de masă și s-a ridicat, cu un vaiet involuntar.

— Cred că ar trebui să te gândești.

A dispărut în living și peste câteva clipe am auzit televizorul. Eu am rămas cufundată în scaun multă vreme, cu ochii la musculițele care bâzâiau la gura

sacului cu gunoi, cu gândul la pavilionul rezervat femeilor din Eastern State, la sunetul zăvorului tras în fiecare noapte de infirmier, zăngănindu-mi în cap înainte să adorm.

Până la urmă, m-am ridicat de pe scaun. M-am gândit serios să las gunoiul să se împrăști în bucătărie, dar am hotărât că puteam să fac un ultim gest frumos pentru mama.

■

Bicicleta ruginise pentru că stătuse în umezeală și mi-a luat aproape o oră să ajung cu ea acasă la Tina, flaconul de Acnotab zdrăgănindu-mi ca o tamburină în buzunarul hainei. Pastilele și jurnalul de la Frances erau singurele lucruri pe care le luasem cu mine. Altceva nu puteam să car; de altceva nici n-avea să-mi fie dor.

Tina a deschis ușa, înfășurată din cap până în picioare într-o cuvertură care stătea pe ea ca o mantie medievală. Își strânsese părul blond într-o coadă la spate, iar sprâncenele negre, arcuite ca niște linii, îi vedeau surpriza. Mi-a deschis larg ușa și am pășit înăuntru, unde era cald și primitor. Deasupra buzei de sus mi-au apărut broboane de sudoare pe care le-am șters imediat de umăr.

— Scuze, am zis, pierzându-mi brusc curajul. Ai spus că, dacă vreau, pot să stau aici. Dar nu e nevoie. Nici nu m-am întors bine acasă, că mi-am dat seama că nu mai pot să stau acolo nicio secundă.

— Oferta rămâne valabilă, a răspuns ea într-un fel impersonal, care m-a frapat.

Holul din foaier era lung, dar îngust. Stăteam cu spatele lipit de perete, față în față, și nici așa nu era cine știe ce spațiu între noi. Ei îi alunecase cuvertura de pe umăr și mă privea cu o admirație plină de speranță, de parcă aș fi fost păpușa de porțelan pe care și-o dorea de ziua ei, dar acum, că mă avea, vedea cât de ușor m-aș fi stricat. Cândva, CJ mă privise astfel. Fusesem înspăimântată și atunci, deși nu din același motiv ca acum.

— Nu vreau să profit de generozitatea ta, am dat eu înapoi, limitând discuția.

Era vorba despre a da o formă oficială unui aranjament și nimic altceva.

— Voi sta la tine o perioadă scurtă. Până fac rost de o slujbă și mă pun iar pe picioare.

Ea și-a strâns cuvertura în jurul umerilor. Zisesem ceva nepotrivit. Ceva ce-ar zice o lașă.

— Ruth, mi-a răspuns ea, pronunțându-mi numele ca și cum ai zice *stop*, adică *Ajunge!* Dacă asta vrei, e absolut în regulă.

Îmi tot dădea semnale și chestia asta mă termina. Mai mult frustrată decât curajoasă, i-am replicat:

— Nu vreau asta și cred că nici tu nu vrei asta.

Ea și-a dat capul pe spate și m-a scrutat pe sub pleoape, amuzată. Mă scotea din minți.

— Ai idee în ce te bagi?

În casă era liniște, era doar a noastră.

— Din nefericire, da.

— Dar chiar trebuie să știi, a oftat ea. Nu pot să te am pe conștiință și pe tine, împreună cu toate celelalte lucruri.

Îmi simțeam bătaile inimii în gât. *Fă-o*, asta părea să spună, *dar după aceea nu sunt eu de vină pentru ce se întâmplă, pentru ce simți*. Era mai înaltă decât mine și, cum avea capul dat pe spate, îmi era și mai greu să ajung la ea, fără colaborarea ei fățișă. Am făcut un pas în față, ținându-mi echilibrul pe vârfuri. M-a lăsat s-o sărut câteva clipe, s-o absolv de orice vină, apoi, ca și cum aș fi rostit corect parola de intrare în fortăreață, a desfăcut ambele capete ale cuverturii care o înfășura și apoi le-a unit în jurul nostru, ținându-ne laolaltă în siguranță.

PAMELA

Tallahassee, 1978

Ziua 15

Am bătut la ușa casei fraternității lui Brian, mai întâi ca o vecină cumsecade, apoi lovind cu pumnul până mi s-a înroșit mâna, iar unul dintre băieți s-a trezit din somn.

— Pamela?

Fratele lui Brian se înființase la ușa în chiloți și un halat legat pe jumătate, ștergându-și urdorile de la ochi.

— Sunteți în regulă, fetelor?

Mi-am îndepărtat privirea de la burta lui albă și proeminentă.

— Suntem bine. Trebuie să vorbesc cu Brian.

— Vrei să-l trezesc? m-a întrebat el cu un căscat duhnitor.

— Te rog.

S-a dat înapoi, invitându-mă înăuntru. Abia trecuse de ora 7, iar eu eram îmbăiată și îmbrăcată de ore bune. Îmi supraestimaseam drastic capacitatea de a dormi pe podea cu alte 34 de femei sub același acoperiș unde, cu două săptămâni în urmă, fuseserăm 39. Chiar dacă ne strânseserăm în gașcă pentru a ne proteja, fusesem extrem de conștientă de fiecare zgomot care curma liniștea nopții și la fel de conștientă de faptul că încercam să mă port normal, făcând pe curajoasa în fața fetelor.

E doar vântul, îi zisesem fetei care se foise la 1 noaptea. Iar celei care țâșnise în sus la 2, că trosneau lemnele vechi ale Casei. La 3 fuseseră aspersoarele din curtea vecinilor. La 4 era doar băiatul cu ziarele, care chiar trebuia să-și ungă roțile bicicletei, iar la ora aia deja nu te mai puteai culca la loc, căci era o oră acceptabilă la care oamenii să se ridice din pat și să înceapă să mișune. M-am dus la bucătărie, am pus de cafea și m-am apucat să scriu scrisori către sponsorii noștri fideli, invitându-i la un prânz organizat în Casă. Trebuia să recuperez banii împrumutați din contul de daune pentru Casă, crezând că programul de asistență pentru

victime avea să acopere suma. Numai gândindu-mă la scrisoarea de refuz mi se înroșeau urechile de rușine. N-aveam nici cea mai vagă idee ce presupunea o derogare de la criteriul relației sexuale sau ce însemna că eram de vină pentru propriile răni, dar îmi venea să intru în pământ, imaginându-mi o comisie de figuri stimabile din comunitate — imaginându-mi-l pe viitorul meu socru — care cercetau cazul și cădeau de acord că era ceva nepotrivit în legătură cu el, că era ceva dezgustător, ceva nepotrivit în legătură cu *noi*. Stând, la masa din bucătărie când soarele apărea pe cerul nopții, m-a apucat o furie îndreptată către propria persoană că le supusesem pe fete la genul ăsta de examinare. Le dezamăgisem. Mai rău, o dezamăgisem pe *Denise*.

Brian a coborât scările în fugă, purtând pantaloni de trening gri-deschis și o bluză gri-închis care avea pe piept, în stânga, blazonul portocaliu al fraternității.

— Ce naiba se întâmplă? a întrebat cu o privire sălbatică și cu părul fluturându-i rebel.

l-am dat scrisoarea de refuz de la comisia de asistență pentru victime. A luat-o, a aruncat un ochi stând în picioare, apoi s-a așezat pe a treia treaptă și a citit-o din nou.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat cu voce spartă.

A sunat ca o replică rostită de cineva care vrea să-și păstreze calmul, dar care mai are puțin și explodează.

Brian și-a îndepărtat cu limba albeața din colțurile gurii, luând-o între degetul mare și arătător, pe care le-a șters apoi pe pantaloni. Eu am rămas cu ochii ațintiți la murdăria de pe genunchiul său și am simțit un imbold înfricoșător de a rămâne singură pe veci.

— Poate din cauza lui Roger? a opinat Brian vag.

— Bineînțeles că din cauza lui Roger, m-am enervat eu. Altfel, n-ar avea de ce să se aplice excepția de la criteriul relației sexuale în situația noastră. Ei susțin că el a făcut-o și, fiindcă la un moment dat a ieșit cu el, Denise și-a căutat-o, cumva.

— Știu că ești dezamăgită, Pamela...

— Furioasă, de fapt...

— Gândește din perspectiva lor! Nicio arestare! N-au decât mărturia ta. Și nu vreau să te supăr, dar ai zis că ți s-a părut că Roger a fost. Iar acum te gândești să depui plângere împotriva lui.

— Am depus plângere împotriva lui.

Brian m-a privit insistent, neștiind cum să reacționeze.

— Când?

— Ieri. L-am sunat pe șeriful Cruso aseară.

Îl anunț imediat pe procuror, Pamela, îmi zisese șeriful la telefon. Căscase zgomotos, după care, auzindu-se, începuse să râdă. Îți zic sincer că n-am putut să dorm azi-noapte, gândindu-mă că mâine am să-l las pe tip liber pe străzi. Ai luat decizia corectă.

Eu tot nu cred că el le-a omorât pe Denise și pe Robbie, replicasem repede, înainte să ne apucăm să ne împletim părul una alteia. Voiam cu disperare să-i zic de călătoria în Colorado, dar discutasem cu Tina și ne gândiserăm că era mai probabil ca povestea lui Carl să-l miște pe Cruso dacă ar fi crezut că și altcineva ajunsese la aceeași concluzie ca noi în mod independent.

— Bine, s-a lăsat convins Brian. Cred că era singura opțiune pentru tine, Pamela. Dar n-o să te ajute în cazul ăsta.

A fluturat scrisoarea de refuz, ca să-și întărească spusele. Am închis ochii și mi-am imaginat liniile uniforme pe care le făcusem cu aspiratorul în dimineața aceea când n-am mai putut dormi, sperând că imaginea ordinii avea să-mi scadă tensiunea arterială înainte să zic ceva de care să-mi pară rău apoi.

— Ei doar încearcă să protejeze fondul și să le ofere acces celor care chiar au nevoie de el, a continuat Brian. Și e greu, fiindcă sunt o mulțime de femei care intră de bunăvoie în situații periculoase.

— Regret că nu m-ai informat despre toate astea înainte să trimit formularul. Am fi fost scutite de umilință.

Am deschis ochii și am simțit că tot nu eram în stare să mă concentrez pe altceva în afară de scârboșenia de pe genunchiul lui Brian.

Din poziția în care stătea pe treapta de jos, s-a întins după mâna mea, trăgând-o în jos. Voia să mă așez lângă el.

— Cine e umilit? Numai eu și cei din comisie știm de treaba asta.

— Dar eu știu de treaba asta, am zis încet, lăsându-l să mă tragă la el în poală.

M-a săltat pe genunchiul lui de parcă ar fi încercat să înveselească un copil necăjit.

— Vrei să vorbesc cu tata? Poate-l fac să se răzgândească. Dă-mi voie măcar să te ajut eu cu suma care îți lipsește.

Era vorba de mai puțin de 2 000 de dolari. Am fi strâns ușor banii ăștia organizând un dejun cu sponsorii noștri obișnuiți.

— Mai bine nu. Vreau să închei povestea asta.

Brian nu și-a mai bățâit genunchiul și și-a strecurat mâna sub părul meu, l-a ridicat și mi l-a dat peste umăr, ca să-mi descopere fața.

— Chiar ai toată admirația mea pentru cum te-ai descurcat.

Nu puteam decât să mă aplec și să-i răspund la fel la sărutul pe care era clar că se pregătea să mi-l dea. Odată, Denise m-a imitat, arătându-mi cum făceam când cineva încerca să mă ia în brațe, să mă atingă ori să stea prea aproape de mine. Umerii subțiri i s-au strâns, ascunzându-i gâtul, apoi a făcut ochii mari, cu o expresie îngrozită. *Vrei să mă atingi?* Avea dreptate gândind că pe mine apropierea fizică mă înspăimântă. Mi-era frică de cum ar fi mirosit și de ce ar fi putut oamenii să zică. Mai făcusem sex cu Brian, dar întotdeauna după o întâlnire, când amândoi ne parfumaserăm ca lumea înainte. Nu petrecuserăm niciodată o noapte împreună și gândul că aveam să-i simt respirația de dimineață mă oripila. Mi-am desfăcut buzele și i-am simțit limba ca un melc uscat, dându-mi seama că aveam două opțiuni în viață. Ori mă trezeam cu sărutul muced al cuiva pe buze, ori mă trezeam singură. Trebuia să aleg.

■
Mai târziu în cursul acelei săptămâni, scriam mesajele de mulțumire la mine în cameră, când cineva m-a strigat de la etajul unu, anunțându-mă că aveam un musafir.

Am coborât repede și am dat de Carl în pragul ușii, cu o barbă în toată regula în locul țepilor mici pe care-i avea ultima dată când îl văzusem. Lipsise șase zile și parcă apăruse în fața ușii direct de la aeroport. Când m-a văzut, m-a întâmpinat cu un rânjet strâmb, cu dinții la vedere, de parcă am fi împărtășit un secret. Ajunsă la ușă, în fața lui, mă înroșisem toată.

— Te-ai întors, am început, cu speranța că tonul meu nu suna excesiv de adulator.

El s-a aplecat spre mine, clipind somnoros cu genele lungi:

— Am putea sta de vorbă în privat undeva?

M-am întors, făcându-i semn să mă urmeze, profitând de drumul scurt până în salonul de vizite ca să-mi pun palmele reci peste obrajii care frigeau. Era ora prânzului într-o zi de vineri, soarele era sus pe cer, iar fetele dădeau viață Casei din nou, venind sau plecând la cursuri, întâlniri, antrenamente, programări. În timpul zilei mai că s-ar fi putut crede că nu se întâmplase nimic și poate că de aceea nopțile erau atât de grele. Casa era ca o oală sub presiune, dar cel puțin ziua mișunam încolo și înapoi, iar ușile se deschideau și se închideau tot timpul și peste tot. Noaptea, cu zăvoarele și perdelele trase, situația noastră reală ne stingherea și ne apăsa cu o forță necruțătoare.

Am închis ușile duble în stil francez. Prin fața lor a trecut una dintre surori, în drum spre repetiții, cu flautul în husa pe care mă temeam tot timpul să nu o lovească de pereți, și a încetinit, zgâindu-se la deschizătura ce se îngusta, să vadă cine ceruse o întrevedere în salonul pentru vizite. I-am răspuns cu un zâmbet care sugera că *n-avea de ce să-și facă griji* chiar înainte să închid ușa.

Carl a lăsat geanta să-i alunece de pe umăr și să formeze o moviliță la picioarele lui.

— Stai c-o iau eu, am zis, întinzându-mă spre ea.

Carl m-a oprit cu un blocaj caraghios de karate. S-a lăsat în jos, cu fundul pe călcâie, și a desfăcut fermoarul genții. Nu știu de ce, dar m-am lăsat și eu, trântindu-mă pe covorul din fața lui. Pentru că așa aveam chef. Pentru că mă simțeam drăguță.

A scos un dosar galben, iar eu m-am întins instinctiv după el. Dar l-a ridicat astfel încât să nu-l pot ajunge.

— Ești foarte nerăbdătoare, Pamela!

— Carl!

— Nici n-o să știi la ce te uiți dacă nu-ți explic mai întâi.

Eu mi-am împreunat mâinile în poală, reticentă.

— Bine.

— La Seattle n-a fost deloc mare bucurie când am apărut și m-am apucat să pun întrebări, dar i-am convins până la urmă. Mai ales după ce le-am zis că am făcut o solicitare în baza Legii privind liberul acces la informațiile de interes public. Știi ce e?

Am clătinat din cap că nu. El mi-a explicat că Legea privind accesul la informațiile de interes public³⁰ a fost amendată în urma scandalului Watergate, ca urmare a apelului public către guvern de a da dovadă de mai multă transparență.

— Tehnic vorbind, a zis Carl, materialele ridicate din Colorado de cei din Seattle sunt proprietate federală acum, din moment ce au trecut granițele statului. Potrivit legii, dacă eu fac o solicitare, ei trebuie să îmi ofere acces la ele. Cei din Seattle știau asta, așa că mi-au făcut o propunere.

Am rămas cu ochii pironiți la dosarul din mână lui și cu răsufarea tăiată.

— Mi-au făcut o copie a listei fiecărei cutii, cu toate obiectele aflate în posesia Inculpatului cât a fost încarcerat în Colorado.

În cele din urmă, Carl mi-a dat dosarul. Iar eu l-am deschis cu mâini tremurânde.

— Să-mi zici când îl vezi.

Am parcurs lista, urmărind cu unghia și catalogând fiecare rând. Casetă interogatoriu nr. 1, casetă interogatoriu nr. 2, 3 și 4...

— După ce l-au prins, n-a vrut să vorbească decât cu poliția din Seattle, mai știi? Aici sunt înregistrările discuțiilor de atunci.

— Vreau să știu despre ce au vorbit!

— Nu asta vrem toți? a râs Carl.

— Deci asta o să cerem în solicitarea pe care o s-o facem în baza Legii privind accesul la informațiile de interes public?

Carl a clătinat din cap cu părere de rău.

— Nu poți cere decât dosare fizice. Toate materialele video sau audio sunt restricționate.

Asta avea să se schimbe după aceea, însă nu înainte de 1996, când era deja prea târziu.

Carl m-a înghiontit ușor în genunchi.

— Citește mai departe.

Acolo se găseau a treia ediție a unui manual de drept penal, câteva fotografii de familie, un deodorant și... m-am oprit. Din ochi mi-au curs lacrimi de ușurare.

— Carl, am șoptit.

— O broșură Florida State University din 1977, a zis el, fără să aibă nevoie să se uite. Tipul a studiat locul ăsta un an întreg înainte să ajungă aici.

M-am întrebat unde eram noi și ce făceam când el ne-a ales drept ținte. Am înțeles în altă lumină de ce premeditarea se pedepsea printr-o sentință mai strictă decât crimele comise într-un impuls de moment. Ideea de a sta tolănită pe canapea și a te uita la *As the World Turns* cu cea mai bună prietenă, în timp ce cineva îți decidea soarta — asta cred că era un fel nemaivăzut de încălcare. Mi-am dat seama că înghițeam cu dificultate. Cu cât încercam mai mult, cu atât senzația de sufocare se intensifica.

— Ce înseamnă asta pentru noi? l am întrebat pe Carl cu voce încordată.

— Inseamnă că mă apuc imediat să scriu povestea. Patru mii de cuvinte despre mușamalizarea din Colorado, care a dus la o dublă crimă ce putea fi prevenită cu siguranță, chiar aici, sub ochii noștri.

Mi-am dus mâna la bărbie, iar lacrimile au început să curgă pe lista cu obiecte.

— O, Doamne! Iartă-mă! am exclamat, ștergând pagina cu marginea puloverului. Sunt așa de ușurată! Acum va trebui să mă asculte.

Carl a clătinat din cap aprobator, iar pe față i-a apărut acel zâmbet adorabil.

— O să fie bine, Pamela.

— Mulțumită ție, am răspuns eu.

l-am înapoiat documentul, iar el s-a aplecat ușor în față. Luată de val, m-am apropiat și l-am sărutat.

*

Editorul lui Carl de la *Tallahassee Democrat* voia ca povestea să fie gata cât mai repede. Cu toate că, tehnic vorbind, ne aflam deja în epoca de aur a criminalului în serie american, în 1978 asta ar fi fost o noutate pentru cei mai mulți dintre noi. Expresia apăruse mai devreme în aceeași decadă, dar *criminal în serie* încă nu făcea parte din argoul împătimiților genului *true crime*. Criminali în serie au existat dintotdeauna — în secolul al XVI-lea se credea că erau vârcolaci și erau judecați. Există criminali în serie care-și măresc palmaresul manipulându-i pe alții să comită oroarea și criminali în serie care preferă victimele de culoare, despre care auzim rar, nu pentru că ar fi ei înșiși de culoare, ci exact pentru că victimele lor sunt de culoare. După ce a căpătat proporții în media notorietatea unora precum Inculpatul, Night Stalker, Strangulatorul din Hillside și Ucigașul din Golden State, în conștiința publicului a fost asimilată ideea că asasinul nebun ar putea lua chipul unui diacon prietenos de la biserică și că oricine era suferind de patologia aceea întunecată trebuia să-și aleagă potențialele victime din medii din ce în ce mai diverse, ca să poată ucide în continuare fără să fie prins. Nu prea mai auzim mare lucru despre criminalii în

serie, fiindcă în ziua de azi țintele lor sunt lucrătoarele sexuale, cele care urcă în mașina unui necunoscut ca să-și câștige pâinea și a căror dispariție e mai puțin probabil să alarmeze publicul.

Denise și toate celelalte femei din Washington, Utah, și Colorado s-a întâmplat pur și simplu să facă parte dintr-un anumit eșantion de victime, într-un moment anume al dezvoltării disciplinelor criminalistice și științelor sociale și într-un moment particular al interesului mediatic. Dar momentul decisiv din istorie, așa cum se întâmplă cu majoritatea momentelor decisive, devine limpede abia acum, când avem posibilitatea de a privi în urmă.

Prin urmare, ceea ce editorul lui Carl credea că avea să fie un titlu de succes nu era o poveste despre un atacator al cărui dosar încă era ținut secret de nomenclatura guvernamentală indiferentă, ci o poveste despre o mușamalizare. Ne aflam în perioada ulterioară scandalului Watergate și titlurile despre corupție și apelurile la transparență făceau vânzare bună la chioșcurile de ziare. Oricum, zicea editorul respectiv, nu puteam să facem afirmații litigioase. Avea să tipărească povestea dacă și când Inculpatul avea să fie arestat și pus sub acuzare. Să spunem că eram cu toții dezamăgiți și frustrați ar fi prea puțin, dar Carl i a dat o copie a listei cu obiecte șerifului Cruso, care a întrebat dacă putea s-o păstreze. Chestia asta care vădea o urmă de interes mi-a dat speranță câteva zile. Dar apoi nu s-a mai întâmplat nimic și am început să mă gândesc că acest caz n-avea să fie rezolvat niciodată, nu fiindcă n-ar fi existat nicio pistă, ci pur și simplu din cauza aroganței oamenilor. Deznădejdea s-a transformat în dorință de răzbunare. Îmi închipuiam scenarii macabre, în care soția șerifului Cruso devenea următoarea victimă a Inculpatului, în care el mi se arăta ca un om distrus, regretând ziua în care a hotărât să se concentreze pe Roger, în loc să mă asculte pe mine. Minte mea devenise un loc sinistru și de nerecunoscut.

A trecut o săptămână, apoi încă o jumătate. În Casă, ne-am mutat de pe podeaua sălii de recreere în paturile noastre, conștiente că ne-ar fi fost frică oriunde am fi pus capul pe pernă, așa că era mai bine să ne simțim confortabil. Colega de cameră a lui Denise era atunci o fată pe nume Rosemary Frint, care fusese la schi în noaptea crimei. A fost pragmatică când a trebuit să se întoarcă în camera 8 — avea acolo toate hainele și îi plăcea că era aproape de baie —, dar eu m-aș fi simțit ca un căpitan care-și abandonează vaporul dacă aș fi lăsat-o să doarmă singură. I-am oferit dormitorul meu cu balcon colegei de cameră a lui Robbie, mai puțin dornică să se întoarcă în același loc, iar eu am dormit în patul lui Denise, în așternuturi noi, unde, dacă mă întindeam pe partea dreaptă, dădeam cu ochii de reproducerea picturii *Persistența memoriei* de Dalí. Denise fusese șocată când aflase că locuiam la numai 30 de minute de New York și nu mă dusesem niciodată să văd originalul, expus la Museum of Modern Art³¹. Prima dată când m-a vizitat, am luat trenul, am ajuns la muzeu și am urcat direct la etajul cinci, unde e expus și acum originalul, în Galeriile Alfred H. Barr Jr. M-au surprins dimensiunile mici ale tabloului — faimoasa operă era cu doar câțiva centimetri mai lată decât o pagină din blocnotesul în care luam notițe la cursuri. Denise mi-a explicat compoziția element cu element, în fața turiștilor și a elevilor care mișunau pe acolo, de parcă ar fi fost un ghid erudit de la muzeu.

Peisajul, mi-a spus ea, era ce a văzut Dalí de la fereastra camerei sale din Portlligat, un mic sat de pescari din Spania. Priveam Marea Mediterană și lanțul muntos Serra de Rodes, redată foarte realist ca fundal al poveștii suprarrealiste care se petrecea pe mal. Peste ani și ani, aveam să mă gândesc la contrastul acela în relație cu realismul lumesc ce-mi umplea viața de zi cu zi, în timp ce povestea din jurul meu se desfășura în continuare, în mod oribil și inexplicabil.

Joi, 9 februarie, la aproape 9 dimineața, audiam deja de 40 de minute o prelegere despre eforturile privind reforma completului de judecată din Florida, iar o fată

de clasa a șaptea, Kimberly Leach, făcea sărituri în ora de sport la Școala Gimnazială din Lake City, la vreo oră și jumătate de Tallahassee. Amintindu-și că și-a uitat în clasă geanta din denim care îi era atât de dragă, a cerut voie să dea o fugă s-o ia înainte ca ploaia ușoară să se întetească.

În timp ce eu notam diferența dintre *incriminator* și *inchizitorial*, Kimberly revenea în fugă la ora de sport, cu geanta la subsuoară. Când eu subliniam fraza *alegeți procurori mai responsabili*, Kimberly se întorcea să vadă cine striga după ea să încetinească, după care aluneca pe trotuarul ud. Probabil că am ridicat mâna să răspund la întrebarea profesorului *De ce se tem cel mai tare capii rețelelor de crimă organizată în contextul completului de judecată?* (răspunsul fiind promisiunea imunității martorilor), în același moment în care Kimberly țipa. Una dintre profesoare a auzit-o din toaleta femeilor de la etajul al doilea, dar tocmai ce-i venise ciclul și încerca să se curețe și să se aranjeze. După ce a tras apa, și-a prins cureaua și s-a dus la geam, nu mai era nimic de văzut și s-a gândit că poate fusese doar vreo elevă de gimnaziu, entuziasmată că se apropia ziua balului de Sfântul Valentin. În camera de alături se făceau decorațiuni din hârtie cu inimioare legate între ele în forma unui banner ce avea să fie pus la intrarea sălii de sport, unde în ziua următoare colegii lui Kimberly aveau să danseze de mama focului în pantofi eleganți.

Persistența memoriei e o lucrare celebră datorită imaginii ceasurilor care se topesc, le-a spus Denise oamenilor care se strânseseră în ziua aceea la MoMA. Se presupune că ceasurile sunt obiecte de încredere, solide, care ne ajută să ne orientăm în lume în mod convențional. *Cu toate astea, Pamela, vezi că ceasurile lui Dalí sunt moi și maleabile?*, a zis ea gesticulând. Timpul e illogic, *subiectiv* — aceasta era interpretarea. *Ceea ce pare a fi veșnic din perspectiva unuia, altuia îi poate părea doar o clipită*, a zis Denise, râzând cu încântare.

În vreme ce eu stăteam, în Eppes Hall și gemeam în sinea mea, dorindu-mi să rezume profesorul toată povestea — la un moment dat, n-a mai făcut decât să

repete argumentele din timpul prezentării —, Kimberly sigur implora după ajutor când Inculpatul a oprit pe marginea unui drum forestier din Parcul Național Suwannee River. Individul sigur o îngrozise din clipa în care îl zărise. Nici urmă de haine albe din cap până în picioare, de vreun ton cald, de vreun gest stângaci alăturat vreunei solicitări către fete înțeleghătoare, care să dea o mână de ajutor, fiindcă așa fuseseră învățate din leagăn să răspundă, la fel cum el fusese învățat să se aștepte la grijă din partea femeilor. Când a pus laba pe ultima și cea mai tânără dintre victimele sale, fusese cuprins de disperare și acționa nebunește. Mă gândesc de multe ori la forțele care au permis ca acest ultim act abominabil să se întâmple și la faptul că, dacă oamenii aceia corupți, slujitori ai legii din Colorado, n-ar fi insistat ca Inculpatul să fie extrădat din alte motive decât cele impuse de Justiție, astăzi Kimberly Leach ar avea 57 de ani și ar fi mai tânără cu un an decât Sandra Bullock.

Prelegerea s-a terminat în sfârșit și am pornit repede spre Casă să-I aștept pe livratorul de Coca-Cola, care nu primise o copie după noua cheie și nici n-avea să primească una vreodată. Nu mai aveam încredere nici măcar în cei care erau demni de ea. Aveam zece minute să ajung acolo și apoi să mă întorc, traversând campusul, pentru cursul de politici de dezvoltare economică la Dodd Hall. Voiam ca timpul să se scurgă mai încet când Kimberly voia probabil ca timpul să treacă mai repede. Când i-au găsit cadavrul în cele din urmă, legistul a stabilit că înainte de a muri suferise o leziune majoră în zona pelvisului.

Îmi imaginez că, atunci când mă întorceam traversând în grabă campusul, cu ochii la ceasul de la mână, Kimberly și cu mine ne sincronizaserăm în sfârșit percepția timpului, simțind că nu mai rămăsese nicidecum suficient pentru toate lucrurile pe care le aveam de făcut.

■

Abia peste încă opt zile au urmat cele două bătaii răpăite în ușa, cu care mă obișnuisem deja. Era ora prânzului,

într-o zi de vineri. Am mormăit cu gura plină de unt de arahide un *Bună ziua!* către detectivul Pickell și șeriful Cruso. Aveau o expresie satisfăcută, dar se simțea că se grăbeau.

— Ți-am lăsat un mesaj, a zis Cruso.

Eu am mestecat și am mestecat, sforțându-mă să înghit ultima bucătică de sendviș.

— Mâncam și eu ceva de prânz, pe fugă. N-am avut timp să verific panoul.

— Mai avem niște întrebări, mi-a spus el.

I-am aruncat o privire lui Pickell, care a încuviințat. Alte întrebări.

M-am dus să-mi iau haina, cu inima bătându-mi zgomotos și rar, ca un marș funerar ce răsuna ori de câte ori mă gândeam că poate am făcut ceva greșit. Bănuiam că aflaseră că mă dusesem în Colorado, că-mi băgasem nasul în treburile oficiale ale poliției. Eram absolut înspăimântată când i-am urmat la mașină.

De pe bancheta din spate a sedanului mare și cafeniu, i-am răspuns lui Pickell că ne descurcam, când m-a întrebat cum mergeau lucrurile în Casă. Restul drumului l-am făcut într-o tăcere încordată. Da. Era limpede că am dat de bucluc.

Pickell m-a condus în aceeași încăpere mică unde el și șeriful Cruso mă interogaseră prima oară. Cel din urmă s-a întors cu două cafele. Își adusese aminte că ne preparam cafeaua la fel și am sperat că asta însemna că îmi purta o anumită afecțiune și că ar fi fost indulgent.

— Știi ce este identificarea după fotografii, Pamela?

L-am privit fix pe șeriful Cruso. Studiam Dreptul și mă uitam la televizor. Bineînțeles că știam ce era identificarea după fotografii. Știam și că asta se făcea numai după ce suspectul era arestat. Am încercat să-mi stăpânesc emoțiile. Roger putea fi suspectul. Însă chiar m-ar fi adus acolo să identific pe cineva pe care îl cunoșteam la fel de bine ca pe Roger?

— Da, am răspuns cât am putut de nonșalant.

Șeriful Cruso i-a făcut semn lui Pickell, care a scos un dosar cu trei inele. L-a pus pe masă în timp ce Cruso

îmi explica de ce mă aflam acolo și ce trebuia să fac. Înăuntru erau 29 de fotografii cu bărbați albi, cu vârste cuprinse între 27 și 33 de ani, așezate fiecare într-o folie de plastic, numerotate cu creionul. Mi-au cerut să privesc cu atenție fiecare fotografie, să-mi dau seama dacă îl recunoșteam pe individul pe care-l văzusem la ușă în dimineața zilei de 15 ianuarie. Mă simțeam de parcă mă cerea în căsătorie un tip, fără să se așeze în genunchi. Era un moment atât de important, dar mi se părea atât de neprotocolar.

Când am ajuns la suspectul numărul 19, m-a apucat panica. Nici urmă de Inculpat.

— Nu te grăbi, a zis șeriful Cruso, simțindu-mi neliniștea.

— Nu încercă nimeni să te păcălească, a adăugat Pickell.

Îl credeam, dar mă simțeam păcălită.

— Pot s-o iau de la capăt? am întrebat.

Fotografiile erau pe sfârșite, dosarul era mai voluminos în partea stângă decât în cea dreaptă. Poate fusese acolo, iar eu îl ratasem.

— Zăbovește cât vrei, a spus Cruso.

Am luat-o de la început, am mai parcurs o dată prima jumătate. Nu-l ratasem. Eram sigură. Am trecut de suspectul cu numărul 19. Aproape de ultima pagină, inima a început să-mi bată, ușurată și recunoscătoare.

— Țasta, am declarat încrezătoare.

Am pus degetul sub figura suspectului cu numărul 27. Era Inculpatul, într-o helancă neagră, etalând o mustață dichisită, în furculiță.

Pe fața șerifului Cruso n-a apărut niciun indiciu că alesesem corect sau greșit.

— Ești sigură că aceasta este persoana pe care ai văzut-o sau ți se pare că asemănarea este izbitoare?

A acoperit cu degetele părul și gâtul Inculpatului, lăsându-i la vedere numai fața.

M a străbătut un fior de teamă, nedorind să mi limitez opțiunile așa de repede. Dar am răspuns ferm:

— Sunt sigură că aceasta este persoana pe care am văzut-o.

— Te rog să spui cu voce tare numărul fotografiei.

— 27, am zis eu prea tare.

— Cu aceasta se încheie identificarea după fotografii. Este ora 14:08, vineri, 17 februarie 1978.

Șeriful Cruso a închis magnetofonul.

— A fost arestat? N-am văzut nimic la știri.

— Domnișoară Schumacher, m-a dojenit șeriful Cruso cu un zâmbet care mă tachina.

Ar fi trebuit să știu că nu putea divulga asemenea informații, nici măcar mie, martorului ocular. S-a ridicat și a deschis ușa.

— Îți mulțumesc pentru timpul acordat. Să sperăm că districtul Leon nu o să te mai deranjeze.

Dar districtul Leon avea să mă mai deranjeze — mult și bine. În ziua următoare, sâmbătă, când m-am trezit, am dat cu ochii de Inculpat rânjind în cătușe pe prima pagină a ziarului *Tallahessee Democrat*, într-un pulover ostentativ cu model alpin, în drum spre tribunalul din Pensacola, orașul din extremitatea vestică a regiunii. Povestea bizară a prinderii lui începuse într-o noapte de miercuri, la ora 1:30, la șase zile după ce Kimberly Leach dispăruse și la aproximativ o lună după ce Denise și Robbie fuseseră ucise, iar Jill, Eileen și studenta din apartamentul aflat în afara campusului, în Dunwoody, văzuseră moartea cu ochii. Articolul relata cum un polițist care patrula în Pensacola oprise un tip care conducea un Volkswagen ce fusese declarat furat în Tallahassee la începutul aceleiași luni. Cum tipul voise să iasă din mașină și să fugă, după ce fusese urmărit.

La penitenciarul din oraș, condamnatul a zis că îl chema Kenneth Raymond Misner, avea 29 de ani și era din Tallahassee. Deși avea acte pe numele Misner și niște carduri de credit furate, adevăratul Kenneth Misner, fost alergător la FSU, a apărut în curând.

În dimineața zilei de vineri, detectivii aveau deja o bănuială că deținutul lor era Inculpatul. După două ore au apărut agenții FBI cu afișele care anunțau că era dat

în urmărire și cu amprentele lui. După alte două ore, Pickell și șeriful Cruso se înființaseră la ușa mea.

S-a menționat că Inculpatul a fost într-adevăr în Tallahassee în ianuarie, când au avut loc omorurile de la FSU, și că în alte infracțiuni pentru care era dat în urmărire recusesese la folosirea unor arme contondente, agresiune sexuală și strangulare.

Unul dintre anchetatori a declarat că existau dovezi că Inculpatul închiriasse o cameră într-un complex rezidențial din Tallahassee, cunoscut printre masteranzii de la FSU drept *Stejarul*³⁰. Acolo se făceau percheziții, în căutare de dovezi. Mi s-au înmuiat genunchii, astfel că m-am trântit pe scaun și m-am apucat să mai citesc o dată. *Stejarul*. Firele de păr de pe ceafă mi s-au zburlit, devenind niște țepi dureroși.

Stejarul era la două străzi distanță. Fuseserăm vecini în tot acest timp.

³⁰ În orig., Freedom of Information Act (FOIA) (N.r.).

³¹ Muzeul de Artă Modernă, prescurtat MoMA (N.r.).

RUTH

Issaquah

Primăvara anului 1974

Ceva ce făceai care mă supăra mereu.

Eu și CJ am început să ne furișăm pe ici, pe colo după ce ne-am sărutat la nunta fratelui meu. La început, erau doar scrisori și fleacuri pe care mi le trimitea la Eastern State, unde mă întorsesem a doua zi după ceremonie. Nu conta că CJ era însurat cu altă femeie — doctorul Burnet era mândru ca un tată care-și conduce fiica la altar. Iată dovada că nu fusesem niciodată lesbiană, că doar îmi manifestasem furia, fiindcă tata nu reușise să mă apere de mama mea dominatoare. *Tipologie de manual*, a declarat doctorul Burnet.

Cu binecuvântarea lui, mi-au dat drumul cu câteva luni înainte să împlinesc 18 ani. Mi-era prea jenă să mă întorc la școală să reiau anul pe care-l pierdusem, turnând gogoși despre unde fusesem. M-am angajat casieră la o farmacie, iar în pauza de prânz CJ venea să mă vadă, cu Grand Prix-ul, și-mi făcea promisiuni rostite parcă de un drogat, pe bancheta din spate, înainte să ejaculeze. Urma să-și părăsească pacostea de soție imediat ce aveam să împlinesc 18 ani, apoi urma să ne întemeiem o familie și să fim împreună pe viață. La momentul acela, el și soția lui abia dacă își vorbeau, dormind în camere separate în nopțile în care ea nu cădea lată, moartă de beată, pe aleea din fața casei, dar el își făcea probleme despre ce ar crede părinții lui, ce ar crede părinții ei dacă el ar divorța ca să fie cu o fată de 17 ani. Niciunul dintre noi nu era îngrijorat în ceea ce-i privea pe ai mei. Mama se purta de parcă ar fi făcut biopsie și rezultatul ar fi fost benign. Se simțea ușurată. Recunoscătoare. Avea o nouă perspectivă asupra vieții.

Eu nu eram deloc nerăbdătoare ca CJ să-și lase nevasta. Eram cuprinsă de neliniște, gândindu-mă la viitor. Urma să mă ceară în căsătorie imediat? Chiar voiam să zic *da*? Lui CJ? Ne știam din copilărie și țineam la el ca la un frate, poate chiar mai mult decât la propriul frate, care mă trădase fără să se gândească de două ori. La început, sexul mi se părea palpitant. Felul în care mă

apuca de bărbie și mă forța să mă uit la el, felul în care îi tremurau buzele când îmi rostea numele — ca și cum ar fi vrut să fie sigur că încă eram sub el. Aș fi vrut s-o fac încă o dată și încă o dată, să mă delectez cu nesiguranța lui, căci nu știa dacă mă poate avea cu adevărat. La mine acasă totul se învârtia în jurul stării de spirit a mamei. Nimeni nu se purtase vreodată cu mine ca și cum aș fi contat.

Atunci, de ce tresăream în toiul nopții, cu inima agitându-se în cușca pieptului, la gândul de a mă căsători cu tipul ăsta care mă adora? Nu aveam nevoie de psihiatru ca să-mi spună că era din cauza Rebeccăi.

În copilărie, Rebecca era cea mai bună prietenă a mea, o fată cu genunchi juliți și păr răvășit. La un moment dat, prin clasa a cincea, când ne jucam de-a prinselea cu fratele meu și niște copii din vecini, am băgat de seamă că îi crescuseră sânii. Niște sâni grei, care-i săltau pe sub bluză când alerga. Aceiași băieți care ne puneau la pământ fără milă, care râdeau de noi când ne străduiam să ne ridicăm și înghițeam țărână au început dintr-odată s-o lase mai moale cu ea, să se poarte delicat, așa cum mi-a amintit și ea mie, la ceva vreme după aceea, să mă port când i-am luat în brațe copilul nou-născut. Din ce în ce mai des, când jocul se termina, ea era singura care rămânea în picioare și nevătămată, căci băieții erau prea fermecați ca s-o atingă.

Frate-meu, care atât amar de vreme n-a vrut să aibă de-a face cu noi când eram acasă, a început să caute pretexte ca să treacă pe la mine prin cameră când era ea acolo, iar ea, la rândul ei, n-a mai vrut să se joace cu ușa încuiată. Oricum eram prea mari să ne mai jucăm așa. Era ceva de copilași, ceva antiigienic.

În curând, ne făceam unghiile și ascultam discuri cu Bob Dylan, cu ușa camerei deschisă. Mie îmi plăceau Beatles, dar Rebecca zicea că e o formație pentru fete, ceea ce noi nu mai eram. În scurtă vreme, n-a mai vrut să vină la mine în cameră. Frate meu avea 15 ani, iar Rebecca — 13, când el s-a referit la ea ca fiind prietena

lui pentru prima dată. Dar noi tot nu ne-am oprit până nu ne-au făcut să ne oprim.

Nu mai țin minte a cui a fost ideea, dar când am intrat la liceu am început să ne întâlnim în fosta casă parohială după ore. Vorbeam câteva minute despre cum a fost în ziua respectivă, despre ce profesor ne dădea bătaie de cap, apoi una dintre noi se lăsa pe spate, își scotea ciorapii de lână și-și desfăcea picioarele pentru cealaltă. Ne ghidam una pe cealaltă fără inhibiții, vorbind deschis, de parcă am fi citit ingredientele unei rețete — mai întâi încet, cu nodurile degetelor, apoi puțin mai tare cu degetul mare, apoi și mai tare, apoi cu podul palmei. Ne cronometram. Cine era a doua la rând avea tot atât timp cât prima. În felul ăsta, era echitate.

Doctorul Burnet numea asta *explorare*, era ceva ce făceau toți copiii și ceva la care, din cauza dificultăților noastre emoționale, n-am reușit să renunțăm.

E un ritual liniștitor, o relicvă a copilăriei, îmi spunea mereu doctorul Burnet. *Ca suptul degetului mare sau dormitul cu o jucărie de pluș*. Când dădeam din cap, încuviințând cu inima îndoită, îmi aducea aminte că eu și Rebecca nu ne sărutaserăm nici măcar o singură dată. *Lesbienele se sărută, Ruth*.

Noi două aveam o înțelegere tacită să nu ne întâlnim primăvara, când tata își ținea ora afară, pe iarbă, și preda lecția despre rolul casei parohiale în rețeaua drumurilor secrete ale Căii Ferate Subterane. Era o după-amiază caldă de octombrie când tata a intrat acolo și ne-a găsit. N-a părut mirat și așa mi-am dat seama că știuse tot timpul.

Când ne-a surprins, Rebecca era întinsă pe spate, cu fusta ridicată. Iar asta conta, fiindcă el a văzut ce îi făceam *eu ei*, că eu eram agresorul, iar ea — victima mea fără minte. Tata și-a dus mâna la ochi și mi-a zis cu glas stins să vin la mașină. Drumul spre casă l-am făcut într-o tăcere apăsătoare și, privindu-l, chinându-mă să găsesc o cale să sparg gheața, am observat că pe bărbie îi curgeau lacrimi mari și rotunde.

Ajunși acasă, m-am dus direct la mine în cameră. Mi-am scos cărțile și m-am apucat de teme, știind că aveau să mă cheme jos după ce îi spunea mamei ce aflate despre mine. Era o ultimă speranță la iertare. *Iată, speram că le transmite atitudinea mea studioasă, învăț la algebră, sunt fată cuminte.*

Vocile părinților mei se auzeau de jos, înfricoșătoare și derutante, mult prea încet față de gravitatea abaterii mele. Mama țipa când se înfuria. Trântea sertarele comodei și dădea cu pumnul în ușă, urlând la tine să-ți miști fundul jos, altfel o pățeai. Șușotitul ăsta feroce dintre ei părea să sugereze că ofensa pe care le-o adusesem era atât de perversă, că laringele lor era nevoit să scoată o gamă nouă-nouă de unde și vibrații. Cu toate că, la un moment dat, în chip inexplicabil, vocea tatei a curmat liniștea, cerându-i iertare mamei cu glas îndurerat: *De câte ori să-ți spun că îmi pare rău?*

Eu am tot așteptat să mă cheme jos, dar nu s-a întâmplat. Șușoteala plină de resentimente a încetat când fratele meu s-a întors de la școală. Cina a început și s-a terminat. Televizorul a fost aprins și apoi stins. Eram prea speriată ca să ies de la mine din cameră și m-am culcat fără să mă spăl pe dinți, moartă de sete, cu stomacul răscolit la propriu.

De dimineață m-am trezit înainte să răsară soarele. Am făcut duș, m-am îmbrăcat în uniformă de școală, am coborât și am dat pe gât un pahar cu apă. Făceam ouă jumări când a apărut mama și m-a întrebat cu un râs răutăcios ce dracului credeam că fac.

— Azi nu te duci la școală, m-a anunțat.

Eu am amestecat ouăle în tigaie. Mie și tatei ne plăceau ouăle moi, dar le găteau la temperatură mare când mâncau și mama și frate-meu. Lor ouăle moi li se păreau dezgustătoare deși, în scurta perioadă în care a avut postul de instructor de economie domestică, tata zisese că adevărații bucătari așa le făceau.

— Discutăm mai târziu, a zis mama, fără ca eu s-o fi întrebat.

După ore, tata a venit acasă cu preotul tânăr care predă educație fizică la Liceul Catolic Issaquah. Omul nu era deloc în apele lui pe canapea, presat între mama mea cea țeapănă și formidabilă și tatăl meu cu mină de om vinovat. Mama vorbea așa de încet, că a trebuit să rămân nemișcată ca să deslușesc ce zicea. Exista un loc unde aveam să primesc tratament psihiatric. Părintele Grady a avut amabilitatea să tragă niște sfori ca să fiu primită acolo. Nu aveam voie să vorbesc despre locul în care urma să plec sau despre motiv — nici măcar cu fratele meu. *Mai ales* nu cu fratele meu, care ar fi scârbit dacă ar afla ce-i făcusem sărmanei lui prietene nevinovate. Pricepeam?

Am clătinat din cap că da, cu ochii în lacrimi.

— Când plec?

— Mâine, a spus mama.

Am scâncit și m-am uitat la tata. *Mâine?*

— Nu e un loc rău, Ruthie, a zis el blând.

Mama i-a aruncat o privire sălbatică, pe lângă părintele Grady, iar el și-a dres glasul.

— Dar, fiindcă ai 17 ani, ca să fii primită acolo trebuie să-ți dai acordul.

— Deci, dacă nu vreau, nu trebuie să mă duc? m-am încruntat eu.

Părintele Grady a deschis în sfârșit gura.

— Nu, nu trebuie. Oricum, Liceul Catolic Issaquah nu e o opțiune pentru tine decât după ce te examinează un psihiatru.

— N-aș putea să merg la școala publică? l-am întrebat, de fapt l-am implorat pe tata.

l-am văzut figura încordându-se, apoi relaxându-se, de parcă ar fi fost un efort prea mare să întrețină supărarea pe care se presupune că i-o pricinuise.

— Nu uita ce-ai zis aseară, a croncănit mama la el.

Tata a închis ochii o clipă, iar nasul pe care și-l tot trăgea i s-a înroșit. Următoarea privire pe care mi-a aruncat-o arăta o detașare rece, care m-a dezarmat.

— Ai noroc, Ruth, că asta-i tot ce-ți cerem. Am putea să te dăm afară din casă. Am putea să-i sunăm pe părinții

Rebeccăi. Am putea să nu mai vorbim cu tine niciodată. Simțeam că mă strângea pieptul; plămânii mă dureau încercând să iau până și cea mai mică gură de aer.

— Te rog, Ruth, mă implora tata de data aceasta, atât de jalnic, că am înlemnit. Ajută-mă și haide să ieșim din încurcătură.

Faptul că ceda în fața mamei — asta era singurul lucru pe care îl făcea, care mă înfuria întotdeauna la el. *Fii bărbat*, îmi venea să-i zic. Îmi venea să-l umilesc, să trag întruna de firul care avea să deșire pânza și să scoată la iveală bănuielile de nepătruns pe care le avusesem mereu despre el. De ce ne potriveam așa de bine la tot, de ce el părea să mă înțeleagă mai bine decât oricine altcineva. *Știu ce nu e în ordine cu tine*, aș fi putut să-i spun, *fiindcă mi-ai transmis mie boala*.

Dar nu puteam s-o fac. Cel puțin, nu atunci. M-am dus sus și mi-am făcut bagajul. Nu se putea vreodată să refuz pe cineva care avea nevoie de ajutorul meu.

■

Tina și-a așezat jurnalul meu în poală, deschis la ultimul rând. Stăteam întinse în patul ei cu baldachin, cu picioarele îmbârligate, îmbrăcate în cămăși de noapte din dantelă. De un stâlp al baldachinului era agățat chimonoul ei galben, modelul creat de Norman Norell și prezentat în ediția din 1965 a revistei *Vogue*. În fiecare seară, menajera puneă papuci din bumbac alb de o parte și de alta a patului, de parcă am fi fost la hotel. Tina avea un stil de viață relaxat și elegant, pe care îl afișa de parcă ar fi urmărit-o cineva peste tot ca să-i facă o caracterizare, iar ea n-ar fi vrut să dezvăluie nicio latură negativă.

— Ei bine, *eu sunt* mândră de tine, mi-a spus Tina.

Eu am dat ochii peste cap.

— Ai făcut tot ce ai putut în împrejurările respective. Ai o mamă foarte superficială, Ruth, preocupată mult mai mult de aparențe decât de starea ta de bine.

Eu mi-am imaginat tunsoarea tip castron a mamei, pantofii ei de fiecare zi, cu branțuri subțiri cu spumă, care să-i protejeze genunchii. Nu puteam să accept o

asemenea acuză la adresa ei. Mama, superficială? Mă îngrozea, desigur, dar probabil că în clipa aceea ea se uita la televizor singură, cu gândul la factura pentru curent, deci cu o singură veioză aprinsă, fără ca nimeni să n-aibă nevoie de ea în casa întunecată și goală.

— Îți pare rău pentru ea, a comentat Tina.

— E absolut singură acum.

— Dar nu e răspunderea ta să te asiguri că e bine. Nu era răspunderea ta nici să-l ajuți pe taică-tău făcând ce voia ea.

Am ridicat din umeri. *Desigur.*

— Știi ce e o persoană empatică?

M-a apucat râsul, era ceva atât de evident.

— Cineva care are multă empatie?

— Când îți pasă așa de mult de alții, că iei pe umerii tăi simțămintele lor și ai un imbold *imperios* de a-i ajuta. Sunt multe femei așa, iar societatea se bucură că poate profita de asta.

Probabil că nu păream suficient de convinsă, căci s-a apucat să-mi înșire indignată exemple care arătau că, din pricina acestei calități, viața mea își pierduse făgașul.

— Ai ajuns să te măriți cu cineva pe care nu-l voiai, doar ca să se simtă bine părinții tăi. Ai abandonat liceul și te-ai dus la un spital de psihiatrie, ca să se liniștească ei!

Eu am ridicat mâinile neputincioasă.

— Pur și simplu nu înțeleg ce vrei să fac acum.

— Vreau să te înfurii! Ar trebui să fii furioasă!

Am întins mâna după jurnal și l-am închis zgomotos.

— Dar chiar m-am înfuriat. Citește singură.

— Și furia te-a ținut aproape o seară, când aveai 17 ani, după care ai acceptat tot ce voiau ai tăi să faci.

— Te înșeli, de fapt, i-am răspuns, fiindcă ea încă nu știa cum a murit tata. Și *acum* chiar mă înfurii.

M-am întins și am stins veioza de pe noptieră.

— Cum adică mă înșel? m-a întrebat Tina pe întuneric. Ce s-a întâmplat? De ce a spus nepotul tău că l-ai

supărat pe tatăl tău chiar înainte să moară? De ce a spus că te urăște toată lumea?

M-am întors pe o parte, cu spatele la ea.

— Nu mi-ai zis tu la Aspen că e în regulă să te oprești când începi să simți că e prea mult?

Am întors capul astfel încât să vorbesc cu tavanul, iar cuvintele mele să aibă rezonanță.

— *Încetează.*

Știam prea bine că ea era poate singura persoană din viața mea căreia i-am cerut vreodată să înceteze și care, în afara faptului că m-a ascultat, nu m-a făcut să mă simt prost că avusesem curajul să-i cer asta.

■

De dimineață, panorama oferită de ferestrele din dormitorul Tinei era învăluită în ceață, creând impresia că depărtările orașului Seattle erau la aceeași înălțime cu Lacul Washington. Tina dormea, iar eu urmăream cicatricea roz de pe pieptul ei urcând și coborând — motanul Nixon o marcaseră ca fiind a lui —, întrebându-mă dacă aveam curaj s-o trezesc cum mă trezise ea în ultimele săptămâni.

— Îmi pare rău, a zis ea, cu ochii închiși. Pentru aseară. N-ar fi frebuit să insist.

— Mi-a venit o idee, am spus, iar ea a deschis ochii curioasă.

Tina trusesse din greu învățând pentru examenul de jurisprudență din august. Eu mă bucurasem că în cea mai mare parte a zilei aveam la dispoziție bucătăria ei spațioasă, minunată, cu aparatură scumpă și vase din cupru marca Ruffoni, mă delectasem să îi fac cafea la presa franceză și să aranjez frumos masa, scoțând vechea ei veselă de porțelan primită în dar la nuntă.

Când eram căsătorită cu CJ, nu mă deranja să pregătesc cina și să fac curat după el. Cumpăram carne ieftină pentru că, deși el câștiga cât să trăim decent, prefera mâncarea simplă și n-avea gusturi rafinate. Îi găteam felurile pe care ni le gătea nouă tata, la cererea mamei și a lui frate-meu: tocană și chiftele cu sos, tot soiul de zemuri groase și moi, care lui îi rămâneau în barbă și

mie îmi tăiau pofta de mâncare în toate felurile posibile. Dar acasă la Tina găteam pește și legume care nu fuseseră congelate în prealabil. Turnam vin roșu în pahare de cristal și aprindeam lumânări pe care le așezam pe masă între noi.

Am sugerat să dăm o petrecere într-o seară.

— Putem să le invităm pe toate fetele din Grupul de Abordare a Suferinței Complexe. Și pe Frances, bineînțeles.

Ea a întins mâna și mi-a dat după ureche o șuviță rebelă, zâmbind împăciuitor, cu buzele strânse.

— Nu sunt sigură că ar înțelege toate fetele din grup, făcând un gest care mă indica pe mine la ea în pat.

— Dar Janelle a fost aici. Ne-ai făcut cunoștință.

Mă gândeam la Janelle mai mult decât voiam să recunosc. Mă întrebam dacă Tina era de părere că oamenilor le-ar fi fost mai ușor să înțeleagă relația dintre ea și Janelle, fiindcă Janelle era stăpână pe ea și încrezătoare, purta bijuterii frumoase și nu avea semne de la acnee în obraji.

— Nu aveam de gând. Ai ajuns devreme.

— Deci suntem într-o societate secretă.

— O societate secretă? s-a încruntat Tina.

— Alcătuită din persoane ca tine, am spus eu, dar mi-am dat seama că nu era suficient de crud cât s-o rănească. Din *femei* ca tine.

— Nu există nicio societate secretă, Ruth, a zis ea încet. Sunt doar niște femei cărora le pasă una de alta.

S-a ridicat și s-a întins după capot. Eu m-am întins după mâna ei.

— Îmi pare rău.

l-am mângâiat cu degetul mare vena albastră subțire, întinsă de-a lungul antebrățului.

— Însă chiar mi-ar plăcea să dăm o petrecere într-o seară, am continuat.

Ea a tresărit, dar nu s-a întins înapoi în pat.

— Am putea s-o invităm și pe Janelle.

Ea și-a coborât privirea la mine, cu un rânjet splendid. Apoi s-a suit pe mine, imobilizându-mi mâinile și picioarele.

— Să-i punem și pe CJ și Martha pe listă, a spus ea.

Mi-am adunat toată puterea ca s-o dau laoparte când i-am simțit respirația răcoroasă pe gât.

— Încercam doar să fiu drăguță.

— Și eu la fel, a zis Tina.

M-a apucat de încheieturi și mi-a ținut mâinile pe perna de deasupra capului meu, frecându-și delicat nasul de obrazul meu. M-am întrebat dacă o fi învățat asta de la Janelle sau dacă știuse dintotdeauna ce să facă. Nu puteam să mă hotărăsc care versiune a ei mă scotea din minți mai tare, fata căreia trebuia să i se explice sau fata care pur și simplu știa.

PAMELA

Tallahassee, 1978

Ziua 35

Faptul că Inculpatul a fost prins a declanșat ceva în lume. La început, pentru că mă aflam în mijlocul lucrurilor, în Tallahassee, nu mi-am dat seama de impact. Acolo era ceva normal ca Inculpatul să fie singura temă de discuție, ca poza lui să fie pe prima pagină a tuturor ziarelor și el să fie subiectul principal al știrilor. Cu un rânjel mucalit, individul își susținuse nevinovăția. Fugise din Colorado pentru că, deși nu o omorâse pe Caryn Campbell, presa îl condamnase deja și-i redusese șansele de a avea parte de un proces corect. Se dăduse drept altcineva în fața polițiștilor din Pensacola timp de două zile, știind că urma să fie legat de măcelul de la Casa asociației de studenți, precum și de dispariția lui Kimberly Leach, iar el n-avea nicio legătură nici cu una, nici cu alta. Femeile erau atacate tot timpul de tot felul de indivizi, nu-i așa?

N-am simțit deloc tensiunea ce cuprinsese toată țara decât după ce a sunat mama și m-a rugat să vin acasă în weekend. Mama nu se ruga de nimeni.

— Să-l aduci pe...

S-a oprit. N-am nicio îndoială că închisese ochii, știind că avea doar o șansă să nimerească.

— ...Brian, a zis, ca prin minune.

Pe-atunci nu erau zboruri directe de la Tallahassee la Newark și nici în ziua de azi nu sunt. Prima dată l-am observat în hangarul de tablă al aerodromului din Atlanta, cu un deceniu înainte ca acesta să devină Complexul Hartsfield-Jackson. Inculpatul era peste tot. M-am dus să cumpăr o cafea și o revistă și am auzit un client întrebând de unde putea să ia un ziar. Citeam etichetele de pe rafturile goale, când casiera s-a scuzat: în ziua aceea se vânduseră toate ziarele încă de la primele ore ale dimineții. Oamenii nu se mai săturau de povestea ucigașului politicos, care se afișase în sacou bleu în fața completului de judecată. Vedeam în permanență numele lui Carl ca fiind autorul și

aruncam un ochi pe articol, arzând de nerăbdare să citesc în sfârșit reportajul despre mușamalizarea din Colorado, dar nu era niciodată despre asta. *Editorul meu a zis că trebuie să fie pus sub acuzare, nu doar arestat*, a pufnit Carl pe un ton mahnit. *Îți vine să crezi? Eu am toată povestea gata, editată și pregătită.* Dar, în câteva săptămâni, Inculpatul fusese acuzat de omor calificat în legătură cu uciderea lui Denise și Robbie și de tentativă de omor în cazul lui Jill, Eileen și al studentei din apartamentul din afara campusului. A pledat nevinovat. Dar editorul lui Carl tot n-a publicat articolul, susținând că dacă apărea în momentul acela, ar fi trecut neobservat în vârtejul mediatic. Voia să fie sigur că, atunci când îl tipărea, materialul urma să facă valuri.

Așezându-mă lângă poarta improvizată, am căzut pe gânduri. Oriunde mă uitam, oamenii își țineau în sus ziarele, fie ele locale, orășenești sau naționale, iar din paginile lor îmi întorcea privirea Inculpatul, care mă fixa, de parcă ar fi fost versiunea pervertită a unei măști de carnaval.

— Deja sunt sătul până peste cap de asta, a zis Brian, mișcându-se incomod în scaunul prea mic.

Să călătorească era o experiență foarte neplăcută pentru cineva de talia lui, iar pe vremea aceea oamenii nu se îmbrăcau astfel încât să se simtă confortabil. Brian purta un sacou de vară și mocasini de în, arătând ca unul dintre ultimii gentlemen din Sud, deschizându-mi ușa și cărându-mi bagajul. Alte femei ne priveau cu ochi visători, iar eu am făcut un efort să mă uit în urmă, așa cum te uiți la stewardesele din avion când sunt turbulențe în timpul zborului. Dacă ele nu-și fac griji, nici tu n-ar trebui să-ți faci.

■

De la aeroportul din Newark luam întotdeauna un taxi până acasă. Lui Denise îi plăcea la nebunie chestia asta când venea cu mine acasă. Scotea șoldul în față, ridica degetul mare și-mi arunca o privire languroasă peste umăr. *E bine așa?* Eu râdeam și mă prefăceam că asta era o parte a vieții mele care mă uimea și pe mine.

Credeam că noi două ne spuneam totul, dar existau anumite lucruri pe care niciuna dintre noi nu era pregătită să le recunoască față de sine pe vremea aceea. Cât de tare mă durea că părinții mei nu se deranjau niciodată să vină să mă ia de la aeroport. Țsta era secretul meu cel mai bine păstrat.

La radio se vorbea despre Inculpat. Statele Colorado, Florida și Utah purtau o luptă cu trei mize diferite. Utah îl voia din nou în spatele gratiilor, unde oricum ar fi trebuit să fie în tot acest timp. Colorado îi șoptea la ureche Floridei: *Lăsați-ne pe noi să-l judecăm pentru asasinarea lui Caryn Campbell în Aspen, în timp ce voi lucrați la detaliile speței voastre*. Gazdele emisiunii ziceau: *Mai bine organizează-te, Florida, prezintă cât mai repede dovezile în fața juriului*. Nimănui nu i se părea o idee bună să fie trimis în Colorado. Cei de-acolo se dovediseră deja incompetenți de două ori.

— La naiba! Trimiteți-l la mine, a zis șoferul. Dați-mi 15 minute cu nenorocitul.

Eu mă holbam neîncrezătoare la ceafa lui. Oare exista vreun scenariu pe care-l foloseau bărbații în genul ăsta de situații? Era exact vocabularul folosit de Brian și domnul MacCall la cină, în reședința din Red Hills.

— Domnule, l-a rugat Brian.

Privirile li s-au întâlnit în oglinda retrovizoare, iar a lui Brian a alunecat spre mine. *E o domnișoară de față*. Mi s-a strâns stomacul. Poate că aveam rău de mișcare.

— ...am putea asculta niște muzică? a continuat.

Șoferul a schimbat postul de radio și a dat de o melodie veche a celor de la The Supremes. *You're Nobody Till Somebody Loves You*. A dat din cap spre Brian în oglinda retrovizoare, scuzându-se.

■

Doreen, care fusese menajera noastră dinainte să mă nasc, era singură acasă. Era o irlandeză trecută de 40 de ani, cu șase copii, minionă și rotundă la față ca mine. Mama o lua mereu de mâini, ridicându-i brațele ca într-un fel de răstignire, exclamând: *Talia asta, Doreen!*

A luat bagajul de la Brian ca și cum ar fi fost ușor ca un fulg și ne-a întrebat dacă ne e foame. El era mort de foame, dar eu nu voiam decât să fac un duș și să aflu când veneau acasă ai mei.

— *Curând*, mi-a promis ea, ca atunci când eram mică.

Curând putea însemna oricât; putea să însemne o oră — sau două zile.

— Du-te și reîmprospătează-te cât timp îți pregătesc ceva.

A dus bagajele lui Brian în camera de oaspeți de la etajul unu, iar el a urcat după ea, spunând că abia așteaptă să ia o masă caldă.

Eu mă mutasem în camera surorii mele mai mari, după ce terminase facultatea și se căsătorise. Între noi era o diferență de opt ani și nu prea mai țineam minte cum se purta mama cu ea, dar ele două aveau o relație apropiată, confortabilă, pe care o legaseră cu multă vreme în urmă. O parte din mine credea că puteam să-i iau locul, fără ca mama să observe. N-a fost așa, evident, dar n-am uitat niciodată cât de mult suferisem încercând și cât de confuză eram, neînțelegând ce făceam greșit.

M-am dus la mama în cameră și am luat unul dintre somniferele ei. Mi-am scos pantofii și mi-am agățat haina în dulapul ei, înghesuind-o printre blănurile de nurcă. M-am așezat în pat fără să mă bag sub așternuturi, cu capul la cealaltă margine, și am adormit repede, cu gândul că părinții mei aveau să mă găsească acolo imediat ce se întorceau acasă.

■

M-am trezit cu pulsul zvâcnindu-mi la încheieturi. Era cineva acolo, în pat, și mă atingea. Am țâșnit în sus, înfășurând pătura de tăblia patului, gâfâind și privind speriată în toate părțile.

— Eu sunt! zicea mama. Pamela, eu sunt!

A venit prin spate și m-a ridicat de subsuori, scăpându-mă din prinsoarea plăpumii. Transpirasem febril, iar bluza mi se lipise de spinare.

— Cât e ceasul? am întrebat eu somnoroasă.

— 11.

— Dimineața? am țipat eu.

— Șșt, șșt, a răspuns mama. E noapte și Brian doarme.

A gesticulat spre covorul turcesc, indicând locul în care, cu un etaj mai jos, se afla dormitorul lui.

Atunci m-am uitat la ea cu atenție. La cerceii în formă de bujor cu diamante din urechi, la colierul asortat. Capul ei valora 50 000 de dolari. Fusesse undeva. La o cină. La o petrecere.

— Trebuia să ajungi abia mâine, a comentat ea pe un ton ușor defensiv.

— Dar am găsit un zbor mai devreme. l-am zis lui Doreen să-ți spună.

— Nu știam, mi-a răspuns ea, mângâindu-mă pe păr.

N-ar fi fost corect s-o fac mincinoasă. În lumea ei, puține lucruri erau demne de ținut minte.

Săptămâni la rând fusesem ca un val ce se înalță, în căutarea unui țărm de care să se spargă. M-am topit imediat în brațele mamei. Trecuse atât de mult timp de când nu mă mai lăsase s-o țin în brațe, că-i uitasem mirosul: Lubriderm și ruj.

— Vino jos, a spus ea când în sfârșit i-am dat drumul. Doreen a zis că n-ai luat cina. Ești așa de *slabă*, Pamela. Băgasem de seamă că pantalonii îmi erau mai largi, că uneori mă duceam la culcare întrebându-mă de ce mi-o fi fost atât de foame, fiindcă mâncasem un burger la cină, după care îmi dădeam seama că asta fusesse în seara anterioară. Fiecare zi părea interminabilă, iar permanența situației — insuportabilă, și totuși nu-mi aminteam cum îmi petreceam timpul. Asta nu avea să se mai întâmple decât o singură dată în viața mea. În primăvara anului 2020, în cea mai rea perioadă. Mi-am dat seama atunci că anii aceia de după moartea lui Denise nu erau diferiți de lockdown, de închiderea școlilor și de nesfârșita izolare a carantinei. Mă ținea captivă un virus care exista de multă vreme și care suferise, în cele din urmă, o mutație ca să mă infecteze. El.

O urmăream cu privirea pe mama în timp ce-mi puneă în față un bol cu supă și mă întrebam dacă încă visam. Mama era o femeie foarte influentă, cu părul blond-platinat, elegantă într-o rochie marca Halston, un fel de îmblânzitoare de șerpi din suburbii. Puteai să mergi la ea distrus sufletește și să te întorci hipnotizat, cu ochii injectați, vorbind la fel de vioi, de detașat ca ea, ca și cum nimic în viață nu merita atâta bătaie de cap. Avea 21 de ani când s-a măritat cu tatăl meu, care avea atunci 35 de ani și era divorțat; încă dădea petreceri cu tinerele ei prietene, unde ascultau muzica lui Elton John la pick-up și făceau briose la miezul nopții, pe care eu le duceam vecinilor dimineăta, cerându-mi scuze pentru gălăgie în numele ei. *Maică-ta e belea*, a zis Denise odată, iar eu m-am simțit prost și pentru mine, și pentru mama. l-a luat un an să-și aducă aminte că pe cea mai bună prietenă a mea o chema Denise, nu Diane.

— Tata e la lucru? am întrebat-o.

Se uita după șervetele de masă, dar habar n-avea unde erau. A luat prosopul de șters vase din cârlig, l-a împăturit și mi-a așezat lingura pe el.

— Rămâne în oraș la noapte. Dar a făcut rezervare să luăm prânzul toți patru mâine.

— La Manny Wolf? am încercat eu să ghicesc.

Manny Wolf's era un restaurant din Midtown, unde porțiile erau enorme, iar fețele de masă, foarte albe. Tata era client fidel de zeci de ani.

Mama a răs încet — *unde altundeva?* S-a așezat în față mea și s-a tras de un călcâi, apoi de celălalt, gemând în timp ce și le masa cu degetele mari. Ținându-și glezna pe genunchi, cu talpa întoarsă în sus, a zis:

— Mai ții minte când te-ai tăiat la picior pe plaja din Sanibel Island, când erai mică?

Eu fugăream o bucată de morcov din bol.

— Sanibel Island? În Florida?

— Da, a răspuns mama cu groază în glas.

Era precum groaza aceea simțită de copii când erau întrebați dacă știu cu ce au greșit. Când erau prinși asupra

faptului, desenând pe canapeaua crem cu creioane colorate.

Am lăsat deoparte lingura și m-am uitat la ea, dându-mi seama că se întâmpla ceva.

— Ai spus că am mers prima dată în Florida când am fost să văd campusul.

Ea s-a uitat în altă parte, cu un geamăt tăcut.

— Când aveai patru ani am fost într-o vacanță în Sanibel Island, a început ea, încruntându-se pe măsură ce-și amintea. Pe plajă erau foarte multe pietre.

Era cât pe ce să izbucnesc în râs. Mama stătea la unele dintre cele mai frumoase hoteluri din lume, dar întotdeauna avea ceva de *comentat*. Dar asta nu era o recenzie. Plaja cu foarte multe pietre era punctul de pornire.

— Te-ai tăiat la picior și te-am dus la hotel să te bandajez, a continuat ea. Sângerai destul de tare și nu voiam să lăsăm urme pe covorul de la hotel. Te-am așezat pe un șezlong lângă piscină, unde să mă aștepți un minut, cât dădeam o fugă înăuntru să cer pansamente.

Și-a încrucișat brațele și și le-a strâns într-un gest de încurajare. *Poți s-o faci.*

— Când m-am întors, nu mai erai.

Ne-am uitat una la alta peste masa din bucătărie. Am simțit un junghi urât în coaste, ca o rană veche care te doare din cauza presiunii atmosferice înainte să vină furtuna.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o eu cu voce mecanică.

Ea s-a ridicat de la masă și s-a întors cu o sticlă de gin și două pahare. A turnat puțin pentru fiecare. Iar eu chiar l-am dat pe gât.

— Te-a găsit un pădurar după patru zile, hoinărind printr-un loc numit Rezervația Robinson.

A ridicat o mână, într-un gest întrebător — oare cunoșteam locul, acum că locuisem în Florida în ultimii câțiva ani? Dar eu am clătinat din cap că nu. N-auzisem în viața mea de el, cu toate că atunci când m-am întors

în Tallahassee, m-am dus în foaierul hotelului Tinei și am cerut una dintre hărțile turistice ale Floridei, unde am căutat terenul arabil mărginit de ape de lângă granița de sud-vest. Rezervația Robinson se întindea pe o suprafață de 5 000 de acri pătrați de pustiu mlăștinos și noroios.

— Era la două ore de locul în care stăteam noi în Sanibel. Mă gândeam că erai toată mușcată de insecte. Deshidratată. Slăbită. Dar erai *bine*. Chiar fericită. Pamela, eu...

S-a oprit. Se gândea cum să continue. Eu încercam să-mi amintesc cum arătam când eram fericită în copilărie. Pe-atunci aveam părul creț. Tuns până în dreptul bărbiei. Pe-atunci aveam și gropițe în obraji. Au dispărut cândva prin liceu, cam când au dispărut și cărlionții, ca și cum biologia feminității a impus renunțarea la frivolitate. Mama a fost cea care a observat că îmi dispăruseră gropițele. *Mi-am dat seama că așa o să se întâmple, în momentul în care n-ai mai fost grasuță precum bebelușii*, zisese ușurată. Eu nu știusem că gropițele erau ceva de care să-ți dorești să scapi.

— În a treia zi mă resemnasem cu gândul că ai murit. Acceptasem că ai plecat. Știu că în decursul anilor probabil că ai simțit o anumită distanță între noi, dar deși nu e o scuză, cred că o parte din mine s-a temut mereu să se apropie prea tare de tine din nou. Deja te pierdusem o dată.

Dintr-un ochi i-a alunecat o lacrimă înnegrită de rimel. Și-a șters-o cu pricepere, fără să lase nicio urmă.

— De ce nu eram plină de mușcături de insecte?

Îmi era limpede că nu-mi era frică deloc, de parcă m-aș fi uitat la un film de groază toată viața, în așteptarea întâlnirii cu monstrul, cuprinsă de o angoasă mult mai mare decât mi-ar fi putut stârni orice creatură feroasă din mlaștină. Acum trecusem la următoarea parte a filmului, partea în care știam cu ce mă puneam, ce trebuia să fac ca să supraviețuiesc.

Mamei i-au tremurat buzele, într-un zâmbet aproape milos. Nu-mi putea oferi niciun răspuns satisfăcător.

— Asta a misterul, Pamela. E imposibil să fi ajuns atât de departe mergând pe jos. Te-a luat cineva. Dar când te întrebam ce s-a întâmplat, dacă ți-a făcut cineva ceva, tu doar îmi arătai rana de la picior și ziceai *au*. Cineva îți făcuse ceva, sunt sigură, dar se pare că în mintea ta confundai lucrurile.

În noaptea aceea aveam să stau pe podeaua din baie, cu lumina revărsându-se deasupra capului meu pe albul luminos, ca de spital, al gresiei și să-mi examinez fiecare centimetru de piele de pe picioarele desculțe, căutând o urmă a cicatricii în formă de scoică. Dând de o cută roz pe talpa dreaptă, m-am împleticit până la vasul de toaletă și am vomitat ginul.

— După aceea, ai bătut din picior să mergi la Florida State University, a continuat mama pe un ton întrucâtva supărat.

Am avut senzația că zăceam pe o targă rece, că pieptul îmi era disecat, iar organele îmi ajungeau pe masa de lucru a medicului legist. Deci așa te simțeai când erai autopsiat și încă în viață.

— Eu uram gândul că o să te întorci acolo, dar locul ăla avea o mare putere asupra ta. Nimeni nu te putea face să-ți schimbi părerea.

Mama mai făcuse astfel de comentarii, dar eu considerasem întotdeauna că făceau parte din personalitatea ei. Universul și căile lui misterioase erau transformate într-un Țap ispășitor la îndemână pentru o femeie ca Marion Young, care zicea tot timpul că trebuia să te lași dus de val, de parcă faptele și alegerile ei n-ar fi fost supuse legilor cauzalității.

Nu mai știam ce să zic. O parte din mine voia să nege. Nimeni nu putea să aibă atâta ghinion! Dar cum să neg ceva ce suna atât de adevărat? *Nu te cunosc atât de bine și nu știu ce-ai pățit când erai mică*, îmi zisese Tina, care fusese foarte sigură că într-adevăr *pățisem* ceva, și mi-am dat seama, într-o clipă de intensă reflecție, că noi două aveam în comun ceva ce puțini reușeau să înțeleagă. Durerea de a nu ști, ca o undă ce ne purta prin viață, uneori mai puternică decât liberul-arbitru. S-ar putea să nu aflui niciodată prin ce anume am trecut

în acele patru zile în care mama m-a crezut moartă, dar știam că suferisem, și nu degeaba. Cunoașterea aceasta mi-a redat o anume stăpânire de sine, un fel de putere asupra propriilor alegeri în viață și mi-a impus să-i transmit și Tinei ceea ce descoperisem. Necunoașterea mea avea granițe de netrecut, dar a ei nu. Răspunsul legat de sfârșitul lui Ruth se găsea într-o celulă din districtul Leon.

Pentru moment, n-aveam decât un lucru să-i spun mamei. Oamenii se vor strădui întotdeauna să țină adevărul pentru ei. Poate că nu ar trebui să simți că este un dar atunci când ți se oferă, însă chiar este. M-am uitat în ochii ei și i-am mulțumit că mi l-a oferit.

■

În dimineața următoare am găsit-o în bucătărie pe Doreen, pregătind tava care se scotea doar când se îmbolnăvea cineva din familie.

— Circulă răceala aia, mi-a spus Doreen. Tatăl tău încă vă așteaptă la prânz pe tine și pe Brian.

A văzut că mă schimbasem la față și s-a grăbit să-mi dea ceva de făcut ca să-mi distragă atenția:

— Taie și tu lămâia, te rog.

Am întins mâna spre tocător, abătută. Și eu avusesem emoții s-o văd pe mama în dimineața aia. Între noi se deschisese o cale de comunicare ce fusese obstructionată până atunci și urma să fie greu de navigat și incomodă pentru o vreme. Dar chiar și așa, făcusem duș, mă îmbrăcasem și coborâsem la bucătărie ca să lăsăm în urmă dimineața aceea și să mergem înainte cu onestitate. Am tăiat lămâia, simțindu-mă mai orfană decât fusesem vreodată.

Când privisem pe fereastră în dimineața aceea, era în-norat într-un fel care îmi dădea impresia că e frig. Dar peste o oră, mergând pe peronul din Penn Station, printre emisiile motoarelor de locomotivă care veneau de peste tot, m-am simțit unsuroasă și murdară în haina mea de iarnă.

— New York e un oraș așa de urât, a comentat Brian în timp ce așteptam un taxi pe Seventh Avenue.

S-a uitat încruntat la clădirea spartană construită peste rămășițele fostului terminal: nimeni nu-și dăduse seama cât de frumos era decât după ce dispăruse.

— Nici noua clădire a Capitoliului din Tallahassee nu e mai brează, i-am amintit eu.

Cu toate că, dacă e să fim onești, comunitatea de acolo se luptase să salveze clădirea originală, un palat alb, spațios, cu copertine colorate ca bomboanele fondante, pentru a cărei podea s-a folosit un acru întreg de marmură.

Încruntat, Brian a ridicat privirea spre cer.

— Cel puțin, poți să vezi soarele. Și în curând o să simțim mirosul oceanului în drum spre cursuri.

Facultatea de Drept Shorebird se afla pe coasta Golfului Mexic, un golfuleț despre care se zicea că atrage mai mulți rechini-taur decât orice alt loc din statul Florida.

Ăștia sunt cei cumiști, nu?, l-am întrebat eu pe Brian. Dar cei cumiști erau rechinii-lămâie. Rechinii-taur se făceau vinovați de peste 80% din atacurile ucigașe asupra oamenilor.

— Astăzi nu e vreme bună, am îngăimat eu.

— Dar este bună vreodată în locul ăsta? a râs el.

Ar trebui să vezi lalelele de pe Fifth Avenue în ziua de Paște, i-aș fi zis, dacă hamalul nu ne-ar fi poftit iritat să urcăm în taxi. Îmi plăcea la nebunie că încă purtau vechea uniformă creată de Casa Vanderbilt, cu vestă dichisită și șapcă fără cozoroc, în negru și roșu.

În taxi, în drum spre restaurantul unde urma să ne întâlnim cu tata, Brian a continuat să se vaite. Mirosea a gunoi, nu? Puteam să-mi închid geamul?

— Traficul ăsta! a țipat când am așteptat de trei ori la rând să se facă verde la același semafor.

Mi-am dat jos haina și m-am concentrat să inspir pe nas și să expir pe gură. Când în sfârșit am ieșit pe Third Avenue, am scos portofelul și i-am întins șoferului o bancnotă de zece dolari. Mai aveam de mers șase cvartale, dar aveam nevoie de aer.

Tata era consilier juridic la o bancă importantă, era gălăgios și strălucit; purta papioane cu model și

costume închise la culoare. *Sunt sever numai dacă mă provoc, dar nu vrei să mă provoc* — asta părea să fie strategia lui. Odată, pe vremea când nepotul meu era bebeluș, îl auzisem, într-un moment în care credea că nu-l aude nimeni, gângurind către copil că el era bogat și că, într-o zi, și nepotul meu avea să fie. Micuțul chicotise și țipase încântat.

Din fericire, la Manny Wolf aerul condiționat era pornit. Tata stătea deja la locul lui obișnuit de sub fotografia cu autograf în care Dean Martin fuma în camera frigorifică de la subsol, printre bucăți de carne împănată care atârnau de jur împrejur.

— Iat-o, a sosit! a ciripit tata și s-a ridicat.

M-a apucat de umeri și m-a măsurat din priviri ostentativ, de parcă ar fi vrut să-și confirme că eram întreagă și în regulă. Eu eram aproape sigură că o făcea ca să-și ascundă lacrimile și am avut o senzație foarte puternică de înrădăcinare. Ca și cum aș fi aparținut cuiva, undeva. Tata și cu mine nu fuseserăm niciodată foarte apropiați, dar ceva se schimbase după ce a aflat că intrasem la Drept, la Universitatea Columbia. Atunci a început să-mi vorbească de la egal la egal. În a doua jumătate a vieții mele avea să-mi devină cel mai bun prieten.

— Mă bucur să vă revăd, domnule.

Brian era cu aproape 30 de centimetri mai înalt decât tata, însă lângă el părea întotdeauna mai mic și mai agitat. Ca un elefant căruia îi e frică de un păianjen.

— *Monsieur* Armstrong, a răspuns tata cu viclenie.

Tata venea dintr-o familie de imigranți irlandezi de primă generație din Woodside, care lungea o-urile și w-urile, exact ca Ed Koch³². Amabilitățile sudiste îi stârneau bănuieli.

Ne-am așezat și am luat o gură din apa mea cu gheață. Avea gustul de acasă, pur și curat. Brian a cerut o bere Budweiser, însă nu aveau, așa că s-a mulțumit cu un pahar de whisky și o apă carbogazoasă.

— Îmi pare rău să aflu că maică-ta nu se simte bine, mi-a zis tata.

— Ați stat până târziu, a spus Brian. Trăncăneați în bucătărie.

— Ne-ai auzit? am tresărit eu alarmată.

— Am mai prins câte un cuvânt, a răspuns Brian.

L-am privit fix, vrând să-l întreb ce cuvinte, dar a apărut chelnerul cu meniurile și ne-a recomandat stridii, care erau proaspete, aduse de la Montauk pe gheață în dimineața respectivă.

— Așadar, am auzit că a intrat Farmer în poveste, a zis tata după ce am hotărât să cerem un platou.

Millard Farmer era un avocat excepțional din Atlanta, specializat în drepturi civile, care făcuse carieră din reprezentarea persoanelor de culoare care primiseră pedeapsa capitală în procese de răsunet și care făcea în așa fel încât să se asigure că toată lumea știa asta. Inculpatul îi scrisese, întrebându-l dacă dorea să se alăture echipei lui de apărare din districtul Leon. Farmer acceptase imediat.

— Nu pricep de ce are nevoie de Farmer, dacă are de gând să se reprezinte singur din nou, a spus Brian.

— E un proces complex, i-am răspuns eu.

— Mi-ar plăcea să știu ce credeți, domnule, a zis Brian peste masă, de parcă eu n-aș fi rostit niciun cuvânt.

Detașat, tata a ridicat o mână. Puteau fi o mulțime de motive.

— Un proces de o asemenea complexitate cere o echipă. Lista martorilor o să fie lungă. Nu se poate ca un singur om să gestioneze toate mărturiile, documentele, transcrierile. Pe scurt, e un proces complex, a zis etalându-și rânjetul de expert.

Și-a aranjat șervetul sub guler. Sosise platoul cu stridii.

— Dacă mă va audia Farmer când voi depune mărturie? am întrebat îngrijorată.

Acesta era gândul care mă ținea trează nopțile, de când aflasem că se alăturase echipei de avocați care îl apăra pe Inculpat. Ar fi fost așa de ușor să-mi distrugă credibilitatea, din cauza acelei fracțiuni de secundă în care am crezut că-l văzusem pe Roger la ușă. Dacă aș fi

în locul lui, ascultându-mi propria mărturie, mi-aș veni de hac și m-aș duce direct la jugulară.

— O să ne pregătim împreună pentru asta, a zis tata cu îngâmfare.

— Dar stai, ce-o să se întâmple dacă avocatul care o să te audieze o să fie chiar *el*? a intervenit Brian, ridicând mâna ca un polițist dirijând traficul.

M-a străfulgerat o imagine, despre care acum îmi dau seama că a fost o premoniție, a Inculpatului așezat în fața mea, îmbrăcat într-un costum elegant, de culoarea ovăzului. Imediat ce m-am văzut pe mine în contextul acela, am alungat imaginea. Ar fi o nebunie. Instanța n-ar permite niciodată așa ceva.

— Cred că trebuie să ajungi în barou ca să te numești avocat, a zis tata.

— Bine. Dacă *studentul la Drept* care te audiază e el, s-a corectat Brian.

Cu toate că nu merita să i se spună nici așa. Inculpatul tot aplicase sârguincios la mai multe programe bine văzute, dar notele de la admitere erau atât de proaste, că nu l-a admis decât o școală cu cursuri la seral, Tacoma Narrows, cu sediul într-o clădire de birouri din centrul orașului Tacoma, unde mai erau și alte instituții. A rămas în urmă aproape imediat, nu s-a mai prezentat la cursuri, iar în semestrul următor a șters orice referire la perioada petrecută acolo din aplicația pe care depus-o la Universitatea din Utah, unde a fost admis și a terminat primul an, înainte să fie arestat și acuzat de răpire și tentativă de omor în cazul Anne Biers. Asta fusese cu trei ani în urmă. Avusese calitatea de condamnat mai mult timp decât fusese student la Drept.

— Aproape că aș prefera ca Inculpatul *să fie* cel care te audiază, a zis tata fără să glumească. Mă îndoiesc profund că Facultatea de Drept Shorebird îi pregătește pe cei mai buni și mai de succes avocați.

M-am prefăcut că sunt ocupată, storcând lămâie peste stridii, lăsându-l pe Brian să-și revină o clipă. Se înroșise în obraji ca o fetiță.

— Nu, tată, am zis, dându-i platoul și făcându-i semn să se servească. Shorebird e numele facultății la care mergem eu și Brian la toamnă. Inculpatul a fost la Tacoma Narrows.

Tata a pus hrean pe o stridie, aparent fără să bage de seamă ofensa pe care tocmai o adusesese. Dar eu știam că nu era așa. Se chinuia din răspuțeri să pară relaxat, dar și asta era o tactică, una care se bătea cap în cap cu maniera lui meticuloasă de a se exprima. Comentariul lui fusese un atac voluntar a cărui țintă era Brian, ca să-i aducă aminte că fiica lui intrase la Drept, la Columbia, dar prietenul ei nu.

— Denumirile alea cu sonorități marine.

Tata a dus partea lată a stridiei către buze, a înclinat-o și a mestecat înainte să înghită.

— E greu să le ții drepte, a continuat.

A împins platoul spre Brian, în chip de ofertă de pace.

— Mulțumesc, domnule, a zis acesta încet.

Tata i-a făcut semn chelnerului, a mai comandat un rând de băuturi, apoi a insistat să luăm filé toți, deși eu știam că Brian prefera cotletul.

— Tată, am început când a plecat chelnerul, aș vrea să-ți aflu părerea despre ceva.

El a ridicat furculița în lateral, prefăcându-se că învârtea în ea părul blond care i se rărea, ca și cum ar fi zis *Hai, dă-i drumul!* Iar eu am chicotit nițel, oferindu-i reacția pe care o dorea.

În primul an de facultate urmasem un curs de dezbatere și retorică; învățasem despre ceva ce se cheamă valori de proces. Într-o societate guvernată de legi, puteai avea câștig de cauză cu o pledoarie bazată pe astfel de valori. Chiar și atunci când rezultatul unui proces putea să nu pară evident, corect sau logic, puteai cel puțin să arăți că procesul prin care se ajunsese acolo era. Gândindu-mă la asta, am bătut din palme și m-am făcut auzită.

— Nu crezi că, dacă statul o să folosească banii din taxele plătite de cetățeni ca să extrădeze pe cineva, să-l pună sub acuzare și să-l pedepsească, chiar asta ar

trebui să se întâmple? Persoanei respective n-ar trebui să i se dea voie să fugă. În sistemul nostru, asta e o infracțiune în sine.

— Nu în toate țările există sancțiuni pentru fugă, a subliniat tata.

Eu am încuviințat cu entuziasm. Îmi plăcea când făceam asta. Când construiam un caz împreună.

— Dar în a noastră există. Și o parte din sancțiuni implică creșterea gradului de securitate în cazul unui deținut care a evadat, dacă și când e prins, de obicei transferându-l într-un penitenciar mai sigur.

— Așa este, a răspuns tata. Dacă nu există un sistem de securitate mai bun, judecătorul poate decide implementarea unor măsuri precum supravegherea permanentă.

A sosit felul principal, iar eu mi-am pregătit restul pledoariei, în timp ce chelnerul ne așeza înaintea farfurii identice. Tata fusese expert în drept civil timp de 15 ani înainte să devină avocat la bancă. Avea doar cunoștințe generale de drept penal, deci faptul că reținuse asemenea informații era de bun augur. Cel mai clar argument este întotdeauna cel bazat pe potențialul de înțelegere a sistemului care se găsește în orice om.

— Inculpatul a fost trimis, pe bună dreptate, la un penitenciar de nivelul trei din Utah, după ce a fost condamnat pentru răpirea lui Anne Biers, am continuat eu imediat ce a plecat chelnerul. Procurorul din Colorado a intervenit și l-a mutat la un penitenciar de nivelul unu din Aspen, cel mai puțin restrictiv...

— Poți să-mi dai coșul de pâine, Pamela?

l-am dat lui Brian coșul de pâine și am încercat să-mi aduc aminte ce ziceam.

— Nivelul unu e considerat nivelul minim de siguranță. O persoană condamnată pentru răpire deosebit de gravă și acuzată de crimă cu premeditare chiar ar trebui să fie închisă într-un penitenciar cu grad de securitate mai mare. Sau măcar n-ar trebui să aibă voie să umble liber, fără cătușe și fără supraveghere. Cum era când a fugit prima dată. Ai zice că autoritățile din Colorado au

învăţat ceva din experienţa asta, că i-au impus restricţii mai aspre. Ei însă l-au dus la un alt penitenciar cu nivel de siguranţă unu şi n-au pus în aplicare sentinţa judecătorului legată de supravegherea...

— Şi untul?

I-am dat untul lui Brian.

— ...permanentă, am completat eu fraza, iar apoi am zis: Cred că am tot ce îmi trebuie ca să fac o reclamaţie. Tata şi-a tăiat în două cartoful copt şi a lăsat să iasă aburul din el.

— Adică?

— Adică să acuz Direcţia Penitenciarelor din Colorado de provocarea de daune morale prin neglijenţă. Martorii pot da în judecată pentru prejudicii morale dacă sunt supuşi unor evenimente teribile. Aş zice că eu mă încadrez aici.

Tata a ridicat din sprâncene.

— Toată povestea ar fi trebuit să se încheie în Colorado. Au murit doi adulţi şi un copil din cauza neglijenţei lor. Când o fată din Casă încalcă standardele organizaţiei, e treaba mea s-o fac să răspundă. Aici de ce ar fi altfel? În plus, un proces mi-ar da ocazia să solicit dovezile de care mi-a zis gardianul de la închisoare, orice ar putea indica o legătură între Inculpat şi crimele comise în alte state. Există familii care caută cu disperare răspunsuri despre ce au păţit cei pe care îi iubesc. Aş putea să-i ajut să găsească un pic de alinare.

M-am oprit, împungând cu furculiţa spanacul din farfurie şi aşteptând să aflu ce credea tata.

— E un caz greu de câştigat, a zis în cele din urmă. Trebuie să dovedeşti o mulţime de lucruri.

Brian a dat din cap, încuviinţând vehement. Mânca doar partea arsă din carne, fără să se atingă de mijlocul rozaliu. Ştiam că îi plăcea friptura bine făcută.

— Asta ziceam şi eu, a răspuns el pompos.

Iar eu m-am întors spre el, scoasă din răbdări şi pe punctul de a exploda.

— Ba n-ai zis asta deloc. Ai zis să-i las pe poliţişti să-şi facă treaba, ca şi cum până acum au făcut-o al naibii de

bine. A, și mai ce? Că Tina m-a spălat pe creier.

— A reușit cineva s-o spele pe creier pe Pamela Schumacher?

Râzând, tata și-a vârât în gură o bucățică de friptură. Pe-asta n-o credea până n-o vedea.

Brian s-a făcut roșu ca racul.

— Să știți, domnule...

— Spune-mi Bill.

— Bill, domnule. Sunt doar puțin îngrijorat de interesul pe care îl afișează femeia asta față de fiica dumneavoastră. Este lesbiană și a avut o relație cu una dintre victime. Adică, presupusele victime.

Mestecând, tata privea când la mine, când la Brian.

— Ai o relație cu femeia asta, Pamela?

— Nu, tată. Nu am.

— Atunci, nu-mi fac griji. Știi pentru ce-mi fac eu griji, Brian?

Brian s-a holbat la el cu obrăznicie.

— Că ai în farfurie cea mai bună bucată de carne din cartier. Mănâncă!

■

Dintr-un motiv sau altul, am luat-o la dreapta când am ieșit din restaurant. La dreapta era centrul orașului, departe de Penn Station. Brian mergea în urma mea într-o tăcere sufocantă, fără să fie atent către ce se îndrepta.

— Hei, a făcut el, încercând să mă prindă de mână și să mă facă să mă opresc. Mergem în direcția greșită.

Dar eu nu mergeam în direcția greșită, mi-am dat seama cât se poate de limpede. Voiam să iau autobuzul care traversa orașul de la 66th Street, apoi un tren care mergea către 116th Street, unde mă aștepta campusul sacrosanct al Universității Columbia.

— Vreau să mă duc la Columbia, i-am spus, eschivându-mă din strânsoarea lui.

Brian s-a uitat în lungul străzii.

— Nu e mult de mers de aici?

— La școală, zic. La anul.

M-am întors și l-am privit în ochi.

Trecătorii veneau spre noi părând că voiau să ne ia în coarne, mormăind înjurături când se vedeau siliți să ne ocolească. Mi-am proptit palmele în pieptul lui, blând, dar ferm, și l-am împins încet înspre marginea trotuarului.

— E o idee grozavă, a răspuns el delicat și cât se poate de încurajator. Să facem primul an la Shorebird. După care aplicăm iar la Columbia. Faptul că aplicăm iar o să fie considerat un semn de loialitate și poate că de data asta tatăl tău poate să pună o vorbă și pentru mine.

Am ridicat ochii spre el, nevenindu-mi să cred.

— Ce tot spui? *Unde* să pună tata o vorbă bună? El a fost la Rutgers.

— Da, dar...

Brian a făcut o mutră care mă implora să nu-l fac s-o spună.

— Dar *ce*?

— Lumea îl cunoaște.

— Sigur că tata e un om de succes, dar aici suntem la New York. Nu-l bagă nimeni în seamă, crede-mă.

— Dacă spui tu, s-a strâmbat el.

Simțeam o aversiune teribilă față de el în clipa aceea.

— Am o medie de 4.2. Sunt președinta celei mai bune asociații de studenți din campus și sunt una dintre cele trei femei angajate la Camera Reprezentanților, din 30. Am luat 95 de puncte la admitere...

— Dumnezeu! a țipat Brian. Știu!

M-am străduit să-i vorbesc calm.

— De fapt, nu știi. Mi-am propus să nu-ți zic punctajul meu. Fiindcă nu voiam să te simți prost.

Ne-am uitat în pământ, amândoi rușinați de ce se întâmpla. Cunoșteam o groază de cupluri care se despărțeau și se împăcau, se linișteau și o luau de la capăt, dar noi nu fuseserăm așa niciodată. Nu știam cum s-ar fi comportat sau cum ar fi fost celălalt într-o astfel de situație. Stăteam acolo, pe stradă, cu un om care-mi era pe de-a-ntregul străin.

Un trecător a tras o flegmă verde și gelatinoasă pe trotuar. De pe carosabil s-a auzit un claxon, apoi încă unul, ca niște lupi care urlau spre haită, anunțând un pericol.

— Aici vrei tu să-ți petreci următorii trei ani din viață? m-a întrebat gesticulând, nevenindu-i să creadă.

Parcă toată lumea de pe Third Avenue mă încuraja. De ce-mi luase atât de mult să ajung acolo? Și acum, că ajunseseam, puteam oare să mă grăbesc naibii?

Răspunsul meu a fost *da* într-o clipită.

³² Politician american, a făcut parte din Camera Reprezentanților a SUA între anii 1969 și 1977 și a fost primarul orașului New York din 1978 până în 1989 (N.r.).

RUTH

Issaquah

Vara anului 1974

M-am pregătit pentru petrecere așa cum m-am pregătit și pentru examenul de permis auto, studiind numărul din iulie al revistei *Good Housekeeping* de parcă ar fi fost manualul de legislație rutieră din Washington, după care m-am urcat la volan și m-am antrenat cu vreo 18 pui întregi până am nimerit temperatura și timpul de coacere. Aveam să servesc carnea de pasăre cu morcovi sotați în unt și cartofi noi și salată verde proaspătă, peste care urma să presar nuci de California. Dacă nu găseai de California, zicea revista, erau bune și cele din import. Dar eu nu eram genul de persoană care să facă rabat.

Nature's Mart era o clădire pământie, cam cât jumătate din supermarketul din Clyde Hill, unde găseai tot felul de ingrediente misterioase pentru *mâncare sănătoasă*. Încă nu dăduseră jos decorațiile cu lepurașul de Paște de pe acoperiș și nici reclama cu oferta la ouă. Înainte ca nepotul meu Allen să devină atât de crud, vopseam ouă în cadă și le ascundeam prin casă pentru plăcerea copiilor mai mici din cartier. Mă întrebam dacă era dezamăgit că anul acesta nu eram acolo de Paște sau măcar dacă mai ținea minte că mă plăcuse la un moment dat. Am luat un coș din suport și l-am întrebat pe casier unde erau nucile. Avea o barbă lungă, cenușie și purta turban.

— În raionul trei, draga mea, mi-a răspuns el și, nu știu de ce, dar ceva din felul în care mi-a vorbit, m-a făcut să-mi vină să plâng.

Cine știa că există atâtea și atâtea feluri de nuci și semințe! Bineînțeles, mi-erau familiare nucile caju și alunele, dar nu și nucile braziliene și semințele de dovleac. Am găsit trei feluri de nucă pe raftul de jos și m-am lăsat pe vine să citesc etichetele. Încercam să-mi dau seama care erau din California și care importate, când cineva m-a strigat. Am ridicat privirea și am văzut-o pe cumnată-mea. O legăna pe șold pe fetița nou-născută, pentru care pregătea ea însăși hrana de

bebeluș, și împingea un cărucior plin cu legume și fructe bio. În ciuda mâncării sănătoase pe care o pregătea, nu arăta prea bine. Avea cearcăne negre sub ochi și părul îi era electrizat și nevopsit la rădăcini. Când m-am ridicat, m-a măsurat din cap până în picioare, văzându-mi pantofii din piele și cureaua care se asortau și perlele din urechi, și a mutat copila pe celălalt șold, așezând-o astfel încât să acopere o pată de pe cămașa veche, boțită pe care o purta.

— Ruth, era cât pe ce să nu te recunosc, mi-a zis cu un zâmbet firav.

■

Tina a pus ierburile aromatice în frigider și a spus amenințător:

— Deci acum suntem 13.

Am scos ierburile *din* frigider și le-am aranjat într-o cană cu apă, cum îmi recomandase casierul.

— Ar fi trebuit să-i vezi fața când am pomenit de petrecere. A fost...

Mi-am amintit de șuvița aceea de păr care i se lipea mereu de buze și am continuat.

— Un dor nedisimulat...

A trecut pe lângă mine, spre cutia pentru corespondență. A răsfoit câteva hârtii, apoi a întins un plic spre mine.

— Țsta este pentru tine, mi-a zis.

Am văzut numele și adresa mamei în colțul din stânga sus. L-am deschis și l-am mirosit imediat. Era invitația la ceremonia de comemorare a tatei. Jos era un bilet scris de mână: *Tata și-ar dori să fii aici.*

Tina s-a cocoțat pe blat și a mușcat dintr-un măr, așteptând să-i explic de ce respiram atât de greu.

— Ți-am povestit despre asta. Despre ceremonia de comemorare a tatei.

— Nu te duce.

A pus invitația pe blatul din bucătărie fără s-o fi citit.

M-am înfuriat imediat observându-i indiferența, ca și cum ceva luase foc în interiorul meu.

— Nici măcar nu te-ai uitat la ea.

— Tu de ce te-ai uitat? O să te facă să îți dorești să mergi.

— Vreau să merg.

— De ce?

— Fiindcă acolo ar trebui să fie și cineva care l-a iubit cu adevărat.

— Există alte feluri de a-ți onora tatăl, a spus Tina.

Am deschis punga cu nuci de California și am gustat una. Nu pricepeam de ce erau așa de speciale. Aveau gustul de nucă pe care îl știam. Crocant și fad.

■

Tina avea o rochie dreaptă, bleu, cu pene de un albastru mai închis la mâneci. Am crezut că reușisem să-mi ascund admirația pentru ea — era o chestie minunată, prostească, pe care o vedeai în reviste, și nicidecum în vreun loc din statul Washington —, dar ea a sugerat să mă îmbrac cu ea la petrecerea din seara aceea. Trăgând-o pe mine, i-am amintit că urma să frig un pui și m-aș fi putut murdări de grăsime. Am rămas una lângă alta în fața oglinzii ei în mărime naturală și ne-am privit.

— Zici că ești o crăiasă a zăpezii dintr-o poveste de Tolkien, a comentat ea.

Pe umeraș, rochia nu părea nici pe departe atât de spectaculoasă pe cât era când o îmbrăcam pe pielea mea albă, în contrast cu părul meu negru și asortându-se cu nuanța ochilor mei surprinzător de albaștri. Am fost tentată s-o pun la loc pe umeraș. Nu credeam că aș fi putut arăta atât de bine mai mult de cinci minute. Dar apoi am auzit soneria la parter; era prea târziu să mă schimb.

M-am simțit ridicol când am deschis ușa și am dat de Frances în pantaloni bej și pulover negru, pe gât, stând lângă femeia de aproape doi metri înălțime, cu păr grizonant până la talie, care acum știam că era Irene, partenera ei.

— O să merg să mă schimb, am anunțat eu și toată lumea m-a implorat să nu fac asta.

— Stai, așteaptă, a făcut Tina.

A dat o fugă până sus, iar Frances, Irene și cum mine am așteptat fără să vorbim, de parcă ne-am fi jucat un joc, iar Tina ne-ar fi predat ștafeta. Când s-a întors, Tina renunțase la rochia mini și la cizmele până la genunchi și era într-o rochie până în pământ, din satin argintiu. Arăta de parcă ar fi mers la o ceremonie de decernare a vreunui premiu la Hollywood și era hotărâtă să câștige.

— În definitiv, a anunțat ea regal, noi suntem gazdele.

— Arătați superb amândouă, a zis Frances.

M-am mai relaxat când au apărut și celelalte fete. Și ele se puseseră la patru ace. Le plăceau la nebunie mânecile cu pene albastre și potrivirea acelei nuanțe la culoarea pielii, *pielea* mea. Mă mângâiau pe obraz, iar eu auzeam cuvântul *porțelan* și nu-mi venea să cred că asta era în sfârșit viața mea.

Ne am luat paharele în living, unde adusesem un platou cu aperitive. Felii ovale de pâine prăjită cu pastă de măsline, somon crud cu castravete, curmale înfășurate în bacon. Mamei i s-ar fi făcut silă dacă i-aș fi servit așa ceva.

— Să nu vă săturați! a zis Tina cu un zâmbet în care se citea mândria. Ruth a făcut cel mai bun pui fript pe care l-ați gustat vreodată.

— Miroase minunat!

— Ar trebui să văd dacă e gata, am răspuns eu, ridicându-mă.

■

Am trecut un cuțit între pieptul și copanul pășării și am înclinat tava, privind cum sucurile rozalii umpleau spațiul. Când s-a auzit soneria, am știut că era Rebecca. Numărasem musafirele din living înainte să intru în bucătărie. Lipsea una.

— Mă duc eu, a zis Tina.

I-am auzit rochia de satin foșnind când se atingea de podea, apoi ușa medievală, din lemn, scrâșnind. Salutul Tinei, scuzele cumnatei, Tina spunându-i că nu avea de ce să-și ceară scuze. Era destul loc. O clipă, m-am panicat și m-am gândit că venise cu fratele meu. Dar apoi au venit în bucătărie și am văzut că era doar cu

bebelușul pe care îl ținea lipit de șold. Șuvița aceea i-a intrat de tot în gură când m-a salutat.

— Am tot vrut să plec, dar n-a fost chip s-o fac să tacă fără s-o țin în brațe.

— Pot să încerc? s-a oferit Tina să i-o ia din brațe.

Rebecca i-a aruncat o privire critică:

— N-aș vrea să-ți strici rochia asta frumoasă.

— Ah, nu-i nicio problemă. Cui îi pasă de o prostie de rochie? a zis Tina, gângurind spre fetiță.

Micuța o privea distrată, sugându-și două degete. Reticentă, Rebecca i-a pus Tinei copilă în brațe. N-a tipat nimeni. Acum, că avea brațele libere, Rebecca se simțea dezorientată.

Tina și-a apropiat chipul de gâtul micuței și a inspirat.

— Ar trebui să te punem pe un platou și să te mâncăm la cină.

Fetița s-a încruntat, de parcă ar fi analizat ideea, și și-a pus mânuțele roz pe buzele Tinei. *Nu, mulțumesc.*

Rebecca s-a uitat spre blat, unde eu mă apucasem să torn puțin câte puțin zeama din tavă înapoi peste pui.

— L-ai luat de la Nature's Mart?

— De la Pascale, am răspuns eu cu oarecare îngâmfare.

Pascale era cea mai bună măcelărie italienească de pe Third. Puiul costase cu șase dolari mai mult decât cel de la supermarket.

— Puiul de la Nature's Mart e hrănit cu porumb, a zis Rebecca. E mai sănătos decât să mănânce peleți de grâu.

Pentru o clipă, mi-aș fi dorit să fie mama aici, care ar fi fost de acord cu mine, văzând privirea pe care i-am aruncat-o. De când devenise mamă, Rebecca se transformase în genul acela de persoană insuportabilă care le știa pe toate.

— În Italia puii sunt hrăniți cu grâu și e cea mai bună carne de pui pe care am mâncat-o în viața mea, a zis Tina.

Reușise s-o facă pe fetiță să gângurească și să chicotească, prefăcându-se că-i mănâncă nasul.

— Da, sigur, în Italia.

Rebecca a râs, învinsă măcar o dată în snobismul ei. Simțeam că era cu ochii pe mine. Uitându-se la rochia mea. La părul meu. La fața mea. Simțeam că era revoltată de ceea ce vedea și că poate se simțea și puțin trădată. Îi zisesem să vină în haine festive, iar ea era în rochia neagră de lână pe care o purtase la înmormântarea tatei.

— Hai să-ți prezint pe toată lumea, i-am propus eu și am condus-o spre living.

■

Rebecca a părut să se relaxeze lângă șemineu, la un pahar de gin. Celelalte o priveau cu empatie și nu mai conteneau cu sfaturile despre cum îi făcuseră ele pe copiii lor să nu mai fie atât de dependenți de ele. Ea le-a ascultat și n-a intervenit cu vreuna dintre poveștile ei de succes despre Allen. Nici măcar n-a pomenit de Allen. Toți credeau că fetița era primul ei copil, iar ea a lăsat lucrurile așa. Și-a dat părul după ureche și chiar a râs când Frances a făcut o glumă, deși am văzut cum s-a uitat la Irene, care stătea atât de aproape de Frances pe canapea. Dezaprobarea ei se simțea în fiecare gest.

Ne-am mutat în sufragerie să cinăm. Înainte să ne așezăm, Frances a insistat să ne facă o fotografie mie și Tinei cu mult așteptatul pui fript. Celelalte s-au strâns în spatele ei, în dreptul ușii, extaziindu-se de cât de reușită era poza pe care-o făcusem împreună. Frances a promis să ne trimită o copie imediat ce ducea filmul la dezvoltat.

Toată lumea era încântată de cină. Voiau să afle cum am făcut cartofii așa de crocanți, dacă am umplut puiul cu unt. Femeile au avut grijă de fetiță pe rând, pentru ca Rebecca să se poată bucura și ea de mâncare. Oasele din farfuria ei erau goale când nepoata mea a ajuns din nou în brațele ei.

— Ai putea să devii chef, Ruth, mi-a zis una dintre invitate.

Privirea mea și a Tinei s-au intersectat pe tăblia de lemn a mesei. Îi vorbisem despre dorința mea de a face

cursuri de bucătar, dar mai întâi trebuia să trec examenele de absolvire a liceului.

Tina a ridicat paharul cu un zâmbet ghiduș.

— De fapt, a spus ea, Ruth chiar se duce la cursuri în ideea asta.

Mi-am dat seama că și Frances zâmbea.

— Asta plănuiesc să fac până la urmă, am apucat să zic înainte ca ele să se entuziasmeze prea tare. Dar, mai întâi, trebuie să mă întorc la școală și să-mi iau examenele.

Tina a clătinat ușor din cap.

— Am vorbit la școală. Sunt dispuși să facă o excepție, dacă accepți să lucrezi pe perioada verii în bucătăria unui restaurant.

— Iar noi avem o prietenă care ar fi încântată să aibă așa un ajutor, a adăugat Frances.

Irene a încuviințat, iar Rebeccăi i s-a încleștat falca la auzul cuvântului *noi*.

Invitatele m-au asaltat cu întrebări. Cât durau cursurile de bucătar? Voiam să lucrez într-un restaurant sau poate în catering? Verișoara cuiva lucra într-o firmă care făcea catering pentru nunți. Poate că aveam să-mi deschid propriul restaurant într-o bună zi!

Ultimul fel servit a fost o tartă de lămâie, care avea un strat subțire de ciocolată între aluatul de foi și umplutură. Invitatele erau extaziate, dar am observat că fetița se agita în brațele Rebeccăi, iar ea nu reușise să se atingă de desert.

— Poți s-o duci în dormitorul nostru, i-a zis Tina Rebeccăi.

Am observat cu câtă seriozitate a spus *dormitorul nostru*, însă fără ca altcineva să fi remarcat. Erau toate poate prea sătule, prea amețite și prea bucuroase pentru mine.

— E o casă mare, am zis cât de modest am putut. Te conduc eu.

■

Rebecca și cu mine am pus deoparte pernele de pe canapeaua de două persoane, cea de sub ferestrele dinspre golf, care parcă tăiau în două vârful înzăpezit al

Muntelui Rainier, și le-am așezat pe jos, construind un culcuș pentru copil. Rebecca s-a legănat pe călcâie și a privit în jur. În dormitorul pe care-l împărțea cu fratele meu nu era loc nici măcar pentru un birou și-și țineau hainele într-un dulap pentru prosoape din hol.

A rămas cu ochii pironiți la o urmă lăsată pe o pernă. Patul era făcut, dar Tina se trântise peste cuvertură, cu mâinile la ceafă și cu privirea la mine în vreme ce probam ținute pentru petrecere. Amintindu-mi-o astfel — observând —, mi-aș fi dorit să dispară toată lumea în clipa aceea.

— Dormi și tu aici?

Eram cu sufletul la gură, la început animată de intenții curajoase. Sigur știa răspunsul; întrebarea implica faptul că aveam un motiv să mă justific. În fața ei, înaintea tuturor. Am ridicat bărbia și am răspuns:

— Da.

Mă așteptam să fie dezgustată, dar, spre marea mea surprindere, ea mi-a atins încheietura cu un gest blând:

— Știi, Ruth, dacă încerci să-i pedepsești pe ai tăi pentru felul în care s-au purtat cu tine... eu nu te-aș învinovăți deloc.

S-a așezat picior peste picior, oftând zgomotos.

— Ar fi trebuit să-ți mulțumesc cu mult timp în urmă. Am fost atât de speriată în primele luni după ce ai plecat. Tot așteptam să-i zică cineva fratelui tău despre noi. Să le zică cineva părinților mei. Dar nu le-a zis nimeni niciodată. Am ieșit basma curată. Tu însă — în ochii ei străluceau lacrimi — ai suferit și îmi pare rău. Eram atât de emoționată, că o clipă n-am fost în stare să vorbesc.

— Mulțumesc, am reușit să îngaim în cele din urmă.

— Dar, Ruth, ce e comportamentul ăsta în legătură cu Tina? O să-ți facă rău psihic, a continuat ea mai aspru.

— Eu nu mai cred asta, i-am răspuns calm și am simțit o ușurare imediată, binevenită, dându-mi seama că așa era cu adevărat.

— O, Ruth! a țipat Rebecca exasperată. Eu sunt de partea ta. Sunt. Și poate că și familia ta ar fi dacă n-ai

transforma lucrurile într-un calvar tot timpul. Uite ce faci acum! Dormi în același pat cu altă femeie! Te îmbraci cu hainele ei frumoase și te porți precum stăpâna casei! Prea bună ca să duci o viață normală. Și toate astea în schimbul a ce? Una peste alta, ai avut părinți buni. Te-au iubit și ți-au oferit o viață frumoasă și s-au străduit să-ți fie bine. Știi că ți-am luat apărarea ori de câte ori maică-ta te făcea egoistă, dar câteodată cred că s-ar putea să aibă dreptate.

În voce i se simțea ipocrizia muștrării, iar în timpul acesta fetița a început să se foiască. Și-a agățat pe umăr firava creatură, iar eu am dus mâinile la gură când i-am văzut căpșorul dându-se pe spate cu un pocnet. Nepoțica mea a părut năucită o clipă, apoi a început să urle ca din gură de șarpe.

— Ajunge! a țipat ea la copil, suficient de tare cât să mă facă pe mine, femeie în toată firea, să tremur.

A luat-o în direcția greșită când a ieșit pe ușă, iar eu am așteptat să-și dea seama de asta când a ajuns la baia mică din capătul holului. Fetița aprindea lumina în toate camerete în care intra Rebecca; în cele din urmă, a renunțat și s-a întors, mormăind despre cât de urâtă și labirintică era casa. Le auzeam pe femeile de jos încercând s-o convingă să rămână, dar, orice le-o fi răspuns Rebecca, vorbeau la volumul la care vorbiseră și părinții mei în noaptea în care aflaseră despre noi. Eu am simțit doar când a plecat. Ușa masivă s-a trântit din tâțâni, iar pământul s-a cutremurat și s-a stabilizat în noi falii sub picioarele mele.

PAMELA

New York, 1979

Ziua 445

Mă apropiam de sfârșitul primului an de studenție la Facultatea de Drept de la Columbia, eram o femeie singură, cu o tunsoare îndrăzneată și neinspirată. După ce mă despărțisem de Brian cu un an în urmă, hotărâsem că m-am săturat să arăt ca o școlăriță rumenă în obrăjori. Voiam ca acest nou capitol din viața mea să fie marcat de semnalmente mai mature. Stilistul mamei a încercat să mă convingă să nu-mi fac o tunsoare în stil *shag* — din cauza bărbiei irlandeze rotunde —, dar eu i-am zis, în mod regretabil, că era doar păr și că avea să crească la loc. Tina mi-a trimis prin poștă câteva pălării din vasta ei colecție, de care avea nevoie din ce în ce mai puțin, mulțumită magiei vitaminelor lui Denise, iar eu mă ascundeam în spatele sălilor de curs, prea jenată să socializez. În mod cert nu eram în stare să vorbesc cu el — bărbatul cu care aveam să mă căsătoresc într-o zi, care stătea patru rânduri mai în față, la cursul de drept civil.

N-aveam să-l mai văd în campus după primul an. Soțul meu e un gânditor atent, un om căruia îi place să reflecteze, să analizeze înainte să găsească o soluție la o problemă și a simțit că Facultatea de Drept sancționa această calitate. În vara care a urmat primului an de studenție a făcut practică la o agenție de talente, revizuiind contracte pentru departamentul de teatru, și n-a mai plecat niciodată. Astăzi, reprezintă actori și regizori câștigători ai Premiului Tony³³; a participat la producția unora dintre cele mai longevive spectacole de pe Broadway. Dacă citești programele de teatru cu atenție, o să dai de numele meu la secțiunea de *Mulțumiri speciale*, pentru că de atâtea și atâtea ori am ajuns acasă, după o zi lungă de lucru la propria mea firmă specializată în dreptul familiei, și l-am consiliat în legătură cu achiziționarea de drepturi ori clauzele despre plăți compensatorii în funcție de vânzări.

În 1987, când aveam 31 de ani, m-am întors în Tallahassee ca să particip la înmormântarea lui Catherine McCall, absolventa care ne invitase la ea acasă în noaptea de după atac. Tocmai coborâsem din avion, când am auzit pe cineva pronunțându-mi numele cu precauție, așa cum vorbesc oamenii când sunt siguri că se înșală, că e imposibil să fii cine cred ei că ești, și totuși există o șansă infimă să nu se înșele. M-am întors și l-am văzut pe tipul de la cursul de drept civil, care nu era de o frumusețe convențională ca Brian, dar ale cărui trăsături ieșeau în evidență — un nas strâmb, buze pline, ochi închiși la culoare și de o deosebită profunzime — și se armonizau într-un fel care mă făcuse întotdeauna să roșesc sub borurile pălăriei pe care mi-o dăduse Tina.

— Nu eram sigur că ești tu, a zis el.

A ridicat o mână, făcând un gest rotitor cu părul din creștetul capului, ca și cum ar fi zis: *Părul. (Arată normal.)*

Îl purtam drept, până la umeri, o tunsoare care știam că îmi vine bine. Mi-l dădeam după ureche cu un zâmbet modest.

— Ăla a fost un an greu pentru mine.

Am râs și am înaintat prin micul terminal care în câțiva ani avea să fie distrus de o tornadă teribilă, apoi reconstruit, mai trainic și mai strălucitor decât înainte.

— De ce..., am început amândoi, apoi am râs din nou.

Eu i-am făcut semn. *Spune tu primul.*

— Am venit pentru o înmormântare, din păcate. Tu?

Am simțit că inima mi-o luase la galop.

— Nu cumva la Catherine McCall?

David s-a oprit din mers și s-a întors să mă privească stupefiat. Pe soțul meu îl cheamă David.

— Ba da. Catherine e strămătușa mea.

În weekendul acela, în casa în care fusesem odată atât de străină și de departe de mine însămi cum îl simțeam, la momentul acela, pe omul cu care îmi închipuiam că aveam să mă căsătoresc cândva, mi-a fost dat să-l întâlnesc pe cel cu care m-am căsătorit.

■

Dar înainte să aibă loc uniunea aceea fermecată, înainte să mă ducă tata la altar, întrebându-mă dacă știam bancul cu avocatul specializat în divorțuri care se căsătorește (ceva despre nuntă ca timp de facturat), și înainte de sarcina cu complicații în urma căreia am adus-o pe lume pe fiica mea, care m-a făcut să fiu mai înțeleghătoare cu propria mamă, trebuia să supraviețuiesc procesului. Iar Inculpatul părea hotărât să-l trăgăneze cât de mult permitea legea.

Coboram treptele clădirii Low Memorial Library într-una dintre zilele acelea răcoroase de aprilie, când afară pare mai degrabă a fi toamnă decât primăvară, și am trecut pe lângă altă studentă din anul întâi care locuia în cămin cu mine.

— A, Pamela! mi-a strigat ea fără să încetinească. Ți-a lăsat cineva un mesaj la cămin. Tipul a zis că e important.

M-am întors imediat pe călcâie, ducând mâna la ochi ca să mă feresc de soare, cu un gest ce părea un salut militar.

— Ții minte cum îl cheamă? am strigat după ea.

— Pearl nu-știu-cum, mi-a răspuns, înainte să se facă nevăzută în spatele coloanelor ionice.

Când am ajuns la cămin, aveam părul ud la ceafă. Nu cunoșteam decât o singură persoană al cărei nume de familie era Pearl. Nu numai că te suna pentru chestiuni importante; apelurile sale erau în sine o chestiune de viață și de moarte.

— Sunt Pamela Schumacher, i-am spus secretarei din biroul procurorului din Tallahassee.

— Un moment, vă rog.

Țopăiam neliniștită, așteptându-l să vină la telefon. Eu și Henry Pearl încă nu ne cunoscuserăm față în față, dar asta urma să se schimbe în curând, din moment ce intraserăm oficial în faza de descoperire din procesul Inculpatului.

— Bună ziua, Pamela, a început brusc domnul Pearl, într-un fel care m-a făcut să-mi simt gâtul uscat.

— Am înțeles din mesajul dumneavoastră că este vorba despre ceva important.

— Am o veste bună și una proastă. Cu care vrei să...?

— Cu cea proastă.

El a tușit și și-a dres glasul.

— Am primit notificare cu privire la mărturia ta. E programată peste două săptămâni, la Penitenciarul districtual din Leon, ceea ce nu poate însemna decât un singur lucru.

Că aveam să fiu interogată de Inculpat. Numai asta putea să însemne — de vreme ce mărturiile se depun, în mod normal, la un tribunal sau la un oficiu juridic, cu avocați licențiați, fără vreo înclinație de a omorî în bătaie zeci de femei.

Am simțit că se învâрте cu mine vechiul cămin studențesc din cărămidă de pe Amsterdam Avenue. M-am sprijinit de perete, pipăind, încercând să simt pulsul țevilor și vibrațiile noului album al formației The Cars. Un tip de la etaj îl asculta întruna, în fiecare zi a semestrului de primăvară.

— Asta înseamnă că Farmer nu mai participă?

— Asta e vestea bună, mi-a răspuns domnul Pearl, mai încrezător.

În cazierul celebrului Millard Farmer din Atlanta figura o acuzație de ofensă la adresa curții. Trebuisse să facă o solicitare specială ca să-l reprezinte pe Inculpat într-un proces din afara statului, iar domnul Pearl mă suna să-mi spună că judecătorul o respinsese. Inculpatul urma să accepte și să refuze aceeași echipă de apărători din oficiu până în prima zi a audierilor preliminare. Oamenii vorbesc despre faptul de a se apăra singur ca și cum ar fi fost singurul susținător al propriei nevinovății de la masa avocaților. Doar că, dacă ar fi fost așa, n-aș fi avut de ce să-mi fac griji. S-ar fi înecat în valurile propriului hybris.

— Să știi că lucrurile astea pe care le auzi despre calitățile de avocat ale Inculpatului sunt niște exagerări grosolane, mi-a zis domnul Pearl. Am vizionat același

material ca și prietenul tău jurnalist și — a râs cinic — mă întreb sincer dacă am participat la aceeași audiere.

Inculpatul câștigă teren în plan juridic, acesta fusese titlul dat de Carl articolului publicat în *Tallahassee Democrat*, a cărui unică abonată din New York eram probabil eu. Carl era în sala de judecată ca să scrie despre solicitarea de amânare a procesului făcută de Inculpat, împreună cu solicitarea de a avea mai multă lumină în celulă și mai multe ore de mișcare. Inculpatul a fost fotografiat cu fundul rezemat de masa avocaților, într-un costum bej și uitându-se peste notițe în timp ce-și pleda cazul. Carl a scris că *părea relaxat și încrezător în felul în care își construia singur apărarea — punând întrebări de natură juridică, bine gândite și încheigate, pe o voce calmă, cumpănită*.

Tânărul în formă, observa Carl, reușise să pună acuzarea în poziția de a fi nevoită să se apere.

Îl sunasem pe Carl în timp ce citeam articolul, oscilând între lacrimi și furie. Nu-mi răspunsese, iar eu mă lăsasem copleșită și de lacrimi și de furie, trântind receptorul în furcă iar și iar, o adevărată caricatură a femeii mânioase. Luni la rând mi-a turnat tot felul de scuze despre motivul pentru care nu se publica odată materialul despre Colorado, iar după aceea nu mi-a mai răspuns deloc la apeluri și la scrisori.

— Ne întâlnim în Florida, a zis Tina după ce am terminat de vorbit la telefon cu domnul Pearl și am sunat-o să-i zic că mărturia fusese programată.

Tina se mutase înapoi în Seattle după ce eu absolvisem FSU, în perioada când s-a făcut al doilea rechizitoriu pentru asasinarea lui Kimberly Leach, fata în vârstă de 12 ani. Tata îmi tot reamintea: chiar dacă nu l-au putut acuza de uciderea lui Denise și Robbie — în cazul nostru, dovezile erau aproape în întregime circumstanțiale —, statul avea să-l pedepsească pentru ce i-a făcut lui Kimberly Leach, având probe precum fire de păr, fibre și chiar mostre de sol din parcul național unde a fost ucisă, care fuseseră găsite în duba furată pe care o conducea el.

— Pentru ce? am întrebat-o pe Tina, chinându-mă să zâmbesc când a apărut pe hol o gașcă de colege de cămin.

Una dintre ele m-a văzut și a rostit mutește: *Mâncăm de prânz?* Eu am arătat spre receptor și am clătinat din cap în semn că nu. Trebuia să vorbesc la telefon. Ea a ridicat din umeri. Le-a prins din urmă pe celelalte. Le-am urmărit plecând, simțind un junghi ascuțit în piept. De opt luni, eram studentă în primul an de facultate la Columbia și nu ieșisem nici măcar o dată cu un băiat. Dacă mă întreba cineva dacă îmi făcusem prieteni noi, aș fi putut să zic că da. Tehnic vorbind, tata era un prieten nou pentru mine. Eram băgată până la gât în rahatul ăsta, iar el era singurul dispus să stea de vorbă cu mine despre asta *ad nauseam*. Eram tare supărată. Supărată că trecuse mai bine de un an de când o ținusem în brațe pe prietena mea care-și dădea ultima suflare, insistând să se ridice și să se îmbrace, iar deocamdată lucrurile erau departe de a se fi terminat.

— O să-i batem la ușă lui Carl! a țipat Tina de parcă răspunsul ar fi fost evident. Să-i zicem să nu mai scrie tâmpenia asta și să otrăvească mintea oamenilor. O să-i aducem aminte că ți-a spus că tipul care i-a făcut asta lui Denise ar trebui omorât.

N-o să iasă viu din Florida, mă tot asigura tata. Însă eu voiam ca, atunci când avea să fie condamnat la moarte, să moară pentru ce-a făcut sub acoperișul meu.

■

Statul Florida mi-a suportat costurile de transport, cazare și masă pentru trei zile. Era mai costisitor să finanțeze o confruntare față în față cu individul care o violase pe cea mai bună prietenă a mea cu un flacon de fixativ decât ar fi costat să plătească pentru pagubele pe care individul le provocase în Casă. În cele din urmă, absolventele s-au ocupat de cheltuieli, dar e revoltător că s-a întâmplat așa pentru simplul motiv că Denise avusese cândva o relație intimă cu un tip bănuț pentru scurtă vreme că i-ar fi făcut rău.

Tina a primit o cameră lângă a mea, dar a ajuns s-o folosească numai ca să facă duș. Pe-atunci în

majoritatea camerelor de hotel erau două paturi, iar noaptea stăteam treze și sporovăiam până târziu, ceasul electronic de pe noptiera dintre noi afișând ora cu lumina aceea verde-fosforescent de pe vremuri.

În prima dimineață de după ce m-am întors în Tallahassee, ne-am trezit devreme și am ajuns în pragul ușii lui Carl înainte să plece la serviciu. Tina a bătut la ușă, s-a uitat la mine și m-a întrebat:

— Ești gata?

Am dat din cap că da, în clipa în care el a deschis ușa.

— Pamela, a exclamat și s-a albit la față.

Se întâmplă să le provoc oamenilor această reacție.

— Ce faci... De unde știi unde stau?

Eu i-am aruncat o privire stranie.

— Mi-ai dat adresa ca să ne scriem. Deși, din câte se pare, doar unul dintre noi face asta în ultimul timp.

— Așa e, a făcut el, netezindu-și părul ud, abia spălat. Am fost ocupat. Îmi pare rău.

— Am venit în oraș să depun mărturie. M-am gândit să trec pe la tine, să văd cum merge articolul despre Colorado.

— Putem intra o clipă? a întrebat Tina.

Pe furiș, Carl a aruncat o privire peste umăr.

— Ei bine... e dezordine.

— N-o să te judecăm, a răspuns Tina.

Vorbește pentru tine, mi-am spus eu în gând.

— Ăăă, bineînțeles. Doar un minut, vă rog! ne-a zis el și ne-a închis ușa în nas.

M-am întors spre Tina. Părul care îi creștea la loc era indiscutabil de altă textură — nu era drept, cum era peste tot altundeva, dar nici creț. Era creponat, mi-am dat seama când stilul a ajuns în vogă în următorul deceniu. Tina avea să-și etaleze toată viața cele două fâșii rebele, de o parte și de alta a capului, ducându-mă cu gândul la un sconcs electrocutat.

— Nu pare a fi vinovat, a zis ea lipsită de expresie.

— Nici pic, am aprobat eu.

Am așteptat în fața casei câteva minute, simțindu-ne ca o pereche de evangheliști călători care mergeau din ușă în ușă, ridicând mâna în semn de salut către o vecină care își scosese câinele la plimbarea de dimineață. Era unul dintre acei câini de familie perfecți, o chestie galbenă și veselă, și l-am urmărit cum a cotit-o greu la stânga, la Carl în curte, unde s-a chircit și a depus un rahat apos lângă tufișurile cu azalee. Când eram pe cale să-i zic vecinei să nu-și facă probleme cu curățatul, o femeie cu decapotabilă albă a parcat în fața casei lui Carl și a coborât din mașină. S-a salutat cu vecina și s-au minunat împreună de câine, care lătra și sărea pe picioarele șoferiței de parcă i-ar fi fost tare dor de ea. Femeia a străbătut gazonul, curățând părul de câine de pe haine și zâmbind.

— Salut? ni s-a adresat ea curioasă.

Era cu vreo zece ani mai mare decât Carl, frumușică, dar cam trecută, sau poate că așa o vedea partea mea competitivă.

— Suntem prietene de-ale lui Carl, i-a tăiat-o Tina.

Ea și-a șters pantofii pe preșul de la intrare și a deschis ușa, strigând:

— Carl! Ai musafiri.

Ne-a ținut ușa să intrăm. Tina m-a luat de braț și m-a tras înăuntru exact când el a apărut în fugă pe scări. Era un spațiu mic și înghesuit, dar era o curățenie desăvârșită și, cu toate că pernele de pe canapea trebuiau aranjate puțin, iar lângă cuierul pentru haine erau îngrămădite câteva perechi de pantofi, nu era dezordine deloc, nici măcar după standardele mele.

— Ah, în regulă. Da.

Carl era agitat.

— Bună, Lynette! i-a zis tipei când au trecut unul pe lângă altul pe scară.

Salutul lor m-a nedumerit. Nu păreau în niciun caz iubiți, totuși păreau să locuiască împreună. Dacă n-ar fi locuit împreună, ea n-ar fi urcat singură la etaj. Poate erau colegi de cameră? Sau poate era sora lui?

— Cafeaua e făcută, a anunțat el, vrând în mod evident să evite subiectul Lynette.

Aveam așa de multe întrebări, că știam că trebuia să fac o selecție, iar Lynette nu merita să fie inclusă pe listă.

— Ar fi minunat, a răspuns Tina.

L-am urmat în bucătăria încălzită de soare printr-o ușă glisantă, de sticlă, care ar fi fost atât de ușor de făcut țandări. Am rămas cu ochii la ușă, arzând mocnit cu gândul la discrepanțele legate de pericolul care plana asupra noastră, căci din moment ce putea să scrie ineptiile acelea, se simțea mult mai puțin amenințat decât mine.

— Lapte? Zahăr? a întrebat el, șovăind în fața frigiderului deschis.

— Zahăr, am răspuns eu.

— Fără, a zis Tina.

Carl a așezat o cutie deschisă, cu zahăr alb, pe masa din bucătărie și a turnat cafea pentru toată lumea. Rece. Nu era numai trădător, ci și o gazdă deplorabilă. Asta m-a determinat să încep.

— Ce se întâmplă? l-am întrebat eu direct. Nu-mi răspunzi la telefon. Nu-mi mai răspunzi la scrisori. Și ceea ce scrii despre el — eu credeam că ziariștii trebuiau să fie obiectivi.

Carl a pus ibricul la loc în cafetieră și și-a îndreptat încet privirea spre mine.

— Nu vezi cât este de ironic, Pamela — vorbea pe un ton mios, care mă făcea să-mi doresc să-i arunc cafeaua rece în față —, să-mi spui asta tocmai tu, care ești în mod evident atât de părtinitoare?

— Ai scris că individul încerca încet-încet să treacă prin provocările pe care le presupune studiul la Facultatea de Drept, că-și croia un drum, i-am răspuns eu la fel de mios.

Nu era nevoie să țip și să urlu; nu era nevoie nici măcar să ridic vocea, atât de evidente erau faptele.

— Dar un drum încotro? am continuat.

Am făcut ochii mari — nu era o întrebare retorică. Voiam să-mi răspundă.

— Va trebui să-mi verific notițele, mi-a zis.

Tina a mârâit de parcă ar fi făcut cineva o glumă bizară.

— Am să te scutesc de bătaia de cap, i am replicat eu. Încasa cecuri de șomaj, Carl. Și mai și fura covoare vechi din hoteluri frumoase.

El a ridicat din umeri îmbufnat, un gest care anula tot ceea ce altădată mi se păruse atrăgător la el.

— Ai mai spus că e arătos și isteț, am continuat cu vehemență, că are o iubită și mulți prieteni care îl cred nevinovat. Dar iubita lui a fost cea care l-a dat în gât.

M-am oprit, în ideea că ar fi avut un răspuns la asta, știind însă că nu era cazul. Se făcuse rozaliu la față ca un bebeluș când am ajuns la argumentul incontestabil:

— Dacă pe calea asta ai de gând să mergi, să-l prezinți ca pe un fel de combatant care-și apără agresiv interesul, poți cel puțin să schimbi o vorbă cu editorul tău foto. E lipsit de respect să te așezi pe masa avocaților în timp ce i te adresezi judecătorului.

— L-am sunat pe directorul editorial, a adăugat Tina cu dispreț. Mi-a zis că tu însuși ai renunțat la materialul despre Colorado. Ai îndrugat ceva absurd, cum că nu era cine știe ce poveste, la urma urmei.

Carl n-a negat, ceea ce era confirmarea în sine a tuturor lucrurilor.

— Mă scuzi, s-a opus el, ești tu cumva cu mine în sala de judecată, vezi tu ce văd eu zi de zi? Ai vorbit tu cu vreun prieten de-ai lui, cu cineva din familia lui? Ai vorbit tu cu...

Dar s-a întrerupt mânios.

— Las-o baltă! a conchis. Nu trebuie să mă justific în fața ta.

Eu am icnit.

— Vorbești cu el?

Asta urma să zică, fără îndoială.

— Am schimbat câteva scrisori, a recunoscut el.

Tina s-a holbat la el ca și cum ar fi fost cea mai scârboasă creatură cu care a respirat același aer vreodată.

— Ai zis că cine l-a făcut ce i-a făcut lui Denise merita să moară, i-am amintit eu, cu ochii împăienjeniți de lacrimi fierbinți.

Avusesem încredere în el și mi-era rușine de cât de repede mă convinsese. Ochi verzi. Un articol de ziar cinstit despre Denise. El și-a plecat capul, strângând în mână firimiturile de la micul-dejun și aruncându-le la gunoi. După aceea, a șters blatul cu o cârpă umedă. Știam și eu câte ceva despre cum să te apuci de făcut curățenie ca să nu fii nevoit să te confrunți cu tine însuși.

— A rănit-o cu *un flacon de flxativ*! am urlat eu, doar pentru că el spusese răspicat că, pentru el, realitatea și adevărul nu erau negociabile.

Voiam să afle toată lumea — Lynette, care era sus, femeia de afară, care-și plimba cățelul cuminte, vecinii din stânga și din dreapta — că el era lipsit de demnitate, de omenie.

Stătea ca un laș după blatul din bucătărie, spunând chinuit:

— Cazul ăsta a intrat în atenția țării întregi. Și toți privesc către mine, aici, în curtea mea. Un editor s-a arătat interesat să publice o carte scrisă de mine. Eu... Asta vor să audă oamenii, Pamela.

Am văzut clar în fața ochilor exemplarul din *Helter Skelter* din geanta lui, care fusese adusă din greșeală în camera mea, în timpul călătoriei în Colorado. Făcuse senzație, mulțumită accesului direct la caz al procurorului transformat în autor. Cafeaua rece îmi dăduse stomacul peste cap. Plănuise treaba asta de la bun început.

Femeia — Lynette — stătea în pragul bucătăriei. Mi-a observat expresia suferindă, a văzut îngrijorarea cu care mă privea Tina și chipul i s-a îmbunătățit, plin de empatie:

— Îmi pare așa de rău, a zis cu sinceritate. Carl, pe tine te caută. În mod normal, i-aș zice că ai plecat la birou, dar aude toate vocile și devine agitat.

— Vin imediat, Lynette, i-a zis el țeapăn.

Ea a luat-o în sus pe scări, iar el a rămas nemișcat, cu capul atârându-i și cu părul în ochi.

— E tata. Nu-i e bine. Deci trebuie să am grijă de el, de casă, să mă descurc cu toate facturile. Îmi pare rău, a spus el, privindu-mă în sfârșit în ochi, ca și cum să ai un tată bolnav scuza ceea ce ne făcuse el nouă. Chiar îmi pare rău. Dar oamenii sunt fascinați de el. Ce-ai vrea să fac?

— Să te duci dracului, l-a repezit Tina fără milă.

M-a înșfăcat de braț și m-a luat de acolo.

■

În mașină, Tina m-a privit cum încercam fără succes să bag cheia în contact. În cele din urmă, am nimerit, după care a fost cât pe ce să distrug căsuța poștală a lui Carl pornind în marșarier.

— Du-te naibii! am explodat către schimbătorul de viteze.

— Dă-te de la volan! mi-a zis Tina. N-ar trebui să conduci acum.

Mi-am desfăcut centura de siguranță și ne-am schimbat locurile între noi. Tina a rotit cheia, a băgat în marșarier din nou și a dărâmat căsuța poștală a lui Carl, înainte de a porni la drum fără grabă, ca-ntr-o zi de duminică.

În curând, Carl avea să-i ia Inculpatului interviul acela exclusiv pe care și-l dorea atât de mult, iar peste câțiva ani avea să publice un roman în genul *true crime*, devenit bestseller pentru o scurtă perioadă, care avea să fie adaptat pentru un film de televiziune cât de cât decent și apoi pentru o producție extrem de proastă, care se putea vedea numai pe casetă video. Au urmat și alte cărți, mai bune, ecranizate cu alți actori, mai buni. În decursul anilor, din când în când, aveam să-l văd pe Carl la câte un talk-show obscur, difuzat dimineața devreme, prezentând o reeditare a cărții care cică includea material nou exploziv. Carl părea mereu a doua opțiune, scos la înaintare fiindcă producătorii nu-l puteau găsi pe tipul care scrisese scenariul pentru blockbuster. Dar Tina și cu mine citeam și urmăream

tot ce făcea, sperând să aflăm noutăți despre disparițiile din zona Lacului Sammamish. Dar Carl nu era responsabil de asta. Nimeni nu era. După aceea, după ce speranțele i-au fost spulberate de prea multe ori, Tina nu s-a mai interesat de nimic în legătură cu Carl și Lacul Sammamish. Nu avea să aibă parte de cunoașterea acestei povești și trebuia să găsească o cale să accepte asta, ca să-și poată trăi doliul și să-și continue viața.

Astfel că, atunci când scrisoarea a aterizat în căsuța mea poștală — *Poate că tu nu-ți mai aduci aminte de mine, dar eu nu te-am uitat niciodată* —, nu i-am arătat-o Tinei. Conținutul ei avea să rămână secret până la momentul potrivit, când puteam spera din nou.

12 februarie 2021

Dragă Pamela,

Poate că tu nu-ți mai aduci aminte de mine, dar eu nu te-am uitat niciodată, așa cum n-am uitat nici noaptea aceea, acum 43 de ani, când te-am sunat, la Casa asociației, să-ți ofer ajutorul meu, oricât de mic. Nu m-ar surprinde să-ți fi șters amintirea mea din minte, căci așa fac mințile sănătoase în situații traumatizante și stresante. Știu asta pentru că lucrez în domeniul științelor care se ocupă de tulburările de memorie.

Așadar îți scriu ca să-ți comunic fie informații importante, fie ceva ce ar putea fi rodul minții tulburate a cuiva care suferă de o afecțiune neurodegenerativă.

În 2017, jurnalistul Carl Wallace a venit la mine dând primele semne de demență. De atunci, boala a avansat semnificativ și, cum poate că știi deja, paranoia este o reacție obișnuită în cazul pierderilor de memorie. Carl a început să mă acuze din ce în ce mai agresiv că aș fi tu. Crede că te prefaci a fi medicul lui, pentru că urmărești să-i furi cercetarea. Atitudinea lui oscilează între amenințări cu moartea la adresa mea și accese de teroare, fiind sigur că eu sunt cea care pune la cale să-l omoare. Când am început tratamentul, i-am spus că sunt o absolventă care a făcut parte din asociația studențească despre care a scris în cartea lui. Bănuiesc că așa a ajuns să ne confunde.

Când un pacient e confuz, cel mai bine este să nu-l corectezi, căci acest lucru i-ar putea înrăutăți starea de dezorientare. Cum delirul lui s-a manifestat în ultimele câteva luni, au ieșit la iveală mai multe detalii ale poveștii. Câte dintre ele își au rădăcinile în realitate n-aș putea spune sigur, dar, în cazul în care lucrurile acestea ar putea însemna ceva pentru tine, iată-le în cele ce urmează:

În anii 1980, când cartea lui era în ultimele etape ale redactării, guvernul l-a obligat pe Carl să-i predea unele dintre înregistrările pe care le făcuse cu Inculpatul la Penitenciarul de Stat din Florida, care ar fi inclus, se spune, și mărturisirea crimei de la Lacul Sammamish. Oficialii încă sperau să-l pună sub acuzare pe Inculpat și nu doreau ca acele informații să fie date publicului, deoarece ar fi putut pune în pericol ancheta. Evident, asta nu s-a întâmplat niciodată. N-am reușit niciodată să verific ce se presupune că se află în înregistrările respective. Nu știu ce întrebări trebuie puse, dar tu ai putea să știi.

Simt, ca și tine, că familiile celorlalte victime ar trebui să afie ce s-a întâmplat cu cei dragi și știu că tu încă ții legătura cu unele dintre ele. Te-aș îndemna să vii cât mai repede aici să vorbești cu Carl, înainte ca memoria să l lase de tot. Ți am scris pentru că nu doresc să existe o dovadă electronică a acestor lucruri — tehnic vorbind, nu încalc Legea HIPAA³⁴, dar etic vorbind, mă găsesc într-o zonă gri.

Ți-aș zice că sper că ești bine, dar știu că ești, pentru că tu contribui la revista comunității cu notițele despre asociație în fiecare an. Ești o sursă de inspirație pentru mine.

Sora ta întru scop,

Dr. Linda Donnelly, promoția '67

³³ „The Antoinette Perry Award for Excellence in Broadway Theatre” este denumirea completă a acestei

distincții, care se acordă pentru merite deosebite în lumea spectacolelor și teatrelor de pe Broadway (N.r.).

³⁴ Health Insurance Portability and Accountability Act este o lege federală promulgată în 1996, prin care s-au creat standarde naționale de protecție a datelor medicale ale pacienților vulnerabili, astfel încât aceste informații să nu poată fi obținute de către terți fără consimțământul pacienților (N.r.).

RUTH

Issaquah

Vara anului 1974

În seara dinaintea ceremoniei de comemorare a tatei a sunat mama.

— Rebecca a zis că s-a simțit bine la petrecerea ta. A fost drăguț din partea ta s-o inviți, Ruth, și știu că și fratele tău a apreciat gestul. E îngrozitor de singură de la o vreme, a continuat mama, tăindu-mă cu lama ascuțită a satârului ca și cum ar fi fost un măcelar iscusit.

Știa că *singură* era un cuvânt care mă înduioșa, trimițându-mă cu gândul la tata și la cum trebuie să se fi simțit el chiar înainte să moară.

Când era student, era barman și lucra câteva ture pe săptămână la Georgian Room din cadrul Olympic Hotel. Într-o noapte, în apropierea închiderii, a apărut un client fidel și s-a așezat pe un scaun la bar. Atunci când se lua ultima comandă, tata era întotdeauna epuizat — nopțile lucrate și faptul că era student la zi își spuneau cuvântul. I-a turnat clientului un deget de whisky și a sperat că o să-l dea repede pe gât, dar omul avea chef de vorbă, despre berea la halbă și apoi despre whiskyurile de pe raft. Voia să afle cu ce echipă ține tata la Campionatul Mondial — The Cardinals sau The Browns, și dacă și tatei i se părea la fel de nebunesc cum i se părea lui că ambele erau din St. Louis. Tata credea că-și ascundea bine oboseala, lipsa de interes, dar, după câteva minute de conversație stângace, clientul s-a cufundat în tăcere și s-a concentrat să-și termine paharul. A lăsat câteva bancnote pe bar și, când s-a ridicat să plece, i-a zis că el călătorea mult cu serviciul, că nu mai fusese acasă de ceva vreme și că spera să stea de vorbă cu cineva câteva minute.

Cred că eram de vârsta lui Allen când mi-a spus tata povestea asta, ceea ce înseamnă că m-am gândit la omul acela și la dezamăgirea lui aproape 20 de ani. Expresia chinuită de pe chipul tatei când și-a adus aminte de noaptea aceea m-a învățat o lecție

semnificativă. Suferința altora era mai importantă decât disconfortul personal.

— Nu-mi place să aud așa ceva, am zis.

De la masa din bucătărie, unde încercaserăm să ghicim ce lipsea din bouillabaisse³⁵, Tina a întrebat *Să auzi ce?*

Am întors capul în altă parte. Nu era corect, dar o consideram vinovată pentru regretul pe care l-am simțit în vocea mamei în clipa aceea.

— Știu că ai fost supărată pe mine și, în mod sigur, mi-ai dat un răgaz să mă gândesc, mi-a spus mama cu umilință.

Râsul ei sumbru a dezlănțuit ceva în mine.

— Mamă, am croncănit eu.

— Nu, Ruth, ascultă. Nu vreau să fii supărată. E bine că te-ai mutat de-acasă. Că nu ești legată de CJ cum o să fie legată sărmana Martha toată viața ei. Mă bucur...

Suna ca și cum s-ar fi întrerupt legătura, dar știam că era doar ea, străduindu-se din răspuțeri. Din câte se pare, există o reacție biologică universală a femeilor ce tocmai au devenite mame la plânsul bebelușului lor, ceva ce activează regiunile din creier responsabile de oferirea acestui tip de protecție primară. Probabil că Rebecca mi-a zis despre asta. Eram sigură că pățeam și eu ceva asemănător când îmi auzeam plângând propriii părinți.

— O să-mi frângi inima dacă nu vii mâine, a încheiat mama pe un ton de pură capitulare.

— Dar cum rămâne cu CJ?

Nu suportam să mă prefac în continuare că eram căsătoriți, nu acum. Nu după ce începusem relația cu Tina.

— Martha nu a fost de acord sub nicio formă.

Acum, că dispăruse din ecuație această condiție, îmi analizam opțiunile. Tina și cu mine discutaserăm dacă să merg sau să nu merg în fiecare seară din acea săptămână. Tina zicea că dacă nu mă duceam, refuzam să particip la mușamalizarea așa-ziselor mele fărădelegi ce fusese pusă la cale de familia mea. Făceam un prim

pas important, fără a avea însă nici cea mai vagă idee legată de ce să fac în continuare.

— Scuze, mamă. Nu cred că ar fi un lucru bun pentru mine.

— Nu crezi că ar fi un lucru bun pentru tine, a repetat ea impasibil. Atunci, la revedere, Ruth! a continuat ea, cu ce îmi închipuiam că era un zâmbet ucigător.

— Pa-pa, i-am răspuns, cu toate că ea îmi închisese deja în nas.

M-am întors și am văzut-o pe Tina amestecând cu lingura prin resturile reci de bouillabaisse, zâmbind ca pentru sine cu sprâncenele ridicate, ca și cum ar fi așteptat un *Mulțumesc* de la mine.

— Trebuie să te fi simțit grozav, nu?

A râs într-un fel care sugera că răspunsul era evident și s-a apucat să curețe farfuriile, fredonând noua melodie a trupei Fleetwood Mac și mișcându-și șoldurile.

Eu i-am răspuns cu un zâmbet de resemnare și i-am dat o mână de ajutor, deși în sinea mea se forma un nou soi de conștiență grețoasă. Dacă asta însemna să mă simt *grozav*, atunci eram osândită.

³⁵ Supă de pește provensală tradițională din regiunea Marsiliei (N.r.).

PAMELA

Tallahassee, 1979

Ziua 467

În ziua în care urma să depun mărturie m-am trezit tremurând și cu lacrimi în ochi, căindu-mă pentru fiecare greșeală pe care o făcusem în viața mea. Cu siguranță că așa se simt oamenii înaintea unei intervenții chirurgicale riscante. Treaba asta *ori mă salvează, ori mă omoară, iar de omorât nu poate să mă omoare fiindcă habar n-am dacă am fost un om suficient de bun ca să ajung în Rai*. Zăceam pe spate și mă holbam în tavanul rugos, paralizată de toate posibilitățile de agresiune și degradare pe care le așternea ziua ce tocmai începea, până ce Tina a zis că se duce în camera ei să facă duș și m-a sfătuit să fac același lucru. M-am ridicat în capul oaselor și am rămas nemișcată o bună bucată de vreme. Apoi mi-am adunat puterile și am tras telefonul în poală.

— Ești genul de martor care-l ține treaz noaptea pe avocatul apărării, mi-a spus tata din biroul lui de pe Park Avenue, unde, în prima zi de lucru, l-au lăsat să-și aleagă panorama — Strâmtoarea East River sau Râul Hudson. Să ne uităm la informații, da?

Mi-am șters cu limba lacrimile de pe buze.

— Bine.

— Povestea ta a rămas consecventă, indiferent de mediu.

Am strâns mai tare receptorul, dând din cap aprobator. Asta așa era.

— Caracterul tău e ireproșabil, ceea ce înseamnă că mărturia ta va fi considerată ireproșabilă și ea.

— De unde știi?

A urmat un răs surprins și mândru de tată. El mă învățase că reacția cea mai eficientă la orice controversă e întrebarea *De unde știi?* Povara demonstrației trece la adversar și-l obligă să-și susțină poziția cu munți întregi de dovezi.

— Bine, a cedat el. Ești studentă la Drept, la o universitate din Ivy League și ai absolvit studiile de

licență summa cum laude. În ultimul an de facultate ai reușit să faci astfel încât asociația de studenți pe care-o conduceai să facă mai multe ore în beneficiul comunității decât orice altă organizație studențească din Sud. Și, adu-mi aminte, care era media cumulată a celor din Casă?

— Suficient de mare cât să-i facă pe cei din asociațiile concurente să-și dorească să ucidă, am replicat eu acid.

— Mhm, a reacționat el tachinându-mă, de parcă ar fi fost în contra mea. Și totuși de unde știi?

— Că e idiot sau că e criminal? am pufnit eu.

— Și una, și alta.

— Anchetatorii i-au descoperit foile matricole. La Tacoma Narrows era printre ultimii, iar la Universitatea din Utah a fost admis doar pentru că și-a înflorit și și-a falsificat aplicația.

— Și? a întrebat tata, acoperind scârțâitul scos de scaunul de birou.

Mi-am imaginat că se întindea și privea Râul Hudson pe fereastră. Nu era mai puțin maroniu decât East River, însă dacă te uital spre nord, cireșii din Central Park te anunțau că era primăvară.

— De unde știi că el le-a ucis pe Robbie și Denise?

— Fiindcă l-am văzut cu ochii mei.

■

Henry Pearl mă aștepta în parcare închisorii din districtul Leon. Era mai tânăr decât îmi închipuisem vorbind cu el la telefon, avea o mustață blondă și un ten roz-pal, cu pete din cauza umidității din Florida. Mi-a mulțumit tare că fusesem punctuală, aproape ca și cum ar fi vrut să mai audă cineva. Am aruncat iute o privire în jur și am observat o tânără care fuma pe trotuar, purtând ochelari de soare cu rame grele din carapace de țestoasă, care aveau să-i lase niște urme movulii de o parte și de alta a nasului în următoarele ore. Avea părul negru întins cu placa și o siluetă subțire, în formă de clepsidră, îmbrăcată într-un costum în carouri. Era Veronica Ramira, de 32 de ani, singura femeie cu rol strategic din echipa de apărători a

Inculpatului. O disprețuiam și-mi doream să mă placă din prima.

— Bună, Henry, a început ea, pronunțându-i numele *Enri*.

Mai târziu, în cadrul remarcilor finale, avea să le spună celor 12 jurați că a venit în Miami cu primul val de imigranți cubanezi de după revoluție, o fată de 12 ani care abia dacă vorbea engleză, împreună cu părinții ei, care nu aveau un sfanț. Cu vocea încărcată de emoție a povestit despre suferința îndurată când erai persecutat fără să fii vinovat, lăsându-și mâna ușor pe umărul Inculpatului.

Am trecut pe lângă ea în penitenciar și a trebuit să așteptăm aproape o oră să fim chemați înapoi în sala de interogatoriu. Inculpatului nu-i plăcea să i se spună ce să facă și când, o dată chiar a umplut cu hârtie igienică gaura cheii de la ușa celulei, astfel încât gardienii să nu poată intra să-l ia și să-l ducă în sala de judecată. De asta se zicea că era viclean și isteț, deși și eu am avut odată un câine care sfâșia hârtia igienică când nu primea atenție.

Inculpatul a intrat în sala de interogatoriu sinistră, cu pereți din ciment, răsfoind hârtii, oftând și scuzându-se, de parcă ar fi trebuit să străbată orașul în grabă, venind de la o altă întâlnire importantă ca să ajungă aici. Pentru cineva care de dimineață făcuse duș sub supravegherea gardienilor, punea în scenă un adevărat spectacol.

S-a așezat și a evitat orice contact vizual până când gardianul i-a scos cătușele. Abia atunci m-a săgetat cu un zâmbet plin de empatie, vioi, care spunea că niciunul dintre noi nu trebuia să fie aici și nu era asta doar o piedică monumentală pentru amândoi? Doi cetățeni cu situație bună, prezentabili, cu o educație respectabilă. Apoi iată-l tâmplă în tâmplă cu Veronica Ramira, șoptind și arătându-i un paragraf subliniat într-unul dintre documentele pe care le adusesese.

— Mi-aduc aminte, i-a zis ea.

Au urmat salutări de ambele părți ale mesei, mult prea cordiale pentru gustul meu. S-a adus Biblia, iar grefierul a jurat pentru conformitatea procedurilor.

— Înțelegeți ce facem astăzi? m-a întrebat Inculpatul încet, *cavalerește*, ca și cum i-ar fi făcut plăcere să-i explice câte ceva pițipoancei din asociație care stătea în fața lui.

Era îmbrăcat cu costumul de culoarea ovăzului din premoniția mea, iar pe mine m-a copleșit o senzație de siguranță. Îi anticipasem mișcarea.

— Am asistat la câteva mărturii pentru unul dintre cursurile de la Columbia, am răspuns eu, ridicând bărbia cu mândrie.

Când a zâmbit, ridurile au fragmentat fața Inculpatului într-un fel înspăimântător.

— Atunci, știți că cel mai bine e să răspundeți cu un simplu „da” sau „nu”.

— La Columbia te învață să formulezi răspunsurile în termeni favorabili, am ridicat eu din umeri, netulburată. Sigur e o chestie specifică Ivy League. Dar da, înțeleg natura procedurilor de astăzi.

— Mulțumesc, mi-a răspuns el.

Absent, și-a făcut sul foile cu notițe și, în timp ce vorbeam, îndoia sulul acela cu mâinile lui mici, cu ochii alunecându-i spre gâtul meu.

— Vă rog să vă spuneți adresa.

Starea lui de excitație, provocată de faptul că statul îi conferea autoritatea să mă întreba asta, era evidentă — s-a așezat în scaun și și-a unit buzele, umezindu-le.

— Amsterdam Avenue, numărul 1124, New York, statul New York.

— Care este ocupația dumneavoastră?

— Sunt studentă la Facultatea de Drept a Universității Columbia.

— Dar sunteți abia în anul întâi³⁶, nu?

Inculpatul se grăbea să scoată în evidență acest lucru. Veronica Ramira a notat ceva, a acoperit biletul cu mâna și l-a împins spre clientul ei. Știam ce scrisese fără să fie nevoie să-l citesc. *Numele*. Inculpatul era așa de

nerăbdător să afle unde locuiesc și să-mi minimalizeze pregătirea, că uitase să mă întrebe cum mă cheamă, deși la orice facultate de drept care-și merită banii înveți că așa trebuie să înceapă procedurile.

— Sunt studentă în anul întâi la Facultatea de Drept a Universității Columbia, am zis.

Columbia, Columbia, Columbia. Mai întreabă-mă o dată cu ce mă ocup, ratatule. Doar așa puteam să dau în el; asta era bâta mea din lemn de stejar.

— Vă rog să vă spuneți numele, conform procedurii.

— Pamela Schumacher.

— Bine, a spus Inculpatul, desfăcând hârtiile cu care voia să-mi facă felul, ticăloasă elitistă ce eram. Vă voi pune câteva întrebări generale despre cronologia faptelor din dimineața aceea. După ce ați văzut un intrus la ușa principală, ce ați făcut?

Era evident că de aici trebuia să înceapă.

— M-am dus la etaj să vorbesc cu Denise Andora.

Mi-am făcut curaj pentru întrebarea care urma — *de ce tocmai cu ea?* Ceea ce m-ar fi obligat să recunosc raționamentul încâlcit pe care l-am avut inițial. Că Roger era tipul pe care-l văzusem, după ce mersese sus, pe furiș, cu Denise.

— V-ați mai întâlnit cu cineva până să ajungeți la camera ei?

— Oh, ăăă..., am ezitat eu.

Chiar urma să trecem atât de repede peste partea cea mai slabă a mărturiei mele?

— Da.

— Cu cine?

— Cu Jill Hoffman.

— Și ce făcea Jill Hoffman?

— Ieșea din camera ei și se ducea la baie.

— Era cu spatele la dumneavoastră sau venea spre dumneavoastră?

— Era cu spatele la mine, am zis, mai confuză ca niciodată.

Ce conta *asta?*

— Ați strigat-o?

— Da.

— Ce s-a întâmplat după aceea?

— S-a întors și am văzut că avea niște sânge pe față și pe mâini.

— Niște sânge?

M-am uitat la domnul Pearl, îngrozită.

— Vă rog să clarificați întrebarea pentru clienta mea, a solicitat el.

— În declarația de la poliție — Inculpatul a frunzărit notițele ca pe un pachet de cărți de joc — ați scris „mai mult sânge decât am văzut în viața mea“.

Dar pagina pe care o ținea în mână era întoarsă invers.

Am fost șocată. Animalul ăsta, care stătea acum mult prea aproape de mine, ținuse minte partea aceea.

— Pentru cineva ca mine, am replicat eu cu îngâmfare, care-și petrece cea mai mare parte a timpului la bibliotecă, da, fără îndoială că a fost mai mult sânge decât am văzut în viața mea.

— Vă rog să răspundeți la întrebare.

— Ați pus vreo întrebare? am replicat eu cu seninătate.

— Ați văzut mult sânge sau doar niște sânge?

— Mult sânge.

El și-a ȗguit buzele, ca și cum ar fi sărutat aerul. În clipa aceea, am înțeles. Asta era tot ce voia: să retrăiască scena. Nu aveam nicio trapă secretă sub tălpi, cel puțin nu una pe care s-o deschidă Inculpatul. Mă convocase aici ca să-mi smulgă din memorie cele mai sângeroase clipe. Nu-mi venea să cred că cineva putea să-l considere inteligent sau chiar să-l ia în serios. Teatrul pe care îl juca era atât de transparent, iar personajul lui — atât de lipsit de conținut, că trebuia văzut ca un afront la adresa tribunalului care pentru mine era un loc venerat și inviolabil.

— Ce ați făcut după ce ați văzut că Jill era plină de sânge? a continuat, fără obiecții.

Nu era nicio obiecție de făcut. Totul era legal. Incredibil de legal.

— Am fugit pe coridor să le trezesc pe celelalte fete.

— Ați intrat atunci în camera în care stătea Denise Andora?

În gura lui, numele ei suna foarte nepotrivit. Denise Patrick Andora era un nume care cerea o pronunție reverențioasă. Salvador Dalí îi trimisese mamei ei o scrisoare de condoleanțe după ce a murit. *Când ai să fii electrocutat, aș fi vrut eu să transmită expresia mea plăcută, maică-ta va fi nevoită să jelească în afara societății, izolată social.*

— Da, am răspuns. Atunci m-am dus să văd ce făcea Denise Andora. O iubeam. Mulți oameni o iubeau.

În cazurile sancționate cu pedeapsa cu moartea, trebuie să se păstreze în arhivă, pentru totdeauna, copii ale transcrierilor de la proces, iar eu îmi doream ca acest adevăr implacabil să fie consemnat o dată pentru totdeauna, de dragul lui Denise.

— Eram îngrijorată fiindcă nu era pe coridor, cu celelalte fete.

— Ne puteți descrie în ce stare fizică se afla când ați găsit-o?

Pentru o fracțiune de secundă, i-am văzut limba de șopârlă umezindu-i buzele subțiri.

— Avea ochii închiși și m-am gândit că dormea.

— Ați observat ceva neobișnuit în camera ei?

— Geamul era închis și avea cearșafurile trase peste ea. Denise suferea de căldură, deci asta era ceva neobișnuit la ea.

— Altceva?

— Nu înțeleg întrebarea, am răspuns încăpățânată.

— Din declarația de la poliție reies următoarele — Inculpatul a plescăit din buze lasciv —: „Capătul tubului cu fixativ era plin de sânge, de un fel de lichid maro-închis și de păr”. Vă amintiți să-i fi spus asta detectivului Pickell?

Mi-am îndreptat genunchii, iar pelvisul mi s-a încordat de durere empatică.

— Da.

— Puteți să descrieți flaconul cu fixativ?

— Ce înseamnă asta? am întrebat-o pe Veronica Ramira în șoaptă.

Am văzut pe fața ei că o șocasem, dar îmi dădeam seama că singurele momente când Inculpatul nu mă speria erau doar cele în care ne aflam în aceeași încăpere. Când puteam să văd cu ochii mei unde anume se afla și unde existau paznici cu arme, care i-ar fi tras un glonț în cap dacă ar fi făcut vreun pas greșit. Dacă voiam să-l fac să se simtă ca murdăria de pe talpa pantofului meu, asta ar fi fost singura mea șansă.

— Cum vă explicați acum motivul pentru care capătul flaconului cu fixativ Clairol era plin de acele elemente? s-a grăbit Inculpatul să întrebe înainte să intervină Veronica Ramira.

Mi-am mușcat limba când ea s-a aplecat spre client, acoperindu-i fața, și i-a șoptit ceva. O clipă am crezut că nu mai voia să fie avocata lui, își adusese aminte că era femeie.

— Îmi cer iertare, mi s-a adresat ea. Trebuie să merg la toaletă.

Am luat o pauză și, când ne-am întors în sală, Veronica Ramira a preluat controlul și mi-a distrus mărturia impecabilă în zece minute intense.

— Revenind la discuția pe care ați avut-o cu Bernadette Daly în zorii zilei de 15 ianuarie țineți minte să-i fi spus că vi s-a părut că l-ați văzut pe Roger Yul la intrare?

— Am zis că aceea a fost reacția mea inițială când am văzut pe cineva, deoarece Roger venea des acolo și pentru că amândoi sunt mai degrabă scunzi.

Mi-a făcut plăcere să sugerez de față cu el că Inculpatul era mic de înălțime.

— Și Roger Yul era prietenul lui Denise?

— Fusesse. Dar nu la momentul acela. Se despărțiseră înainte de vacanță.

— A mai ieșit vreodată în oraș cu vreo fată din asociație?

Înăuntrul meu, panica s-a instalat cu un mârâit de câine de pază. Spre deosebire de Inculpat, Veronica Ramira chiar absolvise Facultatea de Drept și intrase în

barou. Nu venise aici pentru plăceri ieftine; venise să câștige cazul.

— Da. Cu Bernadette Daly.

— Cât timp au ieșit împreună?

— Cred că doar o singură dată.

— Și ce au făcut atunci, singura dată când au ieșit împreună?

Simțeam picături de transpirație umezindu-mi sutienul, însă încercam să-mi controlez expresia feței.

— Ea a zis că au fost la un film.

— Dar ce s-a întâmplat după film, la el în mașină?

Veronica Ramira a accentuat ușor cuvântul *mașină*. Știa.

— V-a povestit cumva Bernadette că s-ar fi întâmplat ceva în *mașina* lui Roger?

Mi s-a urcat sângele la cap. Carl și Tina erau singurii oameni de pe fața pământului care știau ce i-a făcut Roger lui Bernadette. Și, de vreme ce Carl încerca să-i intre în grații Inculpatului, nu cumva ăsta era genul de informație pe care să i-o ofere pe tavă acestuia, ca dovadă că altcineva ar fi putut comite atacul de la Casă?

— Confidențial, am zis zburându-mă. Mi-a povestit.

— Relațiile din cadrul asociației de studenți nu ne preocupă câtuși de puțin, mi-a replicat Veronica Ramira pe un ton enervant, de soiul *îmi-pare-rău-că-trebuie-să-ți-spun*, de parcă am fi fost aici din cauza mea, discutându-ne toate problemele personale și chestiunile private.

— Ce anume v-a povestit Bernadette că s-a întâmplat cu Roger?

Presupun că n-aveam niciun drept să fiu furioasă pe Carl pentru că a dezvăluit informația echipei apărării. Era ca și cum ai fi lăsat gunoiul afară și ai fi dat vina pe ratoni că au dat iama în el. Carl Wallace făcea doar ce făceau pe vremea aia toți ziariștii cu mutre și caracter de șobolani.

— Mi a spus că Roger a forțat o cu capul la el în poală.

— Pentru a-i face sex oral, e adevărat?

O roșeață ca focul mi-a cuprins gâtul.

— Da.

— Bernadette v-a zis cum s-a simțit?

Parcă eram prinsă în centuri, într-o mașină care înainta cu viteză, cu mâinile legate de volan și cu o cărămidă așezată pe pedala de accelerație. Vedeam că se apropia momentul impactului, dar nu puteam nici să întorc, nici să încetinesc. Impactul avea să fie inevitabil și mortal.

— A zis că era speriată și că nu voia, am răspuns neajutorată.

— De ce era speriată?

— Nu putea să respire. Era speriată că nu cumva Roger s-o omoare din greșeală.

— Ați avut și dumneavoastră o experiență înfricoșătoare cu Roger în ianuarie 1978, la aproximativ o săptămână după ce au fost ucise Robbie și Denise?

— Da.

— Ce s-a întâmplat atunci?

— A sărit la volan, în mașină, când eu eram pe locul pasagerului, și a pornit autovehiculul fără acordul meu.

— Și pentru asta ați depus plângere, nu-i așa?

— Da.

— Plângere pentru răpire deosebit de gravă. Pentru care a fost condamnat toamna trecută, corect?

— Corect.

— Ați fi putut să nu depuneți plângere, dar ați făcut-o. De ce?

Răspunsul era simplu ca bună ziua și mi-a venit cu viteza luminii.

— Pentru că m-am gândit că omul e periculos și ar trebui să fie în spatele gratiilor.

— Nu mai am nimic de adăugat.

Veronica Ramira s-a întors spre Inculpat, care peste doar câteva luni avea să fie descris de către *New York Times* ca „un bărbat foarte arătos, cu păr castaniu-deschis și ochi albaștri, în genul lui Kennedy”. Iar la scurtă vreme după aceea, în *Miami Herald* a apărut întrebarea-titlu *Studentul tăcut și inteligent — un criminal*

în serie? Deși toate emanațiile de inteligență din sala aceea sumbră veneau de la Veronica Ramira, nimeni nu voia să-și amintească lucrurile așa.

— Nu mai am întrebări, a încheiat Inculpatul cu un zâmbet de parazit, nespus de satisfăcut de sine că n-a făcut nimic altceva, în afară de a căpușa o femeie care știa meserie.

³⁶ Este vorba despre anul I de masterat, sau ceea ce universitățile americane numesc „graduate” sau „postgraduate degree studies”, adică studiile de specializare urmate după terminarea licenței („undergraduate degree studies”) (N.r.).

PAMELA

Tallahassee, 2021

Ziua 15 826

Eileen mi-a zis odată că e ca atunci când îți scoți o măsea. Presiune acolo unde ar trebui să fie durere, adrenalina — această novocaină naturală a corpului. E zona aceea periculoasă din care puțini se mai întorc, i-au spus doctorii mai târziu. Durerea e felul în care corpul te anunță că e ceva ce nu e în regulă și mai ai încă timp să faci ceva. Dar presiunea înseamnă îngrijire paliativă.

Mă trezesc cu o forță inumană, gherăind orbește până îmi simt pielea descojindu-se și strângându-mi-se sub unghiile scurte. Presiunea se trage ca o cortină, dezvăluind durerea. Deschid ochii cu adâncă recunoștință care urmează după un coșmar extrem de real. Dacă am dureri înseamnă că încă mai am o șansă.

La început, deslușesc limpede camera, dar apoi nu mai înțeleg nimic. Îmi aduce aminte de cabinetul asistentelor medicale de la gimnaziul la care a mers fiică-mea. Pătuțul de la perete, sucurile de mere de lângă teancurile de pansamente sterile, cartoteca pe care era așezat borcanul de sticlă cu acadele colorate. E un loc în care se oferă îngrijiri medicale, dar nu din cele care ți-ar putea salva viața.

Cineva inspiră șuierător printre dinți, iar eu mă uit și văd o femeie trecută de 70 de ani, cu părul căzându-i în valuri argintii, tamponându-și cu dischete din bumbac îmbibate cu dezinfectant urmele de pe brațe, ce par a fi zgârieturi de pisică.

— Bună, zice ea, îngrijindu-și mai departe rănilor.

— Mie...

...îmi pare atât de rău, sunt pe punctul de a-i răspunde, dar parcă mă împunge un fier înroșit. Îmi umezesc cu limba buza de jos și simt marginea unei suturi.

— Pot să port haine cu mânecă lungă, spune ea, presupunând că eram pe punctul de a-mi exprima părerea de rău.

Îmi zâmbește pe fugă și-și atinge buza, arătându-mi.

— Sunt numai două suturi. Am putut să te cos aici. Dar vreau să te duc la Spitalul Tallahassee Memorial pentru o examinare mai amănunțită.

— A venit după mine, zic eu încet, amintindu-mi nu atât fața lui Carl, cât o porțiune din ea, cu pălăria kaki de safari pe care o purta când a venit spre mine, felul în care îi stătea pălăria aia ridicolă pe cap chiar și atunci când am căzut amândoi în genunchi pe iarbă.

Îmi pun mâinile pe partea laterală a coapselor și, cu un geamăt de durere, mă ridic în șezut. Îmi simt gâtul dureros și încordat. M-a apucat de gât cu mâinile, dar țin minte că mi-am zis că încă puteam să respir, că durează câteva minute să strangulezi pe cineva, că aveam să primesc ajutor în curând, deci nu era cazul să mă panichez. Eram calmă când am leșinat din cauza lipsei de oxigen.

— N-ai avut incontinență fecală, ceea ce înseamnă că leziunile sunt de suprafață.

Eu ridic din sprâncene.

— Și mie îmi place să dau veștile bune la sfârșit.

Dr. Linda Donnelly râde sincer când aude. Nu ne-am cunoscut niciodată față în față, dar sigur e ea. Are vârsta potrivită și pe brațul tăiat are o brățară de aur cu charm, o bufniță cu ochi rubinii, cel mai etalat simbol al asociației noastre studențești.

— Trebuie să merg la spital? o întreb eu.

— M-aș simți mult mai bine dacă te-ai duce.

— Mă lași să încerc să vorbesc încă o dată cu el mâine, dacă mă duc?

Undeva în cameră începe să zornăie un celular.

— Trebuie să înțelegi cât de greu a fost pentru mine. Să-ți scriu, îmi răspunde ea, îndreptându-se spre ușa infirmeriei, unde poșeta mea atârnă într-un cuier. Aș putea fi acuzată în mod demonstrabil că încalc jurământul HIPAA.

Dr. Donnelly îmi întinde telefonul, care vibrează într-un fel ce acaparează momentul.

— Ți-ai trecut soțul la contacte în caz de urgență, dar asistenta lui n-a reușit să dea de el, așa că mi-a dat

numărul fiicei tale.

Ating imediat butonul verde cu degetul mare.

— Bună, scumpo, îi zic consolator.

— Mamă, ești bine? Ești în *Florida*?

Allison pare rănită că nu i-am zis, iar pieptul mi se umple cu un pic de căldură și multă vină. Îi spun aproape tot fiicei mele, acesta fiind efectul de bumerang al faptului că eu am avut o mamă care m-a ținut la distanță. Știu însă că am făcut la fel de multe greșeli. Am crescut o fată care suferă făcându-și griji tot timpul și, cu toate că am o groază de remușcări din pricina asta, simt și compasiune pentru propria mamă. E un simțământ pe care nu-l cunoșteam înainte să devin eu însămi mamă, așa că iese la suprafață, în alte feluri, o dreptate stranie, o echilibrare prin empatie a balanței, ceea ce e bine pentru lumea aceasta în general. Sau, cel puțin, asta îmi spun eu mie.

— A fost o decizie luată în ultima clipă, îi zic eu.

— S-a întâmplat ceva? mă întreabă Allison cu voce frântă.

Sprijină telefonul de umăr și o aud apăsând tastatura. Allison e grafician, face design pentru recuzită de film și televiziune și de multe ori lucrează manual obiecte pentru diverse producții, pentru a reda autenticitatea perioadei în care se petrece povestea. O fascinează obiectele de epocă — nu-i place să lucreze la producții despre lumea contemporană și câteodată mă simt prost și pentru asta, mai ales când zice despre ea că e un suflet *bătrân*. Sufletele *bătrâne* sunt doar cei care au trebuit să-și poarte singuri de grijă prea devreme. Mi-am petrecut cea mai mare parte din viață spumegând de furie împotriva autorităților din Colorado care, dacă și-ar fi făcut treaba, ar fi putut să împiedice ultimul lanț de crime ale Inculpatului. Dar cine sunt eu să arăt cu degetul, când și eu aveam o treabă de făcut?

— Toată lumea e bine, am asigurat-o. E cineva aici care s-ar putea să știe ceva despre ce s-a întâmplat cu Ruth. Am venit să vorbesc cu el.

Brusc, sunetul tastelor amuțește.

— Vorbești serios? zice Allison, cu răsuflarea tăiată.

— Te rog să nu-i zici nimic Tinei. Nu vreau să-i distrug speranțele, în caz că se dovedește a fi o alarmă falsă.

Când era în gimnaziu, Allison își petrecea vara cu nașa acesteia, la casa ei din Vashon Island; și Tina era în vacanța de vară. Se știe că, din anul 2000, pentru cursul Tinei de la Universitatea din Washington se ocupă toate locurile în doar câteva minute, în ziua înscrierii. Denumirea lui, „Regăsirea posibilităților în suferința imposibilă”, are sonoritățile unei cărți siropoase de dezvoltare personală și chiar așa e, iar Tina vorbește despre asta încă de la prima prelegere din cadrul cursului, de pe scena cu lambriuri de lemn din Kane Hall. *N-aveți decât să dați ochii peste cap*, îi îndeamnă pe nenumărații studenții gură-cască încă din 2000, când noul rector al universității a invitat-o să conceapă programul de studiu. *Știu că și eu am dat ochii peste cap prima dată când editorul meu mi-a sugerat titlul.*

Studenții merg la curs ca să afle direct de la sursă povestea despre cum l-a vânat pe criminalul în serie din orașul ei natal, în campusul unde el însuși se înscriesese cândva la Facultatea de Psihologie, dar mulți vin la ea în ultima zi a semestrului și o întreabă încet, cu voce sfioasă, dacă le permite să o îmbrățișeze.

În decursul anilor Tina a lucrat cu mentorul ei, Frances, ca să adapteze conceptul de suferință complexă la reprezentarea curentă — suferința imposibilă apare când mecanismul prin care este procesată suferința e obstrucționat, ca într-un soi de blocaj de scurgere. Spre exemplu, în cazul membrilor familiilor celor care se aflau în World Trade Center când turnurile s-au prăbușit și care nu au primit niciodată rămășițele celor dragi pentru a le înmormânta. Femeile atacate de un coleg de clasă, un iubit, un prieten, cărora aproape toată lumea le spune că acea experiență nu se califică drept un act de violență. Suferința imposibilă e suferința care nu se conformează unui contract social legat de justiție ori unor ritualuri umane existente din cele mai vechi timpuri. O moarte fără vreun cadavru de îngropat, o fărădelege comisă de cineva care nu e

considerat un infractor. O femeie a cărei relație n-a fost considerată legitimă în momentul în care și-a pierdut partenera. Tina îi învață pe oameni să depășească obstacolul pentru ca suferința să-și poată relua circuitul, să poată fi exprimată în modul său natural. Îți curge mereu prin vene, dar e mai bine să trăiești astfel, decât cu un blocaj care-ți pune viața în pericol.

— Tina își dorește lucrul ăsta de aproape jumătate de secol, se repede Allison.

Eu mă uit la dr. Donnelly și zic:

— N-aș vrea să-ți faci speranțe nici tu. Dar mă străduiesc să ajung la un răspuns.

Terminăm convorbirea, iar Linda Donnelly își ia umbrela. Pe fereastră se vede încă soarele, dar pe cer se înghesuie nori vineții. Îmi oferă brațul și, cu ajutorul ei, mă ridic.

— Dacă la spital vor confirma că ești bine, îmi zice în timp ce ne îndreptăm cu grijă spre parcare, o să încercăm din nou mâine. M-aș simți îngrozitor ca toate acestea să fi fost în zadar. Este un efort și din partea mea, căci nu obișnuiesc să încalc regulile — sunt sigură că înțelegi.

Înțeleg. Mai mult decât oricine. Nu mai conțin să-mi mulțumesc când urcăm în mașina ei și plecăm spre același spital unde moartea lui Denise a fost confirmată oficial, ceea ce nu se poate spune despre Ruth nici după aproape jumătate de secol.

RUTH

Issaquah

Vara anului 1974

Nu aveai cum să deschizi radioul fără să afli despre valul de căldură care urma să arunce în aer orașul Seattle în ziua de duminică, 14 iulie. Tina și cu mine făcuserăm planuri toată săptămâna să mergem la Lacul Sammamish în ziua aceea, și nu eram singurele. A trebuit să mergem la trei magazine ca să găsim o ladă frigorifică. Vara e cea mai frumoasă perioadă a anului în Seattle, dar temperatura e, în general, moderată. Însă zilele bune de plajă erau rare și se întâmpla și mai rar ca vreuna dintre ele să pice în weekend. Ne-am trezit devreme și m-am apucat să pregătesc masa de prânz, iar Tina a echipat mașina cu scaune pliante, prosoape și cremă de protecție solară.

M-a găsit în dressing, purtând costumul ei de baie negru din două piese, cu ochii la o rochie bleumarin nouă-nouță, în care mi-o imaginam îmbrăcată la un prânz unde se servea apă cu gheață în pahare de vin. Avea palmele pline de loțiune de protecție solară.

— A plesnit capacul. Vrei?

Am clătinat din cap că nu.

— Ești sigură? Ești așa de palidă, a râs ea.

M-am gândit s-o mint, să-i zic că nu mă simțeam bine, ca ea să-și vadă de treabă și să se bucure de ziua aceea fără mine. După care, să mă furișez afară. Dar numai gândul la asta mă făcea să mă simt prost. *Să mă furișez.* Nu puteam să-i fac așa ceva Tinei.

— Totuși cred că vreau să merg la ceremonia de comemorare a tatei.

M-a privit surprinsă.

— Nu, Ruth. Am vorbit despre asta. Știu că e greu, dar ai face un pas uriaș înapoi dacă ai lua parte la șarada asta acum, când știi de ce proporții este.

— Se comemorează un an de la moartea lui, i-am răspuns eu ridicând dintr-un umăr. Ar trebui să fiu cu ai mei.

— Nu trebuie să mergem la plajă, i s-a înmuiat vocea. Putem să mergem la mormântul lui chiar acum, dacă vrei. Doar tu și cu mine.

Eu mă holbam la covorul verde din dressing, o nuanță la fel de intensă ca verdele unui teren de tenis, și am replicat:

— Tu n-ai auzit-o pe mama la telefon aseară. Știe că a greșit. Vrea doar să fim împreună azi.

Tina a făcut un pas în față, să fie în direcția privirii mele.

— Ca să fiți împreună sau ca să le arătați oamenilor că sunteți împreună?

— Sincer, probabil că și una, și alta, i-am răspuns.

— Dar nu ești sinceră, s-a opus ea. Fiindcă, dacă ar fi vorba doar despre a fi împreună, nu s-ar aștepta să apari azi și să ascunzi cine ești tu de fapt! Așa cum și tatăl tău a ascuns cine era de fapt! Așa face un laș!

La momentul acela, știa cum a murit tata.

Când a zis *laș*, din ochi mi-au scăpărat scânteii.

— Du-te dracului!

A dat din cap de parcă aș fi răspuns corect la cine știe ce întrebare nerostită.

— E bine. Ești furioasă. Așa și trebuie să fii, dar nu pe mine. Poți să fii furioasă pe tatăl tău, dar tot să-l iubești. Fir-ar, poți să fii furioasă pe mama ta, dar tot s-o iubești. Dar pe ei trebuie să fii furioasă.

Dădea din mâini în timp ce vorbea, iar eu am luat rochia bleumarin de pe umeraș și am împăturit-o protector, fiindcă nu doream s-o văd mânjită cu loțiune.

— Bine, am zis eu, pe un ton urât. N-o să mai vorbesc niciodată cu ai mei, dacă asta vrei.

— *Nu* asta vreau, Ruth. Vreau să ai o relație bună cu ei, dar una așa cum îți dorești tu. Una în care să le fie bine nu numai lor, ci și ție.

Eu am făcut ochii mari la ea.

— Tu crezi că mi-e bine în relația noastră acum?

M-am apucam să deschii nasturii de la spatele rochiei.

— Ai mei se pregătesc pentru comemorarea unui an de la moartea tatei și eu sunt singura care nu se duce. Mama e dezamăgită.

— Mama e adultă și o să fie bine, a strigat Tina când mi-am pus rochia ei.

Apoi a coborât vocea, schimbând placa.

— Uite ce e, Ruth. Nu e ușor. Am trecut și eu prin asta cu părinții mei și...

— Și nu vorbești niciodată! am râs eu cu răutate. Tu n-ai familie. Iar eu nu vreau asta. Nu vreau să fiu ca tine.

A ridicat mâinile cu grijă când am trecut pe lângă ea, ca să nu-mi murdăresc rochia de loțiune. Apoi nu i-am mai zis nimic, dar pe alee am ascultat-o spunându-mi că înțelegea de ce trebuia să fac asta, că știa că avea să fie mai ușor cu timpul — că toată treaba asta pur și simplu cerea timp —, că mă iubea și că dacă mă răzgândeam, știam unde s-o găsesc. S-a așezat la volanul Cadillacului ei de femeie bogată, iar eu am încălecat șaua bicicletei mele vechi și ruginite, iar la capătul aleii ea a luat-o la stânga, spre apă, iar eu, la dreapta.

PAMELA

Miami, 1979

Ziua 540

Procesul a început luni, 9 iulie 1979, o zi toridă în Miami. De la hotel până la clădirea Tribunalului cu fațadă din teracotă pătată de ploaie făceai doar cinci minute, dar chiar și așa Tina și cu mine am ajuns acolo asudate, cu urme de transpirație pe spate. A trebuit să încetinim, pășind pe pavajul din Met Square, căci era plin de ziaști și de gură-cască, toată lumea intrând cu viteza melcului pe singura ușă de la intrare. Inculpatul avea să critice „presa însetată de sânge și virulentă” care a asaltat-o pe mama lui chiar pe treptele acelea, măcelărind așa de tare cuvântul *virulentă*, că grefierul a consemnat, în loc, cuvântul *variantă*. Dar poate că aceasta era singura idee în privința căreia cădeam de acord. Nu puteau să ne lase pe o ușă laterală pe unii dintre noi?

Cu răbdare, înaintam în ritmul gloatei, străduindu-mă să nu rup pungile de hârtie cu cumpărături pe care le aveam în ambele mâini, una cu produse de patiserie, fructe și iaurt, cealaltă cu un termos cu cafea. Deși eram acolo în văzul tuturor, nu mă remarcam printre celelalte tinere care-și făcuseră cărare pe mijloc în dimineața aceea și se îmbrăcaseră cu cele mai frumoase haine de duminică. N-aveai cum să-ți dai seama care venise să-i facă ochi dulci acestui Kennedy al ucigașilor și care să depună mărturie împotriva alcoolicultului mâncător de muci care se apucase de heroină în pușcărie.

— Asta-i un studiu de caz care așteaptă să fie scris, a zis Tina, reperând o fată care nu putea să aibă mai mult de 16 ani, țopăia ca un iepuraș pe călcâie și întindea gâtul de parcă ar fi fost la un concert Beatles, sperând să-i atragă atenția lui Paul.

— Dacă ar ști ele ce știm noi, am spus.

— Chiar știu, a răspuns Tina sumbru.

Opinia ei profesională, fundamentată teoretic, este și în ziua de astăzi aceea că, dacă nu chiar toate, cel puțin

majoritatea tinerelor din sala de judecată din Miami, care avea 100 de locuri, femei care chicoteau ori de câte ori îl zăreau pe tipul despre care le spuneau reporterilor că e „fascinant“, „impresionant“ și, „cu un fel rar de magnetism“, fuseseră supuse unei forme de abuz sexual în trecut. Victimele sunt întotdeauna atrase de bărbații care le aduc aminte de abuzatorii lor. Nu că ziariștii ar fi catadicsit vreodată să cerceteze fenomenul fanaticelor din sala de judecată mai în profunzime decât să întrebe câteva adolescente mestecând gumă și făcând baloane dacă au venit acolo pentru că li se părea că Inculpatul era drăguț.

În holul deteriorat de marmură era indecent de frig, iar pantofii cu toc se auzeau strident, din toate părțile. Spre sfârșitul zilei, transpirația de pe mine avea să se prefacă într-o pojghiță sfărâmicioasă, pe care o puteai curăța cu unghia. Încă n-o cunoscusem pe singuratica profesoară de la Facultatea de Drept care avea să mă învețe să mă îmbrac în straturi, chiar și în timpul verii mlăștinoase, fiindcă în clădirile instituțiilor publice și în cele de birouri termostatul e setat astfel încât, în orice perioadă a anului, să creeze un ambient confortabil pentru bărbați în costume de stofă de lână și cu rată metabolică mai mare. *Nu te poți concentra când ți-e frig*, avea să-mi zică peste opt luni această creatură magică. Așa că toată ziua mi-am suflat în palme ca să mi le încălzesc și mi-am făcut griji că jurații s-ar putea să-mi interpreteze greșit starea de disconfort și s-o ia drept nervozitatea unui om care mințea.

— Pamela! Aici!

Era Bernadette, care îmi făcea cu mâna. Era la jumătatea scării principale.

Tina și cu mine ne-am întors una spre cealaltă ca niște îndrăgostiți care își luau la revedere pe peronul gării în vreme de război.

— Intru să găsesc un loc, mi-a spus pe un ton care parcă anunța că filmul s-a terminat.

N-am îndrăznit să scot un cuvânt. Simțeam că glasul care avea să-mi iasă din gât — pierdut, ca de copil — urma să mă distrugă. Doar am privit în jos, la

materialul rochiei albastre pe care o apretasem și o călcasem cu o seară înainte și încă o dată de dimineață, și am dat din cap aprobator, cu buzele strânse.

— E normal să ai emoții, a zis Tina. Asta nu înseamnă că n-o să faci treabă bună.

Eu însă simțeam mai mult decât emoții. Aveam un sentiment fatalist despre lumea în care încercam să ne croim drum. Un medic mi-a zis odată că există un anumit număr de lucruri catastrofale pe care, statistic vorbind, trebuie să le pățească în fiecare an un anumit număr de oameni — boli rare, accidente sinistre și da, atacuri comise de criminali în serie. Mici grăunțe de tragedie purtate de vânt. Mă puteam resemna cu ideea că din întâmplare unul dintre curenții aceia a suflat în colțul meu de lume. Dar întâlnirea cu improbabilul Inculpat amplificase conștientizarea unui lucru în legătură cu teritoriul meu de zi cu zi, care se dovedea a fi mai greu de acceptat. Și anume, faptul că indivizii ca Roger nu apăreau în viața noastră aduși de cine știe ce vânt nefavorabil. Ei prinseseră deja rădăcini și erau pretutindeni.

În unele nopți stăteam întinsă în pat, fără să pot dormi și cuprinsă de apatie, și-mi dădeam seama că Inculpatul s-ar fi putut duce oriunde în țară, că ar fi putut face asta oricărui alt grup de femei, că apărarea putea la fel de bine să recurgă la îndoiala rezonabilă, arătând cu degetul la acel Roger care era deja printre ei. Oameni ca Roger existau peste tot, țapii ispășitori ai îndoielii rezonabile, așteptând un caz ca ăsta ca să acționeze. La nivelul probelor criminalistice concrete, nu exista nici măcar un fir de păr care să-l lege pe Inculpat de locul crimelor de la Casă. Era un caz de pedeapsă capitală și în joc era viața unui om — unul care arăta și părea a fi normal.

— Ai trecut deja de partea cea mai grea, a spus Tina, referindu-se la declarația mea de martor de dinaintea procesului, pe care echipa Inculpatului o exclusese din probatoriu, numindu-mă un „martor bine intenționat, dar nu de încredere“.

Eu mă prefăcusem că nu observ ce ușurat fusese domnul Pearl când judecătorul Lambert hotărâse că puteam depune mărturie în fața juraților. Fără declarația de martor ocular, nu aveam în instrumentar decât un demers pseudoștiințific, cunoscut drept analiza urmelor de mușcături. Robbie fusese mușcată de sânul stâng și de fese, iar un odontolog putea să depună mărturie că doar cinci seturi de dinți din lumea întreagă ar fi putut să lase asemenea urme, unul dintre ele fiind al Inculpatului. Apărătorii ar fi zis că asta era doar o presupunere și ar fi avut dreptate. Atâta dreptate că, în anii care au urmat, în multe state s-a interzis analiza urmelor de mușcături în procesele penale.

Bernadette m-a strigat iar și am dat fuga spre ea pe scări, cu pungile cu cumpărături legănându-se și lovindu-mi-se de șolduri. De acolo, de sus, vedeam tot și pe toată lumea de sub noi, inclusiv pe Carl, așezat pe o bancă lângă niște colegi cu legitimații de presă la gât. Luau câte o înghițitură din pahare de carton și se împungeau în coaste unul pe celălalt, așteptând să se golească holul ca să-și ocupe locurile în zona presei, delimitată cu un cordon. Carl fusese la tribunal în fiecare zi în perioada premergătoare procesului și avea să fie acolo în fiecare zi din cele șase săptămâni cât a durat procesul, care ar fi fost cinci dacă Inculpatul n-ar fi făcut crize de furie și istericale. Strângeam din dinți, cu venele umflându-mi-se pe gât, văzându-l pe Carl că glumea și pierdea vremea înainte să intre pe scenă trupa lui preferată.

— Acum, a început Bernadette, privind scena desfășurată la picioarele noastre, unde presupui că ar trebui să mergem?

Am privit din nou în jos către bancă și am văzut că, spre deosebire de colegii lui care erau tot acolo, Carl plecase. Mă văzuse, știam asta.

Bernadette i-a făcut semn unui polițist, care ne-a dus la alt polițist, care ne-a dus în biroul unui judecător a cărui secretară l-a găsit pe aprod, care ne a condus în sala martorilor de la etajul doi. Eileen era deja acolo, cu o altă tânără cu părul blond-căpșună strâns cu o

cordeluță de culoarea piersicii, cu aparatul auditiv din urechea stângă afișat strategic înaintea juraților. Era Sally Donoghue, acea studentă în ultimul an la FSU care dormea în apartamentul ei din afara campusului, de pe strada Dunwoody, când Inculpatul s-a furișat pe geamul din bucătărie și i-a administrat șase lovituri în cap, înainte ca vecinii să-i sară în ajutor. În dimineața aceea mergea tot în baston.

— Am adus bunătați, am zis eu. Pot să-ți ofer ceva, Sally? Avem fructe, briose, iaurt.

— O, fii binecuvântată! a exclamat Eileen.

În timp ce mă ajuta să despachetez cumpărăturile, a dat peste laptele condensat pentru cafea și a exclamat:

— Cafeaua de aici e îngrozitoare.

■

Procesul mi-a dezvăluit lucruri pe care le știam și lucruri pe care nu le știam. Eileen rămăsese fără câțiva dinți, asta știam, dar am aflat că îi lipseau vreo nouă. Știam că a trebuit să i se prindă mandibula cu fire metalice, dar nu știam cât durase (șapte săptămâni plus încă șase, după ce doctorii au descoperit că nu se vindeca așa cum trebuie și au fost nevoiți să i-o rupă din nou). Știam că Jill nu-și amintea atacul, dar nu știam că prima ei amintire era din ambulanță, când paramedicii încercau să-i taie bluza de pijama, iar ea îi ruga să n-o facă. Nu știam că, la momentul acela, degetul îi era tăiat pe jumătate și că din cauza asta pierduse un inel cu opal, pe care îl avea de la bunica ei. Inelul acela nu a fost găsit nici până în ziua de azi.

Fetele n-ar fi vorbit despre anumite lucruri dacă n-ar fi fost obligate sub jurământ. N-ar fi vrut ca oamenilor să le fie milă de ele ori să li se pară că se plâneau. Nimănui nu-i plăceau femeile care se plâneau, iar noi ne doream atât de mult să fim bine văzute.

O zi sinistră a mărturiilor în lacrimi, avea să scrie Carl în articolul lui din dimineața următoare, *dar tot niciun cuvânt de la singurul martor ocular al statului*.

Am așteptat toată ziua ca aprodul să cheme martorii în sala de judecată unul câte unul, până când n-am mai

rămas decât eu, cu un gust acid în gură de la cafeaua groaznică de tribunal.

— Nu vrei să te așezi, Pamela? se rugase de mine Eileen ore în șir. Mă agiți și pe mine.

Dar nu voiam să-mi șifonez rochia. Judecătorul permitea aparate de fotografiat în sală și părea o chestiune de viață și de moarte ca nimeni să n-o surprindă pe martora-vedetă nici măcar cu un fir de păr nelalocul lui.

În cele din urmă n-a contat, fiindcă ședința a fost suspendată și aprodul mi-a zis că era timpul să mergem acasă, amintindu-mi că înainte să depun mărturie nu trebuia să citesc ziarele sau să mă uit la știri la televizor. Tina avea să strângă toate articolele din săptămâna aceea și să le păstreze ca să le pot citi, ceea ce aveam să fac abia după un timp de la încheierea procesului, dintr-o superstiție bizară.

Mergeam pe vârfuri pe hol, privind de jur împrejur, încercând să dau de domnul Pearl. De ce nu fusesem chemată să depun mărturie? În dimineața următoare trebuia să mă întorc cu avionul la New York. Trebuia să schimb zborul? Lucram la o firmă în Midtown în vara aceea și îmi luasem toate zilele libere ca să pot veni la proces.

— Pamela!

Domnul Pearl m-a găsit. M-am întors și l-am văzut venind în grabă spre mine, aplecat în față de parcă ar fi urcat un deal, cu servieta închisă, dar cu colțurile foilor ițindu-se pe la cusături. Eram cu ochii fixați asupra bucățelelor acelor de hârtie, simțind un gol în stomac. Își închisese servieta în grabă.

— Trebuie să te întorci în camera de hotel, să nu te uiți la știri și să nu citești nimic, doar să aștepti un semn de la mine, mi-a zis în clipa în care a ajuns suficient de aproape încât să-l aud, apoi a continuat: Poți să faci asta?

Mi-a pus o mână pe umăr, într-un gest consolator.

— Da, dar...

— Eu trebuie să mă duc la biroul judecătorului Lambert. Chiar acum. Dar trebuie să faci ce ți-am spus. Bine?

Am încuviințat. *Bine.*

— Dar zborul meu e mâine și...

— Nu schimba zborul deocamdată.

Panica mi s-a strâns în plămâni. Să *nu-l* schimb?

— Dar, dacă nu schimb zborul, n-o să pot să depun mărturie.

Domnul Pearl m-a strâns mai tare de umăr, însă nu într-un fel liniștitor, cât din frustrare.

— Te rog, doar... O să-ți explic imediat ce voi avea ocazia.

L-am urmărit îndepărtându-se, în vreme ce umărul îmi zvâcnea.

■

Am parcurs drumul de cinci minute până la hotel în trei minute și jumătate. Îmi tot imaginam cum suna telefonul în cameră înainte să ajung acolo și mi-am asumat niște riscuri nechibzuite — m-am năpustit în stradă, cu toate că agentul de circulație avea mâna ridicată. „Atenție, doamnă!“, a strigat în hărmălaia pe care am provocat-o traversând.

În holul hotelului era liniște numai după-amiaza târziu, după ce se suspendau ședințele la tribunal. Căscau gura pe-acolo mai ales oameni din partea locului și oameni de presă comasați la etajul al nouălea, sediul improvizat al șerpescului lor centru media, ca să-și redacteze articolele la timp pentru știrile de seară. Așa că am observat-o pe femeie imediat. Era îndesată, avea o coafură simplă, practică, și se așezase pe una dintre canapelele din hol, cu mâinile în poală, rotindu-și întruna degetele mari, reușind să arate și nerăbdătoare, și emoționată în același timp. Când am intrat pe ușă ca vântul și ca gândul, s-a ridicat și mi-a ieșit în întâmpinare.

— Vă rog să mă *scuzați*, a început pe un ton îndreptățit, de parcă eu aș fi călcat-o pe picior și trebuia să-mi cer scuze imediat.

Ignorasem semnele unui agent de circulație, apoi vehiculele în mișcare care coteau brusc, pe o stradă aglomerată din oraș, dar iată că apăruse, în cele din urmă, un obstacol care să mă blocheze. Acesta era prezența puternică, tulburătoare a lui Shirley Wachowsky, mama lui Ruth.

RUTH

Issaquah

14 iulie 1974

De la casa Tinei din Clyde Hill până la Liceul Catolic Issaquah erau 25 de kilometri de foc; în arșița aceea, coniferele hibernale zăceau nemișcate, prea lipsite de vlagă ca să se mai legene. Când am ajuns, aveam pete de transpirație la subsuori, cu o nuanță mai închise decât rochia bleumarin a Tinei. Rebecca mi-a oferit o îmbrățișare spațioasă, lăsând mult loc pentru Duhul Sfânt între șoldurile noastre, și m-a informat că eram jilavă. Fratelui meu i-a ieșit o îmbrățișare și mai distantă, cu un singur braț, ținând-o pe nepoată-mea între noi. Micuța mi-a luat degetul în mâna ei lipicioasă și l-a examinat cu ochii aproape ieșindu-i din orbite, hipnotizată de ce descoperise. Allen s-a uitat suspicios la pielea mea curată și la sandalele italienești de piele pe care le purtam, după care s-a dus să se joace cu niște verișori în rondul de iarbă tunsă pentru noi la prima oră, după cum anunțase mama cu un aer important. Hortensiile violet din grădina tatei aveau flori de o nuanță trandafirie, feminină; ca și cum, de acolo de sus, acesta ar fi fost felul lui de a le da peste cap schema de culori. Mama se îmbrăcase în violet, ca un strugure uriaș, în speranța că avea să se asorteze cu ele, dar acum arăta doar ca un strugure uriaș.

— Mi-am permis să copiez câteva versete din Sfânta Scriptură pe care ar fi frumos să le rostești tu, a spus mama, înghesuindu-mi în mână o foaie șifonată.

De obicei, nu vorbea așa — *Scriptură* —, dar maica Dennis și părintele Evans stăteau chiar acolo, arătând de parcă i-ar fi mâncat pielea, în veșmintele bisericești de lână, cu gulere țepene. Ce ar fi zis dacă le-aș fi mărturisit că noi nici măcar nu aveam o Biblie în casă? Că mama sigur se dusesese la librărie sau rugase vreo vecină să-i împrumute un exemplar? Că, dacă n-ar fi reușit în niciun alt fel, abia în cele din urmă ar fi apelat la biserică?

— Ruth, a zis un glas cunoscut.

M-am întors și am dat cu ochii de fostul meu soț, care n-ar fi trebuit să fie acolo, purtând un costum rău croit ai cărui nasturi nu puteau face față pântecului lui imens.

— Uau! Parcă ești scoasă dintr-o revistă de modă, a exclamat el.

L-am strâns în brațe tare pe CJ, cu o ușurare sinceră. O fi fost el tipul craiului celui mai lipsit de discreție de pe pământ, dar tot mă făcea să mă simt mai puțin singură în prezența alor mei. Mai mult, era exemplul viu al lucrurilor pe care Tina încerca să mi le demonstreze: că această zi nu era despre a fi împreună în familie, ci despre mama, care voia să le arate altora și poate și ei înseși că eram împreună. Îmi închipuiam că prezența mea acolo o ajuta să țină la distanță vocea aceea firavă, cea care-i vorbea în singurătatea nopții, torturând-o cu adevărul. Familia noastră se dezmembrase iremediabil.

— Credeam că Martha nu te-a lăsat să vii, i-am spus lui CJ și m-am minunat că vorbele puteau să-mi iasă din gură atât de blânde și înțeleghătoare, când în capul meu lua naștere o revoltă foarte personală.

— Adică Martha Denson? a întrebat părintele Evans.

Și Martha învățase la Liceul Catolic Issaquah. Prima soție a fostului meu soț era în ultimul an de liceu când eu eram boboacă, iar a treia lui soție era boboacă atunci când eu eram în ultimul an. CJ ar fi putut compune o piesă country care să devină șlagăr.

— Probabil că ar trebui să ne așezăm la locurile noastre cât încă e umbră, a sugerat mama înainte ca părintele Evans să mai pună vreo întrebare absolut rezonabilă și incomodă.

Lumea a început să se împrăștie. Mamei i-a luat câteva clipe să-și dea seama că eu mă întorceam de unde venisem.

— Ruth! a strigat după mine, râzând un pic, de parcă aș fi schimbat direcția din greșeală.

M-am oprit de dragul ei, deși știam că o făceam doar din politețe. N-avea cum să mă convingă să rămân. Ceva eteric și senin s-a pogorât asupra mea și părea

ceva mai degrabă prevestit, decât hotărât de Dumnezeu: *E vremea să pleci, Ruth.*

— Am venit doar pentru că am crezut că CJ n-o să fie aici, am spus fără mânie și reproș.

Mama mă mințise ca să mă facă să vin. Așa era ea și probabil că așa avea să fie întotdeauna. Era răspunderea mea să accept asta. Într-un flashback amețitor, am văzut-o pe Tina la Frances în bucătărie, în seara în care ne-am cunoscut, cu mâinile în blana neagră a lui Nixon. *Ai impresia că o să vii încoace, o să primești un sfat și apoi, dacă o să-l urmezi, o să-ți fie mai bine. Dar, de fapt, înveți cum să-ți asumi răspunderea.* A fost un moment senzațional de luciditate, care era musai să fie împărtășit persoanei care îl prevestise.

— Am crezut că n-o să fie.

Mama dădea din mâini, disperată să recapete controlul asupra mea.

— Bănuiesc că, în cele din urmă, a înfruntat-o.

A zâmbit și a dat ochii peste cap — *cața aia de Martha.* Dar nu mai ținea, iar eu eram plictisită și indiferentă. Trebuie să fi fost înspăimântător pentru mama să-și dea seama că mă pierduse cu totul și de aceea simțeam compasiune pentru ea.

— Te rog să nu faci zarvă, Ruth, a adăugat, aproape cuprinsă de panică. Ești aici. Și arăți...

Și-a fâlfâit brațele înspre mine, rămânând fără cuvinte. Nu pentru că aș fi fost de o frumusețe de nedescris, ci fiindcă mama nu-mi făcea niciodată complimente și de-asta trebuie să se fi simțit ca și cum ar fi căutat o pătură într-un sertar cu cuțite ascuțite. Minte ei nu era într-un loc de gingășie și căldură.

— ...atât de elegantă, a completat în cele din urmă. Ar fi păcat să te fi îmbrăcat așa degeaba.

Dar nu era degeaba — avea să mă vadă Tina. Tina, care nu trebuia să se chinuie ca să-mi spună că sunt frumoasă, care n-avea mintea îngrădită, ci șlefuită ca o lentilă care focalizează lumina și reflectă clar lucrurile.

— Îmi pare rău, mamă, dar nu mă simt bine, am zis, îndepărtându-mă un pic de ea.

Ea a părut pe de-a-ntregul stupefiată.

— Tu nu te simți bine? N-are cum să te facă să te simți bine. Tatăl tău a murit.

— Nu la asta mă refer. Mă refer la *prefăcătorie*. Să ne prefacem că încă sunt măritată. Că suntem o familie mare și fericită, când nu suntem.

Ea și-a luat rânjetul ei comod de victimă, cu o mină sfâșiată precum o pereche de blugi preferați, purtați întruna. Întotdeauna mă înspăimântase faptul că putea să găsească ceva amuzant la propria dezamăgire. Ca și cum și-ar fi dus zilele așteptând să fie dezamăgită de viață și știind cu certitudine că așa avea să fie, apoi izbucnind într-un râs sinistru de una singură. Fusesse deșteaptă și se pregătise pentru ce era mai rău.

Era același rânjet pe care-l văzusem în dimineața când tata a murit într-un accident de mașină, în drum spre locul în care ne aflam acum, în urma unui atac de cord minor, după ce ne certaserăm toți trei la micul-dejun. Rămăsesem peste noapte la ei, după ce avusesem o ceartă explozivă, cearta finală cu CJ, din cauza unei agrafe de păr pe care nici măcar nu și-a dat seama că și-o prinsese de guler, când se întorsese acasă târziu din nou. În dimineața aceea îi anunțasem că de data asta eu și CJ n-aveam să ne mai împăcăm, că urma să intentez divorț pentru că eram lesbiană, iar ei știau amândoi că eram, pentru că și tata era homosexual.

— Știam că o să faci asta, a declarat mama într-un fel triumfător și bolnăvicios.

Era rumenă în obraji, iar picăturile de sudoare îi punctau fața precum acele înfipite într-o pernă.

— Mi-am zis, a continuat ea, poate că e mai bine să nu vină Ruth. Fiindcă știam că, dacă vii, o să faci în așa fel încât lucrurile să fie doar despre tine. Dar am vrut să fac pace și acum iată-mă aici, făcând exact ce știam că aveam să fac astăzi. Să te consolez pe tine, când de fapt eu am nevoie să fiu consolată.

I-am fost recunoscătoare că mi s-a dezvăluit atât de generos în toată cruzimea ei, pe care până la momentul acela o dezvăluisese cu măsură, cât să mă facă să mă

întorc și să mai cer. Ea a făcut să-mi fie atât de ușor — nu numai ușor, ci și *plăcut* — să-i întorc spatele. M-am urcat pe bicicletă și m-am dus la apă, unde bătea briza și unde era și Tina.

PAMELA

Miami, 1979

Ziua 540

În camera de hotel, telefonul a sunat chiar în momentul în care s-a deschis ușa.

— Trebuie să răspund, m-am trezit zicându-le, cu o notă de imposibilitate în glas, mamei lui Ruth și Tinei. Niciuna nu m-a băgat în seamă. Se holbau una la alta de parcă ar fi fost adversari în ring de-o viață.

— Pamela? l-am auzit pe domnul Pearl. Crezi că poți să-ți schimbi zborul?

Am simțit că puteam să respir iar. Deci tot urma să depun mărturie.

— Bineînțeles, am zis, expirând prelung. În ce zi să plec?

A urmat o pauză stânjenitoare.

— Bună întrebare! a răspuns el scoțând un hohot de râs care mi-a provocat o senzație de greață.

Era râsul unui om care se luptase toată ziua cu un copilăș fără minte și-și pierduse pofta de viață.

— Judecătorul Lambert dorește să vii la el la birou mâine-dimineață. După aceea o să decidă dacă rămâi pe lista martorilor sau nu.

Voiam să mă așez, făcusem bășici la tălpi, care mă dureau de la atâta stat în picioare, dar nici n-aveam chef să-mi mai calc o dată rochia. Nu era rentabil. Că s-ar fi putut să nu conteze. Fiindcă se putea să nu depun mărturie.

— Și *după aceea* o să decidă? Ce se întâmplă, Henry?

Nu cred că-i mai zisesem vreodată Henry domnului Pearl.

— Apărarea a mai făcut o solicitare de excludere a mărturiei tale de astăzi. În baza dovezilor că a fost influențată de relația ta cu Martina Cannon. Procurorul a venit cu declarația scrisă a mamei uneia dintre fetele dispărute în zona Lacului Sammamish.

M-am uitat fix la autoarea acestei afirmații, chiar acolo, în camera mea de hotel, stând cu spatele lipit de perete de parcă Tina ar fi amenințat-o fizic, deși Tina nu făcea

decât să stea la ușă cu brațele încrucișate și bătând din picior nerăbdătoare. Deși mi-am simțit furia urcându-mi în gât, am vorbit calm:

— Și ce spune declarația asta?

— Mama crede că fiica ei a fugit din cauza tulburărilor psihice. Se pare că a fost internată o vreme și s-a discutat să fie internată din nou. Teoria ei e că Martina Cannon i-a manipulat fiica și a profitat de ea, iar insistența cu care doamna Cannon susține că Ruth a fost ucisă în ziua aceea nu este, de fapt, decât refuzul de a accepta faptul că Ruth și-a dat seama că drumul pe care mergea era greșit și a fugit.

— Și totuși nu văd ce legătură are asta cu mine.

— N-are. N-ar trebui să aibă. Judecătorul trebuie pur și simplu să stea de vorbă cu tine și să se asigure că ești în deplinătatea facultăților mintale și că n-ai fost manipulată în niciun fel de Martina. N-ai fost, nu?

— Nu! am țipat eu.

— Așa credeam și eu, dar trebuia să te întreb.

— Ce se întâmplă dacă el decide că am fost? Că am fost influențată, adică.

M-am uitat la Tina, care, auzind cuvântul, a rămas cu piciorul ridicat deasupra covorului. *Influențată.*

— Uite, a zis domnul Pearl cu seriozitate, după care n-a mai zis nimic un timp.

Unde să mă uit? La ce? aproape că am țipat eu.

— În astfel de cazuri...

O tărăgăna, mai puțin sigur pe el. Mă durea sufletul. Urma să-mi zică o versiune a ceea ce îmi zisese tata luni la rând. Simțeam.

— ...de crime în serie...

Mi s-au înmuiat genunchii și, fără să-mi dau seama, m-am trezit așezată pe marginea patului. La naiba! O să-mi calc rochia din nou. Sau poate că nici n-avea să fie cazul. Am dus o mână la gură, răvășită de gândul că o chestiune mărunță de soiul ăsta m-ar fi putut împiedica să le spun tuturor adevărul, să câștig bătălia asta și să fac dreptate pentru Denise.

— ...se întâmplă rar să obții o condamnare pentru toate victimele, a zis domnul Pearl, expunând un amestec trist de explicații.... Dar, pentru că sunt atât de multe astfel de cazuri, partea bună e că în unele dintre ele măcar există dovezi clare scoase la iveală de criminaliști și așa pun mâna pe acești indivizi.

— Cum au pus mâna pe Al Capone acuzându-l de evaziune fiscală, am replicat eu ironic.

Domnul Pearl a gemut.

— Eu fac tot ce-mi stă în putință ca să câștig cazul pentru Denise și Robbie și pentru voi toate, fetelor. Dar, dacă judecătorul Lambert hotărăște să-ți suspende mărturia, există probe clare de natură medico-legală în cazul Kimberly Leach. N-o să iasă viu din Florida, îți promit.

Am închis ochii. Îmi dorisem să spună asta. Dar acum o spusese și mi-aș fi dorit să opresc timpul ca să păstrez un fir de speranță ce se destrăma. Fără mărturia mea, Inculpatul avea să câștige. Dacă nu puteam depune mărturie, nu știam dacă aveam *eu* să ies vie din Florida.

— Măine, la 8:45. În regulă?

Urma să fiu acolo la 8:30.

Mama lui Ruth a deschis gura înainte ca receptorul telefonului să ajungă în suport.

— Tânăra asta merită adevărul, i-a zis Tinei, încercând cea mai surprinzătoare tentativă de generozitate pe care am văzut-o vreodată.

— Poate că tu nu poți accepta asta. Însă nu-ți dă dreptul să le vinzi iluzii halucinante unor oameni aflați în situații vulnerabile.

— Știi care e definiția halucinației în psihiatrie? a întrebat Tina, ridicând din sprâncenele negre și așteptând să vadă dacă Shirley avea chef să ghicească. Nu? OK. Ei bine... — s-a sprijinit iar cu spatele de ușă și i-a zis, cu un căscat menit s-o enerveze — e o convingere falsă pe care o susții în ciuda dovezilor irefutabile care arată contrariul.

A dus mâna la gură și a continuat:

— Tu ești exemplul viu. Definiția din manual ți se potrivește atât de bine, încât devine plictisitor.

— Ești un om rău, a icnit Shirley.

Apoi mi s-a adresat mie, arătând cu degetul și încercând să mă convingă:

— Iată, avem chiar aici un om rău.

Tina nici n-a clipit.

— Există martori care au zis că au văzut-o pe Ruth la Lacul Sammamish în ziua aceea, vorbind cu un bărbat a cărui înfățișare se potrivește cu semnalmentele Inculpatului. Și mai incriminator...

Tina a ridicat brațele înspre tavan, ca și cum Shirley n-avea s-o creadă niciodată pe-asta, iar Shirley s-a întors cu un obraz la perete, de parcă Tina i-ar fi dat una din rever, cu toate că între ele era câtă distanță permitea suprafața camerei de hotel.

— Ruth era fericită și nu fugi de o viață care te face fericită.

— Atunci, de ce nu s-a găsit niciodată cadavrul? a replicat Shirley dezlipindu-și fața de la perete.

Și-a unit degetele ca într-o rugăciune și le-a îndreptat spre mine. *Te rog. Gândește-te la asta.*

— Au trecut cinci ani. Au găsit cadavrul celeilalte fete care a dispărut în ziua aceea. Dar nu și pe al lui Ruth. Nu ți se pare ciudat lucrul acesta? mi-a aruncat ea o privire plină de reproș — *fii puțin rezonabilă*, asta părea să zică.

— Fiindcă nu-l caută nimeni! a tunat și a fulgerat Tina. Mama celeilalte fete a fost la toate canalele de știri care au primit-o. S-a dus la secția de poliție în fiecare zi, timp de trei luni; a fost al dracului de încăpățânată!

A dat un pumn în perete și a tipat frustrată:

— Dar *tu*, tu n-ai avut decât încăpățânarea să te asiguri că n-o caută nimeni! Dacă mama unei fete care e dată dispărută îi spune detectivului care se ocupă de caz că, de fapt, nu există nimic care să dea de bănuț, el *o crede*.

— Da, pentru că eu sunt mamă. Dar tu ce ești? Tu n-ai nimic, a zis Shirley cu o mică grimasă răutăcioasă, nespus de încântată de ea însăși.

Auzind asta, Tina s-a încurcat, rănită, *minimalizată*. Iar eu am simțit cum înăuntrul meu izbucnea un foc protector, ca și cum ea n-ar fi fost numai sora mea, ci sora mea mai mică. Când era vorba de durerea mea, oamenii se purtau cu mine cum te-ai fi purtat cu un om matur, trecându-mi cu vederea suferința.

— Nu cred deloc că ai halucinații, i-am spus lui Shirley. Cred că mai degrabă ai prefera ca toată lumea să creadă că fiica ta a fugit. Căci, dacă numele ei e legat de toată chestia *asta*, oamenii se pot apuca să sape. Și s-ar putea să afle că își trăia viața într-un fel care ție ți se pare rușinos. Așa că ai prefera să nu știi niciodată ce s-a întâmplat cu *fiica ta* ori să nu știi unde e îngropată, decât să riști să descoperi că nu era „perfectă”. Ce fel de mamă ești tu?

Shirley a clipit amuțită și a izbucnit în lacrimi. Sau măcar s-a prefăcut, ducându-și mâinile în dreptul feței și scoțând toate sunetele necesare. Mi-a așteptat reacția suficient cât să-și dea seama că n-aveam să-mi retrag cuvintele, n-aveam s-o consolez și n-aveam să-i zic că n-am vrut, că ea era mamă, ceea ce o făcea automat o sfântă. Când n-am făcut decât s-o las să bocească mai departe, și-a luat mâinile de pe față și m-a fixat cu ochii ei uscați și duri.

— Acum aș vrea să plec, a spus cu un tremur curajos în voce, ca și cum noi am fi ținut-o acolo împotriva propriei dorințe, când în realitate ea mă căutase pe mine.

Tina i-a deschis ușa și a ridicat mâna într-un gest exagerat, trasând o jumătate de cerc. *Găsești ieșirea și singură.*

— Prea bine! a țâțâit Shirley.

Și-a netezit bluza și s-a uitat la mine într-un fel care-mi arăta că era profund dezamăgită.

— Măcar de data asta un reporter a spus adevărul. Ești pe de-a-ntregul sub vraja ei. Mult noroc, domnișoară! a exclamat lividă la chip și țâșnind pe ușă furtunos.

Tina și cu mine ne-am uitat una la alta mult timp după ce a plecat, nevenindu-ne să credem și totuși

așteptându-ne la așa ceva. Ar trebui să existe un cuvânt care să exprime cât de puțin te pot surprinde oamenii. Presupun că acel cuvânt e *blazat*, dar eu nu sunt așa. Fiindcă de partea cealaltă se găsește cineva ca Tina, care m-a învățat să nu fiu surprinsă că oamenii pot fi atât de buni, încât să lipsești de la serviciu o săptămână, să conduci toată noaptea sau să te pui în pericol de dragul lor. Unii oameni sunt evenimente de tip lebădă neagră.

PAMELA

Tallahassee, 2021

Ziua 15 826

Carl poartă un tricou pe care scrie *Make Orwell Fiction Again*³⁷ și, în ciuda a tot ce ne-a făcut, sunt insuportabil de tristă imaginându-mi cum și-a făcut singur tricoul pe Redbubble, de la unul dintre calculatoarele din sala media a centrului de îngrijire în care locuiește acum.

— Când am ajuns la Seattle, a povestit el, referindu-se la ziua în care ne-am despărțit în Aspen, am vorbit despre caz cu oricine a fost dispus să discute cu mine. Și mi-a ajuns la ureche un zvon.

A ridicat un deget, ca Sherlock Holmes.

— De fapt, mai degrabă o teorie.

E ora 13 într-o zi de joi și Carl e lucid. Pentru el, cea mai bună perioadă e cea de după prânz. Soarele apune din ce în ce mai devreme și lui îi ia mai mult să risipească zăpăceala dimineții, cum am văzut la prima noastră întrevvedere, ce avusese loc la 11 dimineața, oră considerată sigură mai deunăzi. M-au externat de la Tallahassee Memorial fără vreun diagnostic de contuzie ori hemoragie internă, iar suturile din buză se vor resorbi în două săptămâni. Rana mea e minoră pe lângă hemoragia intracerebrală suferită recent de unul dintre asistenți, după ce Carl i-a azvârlit un scaun în cap. Atunci s-a apucat dr. Donnelly să-i pună pe cei care vin în vizită la el să semneze o declarație pe proprie răspundere.

— Care era teoria? l-am întrebat inofensiv, interesată, dar nu disperată să aflu.

Momentele când Carl iese să ia aer sunt puține și se pot sfârși brusc, cum am constatat eu însămi. Dacă i se pare că aude ceva amenințător sau încordat în tonul meu, acel Carl care deține informația pe care a ținut-o ascunsă de noi timp de 40 de ani o să dispară, iar eu s-ar putea să nu-l mai văd niciodată.

— Teoria avea legătură cu casetele înregistrate de poliția din Seattle când a venit în Utah să-l interogheze după prima evadare, explică el cu o voce bizară, ca de

discurs, de parcă n-ar vorbi cu mine, ci ar ține o prelegere, cum a tot ținut în deceniile de după publicarea cărții sale.

Vrea să spună Colorado, nu Utah, însă dr. Donnelly m-a sfătuit să nu-l corectez. Dau din cap aprobator, îndemnându-l să continue.

— Țin minte că am văzut casetele cu interogatoriul pe listă cu obiecte pe care mi-ai arătat-o.

În ziua în care te-am sărutat, aş putea să adaug, dar de fiecare dată când îmi amintesc mă cuprinde un nou val de rușine.

El pocnește din degete și arată spre mine. *Exact*. Soarbe din cafeaua pe care i-a făcut-o un membru al personalului de îngrijire. Cu gheață, ca să nu se aleagă nimeni cu arsuri de gradul trei.

— Circula teoria, continuă el, că în interogatoriul înregistrat pe casetele acelea își mărturisește fapta.

— De ce ar mărturisi? mă întreb eu cu indiferență, deși inima îmi bate să-mi sară din piept.

— Ah... se gândește el, ca și cum ar putea exista o mulțime de motive.

Creează un sentiment de anticipație, se bucură de atenția mea. În vreme ce eu agonizez.

— În statul Utah [Colorado] exista pedeapsa cu moartea, dar în Washington nu. Și știi și tu. După prima evadare, ajunsese rău. Încercase să supraviețuiască în munți o săptămână, fără adăpost, hrană sau somn. Strategia lui era să-i momească pe detectivii din Seattle, să le dea ceva care să-i facă să vrea să-și arate mușchii și să-l extrădeze. Să-l scutească de procesul Caryn Campbell, pe care era aproape sigur că avea să-l piardă, după tentativa de evadare. Cine e vinovat nu încearcă să evadeze. Știa că acuzarea avea să folosească asta împotriva lui dacă cazul Caryn Campbell ajungea în fața completului de judecată și că avea să sfârșească în ștreang.

Ridic din sprâncene și murmur:

— Logic.

Și chiar e logic. Carl nu zice nimic o vreme, iar eu observ că se uită supărat către ușa dinspre sala de așteptare pentru vizitatori. Nu e nimeni acolo. Suntem doar noi în sala zugrăvită în kaki, cu fotolii cu dungi roșii și o canapea bej, cu perne cu dungi roșii asortate. Asta se cheamă stil de viață luxos pentru seniori, deși centrul arată ca un hotel de patru stele, construit pe la 1900 și rămas neatins de atunci. Însă după aceea...

— Poliției din Seattle nu i-a plăcut chestia asta, zice Carl și amintirea ce-i însoțește afirmația îl înveselește. Se concentrează din nou asupra mea, luminându-se pe măsură ce-și aduce aminte de vremurile în care fusese un ziarist versat și îndârjit.

— Presiunea opiniei publice, care-l voia înapoi în Florida, era deja foarte mare. Polițiștii din Seattle încercau doar să țină lucrurile sub control până când își făceau propriul rechizitoriu, iar asta cere timp, dacă voiau să facă o treabă ca lumea. Nu să grăbească lucrurile doar de dragul de a spune că au făcut ceva, cum au făcut celelalte jurisdicții. Dar eu nu mă las și ei își dau seama că trebuie să-mi dea ceva.

I s-au dilatat pupilele; obrajii îi sunt ca ai mei după antrenamentul de dimineață — îmbujorați de satisfacție.

— Un detectiv sugerează să merg să vorbesc cu mama uneia dintre victime. Femeia aia... fluieră Carl, făcând ochii mari și vrând să sugereze: *Ce om îngrozitor!* Ea îmi spune că nici măcar nu crede că fiică-sa e o victimă.

Chipul său capătă o expresie de neîncredere. Îmi povestește toate astea la timpul prezent, ca și cum ar fi la Shirley la ușă chiar în clipa asta.

— E evident că vrea să ascundă ceva, dar...

Carl se întrerupe brusc, de parcă l-ar fi scos cineva din priză.

Eu nu mă pot abține:

— Dar *ce?*

Își duce pumnii la urechi, ca și cum n-ar putea suporta judecata din glasul meu.

— Este prins de poliție. Și toată lumea vrea să vorbească cu el, să-i afle povestea.

Clipește la mine ca un copil, plin de regret. Abia dacă mai are sprâncene, ochii însă și-au păstrat aceeași nuanță minerală de verde.

— Cum ai scos-o de la el? îl întreb blând.

El duce mâinile la gură și mărturisește în șoaptă:

— l-am scris. l-am zis — privește iar spre pragul ușii în care nu e nimeni — că aveam dovezi care îi susțineau nevinovăția într-unul dintre cazurile de crimă în care era acuzat și m-a trecut imediat pe lista de vizitatori. Atunci am început un fel de prietenie și...

Carl se întoarce la nararea la timpul trecut, ca și când ar avea nevoie să ia distanță față de omul care a făcut asta. Privirea lui se plimbă de la ușă la mine, de la ușă la mine.

— *Te rog*, mă imploră și se face mic, cuprins de o spaimă teribilă.

Mă trag într-o parte și mă îndepărtez de el, luând o poziție neprimejdioasă, cum m-a sfătuit dr. Donnelly, dacă simțeam că sunt pe cale să-l pierd.

— Dacă-ți zic unde îl găsești, poți s-o faci să mă lase în pace? îmi șoptește el înspăimântat.

Bănuiesc că persoana la care se referă sunt eu.

Într-o lume ideală, Carl ar fi un om întreg care ar putea rezista unei pedepse usturătoare din partea mea, pe care visam să i-o administrez când eram mai tânără și mai rigidă din cauza lipsei de experiență. În timp imboldul acela s-a domolit, anii rearanjând treptele pe scara priorităților mele. Dorința de a-l pedepsi a trecut pe o treaptă de jos, apoi și mai jos, până a fost urmată de ceva mai sofisticat decât răzbunarea.

— Ea n-o să te mai deranjeze de-acum înainte, îi promit eu și nici măcar nu trebuie să mimez bunătatea.

Tina i-a zis să se ducă dracului, iar acum, după ani și ani, exact acolo se găsește.

³⁷ „Faceți ca Orwell să redevină ficțiune”. Cel mai probabil, aluzie la celebrul roman 1984 al scriitorului

englez, care descrie un univers totalitar, în care totul e controlat (*N.t.*).

PAMELA

Miami, 1979

Ziua 541

Judecătorul Lambert copia ceva din dosarul cazului când secretara m-a condus la el în birou, cu cinci minute peste ora stabilită.

— Bună dimineața, domnule, am început înclinând din cap și păstrând o distanță respectuoasă față de biroul lui mare, cum fac acum când cineva în fața mea își tastează codul cardului la bancomat.

Domnul Pearl m-a instruit să iau loc numai după ce eram invitată, lucru la care am răspuns prin *Știu asta*. Deși nu știam, nu tocmai. Protocolul standard din sala de judecată nu era așa, doar judecătorul Lambert era așa.

Nu m-a băgat în seamă. Secretara m-a încurajat cu un surâs matern, parcă pentru a transmite locului căldură umană, înainte să iasă și să închidă încet ușa, tresărind ușor când a auzit scârțâitul balamalelor. Expresia asta aveam s-o am și eu într-o zi, încercând să ies fără zgomot din camera fiicei mele, după ore bune în care o legănasem ca să adoarmă.

Am rămas acolo un timp, cu ochii la judecătorul Lambert, care-și nota chestiuni esențiale din solicitarea de excludere a mărturiei venită foarte târziu, cu o zi în urmă. Mă așteptasem ca biroul lui să arate ca un bar englezesc vechi — tavan jos, pereți roșiatici din lemn de nuc, mobilă de piele texturată, băuturi maronii pe o tavă din alamă —, dar încăperea avea ceva matern, mobilă tapițată în brocart în nuanțe metalizate, reproduceri botanice franțuzești îngălbenite, înrămate pe pereți. Judecătorul a închis dosarul și a ridicat ochii la mine, într-un fel menit să mă intimideze.

— Sunteți atât de tăcută, că nici măcar nu mi-am dat seama că erați aici, mi-a zis chicotind. Luați loc, vă rog. Mă agitați.

Era a doua oară în 24 de ore când cineva îmi spunea asta.

— Vă mulțumesc, domnule, am zis și, cufundându-mă în perna tare a scaunului cu model de trandafir, m-am gândit la țesătura de pe peretele din camera lui Denise din Jacksonville.

Chiar aceea pe care o admirase Carl în ziua în care ne cunoscuserăm. Era o bucată dintr-o cuvertură Navajo care se purta pe umeri și se vedea că femeia care o lucrase o făcuse în niște condiții dificile, mi-a explicat odată Denise. *Vezi modelul liniilor, ca niște unde radio?*, îmi zisese, arătându-mi cum se ridicau și coborau abrupt, pe orizontală, alcătuind un șir haotic de romburi. Formele au început să apară abia pe la mijlocul secolului al XIX-lea, când unele familii hispanice din sud-vest au prins femei și copii Navajo și i-au transformat în sclavi. Textilele erau valoroase și femeile erau obligate să le țeară, familiile care le țineau în captivitate făcând astfel profit. Ca să-și sfideze opresorii, au născocit o nouă succesiune de elemente, linii și simboluri țesute la război transmitând faptul că nu făceau țesăturile de bunăvoie.

Aveam să dau dovadă de respect față de judecătorul Lambert în biroul lui, nu fiindcă îl respectam, ci pentru că nu aveam de ales și trebuia să depun mărturie la proces.

— Se pare că aveți niște relații îndoielnice, a zis el apostrofându-mă în glumă.

A ridicat un deget spre mine — *nț, nț, nț*. Cât de bine trebuie să se fi simțit în postura lui, în timp ce eu mă străduiam din toate puterile să n-o iau razna.

— Care vă bagă în cap tot felul de scorneli, dacă e să cred ce scrie în declarație, a continuat el.

Eu mă holbam la el cu niște ochi de căprioară.

— Domnișoară Schumacher, a zis, pierzându-și brusc răbdarea, să cred?

— Categorie nu, domnule.

— Categorie nu?

A ridicat din sprâncene.

— Nimic nu e categoric în viață, domnișoară Schumacher.

— Nu, domnule, am aprobat eu repede.

S-a lăsat într-o parte, cu mâinile late pe pântecul tare de om bătrân, cu steagul statului Florida de o parte a perciunilor argintii și cu drapelul Statelor Unite de cealaltă, semănând așa de tare cu o broască cu chip uman, că aproape că mă așteptam să orăcăie la mine.

— Povestește-mi cum ai ajuns să te cunoști cu Martina Cannon.

— Ne-am cunoscut la spital, domnule. La Tallahassee Memorial. În dimineața zilei de luni care a urmat atacului.

— Și cum a decurs întâlnirea aceea?

— La ce vă referiți, domnule judecător?

Și-a întors o mână pe burtă, iritat.

— Adică despre ce ați vorbit? Când ați aflat că era din Seattle și avea legătură cu o fată de acolo, despre care se presupunea că dispăruse?

— În ziua aceea.

Mi-am dat seama că răspunsul meu scurt putea părea defensiv.

— M-a dus acasă cu mașina, am continuat, și mi-a zis cine era și că ea credea că persoana vinovată de ce s-a întâmplat la reședința asociației mele studențești era de vină și pentru dispariția prietenei ei.

— Atunci ați auzit prima dată numele Inculpatului?

— Da, domnule judecător, am recunoscut cu durere.

— Chiar așa? a mormăit ca pentru el însuși, parcă surprins să constate că, de fapt, declarația mamei lui Ruth nu era tocmai lipsită de conținut.

A rămas tăcut, pe gânduri câteva clipe, în timp ce eu simțeam că eram arsă de vie.

— Dacă aș putea spune un ultimul lucru, domnule... am deschis eu gura și am tresărit puțin, fiind sigură că avea să mă apostrofeze că am vorbit neîntrebată.

Spre surprinderea mea, judecătorul doar s-a uitat la mine cu deschidere și curiozitate.

— Dacă aveți ocazia de a mai trece o dată prin declarația inițială pe care am dat-o la poliție, o să vedeți că am susținut insistent că individul pe care l-am văzut

la ușa de la intrare era un necunoscut. Știu că prima dată am zis că am avut impresia că era Roger, dar după aceea am zis și că acesta a fost doar un gând trecător. Și că mi-am venit în fire imediat și mi-am dat seama că nu mai văzusem acea persoană niciodată. Și mi-am susținut afirmația în fața tuturor celor cu care am vorbit în următoarele 30 și ceva de ore, cu destul timp înainte să o cunosc pe Martina Cannon. În fața surorilor mele, a iubitului meu, chiar și a absolventei care ne-a găzduit la ea acasă în seara aceea. Iar după aceea, cu toate că șeriful Cruso s-a concentrat asupra lui Roger în primele câteva săptămâni, eu am rămas la aceeași convingere. Am insistat că nu pe Roger l-am văzut, deși mi-aș fi ușurat mult viața dacă aș fi cedat presiunilor. Și ce încerc să spun, am zis roșind un pic, căci judecătorului Lambert deja îi scliffeau ochii — „Judecătorii preferă concizia în cadrul mărturiilor“, avertizase recent un profesor de la Facultatea de Drept —, e că nu sunt o persoană ușor de influențat.

El și-a ținut buzele, gânditor.

— O să fie nevoie să recitesc declarațiile. Să vorbesc cu oamenii ăștia față în față. Atunci, o să-i dați domnului Pearl numele acestor martori.

Mâna aceea s-a mișcat iar, de data asta fluturând din degete. *Hai pa-pa*, ar fi putut foarte bine să-mi zică.

— Vă mulțumesc, domnule judecător, am zis eu într-un fel jalnic, lingușitor, care mă bântuie și acum.

PAMELA

Miami, 1979

Ziua 542

În camera de hotel am devenit apatică și m-am apucat să privesc pe geam. Se vedea un panou cu filmul *Our Winning Season* cu Dennis Quaid, obturând vederea către ocean și în primele două zile am luat treaba asta drept un semn de bun augur. Dar în a treia zi mi-am dat seama că stăteau la hotelul acela și unii membri ai apărării și cine zicea că nu era de bun augur pentru *ei*? Atunci am început să trag draperiile.

Nu era vorba că nu aveam voie să plec. Puteam să mă duc oriunde doream câtă vreme nu ratam vreun telefon de la domnul Pearl, care mă ținea la curent cu noutățile. O dată am încercat să ies la o plimbare exact la ora la care începea procesul, în ideea că era puțin probabil să mă sune atunci. Dar n-am mers decât o jumătate de cvartal și mi-am adus aminte că metoda preferată a Inculpatului de a-și arăta disprețul era să întârzie permanent, așa că m-am întors și am luat-o repede înapoi. Eram atât de paranoică în hotărârea mea de a nu face nimic care să-mi păteze credibilitatea în ochii judecătorului Lambert, că nici măcar n-o lăsam pe Tina să-mi aducă o ceașcă de cafea dimineața, înainte să plece la tribunal. *Nici măcar dacă o pun în fața ușii?*, m-a întrebat ea prin ușă. *Te rog, pleacă!*, am șuiert eu, îngrijorată ca nu cumva să ne audă cineva din presă și să scrie că martorul ocular a cărui mărturie e posibil să fi fost influențată vorbea cu femeia care e posibil s-o fi influențat.

Să devii apatic e altceva decât s-o iei razna. În cele șapte zile petrecute în camera de hotel din Miami așteptând hotărârea judecătorului Lambert, n-am pierdut contactul cu realitatea, însă unele convingeri au început să mi se clatine asemenea unei măsele de minte bolnave. Simțind aceeași durere surdă ca atunci când ai un dinte infectat, am ajuns să pun la îndoială lucruri pe care înainte le consideram incontestabile.

În vara aceea făceam practică într-o firmă mare, la departamentul de achiziții, fără a fi în stare să recunosc

față de mine însămi că-mi uram supervizorul cu mutră oribilă, căruia îi făcea plăcere să le amintească tuturor practicanților că nu erau plătiți pentru cât de străluciți erau, ci pentru disponibilitatea lor, și că era genul de slujbă care nu doar că îți afecta viața personală, ci *devenea* viața ta personală. Ceea ce uram, ceea ce îmi crea un sentiment de gol aproape nihilist era ideea de a avea o carieră în care să reprezint firme, nu ființe umane reale. Majoritatea celor care intrau în domeniul dreptului comercial și corporativ, ca tata, erau atrași de caracterul impersonal. Ultimul lucru pe care și-l doreau era să aibă de-a face cu un client în mijlocul unei crize, cu cineva care trecea printr-un divorț, care se lupta să obțină custodia copiului, care dădea faliment. În copilărie, tata râdea tot timpul de cât groaznic suna, iar eu îl aprobam vehement, fiindcă aveam nevoie de asta, de singurul lucru pe care-l aveam în comun. Dar, stând în camera aceea de hotel întunecată, forțată să mă întreb cum ar fi fost să sune telefonul și să aflu că judecătorul Lambert îmi suspendase mărturia, toate acestea rezultând în faptul că jurații aveau să-l considere nevinovat pe Inculpat, am fost totodată forțată să mă gândesc la cum s-ar simți doamna Andora, părinții lui Robbie sau Jill, Eileen și Sally dacă i-ar vedea iar mutra aia îngâmfată în ziare, cu pumnul ridicat triumfător. Cum aveam să mă împac cu mine însămi dacă urma să fie așa? Și știam că răspunsul nu era prin a mă asigura că firmele mari și prospere se supuneau legii ca să rămână mari și prospere.

În ziua a patra, când l-am sunat să-i zic că eram tot în Miami, așteptând să aflu dacă și când aveam să depun mărturie, supraveghetorul ăla cu glas mucos m-a informat puțin cam prea nerăbdător că mă aventurasem pe teritoriul absențelor nemotivate. În ziua instructajului fusesem avertizați că, dacă lipseam de la lucru mai multe de trei zile, se putea să fim concediați.

— Nu pot face nimic, i-am spus supraveghetorului pe care nu mai știam cum îl chema, dar a cărei față schimonosită, de constipat, mi-o aduceam aminte.

— În viața reală, a zis el amuzat, de parcă ar fi știut mai mult decât mine despre inconvenientele vieții reale, clientului nu-i pasă de situația ta, oricât de deosebită ar fi ea. În viața reală, tocmai ți-ai pierdut clientul.

În capul meu treaba era atât de clară, că parcă mi-ar fi șoptit cineva la ureche: *Să nu-ți pese nici cât negru sub unghie.*

— E posibil să mai dureze o vreme, am răspuns impersonal.

Fusese obositor să mă prefac în continuare că îmi păsa, cu toate lucrurile acelea pe cap. Nu mai aveam pic de putere.

— N-aș vrea să vă dezamănesc mai mult decât am făcut-o deja. O să-mi scriu demisia astăzi.

— Hai să nu ne grăbim, s-a bâlbâit supraveghetorul.

— Vă mulțumesc pentru înțelegere, am spus eu cu grație. Îmi cer scuze pentru inconvenientele pe care le-aș fi putut provoca. Rămas-bun!

Am închis repede, în caz că avea să mă caute domnul Pearl.

PAMELA

Miami, 1979

Ziua 548

Din boxa martorilor, când domnul Pearl m-a întrebat dacă persoana pe care am văzut-o la ușa de la intrare se afla în sala de judecată, am răspuns „Da. Se află în sală”.

După aceea, ridicând mâna dreaptă ca să-l identific pentru jurați, m-am trezit că mă ridicam, dintr-un impuls la fel de instinctiv ca în noaptea aceea, în Casă, când în loc să fug de el am fugit spre el. Distanța dintre noi era acum aproximativ aceeași ca atunci. Aproape patru metri și ceva. Numai că, de data asta, mi-a întors privirea plictisit, cu un cot pe masa avocaților și ținându-și bărbia în palmă, cu degetele răsfirate. Depuneam mărturie de o oră, mai aveam o oră și nu el era cel ce urma să-mi pună întrebări. Felul în care îl reprezenta echipa lui, chemând martori neimportanți să ia cuvântul pentru ca el să-i poată interoga fără să-și distrugă apărarea, avea să-mi amintească mai târziu de un copil căruia i se dădea un celular de jucărie ca să-i imite pe adulți, dar *el* nu era un copil.

— Liniștiți-vă acum.

Indicația a venit dinspre cea mai impunătoare dintre băncile din sală. Deși decisese că puteam să depun mărturie, îl disprețuiam pe judecătorul Lambert cu toată ființa mea pentru felul în care mi se adresa cu *domnișoară*, iar Inculpatului cu *tinere*, iar mai târziu numindu-l *cowboy*, *compadre*³⁸, *partener*. Eu aveam 23 de ani, iar Inculpatul, 32. În primul an la Facultatea de Drept avusesem note mari. *Eu* eram tânăra, *compadre*, mai aproape de a deveni egala lui decât era Inculpatul, dar, la cum îi vorbea judecătorul, nu ți-ai fi dat seama niciodată.

M-am așezat la loc în ritmul meu, netezindu-mi poala rochiei.

— Ce faceați chiar înainte să coborâți și să-l vedeți pe Inculpat? a continuat domnul Pearl.

— Dormeam.

— Cum vă petrecuserăți noaptea dinainte?

— Organizând programul voluntarelor pentru unele dintre evenimentele noastre caritabile din primăvară. Apoi am terminat de citit ceva pentru un curs de economie.

— O seară plină. Și ați văzut-o pe Denise?

— Da. A trecut pe la mine prin cameră fiindcă voia să împrumute o haină și să vadă dacă voiam să vin cu ea la o petrecere.

— Și ce i-ați spus?

— I-am spus că nu puteam pentru că aveam prea mult de lucru.

— Cum a reacționat?

— A fost dezamăgită și a încercat să mă facă să mă răzgândesc.

— Ce v-a zis?

— Mi-a zis că era ultima noastră primăvară împreună, fiind studente în an terminal, și că meritam să mă distrez puțin.

Mi-am orientat genunchii astfel încât să mă adresez juraților. Domnul Pearl îmi spusese să încerc să-o reperez pe jurata cu ochelari cu rame precum ochii de pisică și cruciuliță de argint la gât. Era asistentă medicală și mamă singură, o femeie care simțea probabil simpatie la auzul poveștii altei femei sufocate de termene-limită și obligații.

— Mi-a zis că era vorba doar de o singură petrecere și că aveam toată viața la dispoziție ca să fiu Pam Perfecta.

— Așa vă spunea, Pam Perfecta?

— Da. Așa mă poreclise ea. După reclama la sprayul pentru gătit. Știți reclama aceea care-ți promite că o să consumi mai puțini bani, calorii și timp?

Juratele schimbau zâmbete între ele, dând din cap aprobator.

— La sfârșit îți arată întotdeauna mâncarea, care arată delicios și despre care susțin că a ieșit PAM Perfect.

— Și de ce vă spunea așa?

Veronica Ramira a obiectat împotriva acestei întrebări. Invita la speculații.

— Cum vi se părea porecla dată de Denise?

— Râdeam amândouă de ea, dar în forul meu interior mă jena un pic. Nimeni nu vrea să fie perfect.

— Nu? a întrebat domnul Pearl încruntat.

— Nu după standardele studențești. Studenția e acea perioadă din viață când vrei să te distrezi. Iar eu nu mă distrăm. Eu puneam multă presiune pe mine ca să fac totul ca la carte. Încă o fac.

Mama singură mă urmărea cu atenție.

— E corect să spunem că simțeați că porecla vi se potrivea destul de bine?

— Da. De aceea mă jena. Nu puteam să mă apăr când Denise îmi zicea Pam Perfecta, fiindcă știam că era adevărat.

Când a venit rândul apărării să mă interogheze, Veronica Ramira a aruncat un ochi la notițe înainte să se ridice. Avea părul strâns la spate cu agrafe prinse în părți, ceea ce avea asupra ei un efect de întinerire, de parcă ar fi fost o fetiță. Știam că o făcea înadins, că dorea să creeze o iluzie optică pentru jurați — așa cum o tânără îi putea acuza clientul de o faptă cumplită, alta putea să-l creadă nevinovat. O mișcare isteată din partea ei. Nu că i-ar fi recunoscut cineva vreodată meritul ăsta.

— Bună ziua, domnișoară Schumacher, m-a abordat ea pe un ton agreabil.

— Bună ziua, i-am răspuns.

Am zâmbit una la alta pline de ură.

— Aș vrea să încep cu seara de sâmbătă, 14 ianuarie, a spus ea, pășind în jurul mesei avocaților, cu mâinile împreunate confortabil în regiunea abdomenului. Seara dinaintea atacului. La ce oră ați adormit?

— Nu știu exact, dar câteva dintre fete au venit la mine în cameră și au zis că mergeau să ia prăjituri cu ciocolată de la Jerry's, care se închidea la miezul nopții. De la Casă până acolo sunt zece minute de mers pe jos, deci aș estima că era în jur de 23:40, 23:45. Dar, când s-au întors, eu adormisem.

— Și de unde știți asta?

— Mai târziu una dintre surorile din asociație mi-a povestit că a urcat să-mi spună că aduseseră prăjitură, dar m-a găsit dormind și a hotărât să mă lase în pace.

— Deci cel mai târziu ați fi putut adormi la 00:15 dimineața.

— Da, am încuviințat eu. Pare corect.

— Și ziceți că v-ați trezit la 3 fără ceva dimineața, corect?

— Corect.

— Două ore și 45 de minute e un interval semnificativ în ceea ce privește somnul, sunteți de acord?

— De fapt pentru mine e o noapte întreagă, am răspuns și câteva dintre jurate au râs.

Veronica Ramira era neclintită. Ceea ce era de-a dreptul îngrijorător. Avea cu siguranță un as în mânecă.

— Nu știu cum sunteți dumneavoastră, dar eu sunt destul de amețită când mă trezesc dintr-un somn adânc.

Eu n-am zis nimic. Nu era o întrebare.

— Vă simțeați amețită?

— Puțin, la început. Dar apoi am ieșit pe coridor, am văzut că lustra era încă aprinsă și mi-am revenit. Sunt obsedată de ordine și când lucrurile nu sunt la locul lor, mă ocup să le aranjez. Voiam să văd de ce nu mergea temporizatorul. Asta m-a făcut să-mi revin din amețeală.

— Asta face parte din a fi Pam Perfecta?

Când unul dintre jurați a chicotit, patru jurate au întors capetele către el, muștrându-l cu expresii aspre. Iar zâmbetul lui s-a domolit și s-a transformat în scuze.

— Dacă Denise ar fi aici și, Doamne, cât mi-aș dori să fie, v-ar spune că da! am replicat, cu o voce venind parcă dintr-o altă lume, căci îmi închipuam că Denise și-ar dori foarte mult asta.

Mi-am șters lacrimile și am aruncat o privire spre domnul Pearl. *E în regulă să arăți puțină emoție, îmi zisese el, dar judecătorului Lambert nu i plac istericalele.* Domnul Pearl m-a aprobat aproape imperceptibil. *Suficient.*

— Și ce s-a întâmplat după aceea?

Am povestit pentru ultima oară. Despre reluările serialului *I Love Lucy*. Despre farfuriile murdare din sala de recreere. Despre curentul care venea de la ușa din spate. Despre bufnitură. Despre impulsul primordial de a-l pune la pământ.

— Și ați crezut că individul pe care l-ați văzut la ușă era Robert Yul, corect?

— Doar pentru o fracțiune de secundă, apoi m-am uitat mai atent și mi-am dat seama că nu-l cunoșteam.

— Dar lustra era aprinsă, totuși.

Veronica Ramira a ridicat capul spre neoanele de pe tavanul sălii de judecată care emiteau o lumină aspră, înroșindu-i ochii.

— Ați putea spune că în hol era lumină ca aici?

— Aproape ca aici.

— Dar, cu toate astea, tot ați crezut că l-ați văzut pe Roger? a continuat ea fără să clipească.

— Asta numai o clipă, am repetat cu un anumit sentiment de ușurare, crezând că strategia ei ieșise în sfârșit la iveală.

Dacă asta e tot ce avea, atunci mă descurcam.

— Dar după aceea mi-am revenit și mi-am dat seama că nu-l recunoșteam pe omul acela.

— În ce relații erați cu Roger Yul? a reluat ea repede.

Tulburarea pe care o simțeam în stomac s-a intensificat, dar am răspuns și eu repede, căci nu doream să creadă că m-am împotmolit.

— Eram prieteni. Era în aceeași fraternitate ca și iubitul meu și ieșea cu Denise de ani buni — când se certau, când se împăcau.

— Deci ați petrecut mult timp cu el?

— Era din gașcă. Ne găseam în același loc, umblând cu aceiași oameni destul de des.

— Dar niciodată singuri.

Aici m-am împiedicat.

— N...nu. Bineînțeles că nu. Nu petreceam timp împreună doar noi doi.

— N-ați rămas niciodată singură cu Roger? a zis Veronica Ramira neîncrezătoare.

— Sunt sigură că s-a întâmplat... de-a lungul anilor. Poate când s-o fi dus cineva la toaletă, da, om fi rămas singuri câteva minute.

— Și într-una dintre aceste dăți v-ați sărutat? a întrebat ea.

Boxa martorilor e concepută astfel încât să fie a doua ca înălțime din sala de judecată, mai mică decât a judecătorului, dar mai înaltă decât a juraților, pentru a sugera importanța persoanei care depune mărturie. O urmare involuntară a acestei configurații este că îi oferă o vizibilitate bună martorului — poți să vezi absolut toate persoanele din sală care asistă la proces. În clipa aceea am dat cu ochii de doamna Andora, care arăta de parcă tocmai ar fi avut o revelație divină. Știu ce credea — de aceea ultima despărțire fusese atât de urâtă. De aceea a ajuns Denise la spital deshidratată.

Vocea Veronicăi Ramira a tăiat ca un cuțit:

— V-am întrebat dacă v-ați sărutat cu Roger, domnișoară Schumacher.

Trebuia să îmi dau seama cât de gravă era situația, așa că mă uitam la domnul Pearl când am răspuns:

— S-a dat la mine o dată.

Era gravă cu certitudine.

— V-ați sărutat?

— *El* m-a sărutat pe *mine*. Și l-am împins imediat. Era foarte beat și cred că a doua zi nici nu mai ținea minte. Veronica Ramira a zâmbit ca și cum treaba asta era exact genul acela de vinovăție pe care se aștepta s-o recunoască o fată care se sărutase cu iubitul celei mai bune prietene.

— Iar Denise s-a despărțit de el după asta, în decembrie, înainte de atac, corect?

— Corect. Fiindcă i-am zis ce a făcut. A fost distrusă și m-a pus să promit că n-aveam să spun nimănui.

Și nu le spusese nici detectivilor, nici domnului Pearl, în ideea că nu conta, fiindcă doar doi oameni de pe fața pământului știau de sărut și unul dintre noi murise. Mă

gândisem că Roger fusese prea beat ca să țină minte, nu numai pentru că a venit la mine ca un zombi, ci pentru că atunci când s-a despărțit de el, în decembrie, Denise îl întrebase dacă știa de ce îl părăsea definitiv de data asta. El o implorase să-i zică, iar ea refuzase, crezând că ar fi fost o pedeapsă mai aspră să-l lase să-și stoarcă creierii. N-aveam să aflu niciodată cum a ajuns informația asta la Inculpat și la echipa lui, dar sigur a mărturisit-o Roger la un moment dat. I-o fi zis cuiva că făcuse pe prostul cu Denise, când de fapt își amintea tot.

— Sunt sigură că a fost distrusă, a aprobat ea. Cea mai bună prietenă a ei și iubitul ei. Sigur a suferit foarte tare.

M-a străbătut un val de căldură la sugestia că oricine altcineva în afară de clientul Veronicăi Ramira îi făcuse rău lui Denise.

— Eu nu i-aș fi făcut niciun rău. O iubeam.

— Dar ea era supărată pe dumneavoastră.

— Denise era supărată. Dar nu pe mine.

— Am crezut că ați spus...

Veronica Ramira mi-a întors spatele o clipă, să-și răsfoiască notițele pe masă. Inculpatul a dat câteva pagini și, după felul în care privirea i-a zburat în sus și zâmbetul ce i-a apărut pe față, mi-am dat seama că ea îi zâmbise prima.

— Mulțumesc, domnule avocat, i-a zis ea înainte să se întoarcă spre mine cu memoria reîmprospătată și gata de atac. Într-o primă mărturie i-ați declarat șerifului Cruso că existase o anumită tensiune între dumneavoastră și Denise în momentul în care ea a murit.

O picătură de transpirație mi s-a scurs febril de sub elasticul sutienului, rostogolindu-mi-se pe șira spinării cu precizia loviturii unui jucător de popice. Cu toate astea, nu erau mai mult de 19 grade în sala de judecată, iar eu înghețam.

— Așa este, dar era vorba despre mine ca președintă. Câteodată, ea avea impresia că făceam pe șefa.

— Și sunt convinsă că faptul că v-ați sărutat cu prietenul ei n-a ajutat deloc.

— Ea nu vedea lucrurile așa, fiindcă nu asta s-a întâmplat.

Unul dintre jurați zâmbea meschin și dezgustător. Două femei care se ciondăneau. Așa vedea el lucrurile. Voiam să fac un duș. Voiam să părăsesc boxa martorilor și să-mi duc direct la spălătorie rochia rece și transpirată pe care o purtam.

— Și la câteva săptămâni după aceea, vi se pare că-l vedeți pe iubitul ei, pe care l-ați sărutat, la ușa de la intrare și apoi vă schimbați povestea ca să-l protejați. Asta s-a întâmplat?

Înainte să-i răspund că și-a inserat interpretarea personală în întrebare, domnul Pearl a ridicat o obiecție din același motiv.

— Obiectez, e argumentativ, domnule judecător.

— Obiecție acceptată, a consimțit judecătorul.

Veronica Ramira a ridicat din umeri ca și cum ar fi fost pregătită s-o încaseze.

— Vă mulțumesc, domnișoară Schumacher. Eu nu mai am întrebări.

— Ședința se suspendă până la ora 13 pentru pauza de masă, a anunțat judecătorul Lambert și a lovit cu ciocănelul.

Participanții s-au ridicat din sală precum enoriașii în biserică, pantalonii au fâșâit, oasele au trosnit, iar judecătorul Lambert și-a apucat poalele robei și a coborât de la locul lui cu genunchii țepeni, făcându-se nevăzut pe coridorul privat și securizat. Sălile de tribunal sunt întotdeauna concepute astfel încât judecătorul să nu fie nevoit să treacă prin zone publice ca să-și ocupe locul în sală, dar martorilor nu li se arată decât rar aceeași considerație. Din cauza asta, aparatele de fotografiat țărâind ca insectele au prins momentul de teribilă sincronizare când aproape m-am intersectat cu Inculpatul, care se ridicase să meargă la masă. În ziare se scrisese atât de mult despre ascuțimea lui tactică, încât ajunsesem eu însămi pe punctul de a

crede că așa era și scrâșneam din măsele când îmi închipuiam cum avea să mă întâmpine cu zâmbetul lui curtenitor și să-mi deschidă poarta separatoare, făcând o plecăciune și îndoind brațul — „După dumneavoastră, doamnă“. *Avocatul arătos se poartă galant cu studenta care l-a acuzat de crimă*, așa ar fi putut descrie Carl scena.

Dar, dându-și seama că eram pe punctul de a ne ciocni, Inculpatul a făcut ceva ce i-am văzut făcând de 1 000 de ori pe băieți. Zic *băieți*, nu *bărbați*, pentru că a fost stângaci ca un adolescent cu coșuri când n-a mai știut dintr-odată ce să facă cu mâinile și în ce direcție să se uite cu ochii lui mici, ca de porc. Iată-l pe bărbatul portretizat în presă ca un Casanova fatal, cum femeile nu mai văzuseră nicicând, unul pe care simpla prezență a unei persoane de sex opus îl tulbura. S-a întors cu spatele la mine și și-a așezat mâinile pe panoul de lemn care despărțea masa avocaților de public, spunându-i ceva mamei lui, care avea părul grizonant tuns bob și se îmbrăca adesea ca o casnică din anii 1950, cu fustă cloș și o jachetă intrată la apă. Femeia se uita fix la mine și, în vreme ce fiul își dăduse arama pe față, chipul ei avea să mă bântuie mult timp după încheierea procesului, făcându-mă să ies de pe făgașul vieții mele pentru o scurtă perioadă, ca mai apoi să mă ajute să-mi găsesc drumul.

³⁸ Cuvânt spaniol folosit în engleza americană cu sensul de prieten, companion (*N.r.*).

PAMELA

Issaquah, 2021

Ziua 15 858

În 1996, când Legea privind accesul la informații a intrat în vigoare, iar în categoria documentelor la care au acces cetățenii au fost incluse fișierele audio și video, am solicitat înregistrarea așa-zisei mărturisiri de la Lacul Sammamish a Inculpatului, cea despre care îmi povestise Carl cu multă vreme în urmă, așezat pe covor, în Casa asociației noastre. Abia după luni bune mi s-a răspuns că solicitarea mea nu putea fi onorată, deoarece nu exista un astfel de fișier. Drept dovadă sau poate ca premiu de consolare, reprezentanții guvernului mi-au trimis copii după discuțiile divagante dintre Inculpat și anchetatorii din Seattle, sosiți la Aspen să-l interogheze în zilele care au urmat primei lui evadări.

Eu am ascultat caseta până la sfârșit, ca să fiu sigură. Într-adevăr, nu era vorba despre nicio mărturisire, dar fusese recunoscut alt fapt care, din punctul meu de vedere, avea importanță și privea identitatea tatălui Inculpatului.

Fusese demult uitată povestea mamei lui, care rămăsese însărcinată la 16 ani, după o scurtă aventură cu moștenitorul unui magazin universal din Philadelphia, care a murit într-un accident de mașină. Fără soț, mama lui fusese nevoită să rămână în casa părinților ei. În primii ani de viață, Inculpatul a avut o copilărie frumoasă în casa bunicilor din Philadelphia, înainte să se mute în cealaltă parte a țării la rude, în Seattle.

Dar pe caseta pe care am ascultat-o în 1996 fusese înregistrată o poveste mai sumbră. Una în care Inculpatul se revolta împotriva mamei lui, o femeie slabă, care nu reușea să-l apere de bătăile crâncene cu cureaua pe care i le administra bunicul, care nici măcar nu catadicsea să încuie ușa dormitorului noaptea, când își abuza fiica adolescentă. Presat să povestească mai multe, Inculpatul refuzase.

Nu se poate demonstra prin probe concrete zvonul că Inculpatul s-a născut din incest, dar în înlănțuirea

logică a întâmplărilor există suficiente verigi încât să cred cu toată ființa mea că era adevărat. A fost imboldul de care am avut nevoie în 1996, când am plecat de la firma de avocatură specializată în dreptul familiei la care lucrasem un deceniu și jumătate, ca să-mi deschid propria firmă, care se ocupa doar de mediere. Poate că în zilele noastre medierea este o opțiune ce apare aproape la tot pasul, dar în anii 1980 și la începutul anilor 1990 era o alternativă experimentaia la procesele de divorț, iar specialiștii în asistență socială și protecția copilului sperau că avea să mărească gradul de satisfacție în soluționarea disputelor, dar și să micșoreze volumul de muncă al judecătorilor. La Universitatea Columbia exista un program-pilot la care m-am înscris din curiozitate și pe care am sfârșit prin a-l urma cu ferveare aproape evanghelică. Acolo am auzit prima dată pe cineva propunând o abordare a legii care avea ca nucleu binele temeiilor și al copiilor. Scopul medierii era de a ajuta familiile să nu ajungă la tribunal, să mențină interacțiunile în termeni de civilizație și amabilitate și să le amelioreze cooperarea în viitor; în aceste familii, femeile purtau adesea pe chip aceeași expresie tulburătoare ca mama Inculpatului în ziua în care am depus mărturie la tribunal. Gândindu-mă la cariera mea, observ chiar ecouri din trecutul meu ca președintă a asociației de studenți, cu provocările și recompensele pe care le ai conducând 38 de femei scriitoare și încăpățănate, care înainte de orice trebuiau să se ajute unele pe altele ca și cum ar fi fost rude de sânge. Dar sunt în continuare atrasă de mediere, mai ales pentru că știu mai bine decât oricine că niciun Criminal American Obsedat Sexual nu se naște astfel, ci toți provin din familii destrămate și chinuite, pentru că există sisteme umane care eșuează și îi distrug înainte de a ajunge în fața Justiției, după care sunt eliberați într-o lume care le spune că femeile merită să fie depozitarele neputinței și furiei lor.

Copiii crescuți în medii ostile au o probabilitate de șapte ori mai mare să ajungă criminali violenți când

devin adulți, iar mie mi-a fost oferită ocazia unică de a rupe tiparul. Față de locul acela mărunț de pe această cale, unde mă găsesc eu ținând un indicator care arată o direcție mai bună, nu pot să simt decât recunoștință. Îmi amintesc de asta după atâția și atâția ani, când solicitarea mea de a căpăta acces la informații primește un răspuns năucitor, deși o veche prietenă și colegă de la Facultatea de Drept, care lucrează la Ministerul Justiției, m-a ajutat să trec rapid prin tot procesul. Motivul pentru care nu s-a putut da curs primei mele solicitări din 1996 nu a fost acela că fișierul respectiv nu exista; ci că nu exista acolo unde le zisesem eu să caute — în înregistrările făcute de anchetatorii din Seattle, care l-au vizitat pe Inculpat în celula din Aspen după ce evadase prima dată. La momentul acela nu știam că exista o a doua mărturisire, obținută de Carl, și că, la jumătatea anilor 1990, înregistrarea făcea parte dintr-o anchetă încă în derulare în cazul Lacul Sammamish și deci nu era la dispoziția publicului. Nu știam nici că închiseseră cazul, că dosarul trebuia să fie accesibil și că altcineva a pus mâna pe el și a cerut să fie distruse toate copiile — o anume Rebecca Wachowsky din Issaquah, Washington.

■

Rebecca încă e căsătorită cu fratele lui Ruth. Cei doi copii ai lor sunt adulți acum — copiii lui Allen se duc la UDub, îmi zice Rebecca atunci când mă surprinde făcând un tur cronologic al vieții lor, privind fotografiile de pe consolă. Meciuri de baseball din Little League, spectacole de dans, rochii de bal și de absolvire, nunți și botezuri în cazul amândurora.

— A mea face 30 de ani luna viitoare, îi zic Rebeccăi, acceptând paharul de apă cu lămâie pe care mi l-a oferit.

Mă zgârie pe gât — acidul unei coji pe care a lăsat-o prea mult la macerat. Îi zic că sunt avocată, că reprezint pe cineva din familia unei victime de demult a Inculpatului și că lucrez la o listă de obiecte considerate probe pe care statul nu a reușit să le localizeze. Aveam în geantă o declarație scrisă, în caz că nu mă invita

înăuntru, dar m-a invitat cu căldură, spunându-mi că atunci când a murit mama lui Ruth, în 2001, descoperise o notificare de la Biroul Federal al Penitenciarelor, într-un teanc de scrisori vechi, prin care îi aduceau la cunoștință scoaterea bunurilor fiicei ei din inventarul probelor și îi dădeau instrucțiuni despre cum să le solicite. Rebecca a continuat să curețe prin casă, presupunând că avea să dea de o cutie cu lucrurile lui Ruth pe undeva, dar numai după ce s-a debarasat de toate rafturile și dulapurile și-a dat seama că soacră-sa n-a făcut altceva decât să citească notificarea și s-o pună deoparte.

— Lui Shirley îi era greu să recunoască lucrurile... neplăcute, îmi zice Rebecca, în timp ce mă conduce în josul scărilor mochetate de la subsol. După ce a murit Ruth, numele ei abia dacă a mai fost rostit. A fost atât de trist, ca și cum nici n-ar fi existat. N-am putut suporta gândul că lucrurile ei zăceau dosite în vreun depozit, așa că am trimis eu cererea.

Apasă întrerupătorul și se aprinde lumina într-o încăpere care e pe jumătate sală video, pe jumătate groapă de gunoi plină de cutii de depozitare de la Bed Bath & Beyond.

— Mi-am dat seama imediat că lucrurile altei sărmane fete au fost amestecate cu ale lui Ruth. M-am întrebat mereu ale cui erau.

Rebecca se așază pe covorul cenușiu și neted și ridică capacul unei cutii cu textură de piele, în formă de hexagon. Cred că am și eu una la fel.

Se apucă să separe obiectele pe care le recunoaște ca fiind ale lui Ruth de celelalte: o bluză cu flori galbene, o clamă albă de plastic, o carte cu coperta ruptă. Primul rând sună astfel: *Sub borurile de piele întoarsă ale pălăriei de cowboy, privirea îi era de un albastru pătrunzător.* Cu capul aplecat peste cutie, șfichiind conținutul cu privirea, îi pune apoi capacul la loc.

Fac un pas în față, cu mâna întinsă, ca și cum aș zice *Stai pe loc!*

— Aș putea să arunc o privire? În caz că ați trecut cu vederea ceva.

Zâmbetul Rebeccăi e protector și vag amenințător.

— Astea sunt. Astea sunt toate lucrurile care nu erau ale lui Ruth. Puteți să le luați pe toate. Să sperăm că familia o să le recunoască. Cine e familia, dacă pot să întreb?

Simt un tremur când mă gândesc dacă n-ar trebui să insist și să umblu prin cutie înainte să-i spun adevărul. Dar a întrebat direct și mi-ar fi greu să-i recâștig încrederea, dacă ar privi înapoi la momentul acesta și și-ar da seama că nu am răspuns sincer când mi-a dat ocazia.

— Martina Cannon, îi zic.

Văd cum expresia ei precaută și prietenoasă se transformă în panică. Cuprinde cu brațele cutia, o strânge ca-ntr-o luptă corp la corp.

— Ieși din casa mea până nu chem poliția.

Vrea să fie amenințătoare, dar nu-i iese. Îi e mult prea frică s-o piardă pe Ruth.

Caut în geantă și scot dosarul cu declarația.

— Dacă o să chemați poliția, o să fie obligată să aplice ce scrie aici.

Rebecca nu vrea să dea drumul cutiei cât să ia dosarul de la mine, așa că îi explic în mare:

— E o declarație de la domnișoara Cannon, în care sunt enumerate obiectele pe care le poate moșteni prin lege, în calitatea ei oficială de parteneră de viață a lui Ruth Wachowsky.

Rebecca îmi smulge documentul din mâini, provocându-mi tăieturi minuscule și usturătoare.

În sinea mea șuier de durere, în vreme ce ochii ei alunecă imediat la obiectele din listă.

— Ei bine, nu am ce caută ea, zice pufnind grosolan.

— Cred că, dacă citiți mai departe, o să constatați că n-are niciun rost să mințiți.

Rebecca cercetează frenetic textul. Îmi dau seama când găsește ceea ce caută — dovada incontestabilă că bunurile respective au ajuns în posesia ei —, fiindcă rămâne fără vlagă. Răspunsul primit de la fosta mea

colegă de la Facultatea de Drept confirmă identitatea persoanei care a cerut înregistrarea făcută de Carl după ce s-a închis cazul Lacul Sammamish, restricționând accesul public la dosar, familia având posibilitatea de face acest lucru în mod legal, în cazul în care n-a existat o condamnare. Caseta cu mărturisirea e cât se poate de umană, unică în ceea ce privește moștenirea pe care o lasă. Nu s-au făcut copii după ea, nu există o altă șansă de a intra în posesia ei.

— Vrem să ținem înregistrarea doar până când facem o copie pentru clienta mea. E dispusă să vă dea înapoi originalul.

Rebecca lasă paginile declarației să cadă pe podea. Se așază peste cutie, cu obrazul lipit de colțul tare al capacului, de parcă ar fi o pernă. Trage adânc aer în piept, zgomotos, ca într-o postură de yoga, scâncind un pic când expiră.

— Aveți cuvântul nostru că vă vom înapoia originalul, o asigur eu.

— Nu-l *vreau*. Nu atâta vreme cât îl are și ea, plânge ea nervos.

Ridică ochii la mine, cu nasul curgându-i și plină de furie:

— O cunoșteam pe Ruth de când aveam trei ani. *Eu* o cunoșteam.

— Scopul nostru este să vă ajutăm să nu ajungeți la tribunal, îi zic pe tonul acela profesional pe care-l folosesc de mai multe ori pe săptămână, în medieri în care întâlnesc reacții emoționale extreme, dar singura cale de a o face și de a ne asigura că soțul dumneavoastră nu descoperă relația pe care ați avut-o cu sora lui este aceea în care sunteți dispusă să colaborați.

— Ți-o dau, bine? mârâie Rebecca. Doar că...

Ține cutia aia de parcă ar fi o plută în mijlocul Atlanticului.

— E ca și cum n-ar fi fost niciodată loc pentru ce simt *eu*. Numai când cobor aici nu trebuie să ascund ce dor

îmi e de ea, zice încercând să cuprindă spațiul într-un gest cu mâna.

Aici, în subsolul ăsta unde vechiul joc Atari al lui Allen stă în continuare pe dulapul cu colțuri jupuite, unde toate lucrurile care-i amintesc de viața pe care n-a dorit-o niciodată cu adevărat sunt împachetate și ascunse vederii și nu îi mai aduc bucurie, dacă i-or fi adus vreodată. O disprețuiesc pe Rebecca. Ai avut o șansă să-ți faci loc singură, dar ai fost prea lașă, mă gândesc eu.

Și aș fi putut fi și eu la fel, dacă nu era Tina. N-am nicio îndoială că m-aș fi făcut avocată, chiar și dacă Inculpatul s-ar fi năpustit în casa altei asociații studențești în noaptea aceea, dar ar fi fost o meserie pe care aș fi practicat-o fără pasiune, ceva ce făceam în încercarea de a avea o legătură cu tata, deoarece nu aveam o legătură reală cu mine însămi. În schimb, mi-am trăit ultimii 43 de ani având un scop, nu în ciuda, ci din cauza a ceea ce s-a întâmplat în zorii zilei de 15 ianuarie 1978.

E astfel corect să iau de la Rebecca ceea ce îi aparține de drept persoanei care m-a ajutat să trăiesc atât de bine cu durerea mea.

■

Rebecca locuiește într-unul dintre cartierele acelea în care vecinii alcătuiesc o comunitate activă și sunt genul de oameni care-și iau câini doar ca să aibă o scuză să patruleze prin împrejurimi de câteva ori pe zi și să posteze online despre asta. *Doamne, parcă aș fi paranoică*, a zis Tina râzând forțat, nervos. Înainte să mă lase la Rebecca, a arătat către magazinul de vizavi unde avea să mă aștepte. Îi era teamă să n-o vadă Rebecca, să-și iasă din fire și să facă vreo prostie, cum ar fi fost, de exemplu, să sfâșie banda casetei cu dinții.

Când mă apropii de parcare de la QuikTrip, Tina stă pe locul șoferului cu mâinile în poală, cu ochii închiși. O clipă sunt sigură că a murit, că grijile despre deznodământul acestei întâlniri i-au provocat un infarct. Îi bat încet în geam, nedorind s-o sperii astfel încât chiar să facă infarct, în cazul în care doar meditează.

I se ridică umerii când expiră, deci e vie, cu toate că e prea speriată ca să deschidă ochii. Încep să dau din cap aprobator, așa că primul lucru pe care îl vede e *da*. *Da*, am luat-o. *Da*, s-a terminat.

În final, mă privește prin geam și încuviințează și ea spre mine cu stoicism. Când ocolesc mașina, o aud scoțând sunetul acela. Un icnet care iese printre cei doi dinți din față, arțăgos și devotat, rămas captiv în interiorul ei din vremea administrației Carter, dinaintea apariției lui Tickle Me Elmo și a ice tea-ului Snapple. Urc în mașină lângă ea, plângând pentru că una dintre cele mai mari temeri ale mele era ca ea să nu cunoască niciodată împăcarea, dar acum e împăcată și, în felul meu, și eu sunt.

RUTH

Issaquah

14 iulie 1974

La jurnalul de seară din Seattle, prezentatorii au făcut un pariu în direct despre câți oameni aveau să se strângă la Lacul Sammamish duminică. Femeia cu părul vopsit roșcat zicea că în niciun caz numărul n-avea să depășească 30 000 și, trecând pe lângă indicatorul de lemn pictat de la intrarea în parc, mă gândeam că luni urma să fie nevoită să scoată banii.

Mașinile erau parcate atât de aproape una de alta, că familiile trebuiau să se strecoare afară prin portbagaj. Erau acolo un afiș care ura bun-venit poliției din Seattle la picnicul anual din timpul verii, o reclamă a unei berării locale unde o halbă costa 25 de cenți, în vreme ce alte bannere anunțau muzică live și înghețată gratis. Câinii alergau după frisbee-uri care zburau de colo-colo; în depărtare, bărcile punctau leneș linia orizontului. Tina putea fi oriunde, dar am hotărât să încep cu Tibbetts Beach, lângă terenul de sport. Părea să fie mai liniște acolo, un loc ce atrăgea grupuri de liceeni tocilari epuizați și deci mai puțini copii, dar în ziua aceea mulțimea nu avea nicio logică. Epuizații își pasau jointuri de la unul la altul lângă copii care se jucau cu gălețușe și lopățele. Nimeni nu se plângea și nimeni nu amenința că sună la poliție; toată lumea era pur și simplu fericită că găsisse un loc.

La Sunset Beach mi s-a făcut atât de cald, că n-am mai putut suporta. Mi-am lăsat bicicleta și am dat jos rochia bleumarin; pe dedesubt aveam costumul de baie negru din două piese al Tinei. O gașcă de adolescente a fost de acord să arunce un ochi la lucrurile mele cât timp făceam o baie.

Apa lacului era caldă și plină de urmele uleioase ale cremelor de soare, dar eu m-am dus din ce în ce mai departe, în apa din ce în ce mai adâncă, până ce nu mi-am mai zărit mâinile și picioarele în nuanța aceea verde ca mușchiul, iar apoi m-am ținut de nas și m-am scufundat. Sub apă am râs și m-am minunat. Nimic pe lume nu se compară cu faptul de a ști că ai făcut exact

ce trebuia. Aveam să-i povestesc totul Tinei când o găseam. Cum am înfruntat-o pe mama în cele din urmă și astfel am cinstit memoria tatei mai mult decât aș fi putut s-o fac vreodată tăcând și asudând la comemorarea lui din grădină, în timp ce oamenii se ridicau și turnau minciuni despre cine a fost el. Tina avea să-mi soarbă fiecare cuvânt și poate chiar avea să mă implore să-i mai povestesc o dată.

M-am întors la mal, scuturându-mi părul lung, iar fetele de liceu mi-au oferit un prosop când m-au văzut că mă uscam cu rochia elegantă a Tinei. Am simțit că mă priveau în același fel în care mă uitam eu la femeile frumoase când eram mică, întrebându-mă dacă eu aveam să arăt vreodată așa.

Le-am mulțumit și am întins prosopul pe iarbă, așezându-mă pe spate, lăsând soarele să hotărască măcar o dată ce urma să-mi facă. Aveam 25 de ani și rar se întâmplase să port costum de baie. Costumele de baie erau pentru piscine și plaje, iar piscinele și plajele erau pentru femei care nu aveau nevoie de machiaj. Și totuși eu mă număram acum printre ele! Trecându-mi degetele printre firele de iarbă, îmi imaginam cum avea să se uite Tina la coapsele mele bronzate mai târziu.

O umbră rece s-a lăsat deasupra mea:

— Mă scuzați, domnișoară.

Am deschis ochii, așteptându-mă să văd pe cineva mult mai în vârstă. Nimeni de vârsta mea nu folosea expresia *mă scuzați* fără să dea ochii peste cap. Dar tipul părea cam de-o seamă cu mine, era într-un costum sport complet alb, care îi puneă în valoare bronzul drăguț. Avea părul pieptănat într-o parte și își ținea brațul stâng aproape de piept, susținut de o eșarfă. Nu arăta rău deloc.

— Dacă nu vă supărați, m-ați putea ajuta cu ceva? mi-a surâs el, puțin timid.

La rugămintea lui, m-am ridicat.

— Trebuie să mă întâlnesc cu niște prieteni aici, să mă ajute să urc barca pe mașină, dar nu-i găsesc nicăieri.

A scrutat gloata, o ultimă încercare de a-i zări.

— Aș face-o chiar eu, dar...

A zâmbit, lăsând capul în jos spre brațul bandajat.

Lângă mine, sporovăiala s-a oprit. Mi am dat seama că liceenele se apropiaseră, trăgând cu urechea de distracție, dar și din curiozitatea de a afla cum făceau cunoștință bărbații și femeile în lumea reală. Din dreapta mea, simțeam o solidaritate amuzată venind din partea unei femei casnice, noi două fiind suficient de mature încât să înțelegem unde bătea, de fapt, cu replica lui.

Eu am bătut ușor cu mâna pe prosop.

— De ce nu te așezi să vorbim o clipă? Unde e barca?

El s-a așezat pe vine cu grijă, tresărind când și-a pus brațul rănit pe genunchi.

— Chiar aici, în Issaquah, la casa părinților mei. Nu e departe.

— Știu. Am crescut în Issaquah.

— În ce zonă?

— Încolo, spre poiană. Dar acum sunt mai aproape de universitate.

— Aproape de unul dintre barurile mele preferate.

— Dante, am zis amândoi în același timp.

— Prietenii mei tocmai au cântat acolo, a zis el. Sâmbăta trecută. Formația Lily Pads?

Am ridicat din umeri. Nu auzisem de ei.

— Sună grozav. Un pic înspre folk, dar poți să dansezi pe muzica lor. Chiar ar trebui să mergi la un concert când mai vin înapoi. Am putea merge împreună.

Am aruncat o privire la casnică. Zâmbea știutoare în timp ce-I dădea cu cremă de protecție solară pe față pe unul dintre copiii care se jucau în nisip. Purta un costum de baie modest, dintr-o singură piesă, care pornea de la claviculă și se termina cu câțiva centimetri mai sus de genunchi. Puteam să-mi imaginez că se gândea că fusese și ea de vârsta mea nu demult.

— Poate, am răspuns eu, nedorind să-I rănesc, dar nici să-i dau speranțe.

— Pot să te duc acasă după ce îngheșuim chestia asta în portbagaj, s-a oferit el. Sau poți să vii la o plimbare cu

barca împreună cu mine și prietenii mei, imediat ce dau de ei.

— De ce nu te ajută părinții tăi?

— Tata tocmai a făcut o operație la spate. Iar mama — a dus un deget la buze și a coborât vocea, ca și cum urma să zică ceva rău — nu e tocmai în formă.

— Înțeleg, am zis cu glas sacadat. Așa că te-ai uitat pe plajă după femeia care pare în formă.

— Cred că m-am uitat după cea mai deșteaptă, mi-a replicat el suav.

Felul în care vorbea, subțirimea lui, pantalonii albi, apretați aveau ceva aristocratic. Îmi venea să le zic fetelor de liceu că în mod normal bărbații nu erau atât de manierați când te abordau, că de fapt tipul acesta mi se părea atât de bizar, că nici nu puteam să mi-l imaginez cu o iubită sau măcar cu gașca de prieteni cu care chipurile urma să se întâlnească aici. Brusc, mi-a părut rău pentru el. M-am întrebat dacă nu cumva prietenii lui îi trăsese răclă. El părea atârănătorul grupului.

— Cum te cheamă? I-am întrebat.

Ochii i s-au îngustat când mi-a răspuns:

— Dar pe tine?

— Ruth.

— Ruth.

Mi-a întins mâna bună. Și a strâns-o ferm pe a mea, privindu-mă în ochi.

— Ce ai pățit la braț? I-am întrebat eu.

— M-am accidentat la racquetball.

Am râs de el. Nu m-am putut abține. Nu cunoșteam pe nimeni care purta pantaioni scurți albi, care juca tenis, desigur, dar *racquetball*? O clipă m-am întrebat dacă nu cumva totul era o farsă. Era genul de farafastâc care eu credeam că există numai pe Coasta de Est.

Și-a plecat capul, cu un soi de fâstâcire adecvată.

— Am învățat ca să pot juca cu șeful meu. Bănuiesc că n-am fost foarte bun.

— Cu ce te ocupi?

— Sunt avocat. Adică studiez dreptul ca să mă fac avocat. Mai am doi ani. Chiar acum, pe timpul verii, colaborez cu o firmă de avocatură din centru.

— Ce firmă de avocatură?

— Baskins-Cole?

— A, da. Cred că am văzut o reclamă în ziar.

— Se ocupă mai ales de dreptul corporativ, a ridicat el din umeri, de parcă asta ar fi explicat de ce nu auzisem eu de firmă.

Eu mângâiam iarba cu palma înainte și înapoi, privind la razele de soare care păreau să lase adâncituri pe suprafața lacului. Acum, casnica arbitra o ceartă între doi dintre copilași, despre cine a luat ultima înghețată.

— Trebuia să mă întâlnesc cu prietenii mei chiar aici, a explicat el întristându-se puțin, lângă mesele de picnic de la Sunset Beach.

S-a mai uitat o dată în jur, în caz că apăruseră în timp ce vorbeam.

— Probabil că mi-au tras clapa.

A râs, dar nu părea să glumească. Mi-a părut rău pentru el. Era genul efeminat, care probabil că-și făcea prieteni greu. Frate-meu i-ar fi făcut anii de liceu un coșmar. Și CJ la fel. M-am gândit la omul acela de afaceri care călătorea și care s-a dus la tata la bar cu ani în urmă, fiind departe de casă și dorindu-și doar să stea de vorbă cu cineva câteva minute.

— Mai bine mă prezinți părinților tăi, i-am spus, ridicându-mă și punându-mi rochia bleumarin peste costumul de baie umed.

Totuși avea ceva care mă irita și nu voiam să fiu prea drăguță cu el, în caz că-și făcea vreo idee greșită. Voiam să înțeleagă că veneam fiindcă avea nevoie de ajutorul meu și părea puțin respins, fiindcă în duminica aceea fusese o explozie de soare și libertate, fiindcă viața are ea un fel de a pune în zigzag bornele kilometrice, iar eu eram sigură că mai aveam ceva de mers până la următoarea.

■

În mașină, am recunoscut în sinea mea că era ceva în neregulă cu el, dar datorită unei interacțiuni ucigătoare între negare și bun-simț, am întreținut conversația într-un ritm efervescent.

Am bătut câmpii despre cursurile de bucătar și despre cum o ajutam pe prietena mea Tina să treacă examenul la jurisprudență. Am simțit ceva rece la el când am pomenit de examen — ranchiună, deși nu avea cum să fie asta. Era asociat la Baskins-Cole pe timpul verii, iar lucrul acesta părea o imposibilitate ierarhică.

Am ieșit de pe I-90 și am luat-o la stânga la semafor, urcând în munți. Nu reușiserăm să închidem portbagajul cu bicicleta mea în el, dar a promis că avea să conducă încet. Când zisese că ai lui locuiesc în Issaquah îmi imaginasem o stradă ca a mea. Case una peste alta, copii jucându-se în curte, tați tunzând iarba încălțați în mocasinii de weekend. Nu era vorba că asta nu era Issaquah, dar multe dintre casele de pe deal erau reședințe de vacanță pentru familii bogate din Utah.

— Ai tăi locuiesc aici tot anul? l-am întrebat.

— Acum da, mi-a răspuns cu un zâmbet care parcă voia să-mi indice că era o întrebare grozavă. Și-au vândut casa din est după ce s-a pensionat tata.

Era de pe Coasta de Est. Știusese.

— Unde anume pe Coasta de Est?

— Philadelphia, mi-a zis, întorcând pe aleea unei case spațioase, în stil alpin, cu acoperiș verde și obloane, ascunsă în zona împădurită.

Era un loc tăcut și izolat, dar pe alee era parcat un Chevrolet negru strălucitor, spălat recent, iar înăuntrul casei erau lumini aprinse.

— Mașina tatei, a zis ridicându-și demonstrativ bărbia ascuțită. Asta alungă vreo îngrijorare care nu-ți dă pace? Râsul lui era autocritic.

Eu am clipit spre el, puțin nesigură dacă trebuia să-l corectez sau nu.

— Îmi *alungă*, am spus.

A parcat mașina și s-a întors să se uite la mine, sincer neliniștit:

— Și eu ce-am zis?

— Ai pronunțat *álungă*, dar sunt singură că e corect *alúngă*.

A încercat să facă haz de necaz, dar mi-am dat seama că se simțea rușinat.

— Toată viața l-am zis greșit. E de-a dreptul grozav.

A deschis ușa:

— Barca e în garaj.

— Ai spus că mă prezinți alor tăi, am ezitat eu.

A ridicat privirea spre casă, legănându-se pe călcâie. Era o lumină aprinsă la etaj și una în spatele casei, spre lac.

— Se pare că tata s-a trezit în sfârșit. În ultima vreme a dormit până târziu din cauza calmantelor. Mama e în bucătărie cu siguranță, a conchis, mișcând din sprâncene răutăcios. Face friptură înăbușită diseară. Eu îi zic că ar fi bine să mănânce mai mult pește, dar, dacă ți-e foame, ești binevenită la masă.

Am deschis ușa și am pășit pe aleea cu pietriș.

— N-aș vrea să deranjez, am spus, deși pe undeva înțelegeam că luam parte la o șaradă menită să mă țină calmă și cooperantă.

Știam că dincolo de invitația la cină era un motiv mai sumbru, dar tot mă așteptam să intru în casa aia și s-o găsesc pe mama lui călind ceapă și morcovi pe aragaz.

Casa era foarte frumoasă și de bun-gust; înțelegeam cum un om ca el putea să vină dintr-un asemenea loc, fiindcă manierele lui de modă veche mi se păruseră bizare, ca și cum ar fi fost din altă epocă sau ar fi jucat într-un film despre oameni din altă epocă. Pur și simplu se născuse bogat, mi-am dat seama, mergând spre partea din spate a casei. Nici măcar Tina nu s-a născut bogată. Părea de înțeles că o astfel de persoană putea să se poarte puțin ciudat. Nu c-ar fi fost multe astfel de persoane pe lume.

Locuința era amenajată ca o casă de vacanță care se putea închiria sau o cabană de iarnă, luxoasă. Deasupra șemineului vechi din cărămidă erau agățate coarne de animal de diverse mărimi. Mobila era din piele maro-închis, plină de perne din flanel și pături. Totul foarte

cald, foarte prietenos, dar oricât de rău îmi făcea să recunosc, camerele aveau un aer de loc părăsit. E foarte posibil ca în orice altă zi mohorâtă să nu fi băgat de seamă, dar în duminica aceea razele soarelui au luminat o dâră de praf în living. M-am uitat la fotografiile părinților lui de pe măsuta acoperită cu milieu și m-a apucat tremuratul. Arătau normal și aveau pe ele un strat gros de murdărie.

Îl auzeam vorbind despre mine cu mama lui în bucătărie.

— N-am dat de oamenii ăia nicăieri, dar am găsit o persoană suficient de amabilă să mă ajute cu barca. Dumnezeu, e o adevărată nebunie acolo!

M-am luat după vocea lui și am ajuns în bucătărie, aranjându-mi părul pentru că mă vedea mama lui, trăgând în jos de rochia bleumarin a Tinei.

— Iat-o, a zis el când am intrat în bucătărie.

Parcă ar fi avut un rânjet în voce, dar nu și pe față. Brațul îi era îndoit la 90 de grade, cotul la nivelul coastelor, arma în mână, oarecum înclinată într-o parte, așa că aproape mă așteptam să zică *Hei! Uite ce am găsit aici!* în ciudatul lui dialect britanic. Mai degrabă mi-o arăta decât să mă țintească cu ea.

Probabil că arătam ca o descreierată, uitându-mă prin bucătărie după mama lui. La stânga, apoi la dreapta, de parcă m-aș fi pregătit să trec strada. Vorbise cu ea. Poate că era în cămară, să ia făină? Friptura înăbușită se face cu *roux*. Cu rântaș. În curând aveam să tot rostesc astfel de cuvinte cu oameni ca mine, oameni care nu s-ar uita la mine ca la o creatură cu două capete. *Roux. Au poivre*³⁹.

— Dezbracă-te, mi-a zis.

Auzisem oameni descriind comportamentul violatorilor și criminalilor. Cum li se întunecau ochii și puteai vedea răutatea în ei, pur și simplu. Dar tipul pe care-l vedeam în fața mea era cel pe care-l văzusem la lac, apoi în mașină. Îl văzusem tot timpul de atunci. Îl văzusem și mersesem cu el oricum, fiindcă îmi ceruse ajutorul, iar eu și-așa refuzasem s-o ajut pe mama în

ziua aia. Chiar aş fi fost o ticăloasă dacă i-aş fi zis cuiva *nu* de două ori în 24 de ore.

— N-o să foloseşti chestia aia, i-am zis, fiindcă era o nebunie totală şi exact de asta i-am şi spus-o.

M-am gândit că îl puteam face să înţeleagă prăpastia dintre ce făcea şi cine era, fiindcă era un loc de neatins, un salt mortal. El era un student la Drept în ținută sport, albă, care-şi rupsese braţul în timp ce juca racquetball cu...

La început n-am băgat de seamă, dar când am observat am simţit o spaimă îngheţată în piept. Avea eșarfa agăţată de gât, boţită de sudoare şi dezgustătoare ca un prezervativ folosit. Omul ăsta avea ceva rupt, dar nu braţul.

■

Cu CJ trăisem şi momente în care fusesem dezgustată, în care nu dorisem ca pielea să ni se atingă, în care fusesem nevoită să strâng din dinţi, dorindu-mi să se termine mai repede. Măcar nu trebuia să mă prefac că-mi plăcea, mi-am zis. Măcar.

■

După aceea, mi-a băgat în gură un prosop de vase mucegăit pe post de căluş şi m-a legat de un scaun aşezat între ferestrele din faţă, cu aceeaşi sfoară neagră răsucită cu care am fi strâns portbagajul, dacă am fi încărcat barca. *Nu, Ruth*, mi-am spus eu blând, *nu există nicio barcă*.

Eram cu faţa către apa lacului al cărui miros încă îl simţeam în păr, la mii de metri mai jos. Parcă şi-ar fi dorit să mă bucur de privelişte. Uşa s-a închis în urma lui şi s-a auzit motorul maşinii; pietriş sub cauciucuri. Pleca. Am plâns pentru că se terminase în sfârşit şi nu fusese chiar aşa de rău, nu?

Mi-am răsucit încheieturile legate cu sfoară, mai întâi fără zgomot. Urletul pe care îl ținusem în mine atât de mult timp avea forţă; trebuia să mă asigur că el era departe şi după aceea să urlu. Am încercat să mă rotesc, să mă balansez, să râcâi, să sar în scaun, dar sforile erau legate atât de strâns, că nu puteam nici măcar să-mi fac

bășici pe piele. Am țipat și am tot țipat până ce saliva mi s-a prelins pe bărbie și mi s-au împăienjenit ochii, ca niște găuri negre arzând pe margini.

A urmat alt val de ușurare, din cele care survin după o operație care te-a îngrozit multă vreme. *S-a terminat. E în trecut. Acum pot să-mi văd de viața mea.* Orizontul lacului tăia soarele în două, ca și cum ar fi fost asistenta din cutia magicianului, colorându-l în portocaliu. În bucătărie era întuneric și aerul era lipicios și umed. M-am uitat în jos și am văzut că mi s-a făcut pielea de găină pe genunchii bronzăți. Nu mai fusesem bronzată de mult.

M-am gândit iar că, la scara vieții, ce se întâmplase nu era așa de rău. Femeile păteau asta tot timpul și tot se îndrăgosteau, aveau cariere și copii, dacă asta își doreau. Nu fusesem desfigurată și nu-mi pierdusem vreun simț important precum cel al mirosului sau gustului. N-o pierdusem pe persoana iubită. M-am gândit la Tina și senzația de ușurare s-a transformat într-o recunoștință atât de pură și de intensă, încât m-am întrebat dacă m-o fi drogat.

Atunci am auzit vocea femeii. Dulceața ei mi-a îmbunătățit starea. *E mult mai drăguță decât ai zis!* Chiar și după ce am înțeles cuvintele ei, chiar și după ce am auzit reacția lui, cu afectarea aceea stranie, malignă, tot am păstrat un fel de euforie până la sfârșit.

Eram cu spatele la perete, cu aleea în spate, cu ușa de la intrare în dreapta. N-aveam cum să-l văd pe niciunul dintre ei pe fereastră. M-am gândit la Tina, la felul în care stătea pe blatul din bucătărie, dând din picioare și furând bucăți din brânză în timp ce eu găteam, așa că trebuia mereu să mai rad pe parcurs, și m-am gândit și la cursurile de bucătar unde aveam să învăț cum se mărunțeau ca lumea ierburile și m-am minunat de cât de lipsit de rost era totul, de momentul ales, care părea marcat, într-un fel. De ce nu acum un an, când nu avea ce să-mi ia? Parcă ar fi scotocit plaja să dea de femeia cea mai plină de viață.

Fata de afară a spus „Hei!” într-un fel bizar, cu indignare, după care au intrat amândoi îmbulzindu-se

pe ușa din dreapta, ca un fel de cuplu de comici în alb și negru, de care râdea tata la televizor. Ea era mai mică decât mine cu câțiva ani, suficient de tânără cât să se creadă invincibilă, neliniștită și netemătoare, chiar și cu țeava unui pistol lipită de obraz. Voiam să mă refugiez în revolta ei adolescentină atât cât mai aveam de trăit, dar totul s-a spulberat în clipa când mi-a văzut chipul chinuit de durere.

■

— Să spunem doar că a fost haos, a chicotit Inculpatul. Cu noi trei acolo. Haos total.

Chipul Tinei are un aer pământean în lumina apusului de Seattle. Stăm pe scaune de tec pe terasa de piatră din spatele casei ei din Vashon Island, cu hanoracele Patagonia încheiate până sub bărbie. Munții Cascade se reflectă în oglinda sunetului și suntem cu un picior într-o lume și cu altul în cealaltă. Cea în care trebuie să ne imaginăm ce s-a întâmplat cu Ruth, și cea în care n-o facem.

■

Oamenii mor din tot felul de motive. De cancer, în accidente rutiere, de bătrânețe. Fata asta al cărei nume n-aveam să-l aflu niciodată, pe ai cărei părinți nu puteam să-i informez, a murit din cauza luptei. *Am văzut* cum s-a întâmplat. Îl lovea în cap, în gât, în pumnul stâng, apoi în cel drept. Ultima lovitură parcă făcea conexiunea cu o priză nevăzută. A urmat o bubuitură; o întrerupere care a sunat precum electricitatea în sine. Perturbarea câmpurilor magnetice a zdruncinat casa și l-a azvârlit laoparte de pe ea. S-a ciocnit zdravăn de podea, încurcându-se în propriile mâini și picioare, inconștient pentru o clipă. Speram să pățească ceva — o comoție, o hemoragie intracerebrală sau moartea — și, deși nu s-a întâmplat, am primit următoarea cea mai bună variantă.

Era plin de salivă când s-a ridicat clătinându-se, lingându-și nodurile pârlite ale degetelor și îndreptându-se spre mine. Fata îl speriasse de moarte. El era la fel de muritor ca mine, îl speria orice, orice o făcuse pe ea să radieze atâta lumină și putere la sfârșit.

Nu mai aveam mult timp, dar aveam atât cât să mă întorc în bucătărie cu Tina, mirosind a busuioc și a unt ars. Trebuie să fii foarte atent când încerci să caramelizezi untul, eu însă trebuia să rad brânză — Tina și degetele ei lipicioase — și n-am observat spuma care se innegrea decât atunci când era prea târziu ca s-o mai dreg. Clăteam tigaia, o certam pe Tina și râdeam când s-a întâmplat. *Uite ce-am făcut din cauza ta!*

— Îmi pare atât de rău, zice Tina, apăsându-și nasul cu mâna în timp ce lacrimile-i curg fără oprire. Doamne, îmi pare rău, Ruth!

³⁹ Cu piper, în franceză în orig. (N.r.).

Instanța: În momentul acesta, doriți să spuneți ceva instanței?

Inculpatul: Cu siguranță. Credeați că scăpați fără să spun nimic?

Instanța: O, nu. Dacă am fi crezut că puteam, n am fi întrebat.

Inculpatul: Aș dori să vorbesc despre alegerea avocatului, însă pe scurt. Țin minte când am abordat, acum vreo săptămână, ideea să mă reprezint singur. „Dacă ai fi neurochirurg, nu te ai opera singur”, așa a zis instanța.

Iar eu am început să mă gândesc la analogie dintr-o perspectivă reală și am spus: „Să ne gândim la formarea unui neurochirurg. Există neurochirurgi pe care aș prefera să i am ca reprezentanți într-un proces penal în locul avocaților”.

Să luăm profesia de medic. Patru ani de facultate plus șase, șapte, opt ani de rezidențiat înainte să poată profesa. Să ne gândim.

Avem avocați care fac operații pe creier după trei ani. În sens simbolic. Nimic nu îl împiedică pe un proaspăt absolvent de Drept să reprezinte pe cineva într-un proces important. Și eu cred că ăsta e un neajuns al profesiei de avocat.

E ca într-o tragedie greacă incredibilă. Sigur s a scris cândva. Una dintre piesele alea din Grecia antică portretizând cele trei fețe ale omului. Și nu știu cum poate instanța să împace acele trei roluri, fiindcă eu cred că se includ unul pe celălalt. Cred că instanța, în ciuda experienței și înțelepciunii ei, e doar un om.

Și îi voi spune instanței că nu pot accepta verdictul deoarece, cu toate că verdictul a stabilit că acele crime au fost comise, a greșit în privința autorului. Ca atare, nu pot accepta sentința, deși mi se va impune una... Este o

sentință a altcuiva, care nu se găsește astăzi aici.

ULTIMELE COMENTARII ALE INCULPATULUI, 1979

PAMELA

New Jersey, 2019

Ziua 14 997

Nu cu multă vreme în urmă stăteam la coadă la cafeneaua Starbucks de la Summit când am auzit în spate vocea tărăgănată a judecătorului Lambert. Mi-am trecut limba peste dinți, mi-am aranjat cu un deget firele rebele din sprâncene, înainte să-mi dau seama că nu conta că mă mânjisem cu ruj, pentru că tipul care merita zâmbetul meu cel mai răutăcios era mort de un deceniu.

— Cred că e mai pe la sfârșit, a zis un glas de fată și apoi s-au auzit pârâiturile unui video începând și oprindu-se, crâmpie din vorbele de duh pe care judecătorul Lambert le-a transformat în remarcile lui finale, când a condamnat un om la moarte pe scaunul electric.

— Al instanței, cât despre al doilea cap de acuzare...

— Te-ai dus prea departe.

— Nu, nu m-am dus. E după sentință.

— E la minutul 47, a intervenit o a treia voce. Sunt un ciudat absolut că știu, dar sunt foarte absorbit de treaba asta.

— Omule, cine nu e? a răspuns fata cu hanorac bleumarin cu Drew University.

Deja aruncasem un ochi la coada de la baie, din spatele lor. Fusesse lansat un documentar nou, unul cu producție scumpă, și atât de mulți oameni îl văzuseră, printre care și eu, că mă temeam că afișul cu fața Inculpatului ar putea să nu dispară niciodată de pe ecranul televizorului.

— Acolo! a strigat casierul exact când am ajuns în fața lui să plătesc.

În mod absurd, mi-am comandat un Chai Latte Venti în timp ce judecătorul Lambert îi spunea Inculpatului că în curând o undă de curent electric urma să-i străbată corpul până ce avea să fie declarat mort de directorul închisorii și că ar trebui — și mai absurd — să aibă grijă.

— Vă mulțumesc, domnule judecător, răspundea Inculpatul cu glas stins, de o calitate mai redusă, cum s-ar zice, ca atunci când faci un video nou după un video vechi și-l arunci pe YouTube.

Am băgat cardul de credit în aparat, o tehnologie care, la fel ca simpatia judecătorului Lambert pentru mine și pentru surorile mele moarte, nu exista în iulie 1979.

— Îți spun cu sinceritate, a reiterat judecătorul Lambert pe un ton patern. Ai grijă de tine! E o tragedie pentru instanță să vadă risipa de umanitate de care am avut parte în această sală de judecată.

La bacșiș am introdus o sumă în afara opțiunilor oferite de aparat. Un dolar de fiecare dată, fiindcă 20 la sută din comanda mea înseamnă 81 de cenți, un bacșiș mai nasol decât nimic.

— Ești un tânăr scriitor, a continuat judecătorul Lambert solemn.

„Un mâncător de rahat“, a mormăit una dintre fete și prietena ei i-a făcut semn zgomotos să tacă.

— Ai fi fost un avocat bun și mi-ar fi plăcut să profesezi în fața mea. Dar ai luat-o pe alt drum, partenere. Ai grijă de tine. Nu există nicio animozitate și vreau să înțelegi asta.

— *Partenere?*

— Drăguț din partea lui că nu există nicio animozitate. Dar familiile tuturor fetelor pe care le-a omorât? Le știm măcar numele? Sau știm ceva despre ele?

— Sigur că nu. Între timp, câte filme avem deja despre el? Și de data asta îl joacă *Zac Efron*?

— Nici măcar nu era așa de arătos. Ochișorii ăia ca mărgelele.

Am detectat vibrația de pe buzele cuiva și mi-am dat seama că fata din spatele meu se cutremurase înspăimântată.

Voiam să mă întorc să le spun fetelor să se uite la ce a fost înainte de duiosul discurs de adio al judecătorului Lambert. Voiam să le spun că Inculpatul a cerut și a primit permisiunea să se adreseze instanței și și-a susținut insistent propria nevinovăție timp de 34 de

minute (am cronometrat). Dacă l-ai fi pus în zdrențe murdare la un colț de stradă, oamenii ar fi iuțit pasul cu capul în pământ, hotărâți să nu se uite în ochii tăcănitului. Și totuși judecătorul a reacționat cu blândețe la spectacolul *acela* măgăresc, făcându-l pe Inculpat un fel de savant. Voiam să le spun fetelor că erau manipulate în continuare, căci producătorul documentarului omisese vorbăria Inculpatului din episod ori poate că pur și simplu nu săpase suficient de adânc cât să dea de ea sau, mai rău, nu înțelegea de ce idioțenia asta deghizată era importantă în poveste. Demn de mânia lor nu era acest bătrân dintr-o înregistrare video veche, care deplângea viitorul distrus al unui potențial protejat, ci faptul că nu aveai obiectul suferinței, deci nu aveai ce plânge. Inculpatul își dădea arama pe față în momente îndrăznețe de ineptie, repetate din nou și din nou, iar eu voiam să le spun fetelor și tuturor celor care se aflau în acea cafenea Starbucks că ar trebui să fie furioși că se investiseră eforturi și bani ca să fie scoasă la lumină încă o dată istoria asta și să fie povestită unei noi generații din aceeași perspectivă ca a celor care au scris articolele în urmă cu 40 de ani.

— Pe ce nume? m-a întrebat barista, gata să însemneze paharul de carton cu marker negru.

— Pamela, am zis și m-am dat laoparte.

Fetele au comandat niște băuturi reci cu mai multă spumă, deși era februarie și abia dacă erau 5 grade afară. Nu puteau fi mai mari decât Denise, de 21 de ani pentru totdeauna. Fiică-mea mă implora s-o duc la cumpărături la magazinul ăla⁴⁰, dar eu n-am reușit niciodată să intru acolo din cauza numelui.

Fiică-mea mi-a atras atenția că, deși au existat și înainte documentare, cea mai recentă adăugare la canon nu era diferită prin estetica ei vagă, ci prin comunicarea întregii povești pe social media, de către femeile de pe Twitter și Instagram, care sunt atât de unite în privința acestui rahat, că i-au pus în cătușe pe producătorul câștigător al Oscarului și pe un senator hrăpăreț din Congres, care era la jumătatea mandatului. E un mediu

care conferă mai multă valoare și versiunii mele asupra poveștii. Nu că aş fi răspuns la vreo solicitare de interviu, nici măcar la cele venite de la oamenii buni și din locurile de bine. Riscul ca media să-mi cumpere și să-mi vândă povestea pe bucăți, s-o ia ca pe o haină croită pe măsurile Inculpatului era încă prea mare.

Doar că, ascultându-le pe fete cum dibuiau șovinismul politicos din filmuleț, m-am întrebat dacă nu cumva era momentul să-mi scot numele din notele de subsol; să dau în vileag minciuna Inculpatului.

⁴⁰ Magazinul se numește *Forever 21*, adică, la fel ca mai sus, „21 pentru totdeauna” (N.r.).

PAMELA

Issaquah, 2021

Ziua 16 145

Tina parchează unde cotește șoseaua, lângă un deal oarecare din Issaquah.

O luăm pe fostul drum forestier, printre ferigi înalte până la piept. Deasupra capetelor noastre, crengile sunt punctate cu muguri în formă de lacrimă, semn că vine primăvara după o iarnă cenușie și ploioasă în zona orașului Seattle. Au fost condiții optime și un sol hrănitor în care plantele să se dezvolte, susține coordonatorul pepinierii de la Lowe's.

La primul punct de belvedere întreb dacă putem să ne tragem sufletul. Tina s-a schimbat de-a lungul anilor, însă nu așa evident cum se schimbă cei mai mulți dintre noi — fire de păr albe în locuri ciudate, scepticism față de pârâiturile radioului. Practică ciclismul montan cu înverșunare, iar corpul ei ciolănos e bronzat cu urme din cauza costumului elastic. E unul dintre cei care dau gata traseul de ciclism pentru avansați în zori, iar la asfințit se relaxează la o țigară și un pahar de whisky.

— Ești bine? întreabă Tina.

— Bineînțeles, gâfâi eu, întrebându-mă la ce naiba mi-or folosi orele de spinning.

Dăm de un buchet de trandafiri, prea roz ca să fie de la Tina, care se ofilesc în apropierea locului unde a fost lăsată Ruth în iulie 1974. Tina și cu mine nu-i recunoaștem, dar presupun că Rebecca a trecut pe acolo.

Îmi dau jos rucsacul și desfac fermoarul. Înăuntru sunt două lopeți pliabile, îngrășământ pentru rădăcină, foarfeci de grădină, o cutie cu migdale afumate Blue Diamond și prea puțină apă.

— Eu o să încep de aici, îi zic, arătând spre unul dintre semnele de cupru puse aparent la întâmplare în poiană. Ea își vâără mâna într-o mânășă mare de pânză și se duce la alt semn din designul acesta care doar pare întâmplător.

■

Când știrea despre disparițiile de la Lacul Sammamish a ajuns prima dată în ziare, în 1974, Tina a primit un telefon de la o femeie pe nume Gail Strafford, care la momentul acela conducea catedra de Antropologie Criminalistică a Universității din Tennessee. O cunoscuse pe Ruth la o conferință medicală din Aspen și i-a povestit Tinei ce discutaseră în fața ușii camerei ei de hotel — despre domeniul în care lucra Gail, folositor pentru a determina mai exact cronologia morții lui Caryn Campbell. Gail a fost șocată să afle că, la nici cinci luni după conversația lor, Ruth dispăruse și că și în cazul dispariției ei exista bănuiala unei crime. Dacă putea ajuta în vreun fel, Tina trebuia să apeleze la ea fără ezitare.

Gail Strafford este pensionară acum, dar a trimis o echipă acolo, pe micul deal din Issaquah, și în ultimele săptămâni s-au făcut cercetări ample în zona unde Inculpatul a mărturisit că a aruncat rămășițele lui Ruth. Au reușit să descopere o zonă de dimensiuni medii, unde solul prezenta modificări dinamice față de nivelul substanțelor nutritive întâlnite în ecosistemul local. Au marcat anumite locuri și ne-au zis să plantăm orice soi de ferigă rezistentă și iubitoare de umbră. În șase luni aveau să se întoarcă și să evalueze reflexia de la nivelul frunzelor plantelor, despre care s-a constatat că prindeau o nuanță roșiatică dacă solul conținea rămășițe omenești, chiar și în locurile unde acestea se descompuseseră cu zeci de ani în urmă.

*

În următoarele ore săpăm amândouă niște gropi nu prea adânci, dezlegăm rădăcinile câtorva ferigi, bătătorim pământul în jurul lor, le punem îngrășământ la rădăcină, le turnăm cu porția din apa noastră și o luăm de la capăt.

Orientăm ultima plantă în direcția soarelui care apune, Tina se sprijină cu totul în lopată și închide ochii. Buzele îi rostesc încet cuvinte pe care le recunosc. *Te port cu mine ca și cum ai fi o Mașină a Timpului personală, când îmi dau cu ruj, zâmbesc și mă duc la petrecere.*

E un vers scris de una dintre poetele ei preferate, o femeie pe nume Donna Carnes, al cărei soț a ieșit să facă o plimbare cu barca în Golful San Francisco și de atunci nu l-a mai văzut nimeni niciodată. Și mie îmi place. La câte petreceri am fost în decursul anilor, unde am râs și m-am simțit bine, ținând-o pe Denise la fel de aproape?

Ceva s-a schimbat pentru mine după ce a fost dat verdictul de vinovăție. A fost cam ca atunci când te duci la un chiropractician pentru că ești țeapăn de spate, dar îți recapeteți capacitatea de a-ți mișca tot corpul. Cu mult înainte ca mama să-mi povestească despre cele patru zile în care am dispărut în zona mlăștinoasă a Floridei, simțisem că o parte din mine era răătăcită. Mersesem într-un pelerinaj în statul Florida ca s-o găesc, fără să-mi înțeleg nevoia de a fi acolo. Curățasem, îndreptasem și organizasem tot, în încercarea de a face ordine în afara mea, fiindcă în interior eram zbuciumată. Rămăsesem acasă în seri în care ar fi trebuit să ies în oraș pentru că pe mine dansul și băutura la petreceri nu mă distrau ca pe alții de vârsta mea. De aici venea sentimentul de rușine — din senzația că eu eram altfel, că, într-un fel, eram *inadecvată*. În zilele și săptămânile de după încheierea procesului, convingerea aceasta a mai slăbit, după care s-a dezintegrat etapă cu etapă, pe măsură ce viața mi-a dezvăluit că fusesem exact cine și unde trebuia să fiu, că eram singurul om de pe fața pământului care l-ar fi putut trimite pe scaunul electric pe individul care a omorât-o pe Denise.

Scurta ei viață a avut un sens. M-a ajutat să unesc acele părți din mine cu margini ascuțite, cele care, teoretic, n-ar trebui să se potrivească, dar totuși se potrivesc. A fost o aliniere, eliberarea de o durere care s-ar fi cronicizat, iar acesta a fost darul de-o viață al lui Denise pentru mine.

■

Cerul este pictat în nuanțe de roz și violet când ne strângem lucrurile, ne ridicăm capetele înțepenite și pornim înapoi pe deal, cu pantalonii rupți la genunchi.

Speranța e că atunci când ne întoarcem, la toamnă, una dintre ferigi o să ne arate locul unde se odihnește Ruth. Dar pot să fac mai mult decât să sper. Am credință, pentru că natura oferă cel mai bun exemplu de integrare. Când sunt vătămate, afectate, lucrurile se dezvoltă în alt mod, arătându-ne cum să cucerim un loc nou și bizar, înflorind într-o paletă de roșu, în loc de verde. Ne putem regăsi, mai scilipitori decât înainte.

Mulțumiri

În primul și în primul rând, îi sunt profund recunoscătoare lui Kathy Kleiner că mi-a răspuns la e-mail în 2019 și, cu generozitate, mi-a spus povestea ei. Sunt absolut cucerită de spiritul tău puternic, de curajul tău și mai ales de capacitatea ta de a te bucura. De la o supraviețuitoare la alta, te văd și ești o sursă de inspirație pentru mine.

Îți mulțumesc, Pauline Boss, o inovatoare pe care nu am cunoscut-o niciodată, dar a cărei carte, *The Myth of Closure*, m-a inspirat în ceea ce privește abordarea Tinei față de „suferința complicată”. Oricui trece printr-o perioadă dificilă sau se luptă cu o traumă din trecut ori cu una generațională îi recomand cu căldură această carte mică, dar de mare intensitate, care m-a ajutat să găsesc sens în ceva ce mult timp mi se păruse fără sens și a adus în viața mea un fel nou de a fi stăpână pe propriul destin.

Îți mulțumesc, Marysue Rucci, editoarea mea fără egal, ale cărei exigențe aproape că m-au făcut să cedez. Cartea aceasta avea nevoie de așa ceva și eu aveam nevoie de așa ceva. Tot ce voi scrie de-acum înainte va fi la un nivel și mai înalt datorită standardului pe care mi l-ai impus aici.

Fără tine, Alyssa Reuben — prietenă, confidentă și extraordinară agentă literară —, n-aș avea viața asta. Îți mulțumesc pentru ghionturi, pentru cele blânde și pentru cele mai puțin blânde, și pentru că-mi spui întotdeauna lucrurile așa cum sunt, într-un fel sincer, datorită căruia te cred și atunci când îmi spui ceva de bine.

Mulțumiri pentru prietenie și sprijin întregii echipe de la Marysue Rucci Books: Jessica Preeg, Richard Rhorer, Andy Jiaming Tang. Elizabeth Breeden, îți mulțumesc că ești tu însăși. Cu tine aș intra și în foc.

Bruna Papandrea, Erik Feig, Jeanne Snow, Casey Haver, Julia Hammer, Samie Kim Falvey, vă mulțumesc că v-ați reunit pentru chestia asta. Să facem ceva grozav!

li mulțumesc din suflet lui Alice Gammill, asistenta mea care seamănă cu Pamela Schumacher, care pune punctul pe fiecare *i* și bara pe fiecare *t* și-l iubește ca o a doua mamă pe buldogul meu mare și gras și care mi-a făcut rost de sute de pagini de transcrieri și dosare de la Arhivele statului Florida când eram în plină pandemie — o misiune grea și aproape imposibilă, în fața căreia n-ai cedat niciodată. Fără tine, n-aș fi putut spune povestea asta.

Vă mulțumesc, Michelle Weiner, Joe Mann, Cait Hoyt și Olivia Blaustein, pentru sfaturile înțelepte, pentru negocierile deștepte și pentru că în continuare mă ajutați să-mi îndeplinesc toate visurile la Hollywood.

Christine Cuddy, tu ești cea care are grijă să fim întotdeauna pregătiți de orice. Cu tine, am sentimentul de siguranță care mă ajută să fiu creativă — îți mulțumesc.

Mulțumiri echipei de la Sunshine Sachs: Kimberly Christman, Kefei Thomas Morgan și Hannah Edelman. Voi trei meritați absolut toți banii. Vă sunt recunoscătoare pentru ceea ce vedeți în mine.

Briana Dunning e cel mai talentat hairstilist din Los Angeles și trebuie să-i mulțumesc nu numai pentru coafura mortală, ci și pentru înțelepciunea ei de om trăitor în Florida. De la ea știu zicala că în Florida, cu cât te îndrepti mai mult înspre nord, cu atât te apropii mai tare de sud, ceea ce m-a ajutat să înțeleg zona. Îi mulțumesc și păstoritei mele din Seattle, Bethany Heitman, care m-a scăpat de ideea greșită că Seattle e cel mai ploios oraș din țară chiar înainte ca paginile să intre în tipar.

Îți mulțumesc, Tori Telfer, căci prin articolul de forță pe care l-ai publicat despre Kathy Kleiner în *Rolling Stone*, în 2019, mi-ai pus în mișcare niște roțițe și n-ai ezitat să-mi sugerezi resurse atunci când eu ți-am scris e-mailuri personale fără să te fi cunoscut. Îmi amintești ce norocoasă sunt că fac parte din această comunitate de scriitori.

Legat de noroc, am și eu puțin datorită ție, cititorule. Îți mulțumesc că ai făcut precomandă pentru volumul

meu, că l-ai cumpărat, că ți-ai rezervat exemplarul la librăria de lângă tine, că mi-ai scris mesaje și mi-ai dat tag pe Instagram. Fără tine, acest lucru n-ar exista. Sper că a treia carte a meritat așteptarea.